

Vol. X
No. 3

26th December, 1977
(Monday)
5 Paus, 1899 S.E.

THE ANDHRA PRADESH Legislative Assembly Debates OFFICIAL REPORT CONTENTS

	PAGES
Oral Answers to Questions.	.. 113
Short Notice Questions and Answers.	.. 148
Written Answers to Questions (Starred)	.. 159
Written Answers to Questions (Unstarred)	.. 159
Announcement :	
re : Six members resigning from Congress Legislature party and joining Janatha Legislature Party.	.. 178
Calling Attention to Matters of Urgent Public Importance :	
(1) Increase in teacher-pupil ratio	.. 181
(2) Construction of memorial community hall, in memory of persons killed in cyclone and tidal waves.	.. 181
Papers laid on the Table :	
(1) G.O.Ms.No. 514, G.A. (O.L.I) Dept. d/- 26-7-1977.	.. 182
(2) Notifications under A. P. Gram Panchayats Act, 1964.	.. 182
Presentation of the Report of the Committee on Public Under- takings.	.. 183
Business of the House.	.. 183

[Contd. on 3rd cover

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES
OFFICIAL REPORT

Third Day of the Eleventh Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly.

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Monday the 26th December, 1977.

The House met at Half-Past Eight of the Clock.

(Mr. Speaker In the Chair)

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

Mr. Speaker:—Question No. 16 is Postponed.

MISAPPROPRIATION OF AMOUNT IN
PRATTIPADU SAMITHI COOP. SOCIETY,
GUNTUR DISTRICT.

17—

*10104-Z Q.—Sri Nissankara Rao Venkata Ratnam (Guntur II):—
Will the Minister for Co-operation be pleased to state:

(a) The amount of misappropriation detected in Prathipadu Samithi Cooperative Society, Guntur District;

(b) when was it started and who are the office bearers of the said society;

(c) the total turnover of business transacted by the society from its inception;

(d) whether it is a fact that its President Sri Marne Nageswara Rao, was removed by the District Collector, on charges of misappropriation as Sarpanch of 'Vinjanampad' village, Guntur taluk.

(e) whether it is a fact that bogus receipts of membership were issued and the amount unaccounted;

(f) the action taken to recover the amount and whether any criminal action was taken ;and

(g) whether it is also a fact that the President applied for an industrial unit with this embezzled money?

The Minister for Cooperation (Sri B. Subbarao):—The answer is placed on the table of the House.

(a) Misappropriation of stocks to the value of Rs 2,83,810-50 was detected in December, 1976.

*An asterisk before the name indicates confirmation by the Member.

(b) It was started on 28-3-1974. The office bearers are

1. Sri N. Nageswara Rao,	President.
2. Sri K. Venkateswarlu,	Vice-President.
3. Sri K. Nageswara Rao.	
4. Sri S. Rangareddy.	
5. Sri K. Viswanadham.	
6. Sri G. Venkaiah,	Directors.
7. Sri M. V. Subbaiah.	
8. Sri K. Ramachandra Rao	
9. Sri K. Ramaiah.	

(c) For 1974-75 Rs 4,33,545-81 and
for 1975-76 Rs 3,54,524-35.

(d) Yes Sir.

(e) Yes Sir.

(f) Surcharge orders were issued against the Secretary and all Directors. The Collector passed orders for Prosecution. The matter is pending with the Police.

(g) He got a small scale industry registered in June, 1976.

శ్రీ ఎన్. వెంకటరత్నం:— ఈ సొసైటీ 1974 లో పాఠించింది. రెండు సంవత్సరాలలో జరిగిన 8 లక్షల వ్యాపారంలో దాదాపు 3 లక్షలు తినేశారు. దానిపై సమాధానం ఇప్పుడు డి మేటర్ ఈజ్ పెండింగ్ విత్ ది పోలీస్ అని సమాధానం ఇచ్చారు. చార్జిషీటు దాఖలు చేశారా? ఇప్పుడు ఏ స్టేజీలో వున్నది?

శ్రీ బి. సుబ్బారావు:— రుజువు కాగానే కలెక్టరు పాఠించుట చేశారు. పోలీసు ఇన్వెస్టిగేషన్ లో వుంది.

శ్రీ ఎన్. వెంకటరత్నం:— చార్జిషీటు డ్రాఫ్టింగ్ లో వున్నట్లు తెలిసింది. చార్జిషీటు పెట్టకుండా ఆలస్యం జరిపే ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నట్లుగా వుంది. వెంటనే కేసు పెట్టటానికి చర్యలు తీసుకుంటారా? ఆస్తి జప్తు చేశారా?

శ్రీ బి. సుబ్బారావు:— వారు సబ్ కోర్టుకు వెళ్లి స్టే తెచ్చుకున్నారు. అది అయిన తరువాత కండిషనల్ గా ఆస్తి జప్తు చేయడం జరుగుతుంది.

శ్రీ ఎన్. వెంకటరత్నం:— డి.కి సమాధానంగా ఎన్ అని సమాధానం ఇచ్చారు. సర్ పంచ్ గా వున్నప్పుడు డబ్బు తిన్నాడని డిస్ క్వాలిఫై చేస్తూ అయిదు సంవత్సరాలవరకూ ఎన్నికలలో పాల్గొనటానికి పీలు లేదని కలెక్టరు ఆర్డర్స్ ఇచ్చారు. అటువంటప్పుడు పెన్సిడెంటుగా వుండటానికి డిపార్టుమెంటువారు ఎలా అధికారం ఇచ్చారు? దానిలో డబ్బు తిని పెన్సిడెంటు అయ్యాడు. దీనిలో డబ్బు తిని ఇండస్ట్రీ పెట్టాడు. పెన్సిడెంటుగా వుండటానికి ఎలా ఎలా చేశారు?

శ్రీ బి. సుబ్బారావు:— పంచాయితీ బోర్డు పెన్సిడెంటుగా వున్నప్పుడు పో కాజ్ నోటీసు ఇచ్చినప్పుడు రిజైన్ చేశారు. ఆ వివరాలు తెలియకపోవడం వల్ల ఇక్కడ చేశారు.

శ్రీ ఎన్. వెంకటరత్నం:—లక్షా 80 వేలు తీసుకొని ఇండస్ట్రీ పెట్టటానికి రిజిస్టరు చేశాడు, ఆ డబ్బు ఇండస్ట్రీలో ఇన్వెస్టు చేశారు అని నేను అడిగాను అతని పేర ఆస్తి లేదు. రెండు ఎకరాల పొలం కూడా లేదు. ఇండస్ట్రీలో ఆ డబ్బు ఇన్వెస్టు చేసి వుంటే ఆ డబ్బు అయినా జప్తు చేయవచ్చు. ఇండస్ట్రీకి ఇన్వెస్ట్ చేశారా ?

శ్రీ బి. సుబ్బారావు:—ప్యాకింగ్ ఇండస్ట్రీకి రిజిస్ట్రేషన్ కు ఎప్లయి చేశారు. కాని ఇంకా ప్యాకరించలేదు.

శ్రీ ఎ. శ్రీరాములు (పిలూరు):—ఈ కోపరేటివ్ ఇన్స్టిట్యూషన్స్ లో కోట్ల కొలది డబ్బు దుర్వినియోగం అవుతున్న విషయం అనేకసార్లు సభాదృష్టికి తీసుకువచ్చాము. పబ్లిక్ ఎక్కాంట్స్ కమిటీలో కొంతమంది వ్యక్తులు ఎలా స్వాహా చేశారో చెప్పడం జరిగింది. ప్యాసిక్యూషన్ ఏ ఏ సెక్షన్స్ ప్రకారం చేస్తున్నారు, ఏమి చర్యలు తీసుకుంటున్నారు ?

శ్రీ బి. సుబ్బారావు:—సివిల్ సైడ్, క్రిమినల్ సైడ్ కూడా చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

శ్రీ యం. ఓంకార్ (నరసంపేట):—ప్యాసిక్యూషన్ ఎప్పుడు మొదలైంది? ఇది ఎంతకాలంలో ముగుస్తుంది ?

శ్రీ బి. సుబ్బారావు:— సి.ఎస్.ఆర్. రిపోర్టు 29-9-1977న ఇవ్వడం జరిగింది. దాని మీద యాక్ట్ తీసుకోవడం జరిగింది.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ (పెనుగొండ):—మూడు మాసాల క్రితం సి. ఎస్.ఆర్. రికమెండ్ చేశారని చెబుతున్నారు. డబ్బు దుర్వినియోగం అయిన దని ప్రభుత్వానికి ఎప్పుడు కంప్లయింట్ వచ్చింది ? ఫిర్యాదు వచ్చిన తరువాత ఎంతకాలానికి యాక్ట్ తీసుకున్నారు ? టాంపరింగ్ ఆఫ్ రికార్డుస్ కు అవకాశం వుంది కనుక నాన్ బెయిల్ మీద అరెస్టు చేశారా ? ఇంత అలస్యం కావటానికి కారణం ఏమిటి ?

శ్రీ బి. సుబ్బారావు:— గౌరవసభ్యులు వెంకటరత్నంగారు 10-12-76 న గవర్నమెంటుకు వ్రాయడం జరిగింది. దానిపై డి. సి. వో విచారించి, సి.ఎస్.ఆర్ విచారించి రిపోర్టు వంపడం జరిగింది. సివిల్, క్రిమినల్ సైడ్ చర్య తీసుకోవడం జరుగుతున్నది.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ :— ఆడిట్ రిపోర్టు వుంటుంది, వారు చెక్ చేస్తూవుంటారు. ప్రభుత్వ యంత్రాంగానికి తెలిసి వున్నప్పుడు ఎందుకు చర్యలు తీసుకోలేదు ?

శ్రీ బి. సుబ్బారావు:—75-76లో ఆడిట్ జరిగింది. అప్పుడు సి.ఎస్.ఆర్ కు చెప్పలేదు. తరువాత ఇది జరిగినట్లు వుంది.

ఇ. అయ్యప్పరెడ్డి (పాణ్యం) :—కోపరేషన్, మిస్ ఎప్లోవ్రియేషను సర్కారయవదాల్తగా వున్నాయి. కోపరేటివ్ యాక్టును ఎమెండ్ చేసి మిస్ ఎప్లోవ్రియేషను యాక్టు అని పిలుస్తే బాగుంటుందనిపిస్తుంది, ఫలానా ఫలానా సొసైటీలలో ఇంతింత డబ్బు మిస్ ఎప్లోవ్రియేషను జరిగిందని అనేకసార్లు ఇక్కడ

చెప్పడం జరిగింది. పి.ఎస్.సి.లో 9కోట్లు మిసుఎప్రోప్రియేషను జరిగిందని చెబితే డిపార్టుమెంటు ఒప్పుకున్నది. కోవరేటివ్ యాక్టును సవరించి వెంటనే కేసు ఫయిల్ చేసేటటుగా చేయాలని మేము అనేకసార్లు సూచించాము. పరిశీలిస్తామని చెప్పటమే గాని ఇంతవరకూ మంత్రిగారు ఎలాంటి చర్య తీసుకోలేదు. ప్రతి దానికి ఆర్డినెన్సును తీసుకువచ్చే ఈ ప్రభుత్వం ప్రజా ధనం దుర్వినియోగం కాకుండా చూడటానికి చర్యలు తీసుకోలేదా? అటువంటి పాలసీ ప్రభుత్వానికి లేదా?

శ్రీ బి.సుబ్బారావు :—ఎక్కడ మిస్ ఎప్రోప్రియేషను జరిగినా ప్రభుత్వం గట్టి చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతున్నది. దోషులపై కఠిన చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతున్నది. ఇటువంటి కేసులలో ప్రభుత్వం స్టే ఆర్డర్లు కూడా ఇవ్వడం లేదు. గట్టి చర్యలు తీసుకుంటోందని మనవి చేస్తున్నాను.

8-40 a.m.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి (యల్లారెడ్డి) :— ప్రతి సెషనులోను యీ క్వశ్చను వస్తుంది. ఈ మినిస్టర్లు చూస్తున్నాం అంటారు. ఇంత డబ్బు దుర్వినియోగము అవుతూ వుంటే కండ్లు మాసుకుని వుంటారు మంత్రులు. ఎన్ని కోట్లు దుర్వినియోగం అయిందనే దానికి అంచనా వుందా? డిపార్టుమెంటు నుంచి రిపోర్టు రాలేదా? మీరు తీసుకున్న యాక్టును ఏమిటి? అవుతుంది 1, చూస్తున్నా 10, చేస్తున్నాం అంటే ఎట్లా?

శ్రీ బి.సుబ్బారావు :— యాక్టును తీసుకున్నా కోర్టు ద్వారా స్టే తెచ్చుకున్నారు. ప్రభుత్వం దాయడము గాని నేను దాయడం గాని లేదు. ప్రభుత్వం చురుకుగా వుంటుంది. గట్టిగా యాక్టును తీసుకుంటుంది. వారు సబ్ కోర్టుకు వెళ్ళి స్టే తెచ్చుకున్నారు.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ (మంగ గిరి) :— అసలు ప్రశ్నకు సమాధానము చెప్పడంలేదు. మిస్ ఎప్రోప్రియేషను విషయములో చాల కంప్లెట్లు వస్తున్నాయి. డి. సి.యం.ఎస్.లకు సంబంధించి లోగడ దాదాపు రెండున్నర కోట్లు మిస్ ఎప్రోప్రియేషను రు. 8 కోట్లు ఎకౌంటింగ్ దగాలు జరిగినవి. స్టీమ్లైను చేసి ఆడిటు పార్టీలను పెట్టి చెక్ చేయిస్తే జాగుంటుంది. తిన్నే కంటే ముందు చేస్తే జాగుంటుంది. తిన్న తరువాత అంటే కష్టం. ప్రివెంటివ్ మెజర్ను తీసుకునే దానికి రెగ్యులర్ ఆడిటు పార్టీలను ఏర్పాటు చేస్తారా?

శ్రీ బి. సుబ్బారావు :— టైమ్లీగా ఆడిటు చేయాలని వుంది. జిల్లాలలో కలక్టరు అధీనములో డిపార్టుమెంటు అధికారులు ప్రతి నెల రెవ్యూ చేయడం జరుగుతోంది. రెండు జిల్లాలకు కలిపి ఒక జాయింటు రిజిస్ట్రారుని వేసి ప్రతి నెల రెవ్యూ చేయడం జరుతోగుంది.

శ్రీ ఎన్. వెంకటరత్నం :— మిసప్రోప్రియేషను వుందని కేసు ప్రపోజు చేశారు. ప్రభుత్వం కష్టపడకుండా ఫోర్జరీ చేసినటువంటి రసీదులను నేను సప్లయ చేశాను. ఇంత మెటీరియల్ సప్లయ చేసినా అరెస్టు చేయడం జరుగ లేదు. ఇదివరకు యిలాంటివి ఎన్నో క్వశ్చన్సు వచ్చినవి. కోటానుకోట్ల రూపాయలు దుర్వినియోగం జరుగుతున్నది. దాని మీద స్టీమ్లైను చేయడానికి హైవర్ కమిటీని వేస్తామని ఎన్యూరెన్సు యిచ్చారు. ఇంకా ఎందుకు వేయలేదు? దీని వెనుకాల రాజకీయ భాగోతం జరుగుతున్నది.

శ్రీ బి. సుబ్బారావు :—అలాంటిది ఏమీ లేదు. కమిటీ విషయం, వేయడానికి ప్రాకాశం. ఎగ్జామిన్ చేస్తున్నారు.

శ్రీ ఎన్. వెంకటరత్నం :— ఎస్టాబ్లిష్మెంట్ యిచ్చి రెండు సంవత్సరాలు అయింది. 9 కోట్ల రూపాయలు 30 కేసులకు సంబంధించి వెండింగ్ లో వుంటే వేయడానికి ప్రామిస్ చేసి రెండు సంవత్సరాలు అయినా వేయకుండా, ప్రాకాశం చేస్తున్నాము అంటున్నారు. ఎప్పుడు చేస్తారు? ఈ మంత్రిగారు వుండగానే ఏమైనా చేస్తారా? లేక అవతల ఎవరి నెత్తి మీదనైనా చేస్తారా?

Mr. Speaker :—This question was received long time ago.

* In spite of reminders' the reply was received only to-day.

In spite of reminders, the Minister did not request the Speaker to postpone the question or to give additional time. I have printed the question without an answer. I am sure the answer would not have been supplied for want of printing. It is a bad state of affair.

Sri A. Sriramulu:—Since you have been good enough to make an observation I would like to say that most of the questions are losing the topical value because the Government Departments and Ministers are not taking necessary interest to supply the answers. If a question does not elicit answer even after nine months, what should happen to the question hour, what exactly is the importance of the question hour. Something very drastic has to be taken. The Leader will have to take it seriously and your observation will have to be needed.

Filing of a Suit against the Hereditary Trustee of Vedadri Temple of Muktyala By Endowments Department.

18—

*10094—S-Q.—Sarvasri A. Sreramulu and E. Ayyapu Reddy.— Will the Minister for Endowments be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the Endowments Department filed a suit against the Hereditary Trustee of Vedadri Temple of Muktyala (Krishna District) for the recovery of temple Jewellery;

(b) if so, the details of jewellery and the estimated cost thereof, and

(c) the present stage of the Suit?

The Minister for Endowments (Sri L.Lakshman Das) :—(a) Yes Sir.

(b) A statement is placed on the Table of the House.

(c) The suit was withdrawn.

Sl. No.	Description of article.	No. of articles.	Weight	Market rate.
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
GOLD ORNAMENTS :				
1.	Gold Kireetam studded with stones.	1	}	4,00,000.00
2.	Gold Vakshastalam studded with stones.	1		
3.	Gold Shanku Chakramulu studded with stones.	2		
4.	Padamulu and knees studded with gold & stones.	2		
5.	Yoga Patta (from 1 to 6 combined Sarvangakavacham)	1		
6.	Gold Vakshastalam of Silver and Copper sheet	1	100 Tolas.	3,000.00
7.	Gold coated copper Shanku Chakram.	2	20 Tolas	400.00
8.	Gold medals 59 Coins with green stones.	1	7½ Soverigns	3,000.00
9.	Copper sheet with Gold coating Vakshasthalam.	1	100 Tolas.	2,000.00
10.	Copper Kireetam with gold Malama copper sheets Kireetam.	2	15 Tolas.	400.00
11.	Gold Kireetam with copper sheet with copper Kireetam	1	30 Tolas.	500.00
12.	Gold chains with five fold with stones.	1	10 Soverigns.	4,000.00
13.	Gold belts	2	5 Soverigns,	2,000.00
14.	Gold chain with 30 Kasulu with 31 Nanu Kollu	1	8 Soverigns.	3,200.00
15.	Gold Kasulaperu with 30 Kasulu, 30 Nanu Kollu.	1	8 -do-	3,200.00
16.	Gold Kasulaperu with 16 Kasulu, 16 Nanu Kollu with silver thread.	1	5 -do-	2,000.00
17.	Gold Shanku Chakamu with copper sheet.	2	20 Tolas	400.00
18.	Gold Molatadu with 32 coins.	1	5 Soverigns	2,000.00
19.	Gold Chandraharam 5 folds.	1	10 -do-	4,000.00
20.	Gold Chandraharam 3 folds.	1	6 -do-	2,400.00

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
21.	Gold Mutyala Pune.	1	—	300.00
22.	Bombay Gold Bangles.	2	4 Navarasulu	1,600.00
23.	Gold belt (without screw)	1	1 Navarasulu,	400.00
24.	Gold chain Poochila Jata (without screws)	1	1/4 -do-	100.00
25.	Gold Chigini dollar chain	1	3 Navarasulu,	1,200.00
26.	Gold Gazzela Pattada stitched with silk thread	1	1/2 Navarasulu,	200.00
27.	Gold Bangles (Sannagajulu)	2	2 Navarasulu,	800.00
28.	One copper Chandra Vanka with gold articles.	1	2 Navarasulu,	800.00
29.	One copper Chandra Vanka with 13 gold articles.	1	1 Navarasulu,	400.00
SILVER ORNAMENTS				
30.	Silver stomach sheet	1	20 Tolas.	200.00
31.	Silver knee	1	5 -do-	250.00
32.	2 Feet connected Silver Swasthikam.	1	30 -do-	300.00
33.	Gandarva Vighrams.	2	10 -do-	100.00
34.	Silver hands with stone rings.	2	10 -do-	100.00
35.	Silver feet.	4	20 -do-	200.00
36.	Silver hands.	2	10 -do-	100.00
37.	Silver pair of Kadiyalu.	1	6 -do-	50.00
38.	Silver Kadiyalu (with teega Allika)	2	5 -do-	50.00
39.	Silver ginnelu.	4	30 do	300.00
40.	do	4	30 do	300.00
41.	Silver Kumkuma Kayalu.	2	3 do	30.00
42.	Silver gandapu ginne.	1	5 do	50.00
43.	Silver Mattu Chembu.	1	10 do	100.00
44.	Silver Chopurdevi stick.	1	40 do	400.00
45.	Silver Sarvanga Kavacham and Makarathoranam.	3	150 do	1,500.00
46.	Silver Mathy ginne.	1	10 do	100.00
		60		4,42,230-00

Sri A. Sriramulu:—It is a very interesting case. This is how the Government is functioning. Here is a property valued at Rs. 4,42,230. All these jewels are belong to the temple and these jewels are being kept by the Hereditary Trustee and the Hereditary Trustee claims today that he is the owner of these jewels and he has been taking them only to decorate the deity at the time of the festival occasion.

Mr. Speaker:—They have filed a suit. The suit is withdrawn.

Sri A. Sriramulu :—Suit has been withdrawn on account of political pressure. A member of this House from the Congress Party is in-charge of this particular temple.

Mr. Speaker :—Whether it is withdrawn on account of the jewels having been recovered. But question(c) states: the present stage of the suit. The direct answer is the suit was withdrawn.

Sri A. Sriramulu:—Why was it withdrawn?

శ్రీ ఎల్. లక్ష్మణదాసు:—గౌరవ సభ్యులు అపార్థం చేసుకున్నారు. అసలు నూటు చేసినప్పుడు నరైన ఎవిడెన్సు లేదని, రికార్డులో యీ ఆస్తి తెంపులుకు సంబంధించినది ఎక్కడా లేదు అని తేలింది. ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసరు వేస్తే మొదట రెండువందల రూపాయలు కట్టారు, ఇంకా రెండు వేలు కట్టవలసి వస్తుందంటే ఎడ్వకేట్ జనరలుకు పంపించడం జరిగింది. ఆయన ఒపీనియన్ ఏమంటే యిందులో కేసు లేదు, యీ ఆస్తి దేవాలయానిది అని రికార్డులో ఎవిడెన్సు లేదు అనీ వారే చేయించుకుని దేవాలయ పూజలు జరిపినప్పుడు పెడుతారు. యీ ఆస్తి దేవాలయానిది అని రికార్డు లేదు. అందుచేత విత్ డ్రా చేసుకోవలసి వచ్చింది.

శ్రీ ఇ. అయ్యప్ప రెడ్డి:—నిజాన్ని ఒప్పుకోకపోవడమనేది, మరుగువరచడమనేది చాలా విచారకరమైనటువంటి విషయం. బంగారు కీరీటం దేముడిది కాదనగలరా? యిక్కడ యిచ్చినటువంటి లిస్టు ఆఫ్ ఆర్టికల్స్ దేముడివి, దేవాలయానివి అని పాలు త్రాగే పసిపిల్లవాడికి అయినా అర్థం అవుతుంది. దావా వేశారు. డిక్రీ అయింది. 4 లక్షల 42 వేలకు డిక్రీ అయిందా? అప్పీలు స్టేజీలో విత్ డ్రా చేసుకుంటే, కోర్టులో రుజువు కాలేదని, అడ్వకేటు జనరల్ కేసు లేదని అన్నారంటే ఆశ్చర్యకరంగా వుంటుంది. ఫైలు తీసుకురాండి. డిక్రీ అయిన తరువాత అప్పీలు స్టేజీలో డిఫార్టుమెంటు ఎందుకు విత్ డ్రా చేసుకుంది?

శ్రీ ఎల్. లక్ష్మణదాసు:—కోర్టుకు పోవడం జరిగింది. రెండు వందల రూపాయలు తెంపరీగా కట్టి యింకా కడతామన్నారు. 20 వేల రూపాయలు కడితే గాని కోర్టు టేకువ్ చేయదని తేలింది. అప్పుడు ఒక పాయింటు వచ్చింది. దేవాలయానివి కావు, వారు తయారుచేసినవి దేవుడికి పూజల సమయములో పెడుతూ ఉంటారని. ఎంతవరకు నిజమని అంత రికార్డును ఎడ్వకేట్ జనరల్ కు పంపించడం జరిగింది. ఆయన ఒపీనియను యిచ్చారు. ఇందులో కేసు ఏమీలేదని చెప్పిన తరువాత 20 వేలు దండుగ అని విత్ డ్రా చేసుకున్నారు.

Mr. Speaker:—Is that a fact that it was decreed in the first?

శ్రీ ఎల్. లక్ష్మణదాసు:—డిక్రీ కాలేదు.

శ్రీ ఇ. అయ్యప్ప రెడ్డి:—దావా వేసే దానికి ముందు యీడిపారుమెంటుకు సంబంధించినంతవరకు ముందు చర్య జరిగిందా? ప్రైమా ఫేసియా కేసు వుందని అన్నప్పుడుకా దా ఫ్లెంట్ డ్రాఫ్ట్ చేశారు. కేసు వుందా లేదా అనే విషయం ముందుగానే ఎడ్వకేటుకు తెలుస్తుంది గదా. ఆర్టికల్స్ పేరు చదివితే దేవాలయ

సాత్తు, ప్రైవేట్ ఆఫీసర్లు కావని సుస్పష్టంగా అర్థం అవుతుంది. అయితే దేవాలయానికి టైటిల్ లేదు అంటున్నారు. రు. 4 లక్షల 42 వేల విలువ చేసే ఆఫీసర్లకు టైటిల్ లేకపోతే ఫాల్స్ క్లెయిమ్ చేయవలసిన అగత్యం ఎందుకు వచ్చింది.

శ్రీ ఎల్. లక్ష్మణదాసు:—రికార్డులో యీ ఆర్డర్ దేవాలయానిది అని ప్రాసి లేదు. ఆయనను అడిగారు, యిది న్యాయసంత దేముడికి పూజ చేసేప్పుడు పెట్టితరువాత తీసి వా వద్ద వుంచుకుంటున్నానని చెప్పాడు. మొట్టమొదట కేసు పెట్టేముందు ఎడ్వకేటును అడగడం జరిగింది. దురదృష్టవశాత్తు అడ్వకేటు సక్రమ మైనటువంటి సలహా యివ్వలేదు. ఆయన కూడా ఒప్పుకొన్నాడు. ఈ ఆర్డర్ కిరిటాలు మెదలైనవి వున్నాయి గాబట్టి ఒకప్పుడు క్లెయిమ్ చేయవచ్చు చేయడానికి అవకాశం వుంది అన్నారు. అప్పుడు కోర్టులో వేశారు. 20 వేలు కట్టుమనేసరికి దీనిని పరిశీలించడం మంచిది అని అడ్వకేటు జనరల్, హ్యూయెస్ట్ అథారిటీ అని పంపించడం జరిగింది. ఆయన కేసు ఏమీ లేదు అన్నాడు.

శ్రీమతి డి. భానుజితకం (కొత్తపేట) :—ఆ ఆఫీసర్లు దేవాలయానికి కాపు, ప్రయివేటువి అని మంత్రిగారు అంటున్నారు. వాటిని దేవునికి ఇచ్చినవారి పేరు చెబుతారా? 8.50 a.m.

శ్రీ ఎల్. లక్ష్మణదాసు :—ఎవరూ ఇవ్వలేదు.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ:—అధ్యక్షా, అసలు రెలెవెంటు క్వశ్చనుకు ఆన్సరు లేదు. కిరిటాలు, శంఖు, చక్రం ఎవరి ఇంటిలోనూ పెట్టుకోరు. చేయించి దేవుడికి సమర్పిస్తారు. దొంగపనులు కూడా చేస్తున్నారేమో తెలియదు. వాటిని చేయించి దేవునికి ఇచ్చినట్లు, మిచ్చునాస్ గా రికార్డు చేయకుండా ఉన్నారేమో సి.ఐ.డి. ఎన్క్వయిరీ చేయించారా?

శ్రీ ఎల్. లక్ష్మణదాసు:—లీగల్ ఒపీనియన్ తీసుకున్న తరువాత సి.ఐ.డి డిపార్టుమెంటుకు పంపించవలసిన అవసరం కనిపించలేదు.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ:—అధ్యక్షా, కిరిటాలు గదలు, శంఖులు, చేయించినవి ఇంటిలో పెట్టుకొనడం జరుగదు.

Mr. Speaker :—It is a presumption.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ:—అతను నావి అని క్లెయిమ్ చేసినప్పుడు, మిస్ ఎప్రోప్రియేషన్ చేస్తున్నాడని తెలిసినప్పుడు సి. ఐ.డి. డిపార్టుమెంటుచేత ఎన్క్వయిరీ చేయించవచ్చుకదా? ఎన్క్వయిరీ చేసే అసలు విషయం తెలుస్తుంది కదా?

Mr. Speaker :—The C.I.D. enquiry does not disclose any thing, about it.

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్ :—బంగారం, వెండి, రాగి—ఈ మాడు లోహాలకు సంబంధించిన నగలు—వక్ష స్థలానికి సంబంధించినవి, కిరిటాలు మొదలైనవి మనుషులు పెట్టుకునేవి కావు. ఆయన ధర్మకర్తగా వ్యవహరిస్తూ వీటిని ఇచ్చిఉండవచ్చు గాక. అప్పుడు అవి దేవాలయ శాఖకు చెందవలసి ఉంటుంది. ఆ విషయం చిన్న పిల్లవాడు అయినా చెబుతాడు. అందుచేత దానిని దుర్వినియోగం క్రింద కేసు నమోదుచేసి చర్య తీసుకుంటారా? ఆ ధర్మకర్త పేరు చెబుతారా?

శ్రీ ఎల్. లక్ష్మణదాసు :—ఆ ధర్మకర్త విషయంలో మనం ఆలోచన చేయాలి. ఈ టెంపుల్ కు 208 ఎకరాల భూమి ఇచ్చారు. ఆ టెంపుల్ కన స్ట్రక్షన్ చేసారు. ఈ లాండు అంతా ఆ టెంపుల్ కు ఉంది. దీనిని అనుమానించడానికి అవకాశం లేదు కనుక మేము సి.ఐ.డి. డిపార్టుమెంటుకు పంపించలేదు.

శ్రీ ఎమ్. నాగిరెడ్డి (గురజాల):— అడ్వకేటు జనరల్ సలహా ఇచ్చారు అన్నారు. ఆ సలహా వైనలా? అవి చేపట్టానానివి కావు అన్నప్పుడు గోల్డ్ కంట్రోలు క్రింద ఆయన దగ్గర బంగారం, వెండి వివరాలు తెలియజేయాలి. దానిక్రింద వాటిని ప్రభుత్వం స్వాధీనం చేసుకోవాలి కదా? ఆ ఇ ఉన్నటువంటి వజ్రవైడ్యురాలను ప్రభుత్వం స్వాధీనం చేసుకున్నదా?

శ్రీ ఎల్. లక్ష్మణదాసు :—అది ఆ డిపార్టుమెంటును అడగాలి.

శ్రీ ఇ. అయ్యప్ప రెడ్డి :—ఇది ప్రయివేటు ప్రాపర్టీ అయి ఉంటే దీనిపైన వెల్లు టాక్సు పే చేయాలి. ఇవి 4 లక్షల 42 వేల విలువైన వస్తువులు. ఫలానా లోహంతో ఫలానా వస్తువులు తయారు చేయబడినవి, వీటి తూకమింత, వీటి విలువ ఇంత అని ఒక డాక్యుమెంటు ఉంటుంది కదా. హారిడిటరీ ధర్మకర్త దగ్గర, పూజారి దగ్గర, అసిస్టెంటు కమిషనరు దగ్గర ఉంటుంది. అది ఎప్పుడైనా ట్రాన్స్ చేయవచ్చు. ఆ రికార్డు అంతా అడ్వకేటు జనరల్ కు చూపించకపోతే ఆయన ఏమి ఒపీనియన్ చెబుతాడు? మీరు ఎంక్వయరీ చేయిస్తే వాటిని చూసినటువంటి వేలాది భక్తులు సాక్ష్యం ఇవ్వ వచ్చుకదా? ఈ విషయాలన్ని తెలుసుకోకుండా సూట్ ఎందుకు విత్ డ్రా చేసారు? ఇదంతా ఆ ట్రస్టీతో కుమ్మక్కై చేసారా? ఆ ట్రస్టీ ఎవరు?

Mr. Speaker :—The Advocate General has given his opinion.

Sri E. Ayyapu Reddy :—He gives his opinion on the basis of the records available.

Mr. Speaker :—The presumption is that the Advocate General has been supplied all the relevant material. Even if the material was not supplied, the Advocate General should have asked for it. The opinion of the Advocate General is there. But no doubt the opinion was sought at a later stage. When the Court demanded Rs. 20,000 as the Court fee as against Rs. 200/-already paid. At that time, when Rs. 20,000 was asked by the Court as Court fee, the opinion or advice of the Advocate General was sought and the presumption is that they have placed the relevant material that is necessary, before him to give his opinion. So, at this stage, no further purpose would be served if you question that.

Sri E. Ayyapu Reddy —The Advocate General can appear before the house and make a statement. Let the Advocate General be directed to appear before this House so that we can know whether the relevant material has been placed before him or not to come to that opinion; and as to how he came to that conclusion would also be made known to us. It may not be fair to just blame the Advocate General or Government over the placing of the required material and

giving his opinion. Let the Advocate General appear tomorrow or day after tomorrow and make a statement. Let us know as to what was the material that was placed before him.

Mr. Speaker —It is not necessary that he should come over here. You can look into the opinion of the Advocate General. His opinion itself shows whether the material has been supplied or what material has been supplied, etc.

Sri V. Srikrishna:— Based on the material, the Advocate General might have given his opinion. సి. డి. డిపార్టుమెంటుకు హ్యాండ్ వర్ చేస్తే వారు భక్తులనుంచి సాక్ష్యాలు సేకరిస్తారు. ఆ విషయాలు కూడా అడ్వకేటు జనరల్ కు అందజేయవచ్చు కదా? అలాగ ఎందుకు చేయలేదు?

శ్రీ ఎల్. లక్ష్మణదాసు:— గవర్నమెంటు దగ్గర ఉన్న రికార్డుల అంశా అడ్వకేటు జనరల్ కు ఇవ్వడం జరిగింది. దానిమీద ఆయన ఒపినియన్ ఇచ్చారు. లా మీద ఆయన హయర్ అథారిటీ, అడ్వకేటు జనరల్ కు డౌట్ ఉంటే ఫర్థర్ ఇన్వెస్టిగేషన్ అడిగి ఉండేవాడు. డౌట్ లేకపోవడంవల్ల ఆయన ఒపినియన్ ఇచ్చాడు.

Mr. Speaker:— The opinion of the Advocate General may be made available.

Sri A. Sriramulu:—Point of order, Sir. The Minister says that the Advocate General is the highest authority on law. What is the correctness of the statement? Is he the highest authority of law?

Mr. Speaker:—That is as far as Government is concerned. The expression is like that. As far as Government is concerned, among the legal opinions, the Advocate General's opinion is the highest.

9-00 a.m.

శ్రీ ఇ. అయ్యప్ప రెడ్డి:—అడ్వకేటు జనరల్ ఒపినియన్ ప్రతి కేసులోను తీసుకుంటున్నారా? ఈ కేసులో స్పెషల్ గా అడ్వకేట్ జనరల్ దగ్గరకు అడ్వయస్ కోసం పోవలసిన అగత్యం ఏమి వచ్చింది? అడ్వకేట్ జనరల్ ఇచ్చే ప్రతి ఒపినియన్ ప్రకారంగానే ఏట్లు చేస్తున్నారా? అడ్వకేటు జనరల్ నోకేస్ అని చెప్పిన కేసులో ఎన్నిటో ప్రభుత్వం సుప్రీంకోర్టులో, హైకోర్టులో కేస్ ఫైల్ చేయలేదు చెప్పగలరా? అడ్వకేట్ జనరల్ ఒపినియన్ ఫైనల్ అంటున్నారు కదా? వారి ఒపినియన్ కు వ్యతిరేకంగా ఎన్ని సార్లు.....

శ్రీ జె. వెంగళరావు:—అడ్వకేట్ జనరల్ ఒపినియన్ మేం డేటరీ కాదు. ప్రభుత్వం అంగీకరించ వచ్చు లేక ఒపర్ లుక్ చేయవచ్చు.

శ్రీ ఇ. అయ్యప్ప రెడ్డి:—అలాంటప్పుడు అడ్వకేటు జనరల్ కు ఈ కేసులో స్పెషల్ గా ఇంట్రస్టు తీసుకొని వారి ఒపినియన్ కు రిఫర్ చేయలసిన అగత్యం ఏమి ఉంది? ఎన్ని సార్లు అడ్వకేటు జనరల్ కు సూబ్ ఫైల్ చేసేముందు వారి ఒపినియన్ తీసుకున్నారు? ఈ ఒక్క కేసులో స్పెషల్ గా వారి దగ్గరకు పోవలసిన అగత్యం ఏమి వచ్చింది? అంత లీగల్ కాంప్లికేషన్ ఏమి వచ్చింది?

Mr. Speaker :—That has already been explained. I do not think it require any further clarification. Originally Rs. 200 was paid as Court fee and at the latter stage when the Court demand Rs. 20,000/-as Court fee, then the matter was referred to the Advocate General and his opinion sought. That is what he had stated.

Sri. E. Ayyapu Reddy :—Everyday, Court fee is being paid in thousands of land acquisition cases. It is not a new thing. Let the Advocate General be summoned to explain the case in detail. I may be permitted to look into the file.

Mr. Speaker :—It would be supplied.

Sri J. Vengal Rao :—How can we show the file to him. If you want, we shall furnish the file to you. We do not send the file to him.

Mr Speaker :—Advocate General's opinion may be given.

Sri A. Sreeramulu :—The matter is very simple. We need not make the issue complicated. The fact is that the Trustee of this Temple is the close relative of a Congress Member of the House.

Mr. Speaker:—I would not allow all these things. I have closed the matter.

Sri A. Sreeramulu :—There is only one submission, Sir. Let the Chief Minister issue instructions to the Department to place the entire file before the Speaker for his personal.

Sri J. Vengal Rao :—That I have already informed. I have no objection to place the file before the Speaker.

Demolition of Unauthorised Construction at Chilkalaguda

19—

*10101—E.Q. Smt. J. Eshwari Bai :—Will the Minister for Municipal Administration be pleased to state :

(a) Whether any decision has been taken with regard to demolition of an authorised construction at Chilakalaguda, Secunderabad constructed on Survey No. 832, Plot No.8 without the permission of Municipal Corporation of Hyderabad ; and

(b) whether the Corporation suggested to the Government in 1976 that the owner of this plot should be given any relaxation of rules or Bye-Laws?

The Minister for Municipal Administration (Sri Ch Subbarayudu):—(a) No. Sir.

(b) Yes Sir.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి:—ఈ క్వశ్చన్ తిసంవత్సరాలుగా పెండింగ్ లో ఉన్న మాట మంత్రిగారికి తెలుసా? కార్పొరేషన్ వర్క్యూషన్ ఇవ్వమని రెవ్యూజ్ చేసింది.

అయినప్పటికీ ఆయన ఆర్డర్ను డిస్ ఒబే చేసి బిల్డింగు కట్టుకున్నాడు. ఒక స్టోరి కాదు రెండి స్టోరీలు కట్టుకున్నాడు. ఇంకా దానిని డిస్ మేంటిల్ చేయకపోవడానికి కారణం ఏమిటి?

శ్రీచల్లా సుబ్బారాయుడు:—ఇది చాలాకాలం నుండి ఉన్నది. 1971లో మొట్టమొదటి ఇల్లు కట్టాడు. 72లో బిల్డింగుకుపర్మిషన్ అప్లై చేశాడు. అప్పుడు కార్పొరేషన్ రెవ్యూజ్ చేసినది. ఆయన 60 రోజుల లోపల కమ్యూనికేషన్ రాకపోతే the concerned applicant can construct. అనే దానిక్రింద కన్స్ట్రక్షన్ చేశాడు. రివెన్యూ ప్లాన్ సబ్మిట్ చేశాడు. అప్ పైయిర్స్ ప్రశ్న కూడా వచ్చింది. వచ్చినప్పుడు బెటర్ మెంట్ తీసుకొని ఆ ఫస్టు దాని క్రింద కూడ సంబరింగ్ అది ఇవ్వడం అప్పుడు ఉన్న డిప్యూటీ కమిషనర్ చేశారు అన్ ఆఫ్ రెవెన్యూ గా మొట్టమొదట కన్స్ట్రక్షన్ చేసినా రివెన్యూ ప్లాన్ ఇచ్చారు ఎంక్రోచ్ మెంట్ లేదు. ప్రభుత్వం ల్యాండ్ గాని ఇంకొకరి ల్యాండ్ గానీ, ఈశ్వరీబాయిగారి ల్యాండుగానీ ఎంక్రోచ్ అయ్యారు అన్న ప్రశ్న లేదు. క్రిమినల్ కేసు పెట్టడం పోలీసు దగ్గరకు వెళ్లడం అది కూడ జరిగింది. ఇంకొకటి కార్పొరేషన్ కాంపౌండువాల్ డిస్ మేంటిల్ చేశారు. పబ్లిక్ రాస్తా అని వారు, పబ్లిక్ రాస్తా కాదని ఈయన. కొంచెం రికార్డు అవీ చూడవలసిన అవసరం ఉంది. ఎంక్రోచ్ మెంట్ లేదు దీనిలో. మునిసిపల్ ల్యాండు గాని ఇంకొకరి ల్యాండు గాని అన్న ప్రశ్న లేదు. కాక. పోతే రివెన్యూ ప్లాన్ వేశారు. కార్పొరేషన్ దానిగురించి ఆలోచించి తొందరగా నిర్ణయం తీసుకుంటుంది.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి:— మంత్రిగారిని అడిగేది ఒకటి ఆయన ఇచ్చే సమాధానం ఒకటి. ఆమె ల్యాండులో ఎంక్రోచ్ మెంట్ అనేది none of his business. I shall ask few questions and I request the Minister to answer them. Whether the Corporation has issued notices to the person under Section 452 and 461 of the Municipal Corporation Act whether that person has constructed without the permission of the Corporation?

Whether the Municipal corporation has issued any notice under section 440 of the Hyderabad Municipal corporation Act and if not, will it issue such notice directing the person to remove the building? Has the Minister aware of a Supreme Court decision in Corporation of Calcutta vs. Mal chand (VIR 1956) quoted by the Division Bench of Andhra Pradesh High Court with the Chief Justice Mr. Justice Obul Reddy and Mr. Justice J.Chandra Reddy for unauthorised construction, required to be removed in case of defiance of any order of the Corporation?

In this case, the concerned person constructed not only the ground floor but also the first floor in defiance of the orders of the Corporation.

Sri Nallapareddy Srinivasul Reddy (Gudur):—Point of Order, Sir,

ఈ సభలో 5, 6 ఉపప్రశ్నలు వ్రాసుకు వచ్చి ఒకేసారి చదువవచ్చునా? ఉపప్రశ్న వేయడానికే గాని చదవడానికి అవకాశం ఉన్నదా? మంత్రిగారి వైపు తిరిగి ఇది మీరు నోట్ చేసుకోండి అని దబాయించడం న్యాయమేనా? ఈ రెండింటిమీద మీరు లింగ్ ఇవ్వమని కోరుతున్నాను.

Mr. Speaker :- As far as the later point is concerned, the Lady Members have got certain privileges. Not Male Members. It has to be our privilege. It has been accepted since a very long time.

Sri C. V.K. Rao:—Is that the natural justice Sir that the Ladies should be given those privileges?

Mr. Speaker: Yes. It is natural justice.

Sm. J. Eswari Bai:—Sir, I have taken your permission.

అయిన నిద్రపోతున్నాడేమో. నేను వర్మిషన్ లేకుండా చెబుతున్నానని. I have taken the permission of the Speaker while speaking.

శ్రీ నల్ల వరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :—(శ్రీ) సభ్యురాలని మీరు ఎగాదిగా అధికారాలు ఇచ్చేయడం సహించరాని విషయం. అది ఉపసంహరించుకుంటే బాగుంటుంది, లేకపోతే ఎక్స్‌పంట్ చేస్తే బాగుంటుంది. అసలు మీరు రూలింగ్ ఇవ్వకముందే లేచి మళ్ళీ మాట్లాడటం అనేది సభ్యుల కాదు. మీరు రూలింగ్ ఇవ్వండి. మీరు పాచ్చరిక చేయవలసిన అవసరం ఉంది. ఇటువంటి అసభ్యమైన పదాలు లేడీ మెంబరు అని మీరు అధికారం ఇస్తూ పోతే మాకు కాస్త రక్షణ కావాలి. నేను నిద్రపోయే వ్యక్తిని కాను. ఆమె నిద్రపోతుండేమో నాకు తెలియదు.

Mr. Speaker:—Let us stop here. There is nothing to give my ruling.

శ్రీ నల్ల వరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :- ఏవయినా వ్రాసుకు వచ్చినవి చదివినప్పుడు అవి మన అభిప్రాయములు గాదు. ఎవరి అభిప్రాయంలో మనము ఇక్కడ చదువుతున్నాము.

9-10 a.m.

Mr. Speaker:—Even several questions are supplied to Member^s by several people and so many interests are there. There is nothing wrong.

శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయుడు :— వారు చెప్పినటువంటి కలకత్తా ఒడ్డి మెంటు గురించి నేను చెప్పలేను. రెండవది కార్పొరేషను నోటీసు కూడా ఇచ్చింది. రివైజ్డ్ ప్లాను అప్లయి చేయడం అన్నది హైదరాబాదులో చాల మంది చేస్తున్నారు. చెప్పవలసిన దేమిటంటే బాధ్యత కలిగిన వారు కూడా చేస్తున్నారు. మామూలుగా హైదరాబాదులో ఇవి జరుగుతున్నాయి. ఇప్పుడు ప్రశ్న ఏమిటంటే బిల్డింగు కన్స్ట్రక్షను అయిన తరువాత ఎంతవరకు డిమోలిష్ చేయాలి అన్నది, వయలేషన్లు ఉన్నాయి. వయలేషన్సు రిలేక్సు చేయడానికి అవకాశం ఉంది I will take note of it.

Mr. Speaker—I do not allow the Minister to make a long speech

శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయుడు :— కార్పొరేషను నోటీసు ఇచ్చింది. కాబట్టి వారు అప్లికేషను పెట్టారు. అది ఎగ్జామిన్ చేస్తున్నాము.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :— నేను అడిగిన ప్రశ్నకు ఆయన చెప్పినది సమాధానము కాదు. అడ్డిమెంటు గురించి కూడా తెలియదని అంటున్నారు.

Mr. Speaker:—I do not allow any further speeches.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—పాయింటు ఆఫ్ ఆర్డరు సర్. ఇప్పుడు లిబర్టీ దగ్గర విలింగు 4 స్టోరీసుది కట్టారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఇదా పాయింటు ఆఫ్ ఆర్డరు.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీ బాయి :— నేను అడిగినది నెక్టును 452, 461 ప్రకారంగా నోటీసులు ఇచ్చారా అని.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఆయన ఆన్సర్ ఇచ్చారు.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీ బాయి :—అది వేగ్ అన్సర్. The Minister is ignorant and innocent. Being a Minister, he is not in a position to answer this correctly.

Sri S. Jaipal Reddy:—He may be ignorant but he is not innocent

Mr. Speaker:—I am going to the next Question.

Water Supply System in Gudur Town

20—

*10094-C-Q.—Sri Nallapareddy Srinivasul Reddi:—Will the Minister for Municipal Administration be pleased to state:

(a) whether the Chief Engineer (Public Health) has submitted to the State Government a scheme costing Rs. 16.76 lakhs to improve the existing water supply system in Gudur Town of Nellore District;

(b) if so, the sanction taken by the Government;

(c) when will the scheme be sanctioned and put to execution;

(d) whether the Chief Engineer, Public Health has included this scheme in the annual plan of 1977-78 under non-plan; and

(e) the details of the scheme?

Sri Ch. Subbarayudu:—(a) Yes, Sir.

(b) and (c) The Government have accorded administrative approval to the Water Supply Improvement Scheme at an estimated cost of Rs. 16.76 lakhs. The execution of the scheme will be taken up shortly.

(d) No, Sir. However, it is proposed to release a grant of Rs. 2.25 lakhs during the year 1977-78 towards countervailing grant.

(e) 5 Nos. of filter Points, 2 Nos. of 5 H.P. submersible Pumpsets, Construction of a sump of 10 minutes capacity 2 Nos. of 55 H.P. antriguel pumpsets and remodelling of distribution system etc. are completed under this scheme.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసుల్ రెడ్డి :— మంత్రిగారు ఇటీవల ఫౌండేషను వేరారు. మున్సిపాలిటీ వారు లక్ష రూపాయలు కట్టడం జరిగింది. చెండర్సు విలిచే ఏర్పాటు చేస్తారా? ఈ సభకము ఎప్పటికి పూర్తవుతుంది?

శ్రీ చల్లా సుబ్బారాయుడు :— వెంటనే చేస్తాము.

Non-Payment Of Salaries To The Teachers In Badvel Taluq

21—

*6200—M-Q—Sarvasri M. Nagi Reddy and Vanka Satayanarana:— Will the Minister for Education and Cultural Affairs be pleased to state :

(a) whether it is a fact that R.C.M. management in Badvel taluk, Cuddapah district has not paid salaries to the 40 teachers since December, 1978 ;

(b) whether it is also a fact that management grant also has not been paid to them; and

(c) if so, the action taken by the Government for the immediate payments;

The Minister for Education (Sri M.V. Krishna Rao):—(a) and (b) No Sir.

(c) Does not arise.

Opening Of Elementary School In Each Village

22—

*9765Q.:—Sarvasri D. Sankaraiah (Kondapi) and M. Nagi Reddy:— Will the Minister for Education and Cultural Affairs be pleased to state:

(a) the total number of villages including hamlets in the State that do not have any Elementary School;

(b) whether there is any scheme with the Government to open atleast one Elementary School in each village ; and

(c) if so, by which year all the villages will be provided with Elementary Schools;

Sri M.V. Krishna Rao:— (a) The 3rd All India Educational Survey pointed out that in A.P. State there are about 7,001 inhabitations with a population of 200 and above which do not have primary schools.

(b) Yes sir.

(c) It is proposed to open elementary schools in each school-less village i.e. about 2440 by 1978-79.

శ్రీ యం. నాగిరెడ్డి:— మంత్రిగారు సమాధానము చెబుతూ 200 జనాభా మైగా ఉన్న ఏడువేల గ్రామాలలో ప్రాథమిక పాఠశాలలు కూడా లేవు అంటున్నారు. కొన్నిటిని 1977-78 నాటికి కంప్లీట్ చేస్తాము అంటున్నారు. రేపు వచ్చే 1978 మే నెలతో ఎకడమిక్ ఇయర్ పూర్తవుతుంది. ఇంక స్కూలులు ఎప్పుడు ప్రారంభిస్తారు?

శ్రీ యం. వి. కృష్ణారావు:—2,440 కంప్లీట్ చేస్తాము. తరువాత మిగతా 4,561 ఆరవ ప్రణాళికలో కంప్లీట్ అవుతాయి.

శ్రీ పి. సత్యనారాయణ (విశాఖపట్టణము 2):—ఇప్పుడు ఉన్న ప్రాధమిక పాఠశాలలో ఒక ఉపాధ్యాయునికి 80,100 మంది పిల్లలు ఉంటున్నారు. ఉపాధ్యాయునికి వారిని డిస్టిన్ గా కూర్చోబెట్టడమే సరిపోతోంది.

మిస్టర్ స్పీకర్:—వగ్గళ్ల స్కూల్ బిల్డింగు గురించి.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ:—రాజ్యాంగ రీత్యా ప్రైమరీ ఎడ్యుకేషన్ అందరికీ ఇచ్చేందుకు అవకాశం ఉన్నది. పొందే వాక్కు కూడా ఉన్నది. అటువంటప్పుడు ఇంకా 4,561 గ్రామాలలో స్కూల్స్ అరవ ప్లాన్ లోనో ఏడవ ప్లాన్ లోనే—ఇప్పుడు కంప్లీట్ అవుతాయో చెప్పలేము. ఐదవ ప్రణాళిక అయిపోతోంది. రోలింగు ప్లాన్ వస్తోంది. వీటిని పూరి చేయడానికి ఏమయినా ప్లాన్ తయారుచేస్తున్నారా?

Mr. Speaker:—It is not possible.

Sri Vanika Satyanarayana:—Why not, Sir?

శ్రీ యం. వి. కృష్ణారావు:—శివారు గ్రామాలు కూడా కలిపి 7,001 గ్రామాలలో ఇప్పుడు 2,440 స్కూల్స్ ఈ సంవత్సరము పూర్తవుతాయి. 10 మంది ఉన్న హామ్ లెట్స్ కూడా ఉన్నాయి. వీటిని కూడా లెక్క పెడుతున్నాము. అక్కడ ఉన్న వారికి ఇబ్బంది ఏమీ లేదు. వారికి చదువుకొనే అవకాశాలు ఉన్నాయి.

Difference in giving promotions to B.A., B. Com. & B.Sc. Students between Osmania and Kakatiya Universities

23—

*10389 Q.—Sri M. Omkar :—Will the Minister for Education and Cultural Affairs be pleased to state :

(a) Whether the Government are aware of the fact that there is vast difference in giving promotions to B.A. B. Com. and B.Sc., students between the Osmania University and Kakatiya University i.e. 36% for Osmania University and 30% for Kakatiya University;

(b) if so, the reasons therefor;

(c) whether it is a fact that the students of Arts and Science College at Warangal have been launching agitation for the affiliation of the Arts and Science College to the Kakatiya University; and

(d) the reasons for having such affiliation?

Sri M.V. Krishna Rao:—

(a) Yes, Sir.

(b) Consequent on the establishment of the Kakatiya University the Academic Council of the University felt that a change in the scheme of promotion was necessary.

(c) Yes, Sir.

(d) The Government of Andhra Pradesh has since promulgated an Ordinance on 19-10-1977 to the effect that the Constituent Colleges (Day & Evening) and Law College of the Osmania University at Warangal shall become the University Colleges of the Kakatiya University.

9.20 a.m.

Sri S. Jaipal Reddy(Kalvakurthy):— The Minister answered that the Academic Council of Kakatiya University decided that a change in the scheme of promotion was necessary. What are the reasons? 30% minimum required for promotion is a very unhealthy practice.

శ్రీ యం.వి. కృష్ణారావు:—అది అటానమస్ కాడి. ఎకనమిక్ కౌన్సిల్ లో డిసైడ్ చేశారు 30 పర్సెంటు అని. ఉస్మానియాకి ఎఫిలియేట్ అయితే ఓంకార్ గారు చెప్పిన ప్లాన్ సాల్వ్ అవుతుంది.

శ్రీ యస్, జైపాల్ రెడ్డి:—ఇండియాలో ఎక్కడకూడా 30 పర్సెంట్ అనేది లేదు.

Mr. Speaker:—Now next question No. 24 since the Member is absent, I shall go to the next question.

Plying of Old Buses On Kurnool Anantapur Route.

25—

*10216 Q :—Sri M. Seshanna (Dhone):—Will the Minister for Transport be pleased to state :

(a) whether it is a fact that a small number of buses that the old buses are plying on the route of Kurnool to Anantapur ;

(b) whether it is also a fact that most of the buses are not plying in time ;

(c) whether there is any proposal before the Government to run new and more number of buses on the said route ;

(d) if so, when ; and

(e) if not, reasons therefor?

The Minister for Transport (Sri Ch. Hanumaiah) :—

(a) No, Sir.

(b) The services are being operated as far as possible regularly and punctually.

(c) At present there is no such proposal.

(d) Does not arise now.

(e) The Corporation is increasing the number of buses on trips in specified routes to cater to the needs of travelling public after studying the traffic trends.

(ఎ) కాదు.

(బి) సాధ్యమైనంతవరకు, బస్సులు సక్రమంగా, నిర్ణీత వేళల ప్రకారంగా నిర్వహింపబడుతున్నవి.

(సి) ప్రస్తుతానికి అట్టి వుద్దేశం లేదు.

(డి) ప్రశ్నకు తావులేదు.

(ఇ) కార్పొరేషన్-రాకపోకల పరిస్థితిని గమనించిన తరువాత, నిర్ణీత మార్గాలలో ప్రయాణికుల అవసరాలకు సరిపడే రీతిలో బస్సుల ట్రీపుల సంఖ్య పెంచుతున్నది.

శ్రీ యం. శేషన్న :—మంత్రిగారు సమాధానం చెబుతూ—పాత బస్సులు నడుపుతున్న విషయం వాస్తవమేనా? అని అడిగినదానికి, కాదు అన్నారు. నేను నిన్ననే ఎంక్వయిరీ చేశాను. ఆ రూట్ లో వున్నవన్నీ పాత బస్సులే. ఒక్కొక్క బస్సు రెండు మూడు గంటలు లేటుగా వస్తున్నది. కనీసం కొత్త బస్సులు లేకపోయినా, యీ బస్సులయినా లేటుగా రాకుండా చూస్తారా? రెండవది-దోన్ తాలూకా హెడ్ క్వార్టర్ల వు అక్కడ ఒక ఆఫీసుపెట్టి, కంట్రోల్ ల్స్ ను ఏర్పాటు చేస్తారా?

శ్రీ సి. హెచ్. హనుమయ్య :—24-10-77 న యిదివరకున్న పాత బస్సులను రిప్లేస్ చేయడం జరిగింది. అక్కడ కంట్రోల్ ల్స్ ను ఏర్పాటు చేసే విషయం ఆలోచన చేస్తాము.

శ్రీ యం. శేషన్న :—రిప్లేస్ చేశాము అంటున్నారు. కర్నూలు టిల్లాకు నాలుగైదు బస్సులు మాత్రం కొత్తవి వచ్చాయి. అవి అత్యకూరు-నంద్యాల రూటులో తిరుగుతున్నాయి. నేను అడిగింది కర్నూలు-అనంతపురం రూటు గురించి కర్నూలు-అనంతపురం రూటులో కొత్త బస్సులు వెయ్యలేదు. గారేజ్ నుంచి వచ్చే బస్సులు కనీసం క్లీన్ గా, తుడిచి అయినా తీసుకురావడంలేదు. ఈ విషయం మంత్రిగారికి తెలుసా?

శ్రీ సి. హెచ్. హనుమయ్య :—నాకు వున్న ఇన్ ఫర్ మేషన్ ప్రకారం మూడు కొత్త బస్సులు తిరుగుతున్నవి. మిగతావి రికండిషన్ చేసిన బస్సులు నడుస్తున్నవి. అనంతపురం-కర్నూలులలో పది బస్సులు నడుస్తున్నవి. వాటిని ఎటువంటి అలస్యం లేకుండా నడపడానికి ప్రయత్నిస్తాం.

శ్రీ జి. కోటయ్య (చీరాల) :—అనంతపురం-కర్నూలు రూట్ లో తక్కువ బస్సులు నడుస్తున్నవని శేషన్న గారి ప్రశ్న. మంత్రిగారు ఆ ప్రశ్నకు నో అని సమాధానం చెప్పారు. ఇప్పుడు కర్నూలు నుండి అనంతపురంకు, అనంతపురం నుండి కర్నూల్ కు 24 గంటలలో ఎన్ని బస్సులు నడుస్తున్నవి?

శ్రీ సి. హెచ్. హనుమయ్య :—అనంతపురం-కర్నూలు రూట్ లో పది బస్సులు నడుస్తున్నవి. అవి కాక, అనంతపురం-హైదరాబాద్, కర్నూలు మీదుగా మూడు బస్సులు నడుస్తున్నవి. హైదరాబాద్-బెంగుళూరు వయా కర్నూలు-అనంతపురం నాలుగు బస్సులు. హైదరాబాద్, చిత్తూరు, కర్నూలు అనంతపురం-రెండు బస్సులు నడుస్తున్నవి. ఆ విధంగా 8 బస్సులు మొత్తం

పది ట్రోప్సులు నడుస్తున్నవి. ఇవన్నీ ఎక్స్‌ప్లెస్ బసెస్, ఇవిగాక రెగ్యులర్ గా నడుస్తున్నవి పది బస్సులు.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :—బస్సులు ఆగిపోవడం, అలస్యంగా రావడం మనేది కొత్త మాట ఏమీ కాదు. వైదరాబాద్ సిటీలో కూడా పరిస్థితి అదే విధంగా వున్నది. ఎక్కడబడితే అక్కడ బస్సులు ఆగిపోతూ వుంటాయి. దీని వల్ల ఉద్యోగాలకుపోయేవాళ్లు, స్కూల్సుకు పోయే టీచర్స్, పిల్లలు ఎంతో యిబ్బంది పడుతున్నారు. ఈ పరిస్థితిని బాగు చేయడానికి ప్రయత్నిస్తారా ?

శ్రీ సిహెచ్. హనుమయ్య :—అలస్యం కాకుండా చూడడానికి తప్పని సరిగా ప్రయత్నం చేస్తాం.

శ్రీ అనంతరెడ్డి (అనంతపూర్) :— అనంతపురం కర్నూలు జిల్లాలలోని బస్సుల పరిస్థితి చాలా అధ్వాన్నంగా, ఘోరంగా వున్నది. మమూలు బస్సులే కాదు. సూపర్ ఎక్స్‌ప్లెస్ లు కూడా ఒంటిగంటకు రావలసింది మూడు గంటలకు రావడం, మూడు గంటలకు రావలసింది ఆరు గంటలకు రావడం యీ మాదిరిగా నడుస్తున్నవి. చాలా అధ్వాన్నంగా వుంది. అందువలన, ఒక కమిటీని నియమించి యీ బస్సులు సక్రమంగా నడిచేందుకు ఏమైనా మార్గాలు కనిపెడితే తప్ప పరిస్థితి మారదు. ఆ విధంగా ఆలోచిస్తారా.

శ్రీ సిహెచ్. హనుమయ్య :—అలస్యం అవుతున్నది అంటే రోడ్డుపై వడవలసిన బస్సులు, అనేక అడ్డంకులు వస్తుంటాయి కాబట్టి అలస్యం జరుగుతూ వుంటుంది; దానిని రెక్టిఫై చేయడానికి ఆలోచిస్తాం. ఇప్పుడు రిజినల్ కమిటీస్ వేయబోతున్నాం కాబట్టి, అలాగే పబ్లిక్ నుంచి కూడా కమిటీస్ వేయబోతున్నాం.

శ్రీ జె. దామోదరావు (బుగ్గారం) :—ఆన్ ఎ పాయింట్ ఆఫ్ ఆరర్, సర్, మంత్రిగారు తమ సమాధానంలో బస్సులు రోడ్డుపై నడుస్తున్నవి కాబట్టి లేట్ అవుతున్నది అంటున్నారు. రోడ్డుపై కాకుండా వై నుంచి నడిచేందుకు ఆలోచిస్తున్నారా?

(నో ఆన్సర్)

Protected Water Supply Scheme To Kandi Village

26—

*10095 P.Q :—Sri Peter Paul Chukka (Prathipadu):—Will the Minister for Panchayat Raj be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the Government have agreed to supply protected water to Kandi Village, Sangareddy Taluk, Medak Dist. through Manjeera Water Supply Scheme in G.O. Ms. No. 434 P.W.D. dated 31-3-71 ;

(b) if so, the reasons for not implementing the said orders ;

(c) whether the Sarpanch of the said Panchayat has represented to the Executive Engineer (RCW) Nizamabad during November, 1972 and through subsequent reminders ;

(d) if so, the action taken on the same and whether the orders issued in the G.O. referred to the clause (a) of the question will be implemented; and

(e) if not, the reasons therefor?

The Minister for Panchayat Raj (Sri R. Narapa Reddy):—

(a) Yes, Sir, the Government sanctioned in that G.O. the supply of 5000 gallons per day to the Kandi Village from the Manjeera Water Supply Scheme subject to certain conditions.

(b) A. P.W.S. Scheme at Kandi has been sanctioned much earlier than the issue of G.O. Ms. No. 434, P.W.D., dated 31-3-1971, with open well as source. By the time the G.O. referred to above was issued the well work was more or less half completed. It was later completed by Panchayati Raj Engineering Department, was handed over to the Panchayat towards the close of 1974.

(c) Yes, Sir, as reported by Chief Engineer (Public Health)

(d) No action was taken on these representations. The Chief Engineer has already initiated action for taking advantage of the G.O. He has also addressed the Public Health Department for sanction of additional release of water to the extent of 35000 gallons per day to meet the full requirements of a population of roughly 4000 in that village.

(e) Does not arise.

శ్రీ పీటర్ పాల్ మక్కా:— అధ్యక్ష, 1971లో జి. ఓ పాస్ చేసిన తరువాత, అక్కడ జావి త్రవ్వించుకోమని ఆదేశాలు ఎందుకు వచ్చాయో చారికి అర్థంకాలేదు. ఆ జావి పూరికి పూవయోగవడే పరిస్థితిలో లేదు. గత సంవత్సరం నేనొక రివీజెంటేషన్ యిచ్చాను; వంచాయితీరాజ్ ఫీఫ్ ఇంజనీర్ గారికి. దానిపై పాల్ డిపార్టుమెంట్ వారు కంకర్ అయ్యారు. మంజీరా నుంచి చారికి స్పిల్ల యిస్తామన్నారు. ఇప్పుడు వున్న జావి పురుగులు పడి, అక్కడ ఏమాత్రం పువయోగం లేకుండా వుంది. మంజీరా నుంచి ఏర్పాటు చేస్తే అక్కడ గ్రామస్థులు కూడా కంట్రీబ్యూట్ చేయడానికి బప్పుకుంటున్నారు కాబట్టి జి.ఓ.ఐ. ఇంజనీర్ మెంట్ చేయడానికి ప్రభుత్వం బప్పుకుంటుందా?

శ్రీ ఆర్. నారపరెడ్డి:— ఆ స్కిము లేకవ్ చేస్తున్నాం. మంజీరా నుంచి అయిదువేల గాలన్స్ గాక 30 వేల గాలన్స్ తీసుకోవడానికిగాను స్కిము తీసుకుంటున్నాం.

Sinking A Well for Harijans in Pachipenta Village

27—

*10318 Q :—Sri P. Sanyasi Rao :—Will the Minister for Panchayati Raj be pleased to state:

(a) Whether sanction has been given for sinking of a well for Harijans in Pachipenta village of Pachipenta Panchayat Samithi in Srikakulam District in 1974;

(b) The estimated amount of the same, the amount of expenditure incurred so far and the name of the contractor;

(c) Whether any complaints have been received by the Government stating that a well has not been sunk and payment has been made without sinking the well ;and

(d) the name of person who is responsible for this and the action taken against him?

Sri R. Narapa Reddy :—

(a) No, Sir, no well is sanctioned in 1974. But a drinking water well was sanctioned by the District Collector for Harijanwada of Pachipenta village during the year 1972-73 under Drought Relief Programme.

(b) The estimated amount of the well is, Rs. 8,000/-and the amount of expenditure is Rs. 5890/-. The name of the contractor is Sri P. Satyanarayana.

(c) No, Sir.

(d) Does not arise.

శ్రీ వి. సన్యాసీరావు:— అసలు అక్కడ నుయ్యి వుందా? దానిని మీరు చూశారా?

శ్రీ ఆర్. నారపరెడ్డి:—నుయ్యి వుంది. 14-8-72న డ్రాఫ్ట్ రిలీఫ్ పోగ్గాండ్ కింద కలెక్టర్ గారు ఆర్డరుస్ ఇచ్చారు. తరువాత క్విట్టమూరి అనే సూపర్ వైజర్, రామచంద్రారావు అనే అసిస్టెంట్ ఇంజనీర్, ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీర్, జిల్లాపరిషత్తు మొదలయిన వారు చూడడం జరిగింది. వెల్ వున్నదని రుజువు అయింది.

9.30 a.m. శ్రీ వంక సత్యనారాయణ:—నుయ్యి త్రవ్వకుండానే డబ్బు డ్రా చేయడం జరిగిందని శాసన సభ్యులు శ్రీ సన్యాసీరావుగారు స్పెసిఫిక్ గా ప్రశ్న చేసిన తరువాత ఎంక్వయిరి చేయించారా? నుయ్యి త్రవ్వకండానే డబ్బు డ్రాచేసారా లేదా అనేది ఎంక్వయిరి చేయించారా? మేము నుయ్యి లేదు అంటున్నాము. వారు ఉన్నది అంటున్నారు.

Mr. Speaker:— There is specific answer.

శ్రీ వంక సత్యనారాయణ:— స్పెసిఫిక్ ఆన్సర్ లేదు. సూపర్ వైజర్ వాళ్ళారు ఏదో అయింది అంటున్నారు. ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరు వాళ్ళారు ఏదో అయింది అంటున్నారు. స్పెసిఫిక్ గా నుయ్యి వున్నదా లేదా? నుయ్యి త్రవ్వకుండానే డబ్బు డ్రా చేశారని సోదర సభ్యుడు చెప్పిన తరువాత ప్రభుత్వం ఎంక్వయిరి చేసినదా లేదా? చేయకుండా ఉంటే యిప్పుడై నా చేస్తారా?

Mr. Speaker:—The question is, “whether any complaints have been received by the Government stating that a well has not been sunk and payment has been made without sinking the well” The answer is, “No complaints have been received. Whether the well is in existence or not, on that there is no question and there is no answer.

శ్రీ పి. సన్యాసీరావు:—తమ దృష్టికి ఒక విషయం తీసుకురావాలి. ఆఫీసర్స్ తప్పించుకోడానికి ఎన్ని ఉన్నాయో అవి అన్ని వాగ్నే వారు చదువుతారు. కంప్లయింట్స్ హరిజన్స్ యిచ్చారు. దయచేసి ఎంకవ్యయిరి చేయిస్తారా?

మిష్టర్ స్పీకర్:—జావి లేదు అని మీరు చెప్పలేదు. జావి లేదు అనే కంప్లయింట్ ఉన్నదా అన్నారు. లేదు అని వారు అన్నారు.

శ్రీ వంక సత్యనారాయణ:—జావి లేదు అనే కంప్లయింట్ వున్నదా లేదా అని అడిగారు.

మిష్టర్ స్పీకర్:—కంప్లయింట్ లేదు.

శ్రీ వంక సత్యనారాయణ:— హరిజనులు మాకు తగ్గివ్వినట్లుగా డబ్బు కాంక్షన్ చేశారు. తగ్గివ్వలేదు, ఆ డబ్బు కాంట్రాక్టర్ తిశేశారు అని వారు యిచ్చిన కంప్లయింట్ ఉన్నదా అని సన్యాసీరావుగారి పక్కన.

మిష్టర్ స్పీకర్:— కంప్లయింట్ లేదు.

శ్రీ వంక సత్యనారాయణ:— జావి ఉన్నదో లేదో ఎంకవ్యయిరి చేస్తారా?

శ్రీ ఆర్. నారపరెడ్డి:— ఈ పక్కన వచ్చిన తరువాత జావి కూడ ఉన్న దని రిపోర్టు చేయడం జరిగింది.

Government Advertisements to Indian Herald etc. Newspapers

28—

*10069-A-Q :—Sarvasri Syed Hasan, E. Ayyapu Reddy, J. Damodara Rao, and Smt. D. Indira :—Will the Minister for Commercial Taxes and Information be pleased to state :

(a) whether it is a fact that all the dailies, such as the Indian Herald, Skyline and Eenadu were given Government advertisements from the very first day of their publication ;

(b) whether it is also a fact that the newspapers, Khoon Naab-Naveed-e-Deccan, Munsiff, Rahnuma-e-Deccan etc. were denied the advertisements till they complete six months period ; and

(c) if so, the reasons for such discremination between one newspaper and the other?

The Minister for Information (Sri M. Manik Rao) :—

(a) In the case of the dailies Indian Herald, Skyline and Eenadu advertisements were given before the completion of six

months period of their standing and not from the very first day of their publication.

(b) Khoon Naab which was a weekly has been converted into a daily from 11-3-77 and advertisements were given to the above daily from 27-10-77. 'Naveed-e-Deccan' has been included in the media list after its completion of six months standing. Government approved the proposal for issue of advertisements to 'Munisif' on 22-12-77. 'Rahnuma-e-Deccan' is a long standing daily hence it was already included in the media list.

(c) After 1974 Government have been following uniform policy of issuing advertisements for such of those dailies which have a standing of six months and also a minimum circulation of 500 copies. The case of each paper was considered on merits. No relaxation was made to any paper subsequent to 1974, though similar requests have been received from other language papers.

Sri Syed Hasan:—The Minister has admitted that advertisements were given to English News Papers because they have completed 6 months regular publication. But you have shown some discrimination. There are other newspapers who have completed 6 months publication and are not receiving advertisements.

Sri M. Manik Rao :—The Indian Herald started its publication from 1-9-1971, Skyline started its publication from 17-8-1974, and Eenadu started its publication from 19-8-1974. We are following a system in giving advertisements to Newspapers. But the other paper i.e., Khoon Naab, has not completed its 6 months regular publication and we have not included in the list. After its completion, it will also be given.

Sri Syed Hasan :—Eenadu started its publication in 1976, but it was given advertisements.

Sri M. Manik Rao:—Because it started its publication in Vizag from 19-8-1974 advertisements were given. Moreover it is the first Telugu Newspaper publishing from Hyderabad, Government have decided to give them advertisements.

Sri Syed Hasan :—What is the policy of the Congress Party. Why is the discrimination between the Urdu and Telugu papers. Urdu Newspapers are more useful and assistance to the Government. Would the Minister now atleast give assurance that he will not show any discrimination between Urdu and Telugu Newspapers in future?

Sri M. Manik Rao:—For me, between Urdu and Telugu Newspapers, there is no discrimination. I assure the Hon'ble Member, in future there will no such discrimination. We have given some advertisements to the paper which the Hon'ble Member has brought to us. We have decided to give advertisements to all the papers which have completed all the formalities.

Sri S. Jaipal Reddy :—Is it not true that Eenadu paper was inaugurated by the Chief Minister even before the U. D. A. (Urban Development Authority) had given its clearance for setting up Eenadu Paper in that area? It shows the special patronage on the paper.

Sri M. Manik Rao :—It is not correct.

Sri S. Jaipal Reddy :—Which is not correct? The Minister has not followed my question. Does he mean that the Chief Minister did not inaugurate Eenadu Paper?

Sri M. Manik Rao :—The Chief Minister has inaugurated the paper but what you said later is not correct.

Sri S. Jaipal Reddy :—The point is, is it true that Eenadu Paper had clearance from the Urban Development Authority before it was inaugurated by the Chief Minister? Is the Minister saying that it had the clearance from Urban Development Authority before its inauguration? Or my statement is not correct? Which is not correct?

Sri M. Manik Rao :—The Chief Minister has inaugurated. The rest of your statement is not correct. If you put a separate question, I will answer.

Daily and Weekly News Papers Published From Hyderabad

29—

*10099 -B-Q.— Smt. J. Eshwari Bai :—Will the Minister for Commercial Taxes and information be pleased to state:

(a) the number of Daily and Weekly newspapers (including languages) published from Hyderabad city, their individual circulation, and the rate approved for each of them by the Government;

(b) The number of working Journalists in each of these newspapers or Journals; and

(c) The number of them provided accommodation by the Government?

Sri. M. Manik Rao :—(a) Statement is laid on the Table of the House.

(b) the number of working Journalists in each of the newspapers or Journals of Hyderabad city are as follows :

Name of the Newspaper	Number of fulltime working Journalists Employed.
English	
(1) Deccan Chronicle, Hyderabad.	48
(2) Daily News, Hyderabad.	8
(3) Indian Express, Hyderabad.	18
(4) Indian Herald, Hyderabad.	7
(5) Skyline, Hyderabad.	1

(1)	(2)
Telugu	
(1) Andhra Prabha, Hyderabad.	22
(2) Andhra Patrika, Hyderabad.	16
(3) Andhra Bhoomi, Secunderabad.	30
(4) Eenadu, Hyderabad.	48
Urdu	
(1) Siasat, Hyderabad.	12
(2) Angaray, Hyderabad.	5
(3) Milap, Hyderabad (both Hindi and Urdu).	12
(4) Rahnuma-e-Deccan, Hyderabad.	9
(5) Cine-Herald Weekly.	9

Note:—In the case of the remaining Newspapers, the position is as follows:

Under the provisions of the "Press and Registration of Book Act" every Publisher has to obtain permission from the Registrar. After the permission is granted, the Registrar's office does not guarantee about the existence of the establishment. The Labour Enforcement officers during their inspection have found that most of the establishments have no offices nor do they exist or their addresses traceable. Some establishments are reported to have closed down their publications ceased. Most of the publishers are themselves writing and editing their news papers and getting them printed in some other printing presses. They do not employ any Working Journalist.

- (c) No accommodation has been provided by the Government to the Working Journalists. However in 1967 Government had allotted land in Banjara hills area for construction of houses to the Journalists cooperative Housing Society at concessional rate.

STATEMENT PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

LIST OF NEWSPAPERS PUBLISHED FROM HYDERABAD AND SECUNDERABAD

Dailies	Circulation	Rate per single column Centimetre
(1)	(2)	(3)
ENGLISH:		Rs.
1. Deccan Chronicle, Secunderabad.	38, 168 (A)	7.00 + 30% Surcharge
2. Daily News, Hyderabad:	5,000 (B)	5.00 -do-

(1)	(2)	(3)	
3. Indian Express, Vijayawada, Madras, Bangalore, Madurai and Cochin.*	2,12,630	(A) 21.00	+30% Surcharge
Indian Express, Hyderabad	27,000		
4. Indian Herald, Hyderabad.	6,000	5.00	-do-
5. Skyline, Hyderabad.	3,000	(B) 5.00	-do-
TELUGU:			
1. Andhra Prabha, Vijayawada, Bangalore; Andhra Prabha, Hyderabad.	} @95,055	(A)	
		(B) 8.25	-do-
2. Andhra Patrika, Vijayawada, Hyderabad.	40,206	(A) 8.00	including Sur- charge
3. Andhra Bhoomi, Secunde- rabad.	15,994	(A) 3.50	+30% Sur- charge
4. Eenadu, Vizag and Hydera- bad.	40,339	(A) 6.00	-do-
5. Andhra Janata, Hyderabad.	7,000	(B) 4.00	-do-
URDU:			
1. Siasat, Hyderabad.	10,214	(A) 4.00	-do-
2. Angaray, Hyderabad.	1,500	(B) 4.00	-do-
3. Milap, Hyderabad.	8,000	(B) 4.00	-do-
4. Musheer-e-Deccan, Hydera- bad.	1,000	(B) 4.00	-do-
5. Rahanum-e-Deccan, Hydera- bad.	13,528	(B) 4.00	-do-
6. Naveed-e-Deccan, Hydera- bad.	3,200	(B) 3.60	-do-
7. Rahnuma-e-Millat, Hydera- bad.	1,900	(B) 4.00	-do-
8. Huq Baath, Hyderabad.	1,500	(B) 4.00	-do-
9. The Khoon Naab.	3,000	(B) 4.00	-do-
10. Munsifi.	5,790	(B) 4.00	-do-
HINDHI			
1. Milap, Hyderabad	6,000	(B) 4.00	-do-

(*) The circulation figure of the combined south editions of Indian Express has reportedly gone down by 7,000 copies consequent on the publication of Hyderabad edition.

(@) The circulation figure of the combined editions of Andhra Prabha has reportedly gone down by 10,000 copies, consequent on the publication of Hyderabad edition.

ABSTRACT

DAILIES—LANGUAGE WISE BREAKUP

S.No.	Language	Dailies
1.	English	5
2.	Telugu	5
3.	Urdu	19
4.	Hindi	1
		21

LIST OF WEEKLIES PUBLISHED FROM HYDERABAD
AND SECUNDERABAD.

S. No.	Name	Circulation	Rate per single column centimetre
Rs.			
(1)	Venditera	6000 (B)	4.50 + 30% Surcharge
(2)	Cine Herald	11,500 (B)	4.50 -do-
(3)	Sitara	35,000 (B)	4.50 -do-
(4)	Telugu Bhoomi	1,900 (B)	2.50 -do-
(5)	Anti-corruption	4,089 (B)	3.00 -do-
(6)	Leader	1,500 (B)	3.00 -do-
(7)	Nizam Gazette	1,389 (C)	2.00 + 32½% surcharge
(8)	Panch Sheel	600 (B)	2.00 -do-

THE FOLLOWING PERIODICALS RATE IS

Rs. 2 + 30% SURCHARGE.

URDU—WEEKLIES

(1)	(2)	(3)
1.	Shafeena-e-Hayat	500 (B)
2.	Fasahat	500 (B)
3.	Jamheeri Iqddam	500 (B)
4.	Shamay-e-Waqt	500 (B)
5.	Bharati	600 (B)
6.	Speaker	500 (B)
7.	Oriental Graduate	700 (B)
8.	Andhra Panch	600 (B)
9.	Awami Eqtedar	700 (D)
10.	Barkha	1,800 (B)

(1)	(2)	(3)
11.	Crime & Corruption Reporter	600 (B)
12.	Golconda	800 (C)
13.	Hamdum	500 (B)
14.	Mutchkunda Times	1,450 (B)
15.	Pravada	600 (B)
16.	Rahnuma-e-Waqt	1,000 (D)
17.	Syedul Akhbar	500 (B)
18.	Sunshire	900 (B)
19.	Sahar Bayan	800 (B)
20.	Nazakat	650 (B)
21.	Urdu Gazette	810 (D)
22.	Naya Adam	1,500 (B)
23.	Aryaveer	1,200 (B)
24.	Al-Hafeez	900 (C)
25.	Press Wing	700 (B)
26.	Chirage-e-Dill	700 (B)
27.	Voice of Hyderabad	1,000 (B)
28.	Hilal	600 (B)
29.	Chancellor	800 (B)
30.	Sarad Garam	900 (B)
31.	Nayedhare	700 (B)
32.	Aftab-e-Hind	700 (B)
33.	Banga-e-Shar	500 (B)
34.	Barg-e A-wara	1980 (B)
35.	Bong-e-Dira	1600 (C)
36.	Chirage-e-Deccan	650 (B)
37.	Deccan Views	600 (B)
38.	Gulzar	500 (B)
39.	Insami Samaj	1500 (B)
40.	Jafakash	1800 (B)
41.	Mataleba	1000 (C)
42.	Naya Savera	1500 (B)
43.	President	700 (B)
44.	Iqdam	1700 (B)
45.	Rahnuma-e-Telagana	1500 (C)
46.	Siasi-Eqtedur	1406 (E)
47.	Sahakar	550 (B)
48.	Saiyas	500 (B)
49.	Sanat	1900 (D)
50.	Times of Hyderabad	1275 (D)
51.	Hyderabad Gazettee	600 (B)
52.	Siasat-e-Hind	650 (B)

(1)	(2)	(3)
53.	Taheek-e-Anti-corruption	800 (B)
54.	World News	500 (B)
55.	Zarafshan	600 (B)
56.	Deccan Force	1160 (D)
57.	Light of Hyderabad	2100 (B)
58.	One World	500 (B)
59.	Nide-e-Andhra	1200 (B)
60.	Lahutarang	500 (B)
61.	Skylight	800 (B)

TELUGU:

1.	Navodayam	2000 (B)
2.	Chukkani	2000 (B)
3.	Cinejanata	6000 (B)
4.	Praja Saradhi	1642 (D)
5.	Bharata Mitram	1500 (B)
6.	Kamendo	2000 (B)
7.	Prajatantra	10538 (B)

ENGLISH:

1.	Current Times	2000 (B)
2.	State Adviser	7850 (C)
3.	Confidence	700 (B)
4.	Sulkha	1000 (B)
5.	Businessman	3000 (B)
6.	Pledge	3459 (B)
7.	New era	1600 (B)

HINDI:

1.	Hyderabad Samachar	923 (C)
2.	Ajanta	2713 (B)
3.	Rashtra Nayak	1500 (B)

**ABSTRACT
WEEKLIES — LANGUAGE WISE BREAKUP**

S.NO.	Language	Weeklies
1.	English	9
2.	Telugu	11
3.	Urdu	63
4.	Hindi	3
Total:		86

Note:— (A) Figure taken from the Audit Bureau of Circulation period from 1st January, to June 1976, according to Audit Bureau of Circulation Certificates.

(B) As per the reports received from the Police Commissioner, Hyderabad from time to time.

(C) As per the 18th Annual Reports of the Registrar News-Papers for India (PRESS IN INDIA, 1974).

(D) As per the office records.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి:— అధ్యక్షా, పేపర్లకు అడ్వర్టైజ్ మెంట్స్ ఇస్తున్నారు కదా. దీనిలో ప్రభుత్వ పాఠని ఏమిటి?

శ్రీ యం. మాణిక్ రావు:— కొన్ని పేపర్స్ విజయవాడనుంచి, కొన్ని హైదరాబాదునుంచి, కొన్ని విశాఖపట్టణంనుంచి వస్తున్నవి. వాటి ర్యూలేషన్ ఇతర స్టాండర్డ్స్ ని బట్టి చేస్తూంటాము.

శ్రీ యం. ఓంకార్:— ప్రజాశక్తి పత్రిక ప్రభుత్వమునకు అడుగులకు మడుగులు ఒత్తడం లేదని దానికి అడ్వర్ టైజ్ మెంట్స్ యివ్వనిమాట వాస్తవమా? ఈనాడు పత్రికలో పని చేస్తున్న 37 మంది ఎంప్లాయిస్ ని పోయిన జులై నెలలో తీసివేశారు. వారి కేసులు ఈరోజువరకు వైనలేజ్ చేయకుండా వుంచి యిబ్బంది పెడుతున్న విషయము మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకువచ్చారా? వస్తే ఏమి చర్య తీసుకొంటున్నారు? ఇంకా కొంతమందిని తీసివేయడానికి ప్రయత్నము చేస్తున్న విషయము మంత్రిగారి దృష్టికి వచ్చినదా?

శ్రీ యం. మాణిక్ రావు:— నా దృష్టికి రాలేదు.

శ్రీమతి. జె. ఈశ్వరీబాయి:— పీఠికి ఇండ్ల వసతి కల్పించారు. ఎంతమందికి కల్పించారు? ఇంకా వున్న డిమాండ్ ఎంత? దీని విషయములో ఏమి నిర్ణయం తీసుకున్నారు?

శ్రీ యం. మాణిక్ రావు:— ప్రోజెక్ట్ ప్రశ్న వేయాలి.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి:— ప్రత్యేక ప్రశ్న ఏమిటి? అసలు క్వశ్చన్ లోనే వుంది మరల క్వశ్చన్ ఎందుకు?

Sri M. Manik Rao:— The Government had, in 1967 allotted land in Banjara hills area for constructing of houses to the Journalists Co-operative Housing Society at concessional rate.

Daily, Weekly and Monthly Papers Published in Andhra Pradesh

30—

*10317-Q.-Sri G. Suryanarayana and Smt. J. Eswari Bai:—Will the Minister for Commercial Taxes and Information be pleased to state :

(a) the number of dailies, weekly papers and monthly papers being published in Andhra Pradesh;

(b) the amount of expenditure incurred by the Government towards Advertisements given to various dailies since 1970 till date and

(c) the Districtwise number of News papers being published?

Sri M. Manik Rao:—(a) The number of dailies etc., published in Andhra Pradesh.

Dailies	..	34
Weeklies	..	205
Monthlies	..	209
Other Fortnightlies Triweeklies, Annual etc.	..	120
Total	..	<u>668</u>

(b)	Year	Amount of expenditure incurred
	1970-71	Rs. 9,58,308/-
	1971-72	Rs. 14,69,132/-
	1972-73	Rs. 11,76,096/-
	1973-74	Rs. 9,88,828/-
	1974-75	Rs. 14,69,644/-
	1975-76	Rs. 17,10,505/-
	1976-77	Rs. 22,29,087/-
	1977-78	Rs. 7,30,174/-

upto June, 77.

These figures do not include the expenditure incurred by other Departments who issue advertisements directly like P.W.D. project Irrigation and Power, Public Service Commission, Small Savings etc.

(c) S. No.	Name of District	Total Newspapers and Periodicals
(1)	(2)	(3)
1.	Adilabad	—
2.	Anantapur	7
3.	Chittoor	32
4.	Cuddapah	11
5.	East Godavari	20
6.	Guntur	27
7.	Hyderabad	216
8.	Karimnagar	1
9.	Khammam	1
10.	Krishna	144
11.	Kurnool	7
12.	Mahaboobnagar	6
13.	Medak	2
14.	Nalgonda	5
15.	Nizamabad	16
16.	Nellore	45
17.	Prakasam	11
18.	Srikakulam	3
19.	Visakhapatnam	30
20.	Warangal	15
21.	West Godavari	69
Total		<u>668</u>

శ్రీమతి జె ఈశ్వరీబాయి :— ప్రభుత్వము స్టాల్ అండ్ మీడియమ్ న్యూస్ పేపర్స్ ని ఎంకేజీ చేస్తున్నదా?

Sri M. Manik Rao:—After completion of 3 months regular publication and their circulation is good, we are giving advertisements but we are not giving any financial aid.

శ్రీ యం. కంఠాజ్ :—మంత్రిగారు చెప్పిన సమాధానము చూసినపుడు ఈనాడు పత్రికకు ప్రత్యేక బోర్డును ఏర్పాటు చేస్తున్నారు. అందులోవున్న ఎంప్లాయిస్ ని తీసివేస్తారంటే ఏమి చర్య తీసుకోవాలి? ప్రజాశక్తి విజయంలో ఎందుకు సవతిల్ల ప్రేమను చూపిస్తున్నారు?

Sri M. Manik Rao:—The matter is with the Minister for Labour. He is looking it. About the second part of the Hon'ble Members question, I have not received any representation from anybody. If the Hon. Member brings this to my notice, I will have a talk with him.

L. A. Q. POSTPONED FROM 19-7-1977 TO 26-12-1977

Publishing of "Telugu Velugu" by the State Panchayati Raj Parishad

322—

*10085—Q.—Sri Chekuri Kasaiah:—Will the Minister for Panchayati Raj be pleased to state:

(a) whether it is a fact that one lakh of rupees has been spent for a book entitled "Telugu Velugu" published by State Panchayati Raj Parishad in 1976;

(b) the purpose for which this work was published;

(c) whether they obtained prior permission from the Government to spend such a huge amount;

(d) the source from which these funds were obtained;

(e) the amount earned by selling the printed copies of this book; and

(f) the number of copies of the book that were given forcibly to the Panchayathi Raj Institutions?

Sri R. Narapa Reddy:—(a) Yes, Sir.

(b) The State Chamber of Panchayathi Raj is required to supply useful literature worth Rs. 5/- to all Zilla Parishads, Panchayat Samithis and Gram Panchayats every year free of cost.

(c) No, Sir. The Andhra Pradesh State Chamber of Panchayatiraj has power to administer its funds, sanction the annual budget and review the expenditure, as per its bye-laws (VI) (vi).

(d) Contributions realised from Gram Panchayats annually at Rs. 5/-.

(e) A sum of Rs. 7,880/—has been realised so far.

(f) Each Panchayatiraj Institution, including Gram Panchayat is supplied one copy of the book free of cost.

శ్రీ సిహెచ్. కాశయ్య (పాల్వంచ) :—తెలుగు వెలుగును అసలు ఎందుకు ప్రచురించవలసివచ్చింది? కేవలం వెంగళరావుగారి వ్యక్తిత్వమును ప్రచారం చేయడానికే ఈ సంస్థ డబ్బు దుర్వినియోగమైనదనేది మా ఆరోపణ. అసలు లక్ష రూపాయలు ఎందుకు ఖర్చు చేయవలసివచ్చింది? లక్ష రూపాయలు ఖర్చు పెట్టే అధికారం ఈ సంస్థకు వున్నదా? ప్రభుత్వ అనుమతి లేకుండా ఎందుకు ఖర్చు చేయవలసివచ్చింది? లక్ష రూపాయలు ఖర్చుచేస్తే దానితో 7000 రూ. లే రియలైజ్ అయినపుడు ఆ సంస్థపైన ఎందుకు చర్య తీసుకొనడం లేదు? ఈ విధంగా దుర్వినియోగం చేసిన వ్యక్తిని ఆ పదవీ బాధ్యతలను నిర్వహించడానికి ఎందుకు వుంచారు?

శ్రీ ఆర్. నారపరెడ్డి:—ప్రచురణలో దుర్వినియోగం జరిగిందనే భావము లేదు అంత డబ్బు ఖర్చు పెట్టినపుడు గవర్నమెంటు పెర్మిషన్ తీసుకొనవలసిన అవసరంలేదని వారి బైలాస్ లో వుండుటవల్ల వారు ప్రచురించుట జరిగింది. ఇకముందు ఇంత పెద్ద మొత్తములో ఖర్చు పెట్టినపుడు ప్రభుత్వ అనుమతి తీసుకోవాలని ఆ దేశాలివ్వాలని అనుకొంటున్నాము.

Sri S. J. Jipal Reddy:—This is a scandalous publication. This publication devoted entirely to high light the personality of our Chief Minister Mr. Vengal Rao. I would like to ask the Minister as to whether the State Chamber of Panchayat Raj celebrated its career for having liquidating the Panchayat Raj in Andhra Pradesh?

శ్రీ ఆర్. నారపరెడ్డి:—పంచాయతీ రాజ్ పరిషత్ వారు దీని ప్రచురణకు బోర్డ్ ఆఫ్ ఎడిటర్స్ ని పెట్టారు ఉస్మానియా యూనివర్సిటీ ప్రొఫెసర్స్ కంపౌండ్ చేశారు. రాష్ట్రములోని పంచాయతీలకు సంబంధించి వాల్యూయబుల్ ఇన్ఫర్మేషన్ వుంది.

శ్రీ యస్. జయపాల్ రెడ్డి :—ఈ వుస్తకములో వెంగళరావుగారి వ్యక్తిత్వం గురించే ప్రధానంగా వుంది. రాష్ట్రము గురించి ఏమీ లేదు.

శ్రీ ఇ. అయ్యప్పరెడ్డి :—దీనికి లక్ష రూపాయలు ఖర్చు అయితే దానిలో 7 వేలు వచ్చింది. 93 వేల రూపాయలు పోయింది. 93 వేల రూపాయల నష్టముతో వెలిగించిన తెలుగు వెలుగులలో ఏమి వున్నదో చెబుతారా?

శ్రీ ఆర్. నారపరెడ్డి:—ఊరికే ప్రతి పంచాయతికి యివ్వడం జరిగింది. మైవేటు వారికి అమ్మడం వుంది. ఇంత ఎక్కువ మొత్తమును ఖర్చు పెట్టడం పొరపాటు. ఇట్లా ఖర్చు పెట్టవద్దని ఆదేశాలిచ్చాము.

Sri A. Sriramulu:—Sir, is this a commemorative number for the liquidation of Panchayat Raj institutions,— because we find the Panchayat Raj Institutions have been liquidated.

Mr. Speaker:—It is a question relating to the future ; he will not be able to answer.

శ్రీ సిహెచ్. కాశయ్య:—లక్ష రూపాయలు వాస్తవముగా ఖర్చు కాలేదు. దానిలో 50,000 ప్రింటింగ్ కిందనే పోయింది. దీనిలో ఏదో పొగ్గ వుంది. ఏంక్యుయిరీ చేయిస్తాగా?

Sri S. Jaipal Reddy:—The question I had put remained unanswered. Was this publication by way of commemoration of Mr. Vengalrao's career and a tribute to his glorious act of having liquidated the Panchayat Raj?

Mr. Speaker:—Very good; it does not arise.

Sri Ch. Kasaiiah:—There is a fraud in this affair.

Mr. Speaker:—You put a separate question. You have not alleged fraud in your question.

శ్రీ సి హెచ్. కాశయ్య:—అక్ష రూపాయలు ఖర్చు పెట్టారనే సమస్య వచ్చి నవుడు ఫౌండేషన్ వందని చెప్పడము సెపరేట్ క్వశ్చన్ ఎట్లా అవుతుంది?

Sri S. Jaipal Reddy:—Sir, On a point of order. I would like the Speaker to define what a separate question is.

Mr. Speaker:—I need not define. I have said what I wanted to. I may be right or wrong. You may be wise.

L.A.Q. POSTPONED FROM 25-7-1977 TO 26-12-1977.

Attending of Special Officer of Pachipenta Panchayat Samithi to the Salur Samithi Sarpanchas Meeting.

380—

*10049 Q.—Sri Ch. Parasurama Naidu (Parvathipuram):—Will the Minister for Panchayati Raj be pleased to state:

(a) Whether Sri R. P. Agarwal, Project Officer, Girijan Development Agency, Srikakulam who is posted as a Special Officer of Pachipenta panchayat Samithi and Salur Panchayat Samithi went late to attend the Salur Samithi Sarpanchas meeting, and conducted himself insultingly with them. When Sarpanchas presented his late coming;

(b) whether the Tribal Sarpanchas of Pachipenta Block consequently boycotted the meeting of Sarpanchas called by him;

(c) whether representations to that effect were made to the Minister for Panchayat Raj in this regard; and

(d) the action taken by the Government against the Officer, besides displacing him as the Special Officer for the Samithis?

Sri R. Narapa Reddy:—(a) Yes Sir. It is a fact that Sri R.P. Agarwal, Project Officer, Girijan Development Agency, Srikakulam and Special Officer of Panchayat Samithis Pachipenta and Salur has attended the meeting of Salur Panchayat Samithi late. But it is only half-an hour and he expressed his deep regrets for his late coming and explained the reasons for the delay in attending the meeting. It is not a fact that he behaved insultingly towards any Sarpanch.

(b) No. Sir.

(c) Yes Sir. A representation had been made by Sri J. Mutyalu, Hon'ble Member of this House.

(d) Government have taken a policy decision to appoint District Officers of Development Departments as Special Officers of Panchayat Samithis so as to reduce the work load on the Revenue Divisional Officers Sub-Collectors. As it was felt that the project Officer cannot handle 4 Panchayat Samithis viz. Pachipenta, Salur, Bhadrageeri and Seetampet and in Pursuance of the Policy decision of the Government, the Live Stock Officer, Bobbili and the District Statistical Officers Srikakulam were appointed as Special officers of Pachipenta and Salur Samithis respectively. The Project officer, Girijan Development Agency, Srikakulam continues to be the Special Officer of the remaining two Panchayat Samithis viz. Bhadrageeri and Seehampeta.

As regards this particular incident Sri Agarwal has, however, been advised by the Collector, Srikakulam not to give room for such complaints in future. Government considered that no further action need be pursued in the matter.

Sri Ch. Parasuram Naidu:—Simply because they are tribals, he cannot insult them. This man went late and he has insulted them. Even if he is a big officer he is liable for punishment. What punishment is meted out to him.

శ్రీ ఆర్. నారపరెడ్డి:—ఆఫీసర్ పొరపాటు చేయలేదని, ఇన్స్పెక్టర్ చేసే ఉద్దేశ్యము లేదని చెప్పడం జరిగింది.

శ్రీ సిహెచ్, పరశురామనాయుడు :—ఒక ప్రక్క పొరపాటు అయి పోయింది. మరొక ప్రక్క పొరపాటు చేయలేదంటే ఏంటా? Is there any enquiry made of the sarpanchs concerned.

శ్రీ ఆర్. నారపరెడ్డి :—కలెక్టరు విచారణ చేసి ఇకముందు చేయవద్దని వారన్ చేయడం జరిగింది.

Sri Ch. Parasuram Naidu:—Not only the Sarpanchs but the hon. Member of the House representing Salur had also made this complaint. What is the meaning of the Collector saying that he had simply warned. Was an enquiry held into the matter from the Sarpanchs or the M.L.As. A direct answer is not given.

శ్రీ ఆర్. నారపరెడ్డి:—వచ్చిన రిపోర్టుమీద ఎంక్వయిరీ చేయించాము. కంప్లెయింట్స్ రాకుండా మెంబర్ల విషయములో ప్రవర్తించాలని, లేట్ గా వెళ్ళినందుకు ఆ ఆఫీసరును మందలించడం జరిగింది.

SHORT NOTICE QUESTIONS AND ANSWERS

Hunger Strike by the Teachers of Bapiraju Dharma Samstha Colleges
30--A

S.N.Q.No. 10484-(M) Sri C.V.K. Rao (Kakinada) :—Will the Minister for Education and Cultural Affairs be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the teachers of Bapiraju Dhama Samstha Colleges are on hunger strike since, December, 4th 1977;

(b) if so, what are their demands and whether the Minister intervened and settled the dispute ;

(c) whether the salaries of the teachers were paid ;

(d) if so when and for how many;

(e) whether the Government appointed a Special Officer to be incharge of the schools of the said Dharma Samstha ; and

(f) if so, the nature of duties and the period for which the Special Officer is posted?

శ్రీ యమ్. వి. కృష్ణారావు:—లేటెస్ట్ యిన్స్ట్రక్షన్స్ చెబుతాను అధ్యక్షా, బాపిరాజు ధర్మ సంస్థ గురించి ప్రశ్న వేసారు. 5 జూనియర్ కాలేజీలు, 5 డిగ్రీ కాలేజీలు, 3 ఓరియంటల్ కాలేజీలను ప్రభుత్వము టేక్ ఓవర్ చేయడానికి నిర్ణయించడం జరిగింది. నిరాహార దీక్షను చేస్తున్నవారు విరమించడం జరిగింది.

శ్రీ సి. పి. కె. రావు :—ఎప్పటినుంచి గవర్నమెంటు ఈ కాలేజీలను నడుపుతుంది ? ఇంతవరకు టీచర్లకు రావలసిన జీతభత్యాలు చాల వున్నాయి. వాటిని ప్రభుత్వము యిస్తుందా? స్పెషల్ ఆఫీసరును వేశారు కదా? వారు ఎమి చేస్తున్నట్లు? ఆయన 6 నెలల్లో రిపోర్టును అందచేయాలని నియమాన్ని పెట్టారు కదా. వారు ఆ రిపోర్టును ఎందుకు అందచేయలేదు? స్పెషల్ ఆఫీసరును తొలగించి ఈ సంస్థలన్నింటినీ ప్రభుత్వమే నడపడానికి జవాబుదారీగా వుంటుందా?

శ్రీ యమ్. వి. కృష్ణారావు :—ఈ ధర్మసంస్థపైన వచ్చిన ఎలిగేషన్స్ ని విచారణ చేయడానికి స్పెషల్ ఆఫీసరును వేయడం జరిగింది. ఎంక్యూరి చేసి రిపోర్టును యిచ్చారు. ఆయా ఏరియాలలో వున్న స్కూల్స్ అంటే జిల్లా పరిషత్తు వుంటే కొన్ని స్కూల్సు జిల్లా పరిషత్తుకు, మునిసిపాలిటీ వుంటే మునిసిపాలిటీకి, గవర్నమెంటుకు కొన్ని స్కూల్సుని అప్పగించడం జరిగింది. ఇక కాలేజీలు మిగిలాయి. మధ్యలో కమిటీలు వచ్చి వారు నిర్వహిస్తామని అనడం జరిగింది. కాలేజీలను టేక్ ఓవర్ చేయడంలో చిక్కు వచ్చి టేక్ ఓవర్ చేయలేదు. ఇప్పుడు కాలేజీలను టేక్ ఓవర్ చేశాము. ఎలిగేషన్స్ కి సంబంధించి చర్య తీసుకొంటాము. స్కూల్స్ ని హ్యాండ్ ఓవర్ చేయడం లో స్పెషల్ ఆఫీసర్ వున్నారు. వారి టరమ్ డిసెంబర్ ఆఖరుకు అయిపోతుంది. వీటిని ఎప్పటినుంచి టేక్ ఓవర్ చేస్తారన్నారు. నిర్ణయము మెన్ననే తీసుకున్నాము. దానికి కావలసిన ఇన్స్ట్రక్షన్స్ రాగానే జి.ఓ.యిస్తాము. 1.4.77 నుంచి జీతాలు యివ్వడానికి నిర్ణయించాము. ఇంతకుముందు 5 కాలేజీలకు గ్రాంట్ ని అడ్మిట్ చెశాము. ఇప్పుడు కాలేజీలకు గ్రాంట్ ని అడ్మిట్ చేయడం జరిగింది. జీతాలు యివ్వడం జరుగుతుంది. 1-4-77కి పూర్వము జీతాలు ఆ మేనేజిమెంటు కాని, ఆయా కమిటీలు కాని యిచ్చుకోవలసివస్తుంది.

శ్రీ సి.పి.కె. రావు:—జీతాలు 1-4-77 నుండి గ్రాంట్ ఇన్ ఎయిడ్ 10-00 a. m క్రింద ఇస్తామని మంత్రీ గారు చెప్పారు. అంతకుముందు నుండి వారికి జీతాలు రావలసివుంది. ఆ బాధ్యత యాజమాన్యందే అనడం సబబు కాదు. గవర్నమెంట్ తీసుకున్న తరువాత వారి జీతాలు వారికి రావలసిన మొత్తం అంతా వారికి ఇవ్వ

వలసిన బాధ్యత గవర్నమెంట్ మీద వుంది. కనుక ఆవిధంగా ఇస్తామని హామీ ఇస్తారా?

శ్రీ యం.వి. కృష్ణారావు:— 1-4-77 నుండి మేము ఇవ్వటానికి నిర్ణయించాము, అంతకుముందు ఇవ్వవలసిన జీతాలు కమిటీలు ఇవ్వవలసివుంటుంది. ఇంకా అంతకుముందు అయితే ధర్మసంస్థవారు ఇవ్వవలసి వుంది. మేము 1-4-77 నుండి ఇవ్వటానికి నిర్ణయించాము.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు:— వారి ఆస్తులు స్వాధీనం చేసుకున్న తరువాత ఉపాధ్యాయులకు ఇవ్వవలసిన జీతాలు వారు ఎలా ఇవ్వగలరు? ప్రభుత్వం ఇవ్వకపోతే ఎలా?

(సమాధానం లేదు)

శ్రీ ఎ. శ్రీరాములు:— పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ సర్. This is a question which is in 6 clauses and the Minister has to answer each clause there are two distinct clauses and for all the clauses put together, the Minister has given one and half sentence answer. Is this the procedure or is it the cyclonic procedure that we are adopting for answering questions. There are two specific points on which an answer is due—whether the Government appointed a Special Officer and if so the nature of duties and the period for which the Special Officer is posted. We did not get an answer.

Sri C.V.K. Rao:—He has given an answer. But poor man, he is tied.

శ్రీ యం.ఓంకార్: వాటిని గవర్నమెంటు టేక్ ఓవర్ చేసుకోవడం సంతోషమే కాని వారు ముమారు రెండున్నర సంవత్సరాల నుండి జీతాలు లేకుండా వున్నారు. స్పెషల్ ఆఫీసరు ఇచ్చిన అంచనా ప్రకారం 49 లక్షలు మెనేజిమెంటు మిస్సప్రాప్రియేషన్ జరిపినట్లుగా వుంది. అటువంటప్పుడు వారి జీతంబకాయిలు చెల్లించడంలో ప్రభుత్వం తీసుకొనే చర్యలు ఏమిటి?

శ్రీ యం.వి. కృష్ణారావు:— దీనిలో రెండు భాగాలు వున్నాయి. కాలేజీలకు సంబంధించినది ఒకటి, పాఠశాలలకు సంబంధించి స్పెషల్ ఆఫీసరును వేసినప్పటి నుండి జీతాలు ఇవ్వడం జరిగింది. కాలేజీలకు సంబంధించినంతవరకు కమిటీలు వున్నాయి. ఇప్పుడు వాటిని కూడా టేకోవరు చేయడానికి నిర్ణయించాము. కనుక 1.4.77 నుండి ఇవ్వటానికి నిర్ణయించాము, రూ. 49 లక్షల మిస్సప్రాప్రియేషన్ గురించి కూడ వేరు వేరు అభిప్రాయాలు వున్నాయి. అది మిస్సప్రాప్రియేషన్ కాదు. డైవర్షన్ అంటున్నారు. అది పరిశీలించిన పిదప ఎంత డబ్బు ఇవ్వాలో ఆలోచించడం జరుగుతుంది.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ:— కమిటీలకు ఇచ్చినప్పుడు ఎడ్ హాక్ గాంటు ఇస్తేనే తీసుకుంటామన్న కండిషన్ మీద వారు తీసుకున్నారు కాని తరువాత వారికి స్పెషల్ హాక్ గాంటు ఇవ్వకపోవడం వల్ల వారు జీతాలు ఇవ్వలేకపోయారు. స్పెషల్ ఆఫీసర్ వేసిన స్కూల్స్ లో జీతాలు ఇస్తు కాలేజీలలో జీతాలు ఇవ్వకపోవడం న్యాయం కాదు కనుక వారికి జీతాలు ఇవ్వటానికి ప్రయత్నిస్తారా? 49 లక్షలు మిస్ ఎప్రాప్రియేషన్ కాదు డైవర్షన్ అని

అంటున్నారు. దానిని రైటాప్ చేయడం జరిగిందా? ఆ విధంగా గవర్నమెంట్ గతంలో అర్దు వేసిందా? ఆ 49 లక్షల జోలికి మేము రాము అని చెప్పిందా? ఆ ధర్మ సంస్థకు మెనేజింగ్ ట్రస్టీ ఎవరు? ఇప్పటి ట్రస్టీ పేరు ఏమిటి?

శ్రీ యం. వి. కృష్ణారావు:—రైటాప్ చేయలేదు ఏ ఐటమ్ కింద డైవర్ట్ చేశారు, మిస్ ఎప్రియేషన్ జరిగిందా లేదా అనేవివరాలు విచారణలో వున్నాయి. ఇది పరకు ట్రస్టీ మూర్తిరాజుగారు. కమిటీ చైర్మన్ గా ప్రోఫెసర్ జి వున్నారు. మొత్తం ఇదంతా స్పెషల్ ఆఫీసర్ చూస్తున్నారు.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణా:—కమిటీకి హాండ్‌వర్ చేసేటప్పుడు అడ్‌హాక్ గాంటు ఇస్తామనే కండిషన్ లో ఇచ్చారా?

శ్రీ యం.వి.కృష్ణారావు:—నాకుబాగా గుర్తులేదు కానీ కొన్నిటికి ఇచ్చినట్లు గుర్తు, కొన్నిటికి ప్రతి సంవత్సరం ఇస్తున్నాము. గత సంవత్సరం కూడ ఇచ్చాము.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణా:—ఎడ్ హాక్ గాంటు ఇస్తామని వాగ్దానం చేసి ఇవ్వక పోతే ఇప్పడిస్తారా?

శ్రీ యం. వి. కృష్ణారావు :—వాగ్దానం ఏమి చేశామో పరిశీలిస్తాము.

శ్రీ కొండాలక్ష్మణ్ బాపూజి (భోన్ గిర్):—49 లక్షలు మిస్ ప్రోప్రియేషన్ జరగలేదని, అది ఇన్ కరెక్ట్ అని ట్రస్టీ చాలెంజ్ చేశారు. దానిని విచారణ చేయించాలని వారు డిమాండు చేసినది వాస్తవమా?

శ్రీ యం. వి. కృష్ణారావు :— ఇంకా పరిశీలనలో వుంది. 49 లక్షలు మిస్ ఎప్రియేషన్ జరిగిందని ఎస్టాబ్లిష్ కాలేదు. మేనేజిమెంటువారు అవిషయం మాకు పంపండి, మేము రిప్లయి యిస్తాము అనిచెప్పారు. వారినుండి రిప్లయి వచ్చిన తరువాత పరిశీలిస్తాము.

శ్రీ జె దామోదరరావు:—రు. 49 లక్షలు మధ్యవర్తులు కాజేశారో, మేనేజిమెంటు కాజేసిందో తేలేవరకూ ఉపాధ్యాయులకు జీతాలు ఇవ్వకుండా ఇబ్బంది పెట్టటం మంచిదికాదు. వారికి జీతాలు ఇవ్వవలసిన భాద్యత తమ్మపై వుందని ప్రభుత్వం గుర్తించిందా?

శ్రీ యం. వి. కృష్ణారావు:—గుర్తించలేదు.

Admissions in the B. Ed. College, Vidyanagar

30--B--

S.N.Q. NO. 10484--Q.—Sri Nallapareddy Sreenivasul Reddi;—Will the Minister for Education and Cultural Affairs be pleased to state:

(a) whether the State Government have bifurcated the Government Training (B.Ed.) College at Nellore and gave away one hundred seats for opening a new private B.Ed College at Vidyanagar (Vakadu) this year;

(b) whether the Secretary to the Government, Education Department has received any complaints from M.L.A. Guduru and

others this year regarding the admissions made in the newly opened private B. Ed., College at Vidyanagar (Vakadu);

(c) if so, the nature of allegations; and

(d) the action taken in this regard?

Sri. M. V. Krishna Rao:—(a) No Sir.

(b) & (c) Yes, sir. A complaint dated 30-10-1977 was received from Sri Nallapareddy Sreenivasulu Reddy, M.L.A., alleging corruption and other irregularities such as, not following the merit and reservations to be made to the S.Cs. S.Ts. etc. as per rules in the matter of admissions to B.Ed. course in the newly started B.Ed. College at Vidyanagar (Vakadu) in Nellore District.

(d) The complaint has been referred to the Director of Higher Education for enquiry and his report is awaited.

10-10 a. m.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులు రెడ్డి:—అధ్యక్షా, నేను కంప్లయింటు పంపించి నెలకు పైగా అయింది. వారు సిక్స్ పాయింట్ ఫార్ములా ప్రకారం ఆడ్మిషన్లు చేయలేదు, మెరిట్ ప్రకారముగా చేయలేదు, రిజర్వేషన్లు ప్రకారముగా చేయలేదు వేయి నుండి 5 వేల వరకు డబ్బు తీసుకుని సీటును అమ్మారు. హరిజనుల నుండి కూడా 1500, రెండు వేలు తీసుకున్నారు. ప్రత్యక్షంగా జరిగిన విషయం. ఇప్పటికి కూడా విచారణ జరుగ లేదంటే తలవంచుకోవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. ఎప్పటి లోగా విచారణ చేయిస్తారు? ఇతరత్రాగా కూడా అడ్జిలు వచ్చాయి. ఆన్లరు టు ఎ నో అన్నారు. నెల్లూరు గవర్నమెంటు బి. ఇడి కాలేజీలో తగ్గించారు. అక్కడ తగ్గించిన ప్రయివేటు కాలేజీ నడుపుకునేవారికి అమ్ముకునేదానికి యిచ్చిన విషయం యథార్థం కాదా?

శ్రీ యం. వి. కృష్ణారావు:—గౌరవ సభ్యులు 20.10.77 వ తేదీలతో వ్రాసిన తెలుగు 14.11.77 నాడు ఎంక్వయిరి చేయాలని డైరెక్టరు, హయ్యరు ఎడ్యుకేషనుకు పంపించడం జరిగింది. ఇంకా రిపోర్టు రాలేదు, త్వరగా రిపోర్టు యివ్వాలని చెప్పడం జరుగుతుంది. నెల్లూరు ఒకటే కాదు, గవర్నమెంటు కాలేజీలలో రెండు సంవత్సరాలనాడు వంద వంద సీట్లు తగ్గించడం జరిగింది. ఈ సంవత్సరము ఆ వంద కూడ ఎన్ హాన్స్ చేయమని చెప్పడం జరిగింది.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులు రెడ్డి:—గవర్నమెంటు బి. ఇడి నెల్లూరు కాలేజీ నుండి వంద తగ్గించి వాకాడులో పెట్టారు. మళ్ళీ ఆ వంద నెల్లూరుకు యివ్వ లేదు

శ్రీ యం. వి. కృష్ణారావు:—ఆన్ని కాలేజీలలో వంద సీట్లు ఎన్ హాన్స్ చేయమని చెప్పాము. ఏమి జరిగిందో చెప్పలేను.

శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులు రెడ్డి:—నెల్లూరుకు యివ్వలేదు.

Mr. Speaker:—That is your statement and that is his reply. Orders have been issued.

శ్రీ సి. హెచ్. కాశయ్య:—ఇంత సీరియస్ ఎలిగేషన్లు పెట్టి దాదాపు నెల 15 రోజులు అయింది. ఆ మేనేజ్ మెంటు మీద ఎన్నో ఆరోపణలు వున్నవి.

ఎందుకు సానుభూతి వైఖరి తీసుకుంటున్నారు? ఇప్పటికే నా రెండు రోజులలో పూర్తి ఎంక్వయిరీ చేయించి హాస్ ముందు ప్రతిమినరీ రిపోర్టు పెట్టిస్తారా?

శ్రీయం. వి. కృష్ణారావు:— డైరెక్టరు, హయ్యరు ఎడ్యుకేషనుకు వెళ్ళాలి. మఫానురావడం వల్ల వెళ్ళ లేదు. జనవరి 15 తేది లోపల రిపోర్టు తెప్పిస్తాను.

శ్రీయం. ఓంకార్:— వాకాడు మేనేజ్ మెంట్ వారు యిదివరకే చాలా డబ్బు దుర్వినియోగం చేశారు. రెండు లక్షల రాపాయలు స్కాలర్ షిప్ డబ్బు కాజే శారని రెగ్యులర్ ఎంక్వయిరీ చేసినటువంటి ఆడిటు పార్టీచారు చెప్పిన తరువాత ఆ డబ్బు నుండి చేయకూడదని మొదట స్టే ఆర్డరు యిచ్చి ఆ తరువాత దానిని రద్దు చేస్తూ ఆర్డరు జారీ చేసిన మాట వాస్తవమా? అసలు బి. ఇడ్. లో చేర్చు కోడానికి హరిజనులు నుండి వేయి రూపాయలుపైగా మిగతవారి నుండి 6 వేల వరకు డొనేషన్లు తీసుకొని నీట్లు అమ్ము కుంటున్నారు. దాని మీద ఏమి యాక్షన్ తీసుకున్నారు?

శ్రీయం వి. కృష్ణారావు:— మొదటిది వేరే ప్రశ్న. రెండవది యిండాక చదవి చెప్పాను. ఎంక్వయిరీ చేసిన తరువాత యాక్షను తీసుకుంటాము.

Misappropriation of Funds by the Sarpanch of Koppuravur Gram Panchayat

30-C.

S.N.Q. No. 10484-P.—Sarvasri V. Sri Krishna, M. Nagi Reddy and Vanka Satyanarayana:— Will the Minister for Panchayati Raj be pleased to state:

(a) whether the Sarpanch of Koppuravur, Gram Panchayat Guntur Tq. and District had been removed from the office of the Sarpanch for misappropriating huge amounts of the panchayat;

(b) whether it is a fact that he has committed grave irregularities such as tampering of records;

(c) whether it is a fact that the Minister for Panchayati Raj gave an assurance on the Floor of the House in the last Assembly sitting that the Sarpanch will be removed from office;

(d) whether it is also a fact that the Government has granted stay on the removal orders of the Collector, Guntur; and

(e) if so, the reasons therefor?

Sri R. Narapa Reddy :— (a) Yes, Sir.

(b) Yes Sir.

(c) The former Minister for Panchayat Raj while answering L.A.Q. No. 7739-N Starred on 21-6-1977 informed the House that the Collector, Guntur intiated action for the removal of the Sarpanch.

(d) Yes Sir.

(e) The Sarpanch has preferred an appeal to the Government. Pending detailed examination of the appeal, under the powers vested

in Sub-Section (4) of Section 50 of the Andhra Pradesh Gram Panchayats Act, 1964 orders were issued by Government postponing the date of removal of the Sarpanch. The appeal petition is under Examination,

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—ఇదివరకు, మొదట ఏమీ చార్జెస్ లేనంతే కానన సభలో ప్రశ్న వేసి డీటేల్ యిన్ఫర్మేషను యిచ్చాము. దాని మీద డీటేల్ ఎంక్వయరీ చేయించి రిమూవ్ చేస్తామని చెప్పడం జరిగింది అతని మీద పెట్టిన చార్జెస్ డీటేల్ గా చదువుతాను.

“Apprehending with the mistake and repetition of the same works, pages 49 to 56 were removed from the minutes Books and new pages were inserted into it. While removing some pages in the Minutes Book, some other Resolutions on pages 112 and 113 were got inserted for the meeting held on 26-10-1968 with the Resolution 18-A. The manipulated resolution contains the proposals for 6 road works. At the same time another Resolution 20-A was also inserted in the Minutes of the meeting held on 30-11-1968 at pages 114 and 115 proposing two other road works. In order to show administrative sanction two more Resolutions 11-A and 11-B were also inserted in the Minutes Book of the meeting held on 14-5-1969 at pages 140 and 141.”

“If it is assumed that the works were actually completed by the date of measurements, the entire cost of the works would have been debited in lumpsum. But in this case piecemeal payments were made to long after all the works were check measured by tampering the records in 1971. The whole transaction is fictitious.”

“The perusal of the dairy of Sri V. Devara, Ex-Engineering Supervisor, P.S., Prathipadu, reveals that he did not visit Koppuravuru village on 6-6-1969, whereas the measurements were recorded on 6.6.1969. It is clear from the above facts that the original M. Books in which measurements were recorded in respect of the work in question and produced to the Auditor at the time of the Audit was replaced by the Sarpanch with a fresh and fabricated M. Book with the connivance of the Engineering Supervisor.

Mr. Speaker:—Serious charges are there. The Collector has said that they are proved.

Sri V. Srikrishna :—Also action was taken. Why should there be a second enquiry when the Collector was asked to enquire and the Minister also promised that he will take immediate action after the receipt of the report by him.

Mr. Speaker :—An appeal is provided under the Act. Therefore he has appealed.

Sri V. Srikrishna :—Whether the report of the Collector has been sent some time back to the Government and when was the report sent to the Government by the Collector?

శ్రీ ఆర్. నారప రెడ్డి:—అపీలు ప్రిఫరు చేయడం వల్ల కలక్టరు రిమాండ్ను అడగడం జరిగింది,

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ:—ఎప్పుడు వచ్చినవి?

శ్రీ ఆర్. నారప రెడ్డి:—ఇంకా రాలేదు.

Sri V. Srikrishna :—I assure you that the Collector has sent the report some fortnight back.

శ్రీ ఆర్, నారప రెడ్డి:—వచ్చి ఉండవచ్చు. స్కూటీనిలో ఉండవచ్చు.

Sri V. Srikrishna :—Or even more earlier reiterating his previous allegations and reiterating his own original stand.

శ్రీ ఆర్. నారప రెడ్డి:—అలా వచ్చినప్పుడు తప్పకుండా యాక్షన్ తీసుకుంటాము.

శ్రీ యం. నాగిరెడ్డి:—ఈ ఎలిగేషన్సులో 1992 అబ్జక్షన్సు to a tune of Rs. 55,135.39, వేల మినప్రోప్రియేషనుకు సంబంధించిన ఎలిగేషన్సు. అవి ఎప్రోవ్ ఆయనాయి.ట్రాంపరింగ్ ఆఫ్ రికార్డుస్ — 91, 19, 11 రెజల్యూషన్సు వుంటే వాటికి “ఎ” కలిపి వేరే సిరాతో వ్రాశారు. ఇవి అన్ని కాసన సభలో వచ్చిన తరువాత యిదివరకటి పంచాయతీ రాజ్ శాఖ మంత్రిగారు రిమూవ్ చేస్తానని స్పెసిఫిక్ గా చెప్పారు. అందువల్ల దానిమీద మినిష్టరుగారుకూడా ఒక సారి పెరూస్ చేస్తున్నామని.....

మిస్టరు స్పీకరు:—చేస్తున్నామని చెప్ప లేదు.

శ్రీ యం. నాగిరెడ్డి:—ఫోటోస్టాట్ కాపీ వుంది. జిల్లా కలక్టరు విచారణ జరిపి చర్య తీసుకుంటున్నట్లు కూడ ఆయన చెప్పారు. శ్రీయం.నాగిరెడ్డి. సత్యనారాయణ, బి.రామశర్మ గార్ల ప్రశ్నకు జవాబుగా మంత్రిగారు యీ విషయాలు చెప్పారు. కలక్టరు వుత్తర్వులకు మంత్రి స్టే యిస్తున్నారని అది జరగకుండా చూడాలని నాగిరెడ్డి కోరగా యీ విషయములో అలాంటిది జరగదని మంత్రి చెప్పారు. ఒక మంత్రి స్టే యివ్వమని రిమూవ్ చేస్తూ అర్డర్సు అయిన తరువాత మళ్ళీ రివిజన్ పిటిషన్ యింకొక మంత్రికి వేస్తే ఎట్లా? నారపరెడ్డిగారు వ్రాసింది తీసి మళ్ళీ మరొక మంత్రిగారు వచ్చి యింకొకటి వ్రాస్తే సరైనటువంటిదా?

శ్రీ ఆర్. నారపరెడ్డి:—చట్టరీత్యా అపీలు చేసుకోవడానికి అవకాశంవుంది. ఆయన అపీలు చేసుకున్నాడు. ఎంతవరకు న్యాయం వుందనేది విచారించవలసిన అవసరముంది. వారు చెప్పింది రుజువు అయితే తప్పకుండా యాక్షన్ తీసుకుంటాము.

శ్రీ యం. నాగిరెడ్డి:—మేము చెప్పినట్లు అంటున్నారు. వారి డిపార్టుమెంటు విచారణ వే ఎలిగేషన్సు ప్రూవ్ అయినవని రికార్డులో వుంది. దానితోపాటు I am also to request you to initiate action against officers who reported wrong particulars to the Assembly on such an important issue. అని రాంగ్ యాక్షన్ రిమోవ్ యిచ్చిన అధికారుల మీద యాక్షన్ తీసుకుంటామని వుంది.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ:—మన హోనుకు రాంగ్ ఇన్వర్మేషన్ ఇచ్చినదానిమీద అటువంటి ఆ సర్దుమీద యాక్షన్ తీసుకోమని ఇక్కడినుంచి ఇన్స్ట్రక్షన్సు వెళ్ళాయి.

సి. ఐ. డి. వారు కూడ ఇన్వెస్టిగేషన్ చేసారు. Investigation also was finalised with the check measurement and Passing of the Resolutions completely false and have gathered clinching evidence from the above accused. ఇంత ఎవిడెన్సు దగ్గర పెట్టుకొని కూర్చుని ఈ హాసుకు రాంగ్ ఇన్వెస్టిగేషన్ ఇచ్చి మిస్ లీడ్ చేసినందుకు ఆఫీసర్లుమీద యాక్షను తీసుకోమని డైరక్షన్లు ఇస్తామని ఇక్కడ ఎస్యూరెన్సు ఇచ్చారు. 5,8, చార్జెస్ ఏవైతే పెట్టామో అవన్నీ ప్రూవ్ అయినాయని కలెక్టరు రిపోర్టు వ్రాసారు. తరువాత మళ్ళీ 15, 20 రోజులనాడు రిపోర్టు పంపించారు. దానిమీద యాక్షను తీసుకోకుండా త్రొక్కి పెట్టుకొని కూర్చోవడం దానికి రాజకీయ కారణంబాలా? ఏమికారణాలతో చెబుతారా?

శ్రీ.ఆర్.నారపరెడ్డి:—రాజకీయ కారణాల వల్ల ఈవ్యవహారం జరిగించే మోన్న అనుమానంతోనే ఇప్పుడు ఈ విచారణ జరపడానికి నేను ఒప్పుకున్నాను.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ: రాజకీయ కారణాలవల్ల ఇలాగ తీసుకొనడం జరిగించే మోనని చెబుతున్నారు. మేము ప్రూవ్ చేసాము. ఫైండింగ్స్ అయిన తరువాత రాజకీయ కారణాలవల్ల అవి తీసుకొనడం ఏమిటి? We have proved all the charges and we have read the findings of the Collector.

Sri E. Ayyapu Reddy:—it is quite clear that there has been a very grave and serious breach of privilege of this House. An assurance was given by the Hon'ble Minister that stay would not be granted and that serious action would be taken. If inspite of it in a serious like that a stay has been granted, it shows utter disrespect to this House. Therefore, it is a matter of privilege and I suggest that this must this be eferred to the Committee on privileges. This constitutes a grave contempt of this House. If, inspite of it a person who has been accused of grave misappropriation, who has been found fault should be in a positon to influence the Minister so as to make the assurance given in this House absolutely useless. This is a serious matter and it must be referred to the Committee on privileges.

Mr. Speaker:—As far as the question of privilege is concerned, I believe there is a ruling in the parliament which that states assurance does not constitute a privilege.

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్ :—అధ్యక్షా, పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డరు. హాసులో ఒక విషయం చర్చించబడిన తరువాత సంపూర్ణమైన విచారణ జరిపి ఒక నిర్ణయం తీసుకొనడం అంటే దానికి ఒక అర్థం ఉంటుంది. తనకున్న అధికారాలను ఉపయోగించుకొని మంత్రిగారు ఈ సమస్యలో న్యాయం ఉందో, అన్యాయం ఉందో చూసి న్యాయం అనుకున్న దానివల్ల కారంగా తమ తీర్పు చేయవచ్చు. కాని ఇక్కడ స్టే ఆర్డరు నూత్రమే గాంటు అయింది. తీర్పు కాదు ఇచ్చింది. హాసులో అతను దోషి కాబట్టి అతనికి స్టే ఇవ్వడం లేదని ఒక మినిస్టరు చెప్పిన తరువాత, అధికారయంత్రమైన రికార్డు అంతా ఉన్న తరువాత పూర్తి విచారణ జరిపి ఏదో

నిర్ణయం చేయకుండా స్టే ఇవ్వడం అనేది సభా హక్కులకు ఖంగం అవుతుందా కాదా ?

Mr. Speaker:— I do not think.

Sri E. Ayyapu Reddy:— This matter may be examined by the Committee because this is a very serious matter.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ:— అధ్యక్షా, రూల్సు ప్రకారం తమకు అధికారం ఉంది. కేవలం మంత్రిగారు ఎస్టాబ్లిష్మెంట్ ఆఫ్ ఫాకటి ఉంటే అది ప్రీవిలేజి కమిటీకి వెళ్లనక్కరలేదు. ఇక్కడ ఎస్టాబ్లిష్మెంట్ మత్రమే కాదు. ఇక్కడ యాక్సు. హాసు యొక్క రైటు అన్నింటినీ ఒక మూడవ వ్యక్తి మంత్రిగారిని ఇన్ ఫ్లూయన్సు చేసి హాసులో ఇచ్చిన హామీని, ఈ హాసు యొక్క గౌరవాన్ని వెలేట్ చేస్తూ ఈ మంత్రిగారు ఒక యాక్షను తీసుకున్నారు.

I can understand—the Chief Minister may give an order. ఈయన మీద ఆధికారి కాబట్టి. అదే మినిస్టరు చేయని పనిని ఈయన వచ్చి కూర్చుని చేసారు. బయటవాళ్ల ఇన్ ఫ్లూయన్సు ఈయన మీద పడింది. ఈ హాసు యొక్క గౌరవానికి. మర్యాదకు, ప్రతిష్ఠకు దెబ్బతగిలేటట్లు ఈ మంత్రిగారు యాక్టు చేసారు కాబట్టి తమరు సోమోటివ్ గానే దీనిని ప్రీవిలేజి కమిటీకి రిఫర్ చేసే హక్కు ఉంది. ఆ రకంగా చేస్తారని మీదృష్టి తీసుకొని వస్తున్నాను.

శ్రీ ఎమ్. నాగిరెడ్డి:— అధ్యక్షా, ఇదివరకు పంచాయతీ రాజ్ మంత్రి గారు ఇచ్చినటు వంటి సమధానాన్ని నేను చదువుతాను. కలెక్టరు ఉత్తర్వులకు మంత్రిగారు స్టే ఇస్తున్నారని, అది జరుగకుండా చూడాలని శ్రీ నాగిరెడ్డి కోరగా ఈ విషయంలో ఎటువంటిది జరిగేది ఏమీ లేదని మంత్రిగారు స్పష్ట గా చెప్పారు. అందువల్ల ఒక మంత్రిగారు దీనిమీద స్టే ఇవ్వడం జరుగుతుందా అంటి సెసిఫిక్ గా స్టే ఇవ్వం అని ఆనాడు ఆ శాఖ మంత్రిగారు చెప్పారు తరువాత మంత్రివర్గంలో మార్పువచ్చి మరొక మంత్రిగారు ఆ శాఖను తీసుకున్నారు మంత్రిగారు ఒక సబ్జు మైన వాగ్దానాన్ని, ఎస్టాబ్లిష్మెంట్ ఇక్కడ ఇచ్చిన తరువాత అది క్యాబినెట్ బాధ్యత, కామన్ రెస్పాన్సిబిలిటీ అవుతుంది. మంత్రి ఇచ్చినటువంటి ఎస్టాబ్లిష్మెంట్, వాగ్దానాన్ని, చెప్పినటువంటి విషయాన్ని ఆ శాఖ మార్పిడివల్ల రెండవ మంత్రిగారు వచ్చినపుడు దానికి భిన్నంగా స్టే ఇవ్వవచ్చా? దానిమీద మీరు రూలింగు ఇవ్వాలి, అందుకని ఇది ప్రీవిలేజి ఇస్యూగా వస్తుంది.

Mr. Speaker:— If you want a ruling I will say this. The Minister was not competent in saying that he would not grant a stay. That was not right. It is the privilege of the Minister. It is the right of the litigant to ask for a stay. Stay must be granted on the merits of the case and the judgment and all that will be looked into and only in certain cases stay may be given and in other cases, stay should not be given.

శ్రీ ఎమ్. నాగిరెడ్డి:— అసెంబ్లీ క్వశ్చన్ వచ్చిన తరువాత ఈ పాయింట్ లు అన్నీ అన్నరు చేసిన తరువాత మిస్ ఎప్రోప్రియన్ జరిగింది, రికార్డు టాంపరింగు జరిగింది, ఆఫీసర్సు కొల్లూడ్ ఆయర్సు, ఆఫీసర్సు లంచం తీసుకొని తప్పు వ్రాసారు. ఆఫీసర్సు మీద యాక్షను ఇనిషియేట్ చేస్తున్నాము అన్నీ చెప్పారు.

అయినా తరువాత మళ్ళీ వాళ్లు ఎపోజ్ అవుతున్నారు, ప్రభుత్వం నే ఇస్తుందా అంటే ఇవ్వము అని అన్నారు.

The file is with the Minister already. He has enquired into the allegations already. It was proved. Secretary's report also is there. He has suggested that action should be taken against not only the Sarpanch but also on the officers, Divisional Panchayat Officers, Divisional Panchayat Officer and the District Panchayat Officer who have reported wrong information to the Assembly. That has been raised.

శ్రీ ఇ. అయ్యప్ప రెడ్డి:— అయితే ఈ హాసులో మినిష్టర్లు చెప్పే ఎస్యూరెన్సుకు కాని స్టేట్ మెంటుకు కాని ఏ విలువ లేదు, దానిని ఎప్పుడైనా వారి ఇష్టం వచ్చినట్లు మార్చుకోవచ్చు అనేటటువంటిదా దాని ఇంప్లికేషన్. ఈ హాసులో ఫలానాది ఫార్మిట ఆని స్టేట్ మెంటు ఇచ్చినా ఉయి ఆర్ నాట్ ప్రోపోజింగ్ దిస్ యాక్షన్ అని చెబుతారు, ఆ మెరిట్ వైన We are satisfied with their assurance. Then subsequently they went back. What is the value of the statements made by the Ministers or on behalf of the Government, the Minister promising on the floor of this House?

Mr. Speaker:—I have only said this. Non-implementation of an assurance does not constitute contempt of the House, is the ruling given by the Parliament. I am not going further than that.

Sri M. Omkar:—This is not a question of non-implementation. This violation.

Mr. Speaker: Non-implementation is violation.

శ్రీ కొండా లక్ష్మణ్ బాపుజీ:— వాళ్లు ఇచ్చినటువంటి మాట కాపాడు కునే సమస్య కాదు. వ్యతిరేకంగా చేయడం అనేమాట కావున.

When intentionally violation is there, it amounts to breach of privilege.

Mr. Speaker:—Whether it was proper to have given a stay is a different matter. It may be out of any other motive. I have nothing to say. An assurance given is not implemented; that does not amount to breach of privilege.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ:—అధ్యక్షా, మంత్రిగారి యాక్షను కంపెన్స్ అవుతుంది. ఇక్కడ ఆయన ఇచ్చినటువంటి ఎస్యూరెన్సును ఈయన అమలు జరుపకపోతే వేరే విషయం. కాని ఆయన యాక్షను కంపెన్స్ అవుతుంది.

Mr. Speaker: You send it, I will examine.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ:— ఆ చార్జెస్ పూర్వ్ అయినవి, కలెక్టర్ రిపోర్టు వచ్చింది.

Mr. Speaker:—I am not going to hear your argument.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ:— 20 రోజుల క్రితం కలెక్టరు రిపోర్టు వచ్చింది. ఉద్యోగ పూర్వకంగా తొక్కిపెట్టి చూడకుండా అట్టెపెట్టారు. రాలేదని చెప్పి ఇంతవరకు తెలియదు అని చెబుతున్నారు—ఇంత ముఖ్యమైన విషయంలో. ఇప్పుడు ఏదో

ఒక ఆర్డరు ఇచ్చి సరిగ్గా ఆ రోజున కోర్టుకు పోయినట్లు తెచ్చుకుని తిప్పడానికి ప్లాను అంతా జరుగుతున్నది. ఇప్పటికే నా వెంటనే ఆ ఫైలు తెప్పించి యాక్షను తీసుకొని మాకు ఆ రోజునే, ఆ గంటలోనే తెలియజేస్తారా?

శ్రీ ఆర్.నారపరెడ్డి:— ఫైలు తెచ్చుకొనడానికి, చూపి చెప్పడానికి వీలు పడదు. ఇది కోర్టులోలాగా ఎలక్ట్రాయిజు జరిపించి చేయాలి. సర్పంచ్ కి నోటీసు యిచ్చి అయన దగ్గర నుంచి సంజాయిషీ తీసుకుని చేయాలి. ఇది ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ మేటరు కాదు. హియరింగ్ పెట్టుకోవాలి.

Sri V. Srikrishna:—Just he has said. He is going back on his word. He said that he is expecting the Collector's report.

Mr. Speaker:—Now the report has been received. It has to be disposed off after giving notice to the parties. It cannot be done arbitrarily.

WRITTEN ANSWERS TO AUESTIONS STARRED

Costruction of a Dome at Parvathipuram for the R.T.C. Building

24—

*10097-K Q.—Sri Ch. Parasurama Naidu :—Will the Minister for Transport be pleased to state :

(a) whether it is a fact that a dome which is being built at Pavrathipuram for the Road Transport Corporation building fell down when it was nearing completion;

(b) the expenditure for the construction of the dome;

(c) the person who is responsible for the same, and from whom the recovery will be made; and

(d) the proportion of cement and sand used, and whether urgent enquiry will be conducted?

A.—

(a) No dome was built at Paryathipuram bus station.

(b) Does not arise.

(c) Does not arise.

(d) Does not arise.

WRITTEN ASNWERS TO QUESTIONS (UNSTARRED)

Vacant land covered by Central Urban Ceiling Act.

31—

7735-W Q.—Sri Nissankararao Venkataratnam:— Will the Chief Minister be pleased to state:

(a) whether the Government received rough estimate of excess vacant land in each town of the State covered by Central Urban Ceiling Act:

(b) whether the Karnataka Government announced excess land existing in Bangalore City; and

(c) the measures taken to prevent alienation and also regarding the agreements of sale entered into prior to commencement of the above Act?

A:—

(a) Yes, Sir.

(b) The information is not available with this Government.

(c) An Ordinance called the Andhra Pradesh Vacant Lands in Urban Areas (Prohibition of Alienation) Ordinance, 1972 was promulgated on the 5th June, 1972 and it was replaced by the A.P. Act 12 of 1972. There is no provision in the Urban Land (Ceiling & Regulation) Act, 1976 (Central Act 33 of 1976), recognising the agreements entered into prior to commencement of the Act.

**Pattas For House-Sites to the Arundhateeyas of Vedicherla And
Kandra**

32—

8502. Q.—Sri Nallapareddi Sreenivasul Reddi:— Will the Chief Minister be pleased to state:

(a) whether it is a fact that a number of Harijans and Arundhateeyas of Vedicherla and Kandra in Gudur taluk of Nellore district are residing in patta lands:

(b) the reasons for the delay in granting them pattas for house-sites under “Homesteads Act”; and

(c) when will the pattas for house-sites be granted?

A.—

(a) It is reported that seven Harijan families are residing in patta land bearing S. No, 103 of Vedicherla village and that no Harijans or Arundhateeyas are residing in the patta lands of Kandra village.

(b) and (c) It is reported that action is being taken in the matter by the Tahsildar, Gudur under the Andhra Pradesh Occupants of Homesteads (Conferment of Ownership) Act, 1976. The Tahsildar Gudur would complete all requisite formalities under the Act and confer certificates of ownership to the above Harijan families soon.

**Corruption Charges Against the Civil Assistant
Surgeon, Parvathipuram.**

33—

9591 Q.—Sri Ch. Parasuram Naidu:—Will the Chief Minister be pleased to state:

(a) Whether it is a fact that during the visit of the Minister for Health to Parvathipuram recently, a complaint of corruption against the Civil Assistant Surgeon

(b) if so, the result of the investigation ordered by him;

(c) whether the Surgeon worked at Parvathipuram for a previous term of 4 years, and then was transferred to neighbouring Salur for a short term, and got himself transferred back to Parvathipuram again; and

(d) why the Honourable Minister thought it fit to hear the public at Parvathipuram at the Hospital itself in a gathering prearranged by the Surgeon?

A.—

(a) Yes.

(b) The allegations against the Civil Assistant Surgeon, Government Hospitals, Parvathipuram have not been proved and hence no action is taken against him.

(c) Yes.

(d) The representation given was received as in the case of any other representation given to Minister on tour.

Promotion of Cooks and Maistries in
Medical and Health Department.

34—

9628 Q.—Sarvasri P. Sanyasi Rao and P. V. Ramana (Anakapalli).—Will the Chief Minister be pleased to state:

(a) whether it is a fact that as per G. O. Ms. No. 580, G. A. (Rules), dated 12th May, 1961, read with G. O. Ms. No. 1500, Health dated 1st July, 1967 cooks and maistries in Medical and Health Department are entitled for appointment on promotion to the posts in last grade service;

(b) if so, whether it is a fact that the District Medical and Health Officers, Chittoor and East Godavari have ignored the claims of Maistries in NFCP and Anti-Plague Units for promotions in vacancies in "last grade service" in their respective districts during 1975-76 and 1976-77.

(c) if so, the number of such cases district-wise; and

(d) the action taken on the officers for ignoring rules?

A.—

(a) Yes, Sir, provided they are qualified and found suitable. The posts of cooks and maistries are out side the purview of 'ward duties' personnel. Hence they will not be considered for promotion to posts such as Kamaties, Nursing Orderlies and Theatre Assistants etc; who are purely attached to 'ward duties', The former categories of posts can however, be considered for promotion if they are qualified while qualified persons connected with 'ward duties' are not available.

(b) There are no posts of Cooks and Maistries under NFCP and Plague Units. Hence the claims of Cooks and Maistries for promotion to last grade service does not arise.

(c) and (d) : Does not arise.

'D' Form pattas in Visakhapatnam Steel Plant area.

35—

9636 Q.— Sri P.Sanyasi Rao:— Will the Chief Minister be pleased to state:

(a) the number of ryots whose lands have been acquired and to whom 'D' Form pattas were given in Visakhapatnam Steel Plant area;

(b) whether compensation has been paid to those ryots possessing 'D' from patts as agreed to by the Government; and

(c) if not, the reasons therefor?

A.—

(a) There are 131 persons including 21 persons belonging to Scheduled Castes to whom 'D' from pattas were issued in Visakhapatnam Steel Plant area, covering an extent of 277.31 acres.

(b) and (c) Government have issued orders for the payment of compensation to 'D' from patta holders. Compensation will be paid after the cancellation of 'D' From pattas and resumption of the lands covered by those cases.

House-sites To The Arundhateeyas Of Thatithopu And Mannemala

36—

8432 Q.—Sri Nallapareddi Srinivasul Reddi:—Will the Minister for Revenue be pleased to state:

(a) whether there are proposals to provide house-site to the Arundhateeyas of Thatithopu and Mannemala in Kota Panchayat Samithi of Nellore district;

(b) the reasons for the abnormal delay in granting patts for house-sites in the above cases; and

(c) when will the patts for house-sites be granted?

A.—

(a) Yes, Sir.

(b) An extent of Ac. 1.32 was acquired in Mannemala village of Kota Panchayat Samithi and pattas were granted for house-sites to 27 Arundhateeya families on 31st March, 1977.

(c) Pattas would be granted to the Arundhateeyas of Thatithopu of Kota Panchayat Samithi soon after the award is passed.

Cultivation of land under the tank Paromboke in
Ambapuram

37—

9858 Q.—Sri M. Nagi Reddy:—Will the Minister for Revenue be pleased to state:

(a) whether the Government are in receipt of a letter No. 195/76 dated 12th June, 1976 of Sri M. Nagi Reddy, M.L.A. along with the petition of Sri Damathoti Veeraiah and 46 other Harijans of Ambapuram village, Palnad taluk, Guntur district for grant of permission to cultivate the tank poramboke; and

(b) If so, the action taken thereon?

A—

(a) No, Sir.

(b) Does not arise. It is however, reported that Sri Damathoti Veeraiah and 46 others of Ambapuram village applied to the Tahsildar, Palnad for grant of land in S No. 655 measuring Acs. 18-65 cents which is classified as tank poramboke in the revenue accounts of Ambapuram village. The tank is useful for the public. The Tahsildar has reported that necessary action for the grant of temporary permission to the petitioners to cultivate the land will be taken after consulting the Gram Panchayat.

Distribution of lands to the Harijans and other Backward Class
People of Visakhapatnam district.

38—

9881 Q.—Sri Gantlana Suryanarayana (Payakaraopet) :—Will the Minister for Revenue be pleased to state :

(a) the extent of lands distributed to Harijans and other Backward Class people in Vishakhapatnam district from 1972 to March, 1977; and

(b) the taluk-wise number of families to which the said lands were distributed?

A—(a) An extent of Ac. 7,012-59 and Ac. 4,942-56 was assigned to Harijans and other Backward class people in Visakhapatnam District from 1972 to March, 1977.

(b) Taluk wise number of families to whom the said lands were distributed is as follows:

Anakapalli.	295
Bheemunipatnam.	653
Visakhapatnam.	31
Chodavaram.	952
Vizianagaram.	821
Gajapathinagaram.	2,769
S. Kota.	455
Elamanchili.	507
Narisipatnam.	510

Total:

6,993

Non-payment of lease amounts to Chennakesavaswami Temple lands at Chinthavaram.

39—

8280 Q.—Sri Nallapareddi Sreenivasul Reddy:—Will the Minister for Endowments be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the lessees of temple lands of Sri Chennakesavaswami temple at Chinthavaram in Gudur taluk Nellore district have not paid the lease amounts to the temple authorities for the last ten years and if so, the names of the lessees;

(b) the action taken to collect the lease amounts from the lessees;

(c) whether it is also a fact that some landed rich royts have closed the supply channel which supplies water to the temple lands; and

(d) if so, the action taken thereon?

A.—

(a) Yes. It is a fact that the lessees of the lands belonging to Sri Chennakesavaswami Temple at Chintavaram, Nellore district have not paid the lease amounts for the last ten years.

The following are the names of the defaulting lessees.

1. Sri N. Venkatasubbaiah.
2. Sri N. Chinakotaiah.
3. Sri N. Mutyalu.
4. Sri N. Venkatasubbaiah.
5. Sri V. Kuchelaiah.
6. Sri D. Chinasubbaiah.

(b) Liability has been fixed against the Ex-managing Trustee and action being taken to collect the lease amounts by initiating surcharge proceedings.

(c) Sri D. Venkata Reddy closed a channel supplying water to an extent of Acs 1.39 cents of temple lands situated in S. No. 210 of Chintaram.

(d) The Channel is now opened by Sri K. Ramakrishnaiah the present Chairman to the Trust Board.

Classification of Temples into grades.

40—

8676 Q.—Sarvasri M.Seshanna and P. Rahiman Khan:—(Kurnool) Will the Minister of Endowments be pleased to state:

(a) the number of Temples in the State that have been classified into grades and the Grade-wise Executive Officers appointed;

(b) whether Grade-wise Executive Officers have regularly been posted to the grade-wise temples by giving promotions as soon as vacancy arose; and

(c) if not, the reasons therefor?

A.—

(a) There are V Grades of Executive Officers. The institutions have been classified into grades for purpose of appointment of Executive Officers. The grade of Executive Officers, the number of institutions falling under each grade are given below:

Grade	No. of institutions.	No. of Executive Officers working at present
I	24	6
II	36	26
III	71	47
IV	111	64
V	1,222	512

(b) and (c) : Section 27 of the Act has been amended some time back according which Executive Officers may be appointed to institution whose annual income is not less than Rs. 5,000. The question of reclassifying the institutions is under consideration.

Sanction of Electricity to villages in Devarkonda Taluk

41—

*6847 Q.—Sri B. Rama Sarma (Devarakonda) :—Will the Minister for Power be pleased to state:

(a) the number of villages to which electricity has been sanctioned under cluster, Haryana Pattern and B.A.P.P. Schemes in Devarkonda taluk of Nalgonda district;

(b) the number of villages out of those sanctioned in which work has been taken up under the said schemes;

(c) the number of villages therein in which electricity connections have been given after completing the work;

(d) the number of villages where transformers have not been installed even after completing the works such as erection of poles and fixation of wiring;

(e) whether there is any proposal to give connections during the financial year 1975-76 in the villages in which work has been taken up and connections have not been given so far; and

(f) whether the particulars relating to the same will be placed on the Table of the House?

A.—

(a) Rural Electrification Scheme.	50
Haryana Pattern.	8
Emergency Agricultural Production Programme.	4

Total: 62

(b) Rural Electrification Scheme.	39
Haryana Pattern.	8
Emergency Agricultural Production Programme.	4
Total:	51
(c) Rural Electrification Scheme.	33
Haryana Pattern.	2
Emergency Agricultural Production Programme.	4
Total:	39
(d) Rural Electrification Scheme.	5
Haryana Pattern.	6
Emergency Agricultural Production Programme.	—
Total:	11

(e) and (f) : Yes, Sir. The connections will be given as and when the consumers get their motors ready in all the villages under item (d) above. The transformers were drawn for these villages. There was delay in finishing village portion scheme of Haryana Pattern villages due to non-receipt of applications from prospective consumers. They were received only during the last week of June, 1977.

Drainage Scheme in Guntur.

42—

4148 Q.—Sri Nissankara Rao Venkataratnam :—Will the Minister for Municipal Administration be pleased to refer to the answer given to question No.371-A on 15 July, 1972 and state:

- (a) the present stage of progress of the Drainage Scheme for Guntur;
- (b) what was the total estimate for the above scheme and the amount spent so far;
- (c) the amount still required and what are the steps taken to get the amount; and
- (d) when the said scheme is likely to be completed?

A.—

(a) All the sub-works have been completed except approach road to treatment works and the same is under progress.

(b) Stage I of the scheme was estimated to cost Rs. 59.24 lakhs. The expenditure incurred from its inception to the end of May, 1977 is Rs. 59.11 lakhs.

(c) To complete the 1st stage of works and put into commission in sewerage system for Block I and II with all branches the total outlay required was worked to Rs. 91.44 lakhs as against Rs. 59.24 lakhs originally estimated at the rates prevailing during the year 1956-57. The Municipality has already deposited Rs. 61.20 lakhs.

(d) Considering the financial position it is proposed to complete only such works as were taken up in Block I with treatment works modified to deal with the expected load for a population of about 30,000 corresponding connection expected in the near future. These works are completed. The works in Block II comprising areas of Sangadigunta and factories under Stage I will be taken up as and when the funds are provided by the Municipality.

Lady Medical Officer in Guntakal Maternity Hospital.

43—

8687 Q.—Sri D. Venkata Reddy(Gooty) :—Will the Minister for Municipal Administration be pleased to state.

(a) whether it is a fact that there is no lady Medical Officer, Ward Boys and Midwives in Guntakal Maternity Hospital run by Guntakal Municipality;

(b) whether the appointment has to be done by the Municipality or Medical and Health Department; and

(c) whether the posting orders will be issued in view of suffering public?

A.—

(a) The post of Lady Medical Officer is vacant in the Municipal Maternity Centre. The Health Visitor is incharge of the Child Welfare Centre at present. There are no Ward Boys in the Centre but there is one Health Visitor, 2 Maternity Assistants 2 Ayahs and one Night Watchman.

(b) The appointment has to be made by the Guntakal Municipality.

(c) As a policy the vacant posts in Municipal Dispensaries are not being filled up.

Repairs to Akkayapalem Road.

44—

8818 Q.— Sri P. V. Ramana:—Will the Minister for Municipal Administration be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the Akkayapalem road in the terminus of the Bus route No. 31 in Visakhapatnam Municipal areas which connects the National High Way is in a very bad condition with pits and ditches;

(b) whether the said Municipality has no power even to do patch works on the said road; and

(c) if not, what are the hindrances to take over the same?

A.—

(a) Yes, Sir.

(b) and (c): The Visakhapatnam Municipality could not carry out maintenance and repair work to the road portion under question as it is under the jurisdiction of Co-operative Housing Societies and they have not handed over the road to the Municipality. The Societies have been persuaded to handover the open spaces and roads in the layout areas to the municipality and they have agreed to do so. In the meanwhile the Municipal Engineer has been instructed to prepare estimates for maintenance of the roads in the above colonies including the road in question, so that the maintenance work can be taken up immediately after taking over the road and open spaces from the layout owners. The estimates are accordingly under preparation. Proposals to acquire a small bit of land at the end of the said road to provide a direct link to the National High Way No. 5 have also been initiated. As at present the said road is joining the National Highway No. 5 after taking two turns.

Recognition of S. K. R. B. Girls High School, Narasaraopet.

45—

1535-T Q.—Sri D. Krishna Reddy (Narasaraopet):— Will the Minister for Education and Cultural Affairs be pleased to state:

(a) whether the S. K. R. B. Girls High School in Narasaraopet, Guntur District has been recognised by the Government;

(b) whether it is a fact that the District Educational Officer Guntur has not recommended for the recognition and release of grants to the said school; and

(c) whether any grant was released to the said school for the year 1971-72?

A.—

(a) In Government Memo. No. 2294/F2/73-5 Education dated 6th February 1974 orders were issued according to temporary recognition to S. K. R. B. Girls High School, Narasaraopet, Guntur District till the end of the school year 1973-74 as a special case without aid and subject to the conditions laid down in G. O. Ms. No. 385 Education dated 11th March, 1955.

(b) Yes, Sir. The District Educational Officer, Guntur has not recommended the recognition of the school as it did not fulfil all the conditions of recognition.

(c) No, Sir.

Sri Aurobindo Ghosh Birth Centenary Celebrations Committee.

46—

2546 Q.— Sri Vanka Satyanarayana:— Will the Minister for Education and Cultural Affairs be pleased to state:

(a) whether a committee with the Chief Minister as Chairman

has been constituted for late Sri Aurobindo Ghosh Birth Centenary Celebrations in the State; and

(b) if so, the work so far turned out by the Committee for the said Celebrations?

A.—(a) Yes, Sir.

(b) Though the Committee drew up detailed programmes for the Centenary Celebrations, due to financial stringency these programmes could not be implemented.

School-less Centres in Nellore District.

47—

8468Q.— Sri Nallapareddi Srinivasul Reddi :—Will the Minister for Education and Cultural Affairs be pleased to state:

(a) whether the following places in Nellore district are school-less centres;

1. Dakshinapalem of Gudali.
2. Chennur Girijan Colony.
3. Srinivasapuram.
4. Yellasiri Girijanawada.
5. Pambali.
6. Vadapalem.
7. Vytukuppam.
8. Monapalem.
9. Pantrangam.
10. Valamedu Harijanawada; and

(b) when will the single teacher schools be started in the above places?

A.— (a) Yes, Sir.

(b) Permission was given to open Primary Schools in the following villages.

1. Chennur Girijan Colony.
2. Srinivasapuram.
3. Yellasiri Girijanawada.
4. Monapalem.
5. Pambali.
6. Pantrangam.

The Block Development Officer, Kota has been asked to send proposals for the opening of schools in the villages of Dakshinapalem of Gudali Valamedu Harijanawada and Vytukuppam. Further action will be taken on receipt of proposals from the Block Development Officer. No. school could be opened in Vadapalem as the population is only 40 and school-age children are only 14.

Closure of Junior and Degree Colleges in 1976.

48—

8814. Q.—Sri P.V. Ramana :—Will the Minister for Education and Cultural Affairs be pleased to state:

- (a) the number of Degree and Junior Colleges that were ordered to be closed in the year 1976;
- (b) the year in which those Colleges were opened;
- (c) the reasons for closer; and
- (d) whether any opportunity was given to the management to rectify the defects causing closer?

A.—

- (a) Degree Colleges 1. Junior Colleges 5.
- (b) The Degree College was opened during 1975-76.

Junior Colleges:

One each during 1969-70, 1972-73 and 1975-76 and two during 1973-74.

- (c) (i) Uneconomic strength.
- (ii) Non-fulfilment of prescribed conditions.
- (iii) Poor results in public examinations of March, 1976.
- (d) No, as there was no need for it.

Floods in Gudur and Kota of Nellore District in 1976.

49—

9166 Q.—Sri Nallapareddi Srinivasul Reddi :—Will the Minister for Public Works Department be pleased state :

- (a) whether it is a fact that Gudur and Kota in Nellore district were affected by floods in 1976 due to insufficient number of bridges in Gudur diversion road (Madras- Calcutta Road) and insufficient passages in the bridge under construction on Challakalva near Kota respectively; and

(b) if so, the action proposed by the Roads and Buildings Department?

A.—

(a) and (b) The breaches in Gudur diversion road (Madras — Calcutta Road N.H. 5) were not due to insufficient number of bridges but owing to unprecedented cyclonic floods which found new water course due to breaches in addition to the existing ventways of cross drainage works. The earthen approach to Challakalva bridge under construction on Gudur-Duggarajapatnam road was breached due to the unprecedented floods.

The necessity for increasing the ventways in the bridges on the Gudur Bypass to discharge unprecedented floods is being investigated for taking suitable action. Similarly the need for increasing the ventways in the bridges recently completed under National High ways in this section is also under examination for taking appropriate action.

Repairs to the G.N. T. Road of Anakapalli Municipal Area

50—

9285 Q.—Sarvasri P. V. Ramana and P. Sreerama Murthy (Nagarikatakam) :—Will the Minister for Public Works Department be pleased to state :

(a) the reasons for not repairing the G.N.T. Road in Anakapalli Municipal area, Visakhapatnam District though it was in a very bad condition from a very long time;

(b) the estimated cost for the repairs;

(c) whether tenders have been called for; and

(d) if not, the reasons therefor?

A.—

(a), (b), (c) and(d):—Sir, special repair works at the contract value of Rs. 6.35 lakhs are taken up on the G.N.T. Road within Anakapalli Municipal limits in the reach from KM 354.34 to KM 356.8. The work of widening the carriage way in the reach from 356.8 to KM. 359.3 of the said road will be taken up after the above work's completed.

Non Posting of Teachers in their Samithi areas.

51—

6196 H Q.—Sri Ch. Parasuram Naidu:—Will the Minister for Panchayati Raj be pleased to state :

(a) whether there is any rule that teachers should not be posted to villages where their parents or close relations are Sarpanches or Members of the Samithis;

(b) whether representations were made to the D.E.O. Srikakulam regarding postings of teachers in Parvathipuram Samithis in violation of such rule; and

(c) if so, the reasons why the D.E.O. has not taken any action in the matter?

A.— (a) No, Sir. Instructions were however issued in Government Memorandum No. 2327/T1/71-10 Education, dated 29th January, 1974 to the effect teachers should not be posted to their home blocks (Samithi areas.)

(b) Yes, Sir. The Honourable Member himself has represented to D.E.O. Srikakulam about the posting of Sri P. Seetharam and Sri R. Satyam Naidu, to their native places.

(c) The D.E.O. Srikakulam addressed the Deputy Inspector of schools Parvathipuram. He reported that there are no complaints against the teachers and that B.D.O. is the competent authority to make transfer.

In the rules issued in G.O. Ms. No. 429, Panchayati Raj, dated 13th August, 1975 the posting or continuance of a teacher in his/her native taluk/place is not allowed. But these rules have been suspended in April, 1977 till the end of academic year 1977-78. During this period the Special Officers have been allowed to make certain transfers on request and while doing so they have been directed to consider the requests even if such transfers necessitate posting to native taluqs/places.

Minor Irrigation Schemes in Kota Panchayat Samithi.

52—

8261 Q.—Sri Nallapareddi Srinivasul Reddi :—Will the Minister for Panchayati Raj be pleased to state:

(a) whether the following Special Minor Irrigation Schemes have been sanctioned in Kota Panchayat Samithi of Nellore district;

(1) Vayaleru of Kondur; and

(2) Kollipaigunta of Chinnappagaripalem, hamlet of Gudali.

(b) the reasons for the abnormal delay in sanctioning and executing the works; and

(c) when will the works taken up and completed?

A—(a)1. Vayaleru tank of Konduru :—Memoirs of fixing of standards to Vayaleru tank of Konduru village, Kota panchayat samithi Nellore district were approved by the Superintending Engineer (Panchayati Raj) Guntur. The restoration of this tank could not however be taken up owing to paucity of funds.

(2) Kollipaigunta of Chennappagarapalem, hamlet of Gudali: Kollipaigunta named as Kollapapaiah gunta of Chennappagaripalem, hamlet of Gudali is a private source. It is not maintained by the Panchayati Raj Department.

(b) Due to non-availability of funds, the work could not be put on ground.

(c) The work will be taken up as soon as the funds are made available.

Misuse of Government Timber by the Block Development Officer, Bheemunipatanam.

53—

8825 Q.—Sri R.D.S. Suryanarayana Raju (Bhimunipatanam):—Will the Minister for Panchayati Raj be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the present Block Development Officer has got the timber removed, which was used for the pucca poultry form building constructed with an expenditure of Rs. 5,000

(i.e., with the Panchayat Samithi funds and contributions made by the Samithi staff) in the premises of Bhimunipatnam Panchayat Samithi Office, Visakhapatnam district and utilised that timber fencing for the coconut plants; and

(b) the disciplinary action proposed to be taken against the said Government Officer who misused the Government property without the permission from the higher officials?

A.—

(a) Yes, Sir. The shed was constructed during 1967 with an estimated cost of Rs. 2,000 for development of poultry. Certain repairs were taken up during 1969 and 1972 and after that no action was taken to repair the shed. The partly damaged reapers were utilised as supports to the Coconut plants.

(b) The Block Development Officer has been transferred from Bheemunipatnam and action is being taken by the Collector against the Block development Officer for the omission by the Block Development Officer to seek prior approval of the Special Officer before acting in the way in which he did.

Black Metalling of Road between Santapalem to Simhachalam.

54—

9667 Q.— Sri P. Sanyasi Rao:—Will the Minister for Panchayati Raj be pleased to state:

(a) the estimate expenditure for laying the road with black metal from Santanapalem to Simhachalam, viz., Hanumanthuvaka in Penduri Panchayat Samithi;

(b) when was the metal spread, whether roling was done and the amount paid for the work; and

(c) the time that is still required to complete the repairing of the said road which is not in a fit condition for plying in lorries and carts?

A.—

(a) The total expenditure of Rs.62,680 was incurred for laying the road from Santhapalem to Simhachalam viz., Hanumanthuvaka.

(b) Spreading was done on the road from 2/6to 6/0 in 1973 and completed. From 0/0 to 2/6 the consolidation was done during March, 1977 and completed the work.

(c) Due to heavy traffic certain pot holes are found. For want of funds the special repairs like covering the pot holes and renewals was not taken up.

Employment to the Girijan Chenchus of Markapur
and Giddalur Taluks.

55—

4802-N-Q—Sarvasri M. Nasar Baig(Markapur) and G. V. Anjaneyasarma (SethemPalli) :—Will the Minister for Tribal Welfare and Marketing be pleased to state:

(a) whether there is any scheme pending with Government for providing gainful employment to Chenchu Girijans of Markapur and Giddalur taluk in Prakasam district ; and

(b) if not, whether the Government now propose to formulate such a scheme in view of the numerous recent incidents of robbery said to have been committed by those Girijans?

A.—

(a) Yes, Sir.

(b) Does not arise.

Ramachandrapuram Girijan Colony.

56—

8148 Q.—Sri Nallapareddi Srinivasul Reddi:—Will the Minister for Tribal Welfare and Marketing be pleased to state:

(a) when was the Ramachandrapuram Girijan Colony established at Vavveru in Kovur taluk of Nellore district.

(b) the number of families living in the colony.

(c) whether any financial assistance has been given to the residents of the colony for the construction of the houses and huts,

(d) whether there is any proposal to assign lands for the cultivation to the Girijans of the said colony and provide irrigation facilities;

(e) if so, when will the proposal materialise;

(f) what are the details of the proposal;

(g) whether any cottage industries will be started in the colony and if so when; and

(h) whether milch cattle will be distributed in the colony?

A.—

(a) 6th October, 1965.

(b) 134

(c) 5 Pucca Houses at the rate of Rs. 500 per house were constructed. Hut grant was also sanctioned to 73 Girijans families at a rate of Rs. 100 per house.

(d) Land was assigned and two oil engines installed to a quarry well provides water for Acs. 10.00, Proposal for irrigation from Kaligiri tanks is held up for want of funds.

(e) The lift irrigation scheme will be taken up when funds are available. Already two oil engines installed to a quarry well supply water to Acs. 10.00 of land.

(f) The proposal is to lift water from Kaligiri tank and the lift irrigation schemes is estimated to cost Rs. 1,35,100.

(g) The Collector of Nellore prepared schemes to start cottage industries which will be implemented when funds are made available.

(h) 6 members were supplied with milch cattle and 9 families were supplied with buffaloes. Requests for sanction of milch cattle plough bullocks and bullock carts, to some more families is under consideration of the Collector of Nellore.

Appointment of Officials in Girijan Co-operative Corporation.

57—

9518 Q.—Sarvasri T. Chitti Naidu and Janni Mutyalu:—Will the Minister for Tribal Welfare and Marketing be pleased to state:

(a) whether it is a fact that certain officials were appointed in the Girijan Co-operative Corporation during the last two years without reference to qualifications prescribed as per the service rules;

(b) whether it was brought to the notice of the Government that a Senior Accounts Officer and a Senior Manager were similarly appointed;

(c) if so, the qualifications prescribed as per the Service Rules in respect of the two posts and the qualifications of the candidates appointed; and

(d) whether it is a fact that they were age-barred also?

A.—

(a) The Service Rules of the employees of the Corporation were registered on 20th September, 1976 by the Deputy Registrar of Co-operative Societies, Visakhapatnam. No official was appointed in the Girijan Co-operative Corporation subsequent to 20th September, 1976 without reference to qualifications prescribed in the Service Rules.

(b) Sri K. Satyanarayan, B. Com., who has previous experience in Accounts matter in different organisations was initially appointed as Senior Accounts Officer in the scale of Rs. 750—45—1,200—50—1,300 on 24th June, 1976. Sri C. Krishna Rao, B. A., who studied LL. B. up to final year and who previously worked in personnel section of the Indian Airlines for about 10 years was appointed in the scale of Rs. 530-30-770-35-1,050 on 3rd September, 1976.

(c) The qualifications prescribed for the posts Senior Accounts Officer and the Senior Manager as per Service Rules are (1) Chartered Accountant and (2) Post-Graduate respectively.

(d) The age of Sri K. Satyanarayana by the time he was appointed in the Girijan Co-operative Corporation was 35 years and that of Sri C. Krishna Rao was 36 years.

Construction of Godown in Nadikudi Village.

58—

*9729 Q.—Sri M. Nagi Reddy:—Will the Minister for Tribal Welfare and Marketing be pleased to state :

(a) whether the Government are in receipt of a letter No. 356/76 dated 5th October, 1976 of Sri M. Nagi Reddy, M. L. A., for acquisition of Government Banjar lands and construction of Godowns in Nadikudi village, Palnad taluk, Guntur district by the State Warehousing Corporation ; and

(b) if so, the steps taken by the Government ?

A.—

(a) Yes, Sir.

(b) As requested in the letter, the State Warehousing Corporation deputed an Officer to inspect the site. The Officer has reported that Nadikudi is a viable centre for starting a warehouse.

Accordingly, the Corporation has requested the Collector, Guntur district, to alienate 13 acres land either from Ac. 196/43 cents or from Siurvey No. 155/15-B-2F for construction of godowns. The Collector was also requested to hand over possession of the site to the Warehouse Manager Piduguralla, pending completion of other formalities.

The Corporation proposes to take by construction of warehouse at it dikudi village for a capacity of 2,000 M. Ts. initially, with the funds ts disposal.

Constitution of Tappers Co-operative Society at Narsapur.

59—

*10096 L Q.—Sri M. Omkar:—Will the Minister for Excise be pleased to state:

(a) the date on which the Tappers Co-operative Society at Narsapur was constituted ;

(b) the profits realised so far and whether it was distributed to all the members;

(c) whether the president of the society can acquire tadi and liquor shops in his personal name in the villages attached to Narsapur taluq;

(d) whether the said president of the society, was involved in transport of illicit liquor (gudamba) at the village Davlatabad and he was

caught by the Superintendent of Excise on 21st February, 1977 and if so whether he was prosecuted; and

(e) whether it is fact the tappers' co-operative society is belived to have been patronising and Sri M. Rajeshwar Rao, now a Sowcar but not a member of the society, by utilising his moneys and gives him 50% share in the profits realised?

A.—

(a) The Tappers Co-operative Society at Narsapur was constituted on 26th August, 1975, with Registration No. 470.

(b) The profits realised so far by the society as on 30th June, 1976, as per the departmental audited balance sheet was Rs. 1,180.46 The profits realised were not distributed to the members as the departmental audit officer has indicated the amount of profits to be distributed after setting apart certain percentage towards Reserve Fund, etc.

(c) There is no restriction under rules disqualifying a president of any society (T.S.C.) for acquiring any other toddy or arrack shops in his personnel capacity in the open auction. It is a fact that the president of T.C.S. Narsapur has acquired arrack shops of Daulatabad, Kowdipally, Douti and Sivanagar villages in his name for the current year *i.e.*, 1976-77.

(d) The President of T.C.S., Narsapur was involved in a case of illicit transport of Rectified Sprit (not gudamba) which was detected on 21st February, 1977, at Daulatabad village. The contraband Rectified Sprit was caught being transported in a Station Wagon Jeep bearing Registration No. 5463. The Assistant Commissioner of Excise (Enforcement) is taking action for prosecuting the case.

(e) The books of accounts maintained by the society do not reveal that the society is utilising the money advanced by Sri M. Rajeswara Rao, and that he is being paid 50% share of the profits realised by the society.

Supply Channel from Swarnamukhi River.

60—

9421 Q.—Sri Nallapareddi Sreenivasul Reddy: — Will the Minister for Fisheries be pleased to state:

(a) whether there is any proposal to excavate a new supply channel from the river Swarnamukhi to feed Yellasiri Tank in Gudur taluk of Nellore district;

(b) the estimated cost of the Scheme; and

(c) when will the work be started and completed?

A.—

(a) Yes, Sir.

(b) The estimated cost of the Scheme is Rs. 25,97,800.

(c) The proposal has been dropped by the Chief Engineer (Minor Irrigation) as it was found to be unremunerative.

ANNOUNCEMENT :

re: Six Members resigning from Congress Legislature Party and joining Janatha Legislature Party.

Mr. Speaker :—I am to announce to the House that I have received a letter from the following Members informing that they have resigned from the Congress Legislature Party and joined the Janatha Legislature Party. They are

1. Sri P. Ranga Reddy
2. Sri J. Chokka Rao
3. Sri A. Venkat Reddy
4. Sri J. Narsinga Rao
5. Sri Kaja Ramanatham
6. Smt. Premalatha Devi

I am also to announce to the House that I have received a letter from Leader of Janatha Legislature Party informing that the above said members have been admitted into the Janatha Legislature Party.

Sri C.V.K. Rao —Sir, I am raising a Point of Order. Now it is the custom and it is also fair to the Legislature of which they are not only members but also ministers, to make a statement. Under Rule 76 the member has to make a Statement why he was resigned. Of course it is his volition to make a statement. He ought not have rushed to the Press without making a statement. He is responsible for a particular party, a particular organisation but at the same time he being an elected member, he owes a duty morally and legally to explain to this House as to why he has resigned. Such men were Sri P. Ranga Reddy, Sri J. Chokka Rao, Sri Anam Venkata Reddy, Sri P. Dharma Reddy and Sri Anjaiah. They should, in all fairness and in due respect to this House should make a statement. They did not do it. They committed a contempt. Not only that, they have gone to the Press and made a statement. Before they go to the Press and make a statement the reasons for which it is done they have explained. They could have communicate to the Speaker the reasons as to why they are resigning. They cannot treat the Legislature with such impunity. I cannot see them anywhere. They are neither here nor there.

Mr. Speaker :—They are coming in that side. I have not yet allotted them seats.

Sri C.V.K. Rao :—I would like to see them with binoculars. They go to the Press and do it. Is this the way that they should treat this House? This is the way how they want to play politics.

Mr. Speaker :—I have allowed to speak but not to take so much of time, because you are an important Member.

Calling Attention to matters
of urgent public importance:

26th December, 1977.

179

re: Increase in teacher-pupli ratio.

Sri C.V.K. Rao : —I want to impress upon you one point. You call those men to appear before the House. They are not to be seen here, on the other hand they are signing the register and getting away.

Sri Kudipudi Prabhakara Rao (Amalapuram) :—May I have a clarification from the Chair. What is meant by 'an important Member' and less important Member of this House,.

Mr. Speaker : —Minister is an important Member.

Sri Kudipudi Prabhakara Rao : —Is Mr. C.V.K. Rao an ex-Minister so as to call him an important member.

Mr. Speaker : —He raised a point and probably he is going to be a Minister. These are things which I cannot explain. Mr. C.V.K. Rao raised a point under rule 76. He raised the point and also gave the answer. I don't know whether he has intended to confuse me or he is confusing himself. The point is, a member who has resigned the office of a Minister may make a statement.

Sri C.V.K. Rao:— They made a statement outside the House. They showed scant regard to the Chair.

Mr. Speaker:— I cannot prevent them from making a statement to the Press.

శ్రీ వి . శ్రీకృష్ణ :—పార్లమెంటు రూల్సులో మే అంచే అది రెస్పాన్సిబిలిటీ పెడుతుంది వాళ్ల మీద పల్ అని.

Mr. Speaker:- The Supreme Court has decided that 'may' sometimes means 'shall' and 'shall' sometimes means 'may'. They have got the right to make a statement and I cannot compel them. The Leader of the Opposition also agrees with me. There is no privilege here.

Sri C.V.K. Rao:— Should they make a statement outside and not make a statement to the Body for which they are responsible.

Mr. Speaker:— They are more responsible to you. They will make the statement to you outside.

CALLING ATTENTION TO MATTERS OF URGENT-PUBLIC IMPORTANCE

re: Increase in teacher-pupil ratio.

The Minister for Education and Cultural Affairs (Sri M.V. Krishna Rao):— Government have considered the immediate 'need' for opening Primary schools in all school-less centres in the State. In G.O.Ms. No. 747, Education, dated 18-7-1977, Government have therefore sanctioned 610 Secondary Grade posts to enable schools to be

Calling attention to matters
of urgent public importance:
re: Increase in teacher-pupil ratio-

opened in School-less centres. In the above order the Government have also permitted the District Educational Officers to open schools in 550 school-less centres during the academic year 1977-78 on the basis of re employment of staff at 1:40 Teacher Pupil ratio. This method of re employment has been thought of since it is not possible to create the required number of posts to open schools in all the school-less centres due to paucity of funds. It is a fact that due to redeployment of staff the strength of teachers in certain multi-teacher schools will be reduced but it will not adversely effect the instruction in the schools. The intention of redeployment is not to inconvenience either the students or parents or teachers. It is only with the intention of providing Schooling facilities and the places where schools do not exist at all. Unless this redeployment is done it will not be possible to open schools in all school-less centres without additional commitment to the State exchequer.

శ్రీ యమ్. ఓంకారో: కొండ నాలుకకు ముందు వేస్తే ఉన్న నాలుక ఊడిపోయింది అన్నట్లుగా ఉంది. కొత్త స్కూల్స్ తెరవడం కోసం ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకోవడం హరించదగిన నిషయమే, ఫరవాలేదు. కాని కొత్తగా టీచర్స్ ని రిక్యూట్ చేసుకొని అందులో పెట్టి కొత్త స్కూల్స్ నడిపితే ఒక తీరుగా ఉంటుంది. అలా కాకుండా ఇప్పుడు ఉన్నటువంటి టీచర్స్ ని రిడిప్లాయ్ చేసి రిడిప్లాయ్ మెంట్ చేరు తోటి ఉన్న స్కూల్స్ లోని టీచర్స్ సంఖ్య తగ్గించి కొత్త స్కూల్స్ నడిపిస్తున్నారు. నా నియోజక వర్గములో ఒక ఉదాహరణ చెప్పతాను. గొల్లపల్లి ప్రైవేట్ ఆఫ్ మల్లంపల్లిలో అయిదు తరగతులు చెప్పబడుతున్నాయి. ఇద్దరు టీచర్స్ ఉన్నారు, 92 మంది ఎన్రోల్ మెంట్ ఉంది. అయితే ఈ లెక్క ప్రకారంగా ఇప్పుడు అక్కడ ఏవరేజ్ అటెండెన్స్ చూసేటప్పటికీ 61 మాత్రమే వచ్చింది. 61 వచ్చింది కాబట్టి ఒక టీచర్ని అక్కడి నుంచి తీసిపారేశారు. ఇప్పుడు అక్కడ ఒక్క టీచరు మాత్రమే ఉన్నాడు. నేను పోయి ఇది ఏమీటని అడిగితే 1:40 టీచరు విద్యార్థుల రేషియో పెట్టారు; అందు వల్ల అదనముగా ఒక 25 మంది కన్నా ఎక్కువ ఉంటే మాత్రమే ఇంకో టీచరు ఉంటాడు అన్నారు. అంటే 65 వరకు ఒకే టీచరు ఉంటాడు అన్న మాట. 65 వైన విద్యార్థులు ఉంటేనే ఇంకొక టీచరు. ఇప్పుడు నా మనవి ఏమంటే అయిదు తరగతులకు ఆ గ్రామంలో ఒక్కరే పంతులు గారు చెప్పవలసి వస్తోంది. ఈ అయిదు తరగతులు ఒక్కడే ఎట్లా నడుపుతాడు. వైగా 92 మంది పిల్లల ఎన్రోల్ మెంట్ ఉంది, ఆ లెక్కలు వేయడములో ఏమయినా తప్పు జరిగిందో ఏమిటి? మరి ఈ రకంగా చూస్తే ఆ స్కూలు చిందర వందర అయింది, నా మనవి ఏమంటే ఇప్పటికయినా ఈ జి. ఓ. ను విట్ డ్రా చేసుకొని టీచరు విద్యార్థులు రేషియో ప్రకారం కాకుండా కనీసం 25 కి తక్కువ అయినా కూడా ఇంకొక టీచరు ఉండేలా చేయడం మంచిది, కొత్త స్కూల్స్ కోసం టీచర్స్ ని అదనముగా రిక్యూట్ చేయండి. ఫండ్స్ లేవు అంటున్నారు. వాకాడు లాంటి సంస్థలకు మీరు రెండు లక్షల రూపాయలు రద్దు చేస్తున్నారు, ఇట్లా

re: (2) Construction of memorial
community hall, in memory of
persons killed in cyclone and
tidal waves.

అనేక రకాలుగా లక్షల రూపాయలు దుర్వినియోగం అవుతోందని ఈ సభలో చర్చిస్తున్నాము. ఈ జి.ఓ ఉన్నట్లయితే మొత్తం విద్యా విధానం అంతా క్లిండా మీదా అవుతుంది, ఇప్పటికే కొంత మంది ప్రాజెక్టుకు కూడా వెళ్లారు, మంత్రి గారు దయచేసి దీనిని ఉపసంహరించుకొని పూర్వపు స్థితికి వస్తారని తమ ద్వారా నేను కోరుతున్నాను.

శ్రీ యం. వి. కృష్ణారావు:—ఇప్పుడు అన్ని చోట్లా స్కూలు పెట్టాలని 610 పోస్టులు సాంక్షను చేశాము. ఇంకా కొంత గా సాంక్షం చేయడానికి ప్రయత్నం జరుగుతోంది. ఈ విషయం ఒక ప్రశ్నకు జవాబు ఇచ్చేటప్పుడు చెప్పాను. 2440 పాఠశాలలు పెడుతున్నామని కూడా చెప్పాను. అందుచేత కోంత డబ్బూ అది చూసూకోని రికన్సిడర్ చేయడం జరుగుతుంది. తరువాత బజ్జెట్ లో ఏదయినా వీలుంటే చేయగలుగుతాము.

re: Raising a memorial in Divi Seema in memory of those
killed in the cyclone and tidal wave.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి:—నేను చెప్పేది మంత్రి గారు ఒప్పుకొంటారనుకుంటాను. అదేమిటంటే regarding a memorial in Divi Seema in memory of those killed in the cyclone and tidal wave. దీని విషయంలో రెండు మాటలు చెప్పలనుకుంటున్నాను. 1977 నవంబర్ 19న జరిగిన ఘోర విపత్తుకు సంబంధించినవంటిది. ఆ నాడు వచ్చిన ఉప్పెన, గాలి వాన వల్ల అనేక వేల మంది చనిపోయారు. గ్రామాలకు గ్రామాలే తుడిచిపెట్టుకుపోయాయి, ఒక్క దీవిసిమలోనే 25 వేల మంది చనిపోయినట్లు మనకు వార్త, అదే కాకుండా పశువులు, ఇతర సంపద ఇవి అన్నీ కూడా పోయాయి. ప్రజలు బాధలకు గురయ్యారు దానికి నేను అనే ఏమిటంటే చనిపోయిన వారి మెమోరీ ఎప్పటికీ ఉండేలా ఒక కమ్యూనిటీ హాలు కట్టాలని, 1908లో మూసీ నదికి వరదలు వచ్చినప్పుడు అనేక వందల మంది చనిపోయారు. ఆక్కడ కూడ ఈ విధంగా ప్రాఫెడ్ లెవల్ వైన ఇప్పటికీ చిహ్నాలు మనకు కనిపిస్తూ ఉంటాయి. ఇంకేమీమిటంటే 1884 లో బందరు దగ్గర తుఫాను వచ్చినప్పుడు కూడ అక్కడ ఒక మెమోరియల్ కట్టారు. ఇప్పుడు ఈ తుఫాను వచ్చింది. ఇది చాలా విచారకరమైన విషయం. వారి మెమోరీకి ఒక మెమోరియల్ కట్టాలని, దీనికి మంత్రిగారు ఒప్పుకుంటారని ఆశిస్తున్నాను.

శ్రీ యం.వి. కృష్ణారావు:—నవంబరు 19 తారీఖున వచ్చిన తుఫాను ఉప్పెన వల్ల కొన్ని వేలమంది చని పోవడం జరిగింది. వీటి వల్ల దివిసిమలో 7 వేల మంది చనిపోయారు అందుచేత అక్కడ కం మెమోరియల్ కట్టాలని గౌరవ సభ్యురాలు కోరారు అక్కడికి తాతా ఇంజనీర్స్ వచ్చారు వారితో కన్సల్ట్ చేయడం జరిగింది వారు సీ కోస్టు వద్ద ఎక్కువ డెబ్బు తిన్న విలేజిలో కడితే బాగా

ఉంటుందని చెపితే అంగీకరించారు అక్కడే పాలకాయతిప్ప ఉంది. అక్కడే ట్రైడల్ వేడ్ ఎక్కువ హాయిట్లో వచ్చింది. నేను కూడా ఆ ప్రాంతానికి వెళ్ళి వచ్చాను. తాతా వారు కొంత సహాయము చేస్తామన్నారు. ప్రభుత్వం కూడా కొంత సహాయము చేయడం జరుగుతుంది. ఇప్పుడు రిలీఫ్, రీహెబిల్ ట్రేషన్ అమలుజరుగుతోంది. తాతా వారు కూడా ప్లాన్ తయారు చేస్తామన్నారు. తరువాత దాని గురించి కన్సిడర్ చేయడం జరుగుతుంది.

PAPERS LAID ON THE TABLE

- (1) G.O. Ms. No. 514, General Administration (O.L.I) Department, dated 26-7-1977.

Sri M.V. Krishna Rao:—Sir, I beg to lay on the Table a copy of the G.O. Ms. No. 514, General Administration (O.L.I) Department, dated 26-7-1977 issued under Section 3(1) of the Andhra Pradesh Official Language Act, 1966 and as laid down in Section 8(2) of the said Act.

- (2) Notification with which certain amendments to rules made under A.P. Gram Panchayat Act, 1964.

Sri Challa Subbarayudu:—Sir, on behalf of the Minister for Panchayati Raj I beg to lay on the Table a copy in each of the following notifications with which certain amendments to rules have been made under sub-sections (2), (3) and (8) of Section 36 read with section 27 (1) of A. P. Gram Panchayat Act, 1964 as required under sub-section (6) of section 217 of the said Act.

S.No.	Reference to the G.O. and date with which the notification has been published in the Andhra Pradesh Gazette.	Reference to the Gazette and date.
1.	G.O. Ms.No. 823, P.R. (Sam. I) Department, dated 28-8-1977.	Published at page 5 of Rules Supplement to part VII of Andhra Pradesh Gazette dated 1-9-1977.
2.	G.O. Ms.No. 834, P.R.(Sam.I) Department dated 23-8-1977.	Published at pages 1 — 2 of Rules Supplement to Part VII of Andhra Pradesh Gazette, dated 8-9-1977.

PRESENTATION OF THE REPORT OF THE COMMITTEE ON
PUBLIC UNDERTAKINGS

Smt. G. Kamala Devi:— Sir, I beg to present the Thirteenth Report of the Committee on Public Undertakings 1977-78 on the action taken by the Government on the recommendation contained in the Nineteenth Report of the Committee on Estimates (1971-72) on integrated Milk Project presented to the House in the year 1972 and referred to the Committee on Public Undertakings after its constitution.

Mr. Speaker :— Report presented.

BUSINESS OF THE HOUSE

Sri E. Ayyapu Reddy :— Before the Government Bill is taken up, I would like to draw your attention to my Privilege Motion.

Mr. Speaker :— I have not looked into it. I will mention it tomorrow.

Sri C. V. K. Rao :— Before the Government Bills are taken up I would like to ask you about my Adjournment Motion. You said when I asked the other day that you have not yet seen it and already three days passed.

Mr. Speaker :— You did not give it to me in time and it has lapsed.

Sri C. V. K. Rao :— You must have seen now. Three days passed. I have given it to you.

Mr. Speaker :— You gave it to me while I was entering.

Sri C. V. K. Rao :— I requested you to exercise our discretion to permit me to move it. You wanted time. You got your time.

Mr. Speaker :— Anyway it has lapsed.

Sri C. V. K. Rao :— It cannot lapse. How can it lapse

Mr. Speaker :— I have also disallowed it.

Sri C. V. K. Rao :— You must be a little kind to me.

Mr. Speaker :— I will tell you tomorrow. It has already lapsed.

Sri C. V. K. Rao :— How can it lapse? You yourself said that you have not seen it.

Mr. Speaker:—I will tell you tomorrow.

Sri C. V. K. Rao:—I have a right under the Rules.

Mr. Speaker: What is your right? You read the Rule.

Sri C. V. K. Rao: Under Rule 63, I have given the notice. I have given it on 23rd.

Mr. Speaker:—At what time?

Sri C. V. K. Rao:—I have given the notice before your entering the House.

Mr. Speaker:—What is the rule?

Sri C. V. K. Rao:—Under the Rule it should be given one hour before. Then I also requested you to consider that. At that time you were good enough to tell me that you will examine it.

Mr. Speaker:—Examination does not mean that I should allow this. It was not given in proper time and it was disallowed.

Sri C. V. K. Rao:—I have a right. There are certain provisions, Under Rule 67 I have right. 'Provided that the Speaker may, if necessary, hear the member concerned before refusing his consent under Rule 63 or holding the motion as not being in order. That is the privilege we have got.

Mr. Speaker:—That is also a privilege which I have got.

Sri C. V. K. Rao:—We obey you. But there is a privilege for a Member which you have to protect.

Mr. Speaker:—I am sorry.

Sri C. V. K. Rao: All the same you are permitting it to be discussed. My entire request is nothing more than a discussion.

Mr. Speaker:—The discussion is coming up.

Sri C. V. K. Rao:—You permit me to read my motion.

Mr. Speaker:—I have told you that I have already disallowed it.

Sri C. V. K. Rao:—Even after you don't permit me, you have a discretion to permit me to read it.

Mr. Speaker:—I have got the discretion. The discretion is not to permit you.

Sri C. V. K. Rao:—I am very sorry. If this is the way even at the fag end of the legislature, I am very sorry Sir. What I have asked for is nothing short of discussion. You are permitting for discussion. What I am craving for is to permit me to read that Adjournment Motion. It is a national calamity. It is a privilege. It is a right of mine.

Mr. Speaker:—I will permit you to speak.

Sri C. V. K. Rao:—This is a right of mine. When you permit me to speak, are you not going to permit me to read the Motion? I will read it.

Mr. Speaker:—Not now. I will give you permission later.

Sri C. V. K. Rao:—Heaven is not going to fall.

Mr. Speaker:—That I know.

Sri C. V. K. Rao:—I am sorry Sir, for the way in which you are treating me.

GOVERNMENT BILLS

THE ANDHRA PRADESH WATANS (ABOLITION) BILL, 1977.

Sri Challa Subbarayudu:—Sir, on behalf of the Revenue Minister I beg to move for leave to introduce the Andhra Pradesh Watans (Abolition) Bill, 1977.

Mr. Speaker:—Motion moved.

Sri E. AyyapuReddy: I oppose for leave to be given for the introduction of this Bill. I am opposing the introduction of the very Bill itself. The ordinance was issued on 7th December, 1977 for the first time. When the House was actually summoned, it is really understandable why an Ordinance should be issued.

Mr. Speaker:—I don't think so. A decision was taken in Cabinet on 12/12.

Sri E. Ayappa Reddy:—When the House is summoned in December and just preceding that this was issued. Apart from that it is not known whether this Government has a legislative policy or not. In the paper circulated to us there are as many as 24 Bills pending before this House. There is a Bill of 1974, a Bill of 1975, 4 bills of 1976 and there are about nearly 15 Bills of the year 1977. In none of these Bills we find the abolition of Watandari Bill. Some of these Bills are reintroduced and continued. This is only yesterday the Minister for Electricity complained that his Bills was introduced three times and he was not able to complete it. For example the Bill of Education is there. It was introduced. The Joint select Committee went about the matter. It has already made its report. Nothing less than a lakh or so must have been spent for the completion of the deliberation of the Bill. Nine Bills have been listed for this session. We know that the sessions will be coming to a close on 30th. Has this Government heavy legislative Policy what they intend to do with the 24 Bills that have been introduced and that they must introduce the Bills, waste time of the House and leave them without pursuing them. If it has got a legislative policy it ought to have chalked out the priorities. When so many Bills are pending it is improper on their part to issue an ordinance. My submission is that let it be more clear whether they have got any legislative policy or whether they are taking this House as if they can just introduce any Bill and leave it in any stage and select any Bill and again introduce it and complete it. Therefore this will constitute a grave impropriety with regard to the procedure of this House. Let them make statement whether they have got a policy

Sri C.V.K. Rao:—I raise a point of Order, Sir. The point of Order concerns the non-observance of Rule 149 of the ^{of} of procedure. under Rule 149, sub-rule (2) it is stated that within six weeks from the re-assembly of the Assembly, any member may, after giving three

1) The A.P. Watans Abolition Bill,
1977.

clear days, notice to the Secretary to the Assembly, move a resolution disapproving such ordinance. The Governor has issued an Ordinance. Soon after the Assembly has been summoned' after the condolence meeting I have given a notice of a resolution disapproving the Ordinance. Therefore, that must find place on the Agenda paper list and foremost, that must find a place on the Agenda papers first and foremost that must find a place there, because, within six weeks from the re-assembly of the Assembly any member may, after giving three clear days notice to the Secretary to the Assembly, move a resolution disapproving such Ordinance. On the very next day after the Assembly met I have given a notice' putting the date and time, so that it would find a place there. Therefore a breach has been committed in this. I want that it should be remedied. For different reasons I have given my resolution disapproving the Ordinance and leader of the Opposition also pointed out. Therefore for all those reasons and for my reasons the Bill cannot be introduced. that is my point of Order.

Mr. Speaker:—The statutory resolution. and the Bill will come up together for discussion.

Sri C.V.K. Rao:—That is statutory resolution. Statutory resolution may be approved. This is in relation to an Ordinance which the Governor has promulgated. He can promulgate but not during the session. Only when the session was prorogued. It is only at that period the Governor can issue an Ordinance,

Mr. Speaker:—Are you complaining that the Governor did not issue it according to the Rules.

Sri C.V.K. Rao:—The Governor should not have issued such Ordinance- under what circumstances. There must be definite clear-cut circumstances, and not at one's whims and fancies. The point is under Rule 149. The Governor issued an Ordinance on a particular item and I challenge on that. I want to disapprove it. In the same Rule 149, sub-rule (2) I sent a resolution disapproving that Ordinance and that must find a place and later on that Ordinance may be made a Bill and not before that. I cannot give it before hand. I can only give it later. I cannot give before that and say I have given it. I followed this Rule a day after the condolence.

Mr. Speaker: Your resolution has been admitted. It will come up along with the Bill. That is the practice.

Sri C.V.K. Rao:—We are guided by the rules. They are sacrosanct to us. Now there is an Ordinance. The Ordinance either be disapproved or Ordinance may become law by the Minister concerned moving in a piece of legislation. Now the disapproval aspect will come first.

Mr. Speaker:—It will come first.

Sri C.V.K. Rao:—We have given a definite time. Within six weeks we have a right.

Mr. Speaker:—After six weeks you cannot give it.

Sri C.V.K. Rao:—After six weeks the Ordinance lapses. The Minister in-charge of that portfolio must bring it in the form of a Bill. Before that, my disapproving resolution must find a place. There is a significance in it.

Mr. Speaker:—I am sorry. That is the practice. It will come up first. It will be discussed first. You will have an opportunity.

Sri C.V.K. Rao:—It should come before the Minister is given permission by you to move the Bill.

Mr. Speaker:—That is not.

Sri C.V.K. Rao:—You can permit me to discuss at a later stage.

Sri KondaLakshman Bapuji:—It is a question of order. When notice was given in advance and without allowing that resolution to be moved you should not allow a Bill to be moved for which there is no notice.

Mr. Speaker:— There is 10 days notice. The practice has been that we receive both of them. This and motion will come together.

Sri Konda Lakshman Bapuji:—At the question of introduction only I am suggesting. The order should be that the first received should get the first opportunity to be introduced. That should be the order in the House. Therefore, out of these two whichever is received first that should be allowed to be moved first. He has a right to move the resolution.

Mr. Speaker:—I will examine it, I will see with reference to what has been done before.

Sri Konda Lakshman Bapuji:—Why discrimination should be observed if an Hon. Member has given a notice formally and if the office received prior to the notice from the Government for the Bill and whether a Member has no right to move a resolution which the office received earlier.

Mr. Speaker:—The Minister will move first.

Sri Konda Lakshman Bapuji:—If you allow to move that Bill, he will be deprived of his right.

Mr. Speaker:—This has come before the Parliament also. The question is whether these two things should be discussed independently or together.

Sri Konda Lakshman Bapuji:—I am saying the question of introduction. The Hon. Members of this House.....

Mr. Speaker:— One has nothing to do with other and the practice is that they should come together and therefore they will come together.

Sri Konda Lakshman Bapuji:—What I am suggesting is that a Member has a right to move the resolution under that section after he gives notice and he has given the notice. If that notice is first one and on the same subject the Government gave notice to introduce the Bill and therefore if the Government's notice is the first, you may allow the Government to move that Bill or if disapproval resolution was received firstly that resolution should be moved even to-day. Thereafter the Bill may be moved, we have no objection.

Mr. Speaker:—As you say you must allow him to move the resolution to-day and speak on another date. That is not the procedure.

Sri Konda Lakshman Bapuji:—After the office received the resolution he will have a right to move.

Mr. Speaker:—I will give a date.

Sri Konda Lakshman Bapuji:— After moving the time may fixed for the discussion.

Mr. Speaker:—That is not the practice. If you want a deviation we will consider the things.

Sri Konda Lakshman Bapuji:—As far as the resolution is concerned there is no such previous instance where we may say that it has been in practice.

Mr. Speaker:—I will examine and I will let you know it tomorrow.

Sri Konda Lakshman Bapuji:—The notice was received by the office earlier to the Government's notice,

Mr. Speaker:.. There is no irregularity at all.

Sri C. V. K. Rao:—Permit me to explain this.

Mr. Speaker:—I am not going to allow it. I don't want any explanation. I am aware of these positions.

Sri C. V. K. Rao:—When the Rule is there, you say practice.

Mr. Speaker:—You have raised the point. I have understood and I will give the ruling tomorrow.

Sri C.V. K. Rao:—Then you keep it pending. You don't want to admit the rule and say practice. You want to give the ruling tomorrow.

Mr. Speaker:—Now I put the motion to vote.

The Hyderabad City Water Supply
(Amendment) Bills, 1977.

Sri. E. Ayyapu Reddy:—Before taking the vote there must be a reply from the mover of the Motion for the criticism levelled by us. He has merely moved the motion. We have raised the objection.

Mr. Speaker:—I will ask him to reply afterwards.

The question is:—

“That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Watans (Abolition) Bill, 1977”

Mr. C.V.K. Rao:—Pressed for division. The House divided thus:

Ayes: 95

Notes: 19

Neutrals: Nil.

The motion was adopted and the Bill was introduced.

Sri E. Ayyapu Reddy:—There has been no reply for what we have already stated. I have specially brought it to your notice that 24 Bills are pending.

Mr. Speaker:—As far as this matter is concerned, these Bills should not be pending for more than one year. The point, you have raised, is correct. I will ask the Revenue Minister Mr. P. Narasa Reddy to-morrow to tell some thing on this.

Sri E. Ayyapu Reddy:—Otherwise, the entire time of the House is wasted. They merely introduce the Bill, wasted, our time, and finally they don't press for it.

Mr. Speaker:—I am agreeing with you. I will ask him to make a statement.

2. The Andhra Pradesh Municipalities (Amendment) Bill, 1977.

Sri Challa Subba Rayudu:—Sri, I beg to move for leave to introduce: The Andhra Pradesh Municipalities (Amendment) Bill, 1977

Mr. Speaker:—Motion moved.

The question is:—

“Leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Municipalities (Amendment) Bill, 1977.”

(Pause)

The motion was adopted and the Bill was introduced.

3. The Hyderabad City Water Supply (Amendment) Bill, 1977.

Sri Challa Subbarayudu:—Sri I beg to move for leave to introduce,

“The Hyderabad City Water Supply (Amendment) Bill, 1977”

Mr. Speaker:—Motion moved.

The question is:—

“That leave be granted to introduce the Hyderabad City Water Supply (Amendment) Bill, 1977.”

The motion was adopted and the Bill was introduced.

4. The Andhra Pradesh Urban Areas (Surcharge on property Tax) Repeal Bill, 1977.

Sri Challa Subba Rayudu:—Sri, I beg to move for leave to introduce:—

“The Andhra Pradesh Urban Areas (Surcharge on property tax) Repeal Bill, 1977.”

Mr. Speaker:—Motion moved.

The question is:—

“That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Urban Areas (Surcharge on property Tax) Repeal Bill, 1977.”

The motion was adopted and the Bill was introduced.

5. The Andhra Pradesh (Mineral Rights) Tax (Amendment) Bill, 1977.

Sri V. Purushotham Reddy:—Sri I beg to move for leave to introduce:—

“The Andhra Pradesh (Mineral Rights) Tax (Amendment) Bill, 1977.”

Mr. Speaker:—Motion moved.

The question is:—

“That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh (Mineral Rights) Tax (Amendment) Bill, 1977.”

The motion was adopted and the Bill was introduced.

Discussion on cyclone

reg: Consideration of the statement on cyclone and tidal
wave on 19th November, 1977.

Sri M. V. Krishna Rao:—Sir, on behalf of the Chief Minister, I beg to move:

"The statement on cyclone and tidal wave on 19th November, 1977 be taken into consideration."

Mr. Speaker:—Motion moved.

Sri A. Sriramulu:—Sir, according to the order paper, the Chief Minister Sri J. Vengal Rao will move the motion. The mover of the motion should have to explain on the points raised by the Members but the Chief Minister is conspicuously absent. I am only raising a point of order.

Mr. Speaker:—He will reply later.

Sri A. Sriramulu:—This is a very important motion.

Mr. Speaker:—He has gone to the other House. He took my permission.

Sri A. Sriramulu:—The mover of the resolution should have to explain on some of the points. We are not able to understand the map given to us. He has to explain to us. If the C. M. is here, he would have explained. We are not able to understand the words "Tracks of storms/ depressions". Will the Hon'ble Minister explain what exactly is the map? We should understand the entire thing, then only a purposeful discussion will take place.

శ్రీ యం. వి. కృష్ణారావు:—మిటరియలాజికల్ డిపార్టుమెంటు వారిచ్చిన ఛార్టు. అందులో తుఫాను ఎక్కడ బైలుచేరినది, ఎక్కడకు వెళ్ళినది ఇచ్చారు. చదువుకుంటే క్లియర్ గా కనిపిస్తుంది.

శ్రీ ఎ. శ్రీరాములు:—మేము చదువుకుంటే అర్థం కాలేదు. మేము చదువుకున్నా వారమనే పేరుకదా. ఈ గీతలు ఏమిటో కొంత చెబితే బాగుంటుంది. అమాయకులైన మమ్మల్ని ఎన్లైటెన్ చేస్తే సంతోషించేవారం, ముఖ్యమంత్రి గారు లేనందువల్ల రీహబిలిటేషన్ మంత్రి గారు మాకు చెప్పినా పరచాలేదు కొన్నిథింగ్ గా ఉన్నాయి. ఇదంతా లెక్చికల్ గా ఉంది కనుక మాకు ఎక్స్ ప్లెయిన్ చేయాలి.

శ్రీ యం. వి. కృష్ణారావు:—14 నవంబరున అండమాను దీవులవద్ద తుఫాను బైలుచేరింది. రోజువారీగా ఎట్లా వచ్చిందో డేటువారీగా ఇచ్చారు. ఇందులో ఎక్స్ ప్లెయిన్ చేయాడానికి ఏమి ఉంది? 14 నవంబరు రాత్రి మూడు గంటలకు అండమానులవద్ద బైలుచేరినది మనకు చేరేసరికి 19 తేదీ వచ్చింది. మచిలీపట్నం డివిజన్ లు మద్య సంచితమనకు రిచ్ ఐనట్లు గీత చూపించారు.

MR. Speaker:— I Will ask the Chief Minister to explain on the points raised by Hon'ble Members.

శ్రీ యం. వి. కృష్ణారావు:—అధ్యక్ష, నేను ఆ సమయంలో అక్కడ ఉన్నాను కనుక కొన్ని విషయాలు సభా వారి దృష్టికి తెలియాలనే ఉద్దేశంతో

ఈ తీర్మానం ప్రతిపాదిస్తూ చెబుతున్నాను నవంబరు 17న నేను గుంటూరు జిల్లాలో తిరిగాను. 18 న పుణేమ గొదావరిలో తిరిగాను. నెలాఖరు వరకు ఇతర రాష్ట్రాలలో వేరే కార్యక్రమాలు, తెలుగు కర్పరల్ ఎసొసియేషన్స్ కార్యక్రమాలు ఉండడం వల్ల నెలాఖరు వరకు అవనిగడ్డ వెళ్లడానికి వీలుండదనే ఉద్దేశంతో 18 రాత్రికి అవనిగడ్డకు వెళ్లడం జరిగింది. 19 ఉదయం రేడియోలో సివియల్ సైక్లోప్ వార్నింగ్ వచ్చింది. సరే, నేను ఆగిపోయాను. చాలా మంది సేవాశ్రమానికి చెందినవారు ఆర్పనేజికి చెందిన వారు, ఆశ్రమ స్కూలు చెందిన వారు, హిందీ ప్రచారక్ విద్యాలయం వారు రెండు మూడు వందల మంది ఉన్నారు. నేను ఆగిపోయిన తరువాత వారిని సేవాశ్రమం పక్కా బిల్డింగులోనికి వారిని తెచ్చి పెట్టడం జరిగింది. 11 గంటలకు వారందరికీ భోజనాలు పెట్టించినను కూడా ఆ పూరి ఇంట్లో ఉండడం జరిగింది. బంగళా పెంకులు కొంతగా వేసిన భవనం, అక్కడ కూడా సాయంత్రం నాలుగు గంటలకు పెంకులు లేచి 10-12 అడుగులు ఎత్తన లేచి పడడంతో పిల్లలు భయపడి బిల్డింగ్ మీద పడుతుండేమో అనే ఆందోళనతో 12 మంది బైటకు వచ్చారు. అప్పటికే గాలి 150 కి.మీ వేగంతో మంచి స్పీడు ఉంది. బైటకు రాగానే ఆగలేక పోయారు. 100 గజాల దూరంలో నేను ఉన్నాను. కిటికీ తీసి చూస్తున్నాను. నేను ధైర్యం చేసి బైటకు వచ్చి వారిని పట్టుకోడానికి ప్రయత్నం చేశాను. ముందువాడు పరుగెత్తుతుంటే నేను స్పీడుకు క్రింద పడిపోయాం. హిందీ ఉపాధ్యాయుడు, 2-3 స్టూడెంట్లు ఉన్నారు. వారు బైటకు వచ్చారు. మొత్తానికి 12 మందిని కష్టపడి లాగాము. హిందీ ప్రచారక విద్యాలయంలో భయపడి నలుగురు అడవిలో బయటకు వచ్చారు. వారిని తీసుకువెళ్లి ఒక చోట పెట్టి నేను రెండు గంటలు వరకు అక్కడ ఉన్నాను. వెళ్లవచ్చు లేచిపోయింది. ఎట్లాగో అక్కడ నుంచి రెండు గంటలకు మా ఇంట్లోకి తీసుకు వెళ్ళడం జరిగింది. అప్పటికే మా ఇంట్లో 100-200 మంది చుట్టుపక్కల వారు చేరారు మరునాడు లేచి అవనిగడ్డ ఊరు చూచాను. చాలా భీభత్సంగా ఉంది. చెట్లు అన్నీ పడిపోయాయి. ప్రక్క గ్రామంలో ఇద్దరు ముగ్గురు పోయారు. మూడు నాలుగు గ్రామాలు తిరిగి 11 గంటలకు భావదేవరపల్లి వచ్చే సరికి వార్త వచ్చింది. భావదేవరపల్లి కొట్టుకు పోయింది, చాలామంది చచ్చిపోయారని. శవాలు కుప్పతిప్పలుగా ఉన్నయని. క్రితం రోజు ఎవరిదో కర్మ కోసం ఆ ఊరు ఇద్దరు వెడితే ఒకరు చచ్చిపోయారు, మరొకరు తాడిచెట్టు ఎక్కి 10 గంటల వరకు నీళ్ళు ఉన్నయి కనుక తరువాత నెమ్మదిగా 11-12 గంటలకు నాకు వార్త చెప్పారు. వెంటనే ముఖ్యమంత్రి గారికి వెర్ లెస్ మెనేజి ఇవ్వడానికి మోటారు బైక్ పై సమాచారం పంపి భావదేవరపల్లి గ్రామం వెళ్లాను. ఎంతో భీభత్సంగా ఉంది. తరువాత చాలామంది గౌరవ సభ్యులు, చూచారు. ఆ రోజు మరి భీభత్సంగా ఉంది నడవడానికి లేదు. ఎక్కడ చూచిన శవాలు, కళ్ళేబరాలు. 7 అడుగుల ఎత్తున మెటల్ రోడ్డు, కాలువ గట్టున మీద వేశారు. దానిపై 3-4 అడుగులు మేట వేయడం

Consideration of Statement by the Chief Minister on Cyclone on Tidal Wave on 19-11-1977.

జరిగింది. అన్నీ ముళ్లు. వాటిలోనుంచి గ్యామంలోనికి వెళ్ళాం. ఊరు కంప్లీట్ గా డాప్ అపోయింది. దేవలయంలో ఉన్న వారున్నారు. కొంతమంది అవనిగడ్డకు కొంతమందిని నాగాయలంకకు పంపాము. తిరిగి రాత్రి 9-10 గంటలకు అవనిగడ్డ చేరాను. ముఖ్యమంత్రి గారు వస్తున్నట్లు మెసేజి వచ్చింది దారిలో అన్ని చెట్లు పడిఉన్నాయి. చెట్లు కొట్టించుకొని చేరాను. 21 శారీఖున ముఖ్యమంత్రిగారికి జరిగింది చెప్పడం జరిగింది. గన్నవరం ఏరోడ్రోంలో, వారికి చెప్పేటంతవరకు బైట ప్రపంచానికి తెలియదు ఫైర్ లెస్ పంపినప్పటికీ అది కూడా చెడిపోవడంవల్ల అందలేదు అటువంటి పరిస్థితి తరువాత పాలికాష్టర్ లో బైలు దేరి బందరు, దివి, బాపట్ల, రేపల్లి పొన్నురు చూచి సాయంత్రానికి గుంటూరు చేరడం జరిగింది. సహాయ కార్యక్రమాలు చాలా అలస్యంగా ప్రారంభించారనే విమర్శ ప్రభుత్వం మీద ఉంది. ఆందుకే ఈ విషయం చెబుతున్నాను. విషయం బైట ప్రపంచానికి తెలియడాని అలస్యమైపోయింది. 9 మెళ్ల దూరంలో అవనిగడ్డలో ఉన్న నాకు తెలియడానికి 18 గంటలు పట్టింది. 19 వ సాయంత్రం 8 గంటలకు టైడల్ వేవ్ వచ్చింది. మాకు వార్త రావడానికి మరునాడు 12 గంటలైనది. దాదాపు 18 గంటలు పట్టిందన్న మాట. మనుష్యులు బైటకు రావడానికే వీలులేకపోయింది. ఎక్కడ చూచినా నీళ్లు, వార్తలు రాలేదు.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు:—మీ కంటే ముందు బిబిసి వారికి ఎట్లా తెలిసింది?

శ్రీ ఎమ్. వి. కృష్ణారావు:—నాకు తెలియదు. వేరే విమానం మీద వచ్చి చూచారేమో. జరిగిన పరిస్థితి అది. తెలియగానే ప్రభుత్వం చేయవలసిన సహాయ కార్యక్రమాలు చేపట్టడం జరిగింది. వారికి కావలసిన భోజన వసతులు, వైట్లర్లు, కాంపులు పెట్టడం జరిగింది. దాదాపు 50 వేల మందికి ఆ రోజు నుంచి 15 రోజుల వరకు భోజనాలు పెట్టడం జరిగింది. కొంత మందికి 20 రోజులు పెట్టాము. తరువాత రేపన్ను ఇచ్చి పంపాము. టైడల్ వేవ్ చాల పెద్ద ఎత్తున వచ్చింది. ఈశ్వరీబాయి గారు అడిగిన కాలి ఎలెన్స్ కు చెప్పాను 20 అడుగుల నీరు వచ్చిందని. అక్కడ ఉండే బిల్డింగ్ మీద మనుష్యులు నిలబడ్డా అగలేరు. రేడియోలో చెప్పారు, ఐనప్పటికీ జాగ్రత్త పడలేదు అనే ప్రశ్న లేకపోలేదు. తూర్పు కోస్తాలో నంవత్సరానికి 20 తుపానులు వస్తూంటాయి. వాటిలో మూడు నాలుగు సివియర్ గా ఉంటాయి. అవి బంగళా దేశం నుంచి తమిళనాడు వరకు ఎక్కడైనా రావచ్చు. రేడియోలో చెప్పేటప్పుడు ప్రతి సారి తుపాను వస్తుందని బంగారు నుంచి మచిలీపట్నం నుంచి కాకినాడ నుంచి విశాఖపట్నం ఆనో విశాఖపట్నం నుంచి కళింగ పట్నం ఆనో ఎక్కడో తాకుతుందని చెబుతూనే ఉంటారు. అక్టోబరు, నవంబరులలో ఇటువంటి వాతాలు వింటూనే ఉంటారు. ఈ సారి కూడా మామూలుగానే అనుకున్నారు. జకట్లన్నర మీటర్లు వస్తుందని ఒకసారి చెప్పారు. ఇంత పెద్ద ఎత్తున ప్రమాదం వస్తుందని ఎవరూ ఊహించలేదు. తుపాను సివియర్ గా వస్తుందని తెలియగానే

Consideration of Statement by the
Chief Minister on Cyclon and
Tidal Wave on 19-11-1977.

కలెక్టర్లు కూడా కొన్ని ఏర్పాట్లు చేశారు. దిన సీమకు రహదారి మార్గాలు లేవు. బందరు వద్ద పల్లెడుతోపు వంటి చోట్ల ఎక్కడకు వెళ్లడానికి లేదు. కరి అగ్రహారంలో కలెక్టరు భాష్య చేయాలని పంపితే, రిజెక్ట్ చేశారు, వెళ్ళిన తరువాత తిరిగి రావడానికి లేక పోయింది ఎలక్ట్రిక్ పోల్స్ పడిపోవడంవల్ల గౌరవ సభ్యులకు మనవి చేసేది ఏమిటంటే సైక్లోన్ కు ఎటూగు షడూం అనే భావన ప్రజలలో ఉంది, రహదారి సౌకర్యాలు లేనిచోట ఏడాన్స్ గా కాకుండా ఆప్పటికప్పుడు చేయాలన్నా దూరం తీసుకు వెళ్ళాలంటే వీలులేని పరిస్థితి, అంత స్పీడ్ గాలీలో ప్రక్క భవనంలోనికి వెళ్ళాలన్నా వెళ్లలేని పరిస్థితి ఉంది. కొంత మంది ఆటువంటి ప్రయత్నం చేసి చనిపోయినవారు ఉన్నారు. అందువల్ల వారికి ఏవాక్యుయేట్ చేయించాలంటే కష్టమైన విషయం. ప్రభుత్వం చేయదలచిన సహాయం చేయాడానికి ముందే చర్యలు తీసుకున్నది. అందరికీ ఇన్ ఫారం చేశారు. ఎవరి భయోత్పాతం వారికి ఉంది. ఎవరూ బయటకు రాలేదు. ఇంత ప్రమాద స్థితి వస్తుందని కూడా ఎవరూ అనుకోలేదు, అందువల్ల ఇది జరిగింది. అందువల్ల ఇంతమంది చనిపోవడం, ఇంత డివాస్టేషన్ జరిగింది. జరిగిన తరువాత ప్రభుత్వం ఇమిడియట్ గా చేయవలసింది చేసినట్లు అందరికీ తెలిసిన విషయమే. పడిపోయిన ఇంటికి రు. 150 లు, వాష్ బాట్ ఐన ఇంటికి రు. 150 లతో బాటు రు. 50 లు సామగ్రి కొరకు ఇచ్చారు. బట్టలు, బియ్యం సప్లయి చేశారు. చచ్చిపోయిన వారి వారసులకు రు. 1000 లు ఇవ్వడానికి ఏర్పాట్లు చేశారు. చాలా చోట్ల ఇచ్చారు. ఎక్కడైనా షెల్టర్ల కట్టాలనే ఉద్దేశంతో ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటు వారు బొంగులు తెచ్చి ఇచ్చారు. చాల మంది వారి స్థలాలను వెళ్ళిపోయారు. ఇప్పుడు కొంపలలో ఎవరూ లేరు. ఎవరి పనులు వారు చేసుకోడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. కొంత ధైర్యం వారిలో వచ్చింది పర్మనెంటుగా రిహబిలిటేట్ చేయాలనే చేస్తున్నారు. కొంత కార్యక్రమం కూడా తేకవ్ చేశాము. ప్రభుత్వమే కాకుండా చాల సంస్థలు కేర్, రెడ్ క్రాస్ వంటివి, ఇంకా రామకృష్ణ మిషన్ వంటి ఇతర సేవా సంస్థలు ముందుకు వచ్చి వారికి అదుకోవడం జరిగింది. వ్యాపార సంస్థలు, విద్యా సంస్థలు వారికి తోచిన రీతిగా సహాయం చేశారు. వీరందరికీ ప్రభుత్వం తరపున ప్రజల తరపున ఈ సభ వారి ద్వారా ధన్య వాదాలు అర్పిస్తున్నాను. శాశ్వతమైన కార్యక్రమం తీసుకోడానికి కూడా చాలా సంస్థలు ముందుకు వస్తున్నాయి. రామకృష్ణ మిషన్ వారు ఐదు గ్రామాలలో ఇండ్లు కట్టించడానికి ఏర్పాట్లు చేస్తున్నారు. 25 లక్షలు ప్రభుత్వం మాచింగ్ గ్రాంటుగా ఇచ్చి రు. 5000 లతో ఆసీసి బిల్డింగ్ కట్టించే కార్యక్రమం తీసుకుంటున్నారు. టిటిడి వారు షెల్టర్లు కట్టిస్తాం అంటున్నారు. ప్రభుత్వం తరపున చేయాడానికి అన్నీ జరుగుతున్నాయి. ఇటువంటి డివాస్టేషన్ జరుగకుండా చర్యలు తీసుకుంటామని మనవిచేస్తున్నాము. ఈ క్షిరానం మువ్ చేస్తున్నాను.

Sri A. Sriramulu:—Sir, I have a small submission to make. The Chief Minister just as he chose to keep away from the State when the biggest tragedy hit the people, today also he has chosen to keep away from the House when his failure is being discussed. Practically when we are initiating discussion to pin-point the failure of the Government and more particularly the Chief Minister, he is conspicuously absent and perhaps very cleverly chosen to be somewhere else.

శ్రీ యం. వి. కృష్ణారావు:—కౌన్సిల్ లో చర్చ జరుగుతున్నది. అక్కడకు వెళ్లారు.

Sri A. Sriramulu:— He will have to adjust his business; we may adjourn now and have this matter day after tomorrow. Let the discussion take place there in the Council. But here, asking somebody to move the resolution and keeping away from this House—all this. We feel a disregard of this House and showing disrespect for this House.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు:— ఈ సమావేశంలోనే ఎంత ఉపద్రవం జరిగినది. ఏమి రిలీఫ్ మెజర్స్ తీసుకున్నది ముఖ్యమంత్రిగారు ఒక ప్రకటన చేశారు. వివరాలన్నీ వారు ఒక స్టేటుమెంటు ద్వారా తెలిపి చర్చ జరిగేటప్పుడు మాత్రం కృష్ణారావుగారికి అప్పగించి వెళ్లారు.

శ్రీ యం. వి. కృష్ణారావు:—ఇక్కడ సభ్యులు చెప్పిన విషయాలు వారికి తెలియచేయడం జరుగుతుంది. వారు కౌన్సిల్ లో సమాధానం చెబుతున్నారు. (There were persistent interruption from the Opposition Benches, expressing dissatisfaction at the absence of the Chief Minister).

Mr. Speaker:—I will convey the feelings of the hon Members to the Chief Minister.

Sri A. Sriramulu :—some of the points that we are going to raise have to be personally explained by the Chief Minister, apart from the charges made by hon. Members and the failure of the administration. How can he give a replay without being present.

శ్రీ యం. వి. కృష్ణారావు:—సభ్యులు చెప్పే అన్ని విషయాలకు ముఖ్యమంత్రిగారే సమాధానం చెబుతారు.

Sri A. Sriramulu:— We are not going to tolerate this; let not arrogance dominate the administration of the State. There is a duty for the Chief Minister to be here.

శ్రీ కె. రంగదాస్ :—గౌరవనీయులైన విద్యార్థిశాఖమంత్రి గారు తుఫాను సంభవించిన తరువాత ఏడు రోజుల వరకు సక్రమమైన చర్యలు ప్రభుత్వం తీసుకోలేదని నిరసన తెలుపుతూ రాజీనామా ఇచ్చారు. ఈ రాజీనామా ఈ నాటి

వరకూ ఉపసంహరింప బడలేదు. ఈ పరిస్థితిలో ఈ విషయాన్ని ప్రవేశపెట్టడానికి, వారిని ఇక్కడి చర్చలు వినటానికి వినియోగించి ముఖ్యమంత్రిగారు ఎక్స్-అయ్యారంటే అది ఉంతవ్యమైన విషయం కాదు. వేల మంది ప్రాణాలు కోల్పోయిన సంఘటనలపై ఇక్కడ చర్చ జరుగుతున్నప్పుడు: దానికి సమాధానం ఇవ్వవలసిన భాద్యత వారిపై వున్నప్పుడు వారిక్కడ లేకుండా చర్చించడం సభామర్యాదనే భంగపరచినట్లు అవుతుంది కనుక అధ్యక్షా, నేను మిమ్ములను వారికి పెంటనే పిలిపించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ యం. వి. కృష్ణారావు:—ఏడు రోజుల పాటు ప్రభుత్వం చర్చలు తీసుకోలేదని నిరసనతో రాజీనామా ఇవ్వలేదు. అక్కడ ఎక్కువమంది. ప్రజలు చనిపోవడం, అక్కడ వుండి సేవ చేయవలసిన అవసరం వుండని రాజీనామాను ఇచ్చాను. వారి దగ్గర వుంటే ఎక్కువ సేవ చేయటానికి వీలుంటుందని అక్కడి వారు కోరారు ముఖ్యమంత్రిగారు రెండుమూడు సార్లు వచ్చి నువ్వు వుండి సేవచేయి అని చెప్పడం వల్ల నేను మంత్రిగా కంటిన్యూ అవుతున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారే ఇక్కడ సమాధానం చెబుతారు. ఇప్పుడు కాన్సిల్ లో వున్నారు.

శ్రీ కె. రంగదాస్:—కాన్సిల్ లో లీడర్ ఆఫ్ ది హౌస్ కృష్ణమూర్తి నాయుడు గారు. అక్కడ వారు కూర్చుంటారు. ఇక్కడ లీడర్ ఆఫ్ ది హౌస్ ముఖ్యమంత్రి గారు. ముఖ్యమైన విషయం చర్చించేటప్పుడు వారిక్కడ వుండాలి.

శ్రీ యం. వి. కృష్ణారావు:—వారు అక్కడ సమాధానం ఇస్తున్నారు అక్కడ కూడా ఈవిషయం పైననే చర్చ జరిగింది. వారే ఇక్కడ సమాధానం ఇస్తారు. మీరు చెప్పే విషయాలు వారికి కన్వే చేస్తాము.

(Interruptions)

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ:—ఇంత నేషనల్ కెలామిటి జరిగిన విషయంపై ఇక్కడ చర్చ జరిగేటప్పుడు లీడర్ ఆఫ్ ది హౌస్ ఇక్కడ వుండటం అవసరం అటువంటప్పుడు అక్కడా ఇక్కడా ఒకేసారి మూవ్ చేయకుండా వుండాలి. ఇక్కడ మరోమంత్రి మేము చేప్పే పాయింట్స్ నోట్ చేసుకున్నామా ఫీలింగ్స్ అందులో రావు, రిలీఫ్ పనులు జాగా జరిగాయని ప్రకటనలు చేసి తరువాత ఆ వంకతో కొందరు మంత్రులు రాజీనామా చేశారు. జరగలేదని చెప్పిన వారు తిరిగి చేరారు. ముఖ్యమంత్రిగారు రెస్పాన్సిబుల్ పర్సన్ కనుక వారే మా ఫీలింగ్స్ విని సమాధానం చెప్పడం అవసరము.

Sri A. Sri Ramulu :—I suggest we may adjourn for half-an-hour till he comes.

శ్రీ యం. ఓంకార్ :—ఇది నేషనల్ కెలామిటి. ఇంత పెద్ద విషయాన్ని చర్చిస్తున్నప్పుడు....

Mr. Speaker:— All of you desire that the Chief Minister should be personally present here. I will convey your wishes unless he has got special work there.

శ్రీ కొండా లక్ష్మణ్ జాపూజి:— ఇదే విషయం కొన్నింటిలో మొన్న చర్చించారు. వారి కక్కడ ప్రత్యేకమైన స్పెషల్ వర్క్ లేదు. చాంబర్ లో వుండివుంటారు.

Sri S. Jaipal Reddy :—When the cyclone hit Andhra Pradesh, the Chief Minister was in Delhi; when the debate on cyclone is taking place in the Assembly he is in council. What is this escapist attitude, Sir?

శ్రీ యం. వి. కృష్ణారావు:— వార్త తెలియగానే ఢిల్లీ నుండి వచ్చారు. ఇక్కడ చర్చ ప్రారంభం కాగానే ఇక్కడకు వస్తారు.

Mr. Speaker :—We have provided for discussion for two days on this subject and we are sitting in the afternoon both to-day and tomorrow. This is done with the idea of giving ample time to hon. Members to express their views. But if you do not want to take advantage of that and only want to waste time and adjourn the House, I have no objection. But the Business Advisory Committee has decided these things and as a matter of fact, it is only to suit the convenience both of the Government as well as the Opposition. This programme of business has been agreed upon. Nevertheless I will convey the sentiments and feelings expressed by the Hon. Members to the Chief Minister. I don't think he can afford to disregard the feelings expressed by hon. Member. He will certainly be here.

(At this stage the Chief Minister entered the House and took his seat).

Now he has come. As a matter of fact, he would like to be present here and reply to your criticism.

Sri J. Vengal Rao:—Sir, I have taken your permission to be absent from the House.

Mr. Speaker:—That is what I said. I have mentioned that I would convey the feelings of the hon. Members to the Chief Minister. Now, Sri Ayyapu Reddy will speak.

Sri E. Ayyapu Reddy:—Mr. Speaker, Sir, without mincing matters but with a deep sense of anguish and also pain and responsibility I charge this Government with criminal negligence and gross dereliction of duty and it is responsible for the death of thousands of our people. It does not give me any pleasure to level this charge against the State Government; it is not for exploitation for a mean

political purpose. The facts are very clear. If the Government had done its duty by the people, the lives of thousand of people would have been saved. The cattle wealth of Guntur and Krishna districts could have been saved the poultry also could have been saved. All this national calamity has happened because this Government did not discharge its elementary duty to the people. The explanation with which the State Government has come forward in this Paper is a composition of half-truths and untruths. Some of the statements herein are so ridiculous that they draw nothing but contempt. This is a matter where three Cabinet Ministers submitted their resignations. Some members of the Congress Party have made statements. Very many important persons occupying responsible positions have also made statement regarding the role and the activity of the State Government in meeting this calamity. Here we cannot create a fiction and charge the State Government with dereliction of duty. What I say here will not pass muster if I have merely to level charges on fiction. You know that witnesses may lie but circumstances will not lie. In the case of an ordinary disaster. we are accustomed to have a judicial enquiry. If there is some accidents resulting in a firing by the Police or an accident which occurred in Tirupati which resulted in loss of life, we have been in the habit of setting up a judicial enquiry. So in a matter of this stupendous nature it is essential that a judicial enquiry should be instituted. If a judicial enquiry is instituted I am quite sure we will be able to substantiate the charges which I have levelled against the Government to-day.

Now, Sir, before substantiating my charges, let us narrate or cull out and mobilise the admitted facts in this case. We suffered ea disaster last year. We know fully well that we are exposed and we ar vulnerable for cyclones. It is not as though these things are new to us last year we had suffered. This year also just before this disaster Tami-Nadu was subjected to devastation, - that was just a few days earlier than this. Now, a warning that a demon of a cyclone with all its fury was hovering round the coast line was given by the Metereological Department at last 48 hours prior to 19-11-77. It is admitted that on the 16th, warning sent. On the 17th, warning were sent. But the warnings sent on the 16th and the 17th did not clearly indicate where this demon of destruction would attack. It is true that on the 16th and the 17th it was not quite clear as to the exact place were this demon of destruction would descend nonetheless, is it not the duty of every State which is exposed and which is vulnerable to this destruction to be cautious. This ought to have put the State on its alert because we had the experi-

ence of the last year. We had also seen the devastation caused by the cyclone in Tamilnadu from the 16th and from then onwards the State Government ought to have alerted all the low-lying areas along the costal districts to meet any eventuality. A puerile argument is put forward that the cyclone was changing its course from time to time and therefore they became indifferent because they were not able to anticipate where exactly it would land. That is the very reason why we should have been very alert because it is not possible for any person to say where exactly it would land. Probably it would appear that the State Government wanted the programe of the cyclone to be given in advance so that they can know where it is going to land and make all arrangements as if it is the programe of a V.I.P. It is not like that in the nature of things. It is essential that we should be prepared for any eventuality. No such preparation has ever taken place. It is quite clear from this record that no such preparation has taken place. But we find that just one or two persons did take some precaution. This document itself would show that the State Government and those persons who were at the helm of affairs at the Capital were not serious about this disaster, they merely left it to a ordinary routine check-up by the officials at the district level. Some of them did take precaution and most of them neglected it because no touch of seriousness was injected into these instructions which were conveyed o the Collectors in the ordinary routine Course; the Collections in their turn conveyed to the Block Officers and Tahsildars. Such were the instructions given and what action did these lower officials take? What was the check? What was the supervision that had taken plate at the Government level.

Now, it is clearly admitted that on the 18th morning, clear warnings came that this disaster was coming towards Machilipatnam and that this would cross the coast between Madras and Machilipatnam. On the night of the 18th more specific and clear warnings were given and it was also clearly indicated that Nellore and Prakasam districts may not be subjected to this disater but the other districts may become vulnerable to the attack of this disaster. But nonetheless no action was taken. Unfortunatly Chief Minister was not here he was at Delhi Why? For what purpose? On the 18th, 19th and 20th he was not here. The big business there, the finalisation of the P.C.D. list- this is their internal matter- this was going on ordinarily we have no objection and we do not want to interfere with their internal political organisational set-up, but it had a very serious impact on the entire State.

Sir, I do not personally want to blame anybody because 11.50 a. m
oliticing it self is a very engrossing habit and when a man gets into

that weakness, he will lose all sense of proportion. When a man is engrossed in that he forgets the entire world. Probably, we may also be guilty of that. Unfortunately, the Chief Minister was engrossed completely out and out in politicking on the 17th, 18th and 19th. They were finalising the list of the P.C.C. Executive Members. This is a graver weakness than gambling. A man who is accustomed to gambling would not even care even when his wife is dying. If any information comes that his wife is dead, he would merely say what is it I can do and when she is taken to the burial ground, I will be in a position to join the ceremonies later on. That would be the attitude. Unfortunately the Chief Minister was engrossed in this politicking on the 18th, 19th and 20th and therefore he was not in a position to judge the seriousness of the matter, nor was he in a position to bestow his attention and care for this. He merely took this in an ordinary course of non-challant manner. He was briefed from time to time and informed as to what was taking place. Then, if that is so, why is it that he did not return to the State Capital on 19th? The entire Press—some of the Press has also written and there has been no reply. This was because on the 19th the Home Minister was visiting the State. On the 20th he was going to address a public meeting. On 19th it was scheduled that the Home Minister should go and have a dinner party with the Chief Minister. But the Home Minister had declined it. Therefore, knowing fully well the characteristics of our Home Minister, it is but inevitable that he should avoid completely the Home Minister's presence. That is one of the reasons. That is what the press has also conveyed. He was bereaved by the Home Minister's presence and his programme without his prior permission or without his prior concurrence. Therefore he avoided the Home Minister and to avoid the Home Minister he was at Delhi on the 19th and 20th. Whatever it may be, he was engrossed in the preparation of the list as to who must be the General Secretary and all that, and he forgot the entire State at that particular time.

Sir, on the 18th there were clear warnings. On the 18th it was quite clearly stated that this is going to happen. It has been stated that they have found fault with the Meteorological Department that it was not scientific. They did not say what was height and where was it. It is wonderful that they found fault with the scientific data. This is the reply by the State Government. Whatever it be, the fact remains that the news of the nature of the cyclone was clearly broadcast and the pictures of this satellite were also sent. But no no precautions were taken, no advertisement was given no propaganda was made in all these villages. Even on the 16th the

Army had clearly stated that it was standing by. That itself caught to have put the State Government on its caution. when the Army said that we are standing by and our help is ready, naturally the State Government ought to have been on the alert. But no such thing had happened.

Then, Sir, what is very surprising is here is a Statement where they say that there are community radios in Divi Seema in Krishna District and people must have heard. Therefore, people would take care of themselves. It is a very wonderful statement. Probably they think that the Hon'ble Members do not know that there are transistors and radios in Divi Seema. They want to inform these Hon'ble Members through this wonderful white paper that there community radios also in Divi Seema and the people must have heard about it. That is one of the most puerile ways of explaining their inaction. But one thing I am going to submit to you and to the Hon'ble Members I was there on the 28th at Bavadevarapalli and also Nagayalanka. I enquired everyone of those persons who were subjected to this cyclone victimisation. I asked them were they informed about this. They said Sir, no, nothing. Initially we were not given any alertness. They merely said toofan. Therefore, having been accustomed to the ordinary toofans we took it to be toofan "Were you informed that the tidal wave would come." They said, no. None of them said that there are tidal waves.

ఉప్పెన వస్తుంది అంటే ప్రాజాలు అరచేతిలో పెట్టుకొని పారిపోయేవాళ్ళం అని చెప్పారు. ఉప్పెన వస్తుంది అనే విషయం దివిసీమలో ఎవరికైనా చెప్పారా? వాళ్ళకు ఉప్పెన అంటే అర్థం అవుతుంది. ఉప్పెన వస్తుందనే విషయం ఎవరికీ చెప్పలేదు.

శ్రీ మండలి వెంట కృష్ణారావు:—1 1/2 మీటర్ల ఎత్తున ఉప్పెన వస్తుందని చెప్పారు. ఈ విషయం నేను కూడా విన్నాను.

Sri E. Ayyapu Reddy: You know Sir, how people reacted, some years ago when news spread that Gandipet Tank was breached and water was coming here, many people ran helter skelter. The people here ran about the mountains. If these people are told about this grave danger, they would have certainly gone to safer places and they would have saved at least a few families. We know the ordinary mentality in our villages. If one or two people just take precautionary measures and try to get away, all others would easily follow. It was the duty of State Government to evacuate them. They would have saved their property, cattle and all their lives. But that has not been done.

What has the Tamilnadu Government done. Let us compare it. Let us take the statistics from the Tamilnadu Government. It did take precautionary measures. They took help of the Army and therefore

they were able to save thousands of persons' lives. That has happened in this State.

But one of the explanations given is that inspite of warnings, people would refuse to evacuate their positions. That is belied by the very statement -I will read from this statement it is absolutely a false statement because if you kindly take this Appendix II where Collector has clearly stated I would read the report of the Collector of Chittoor as well as the report of the Collector of Krishana District. It would show the vast difference. Sir, this is what the Collector, Chittoor stated "In Puttur Taluk the residents two in Harijanwadass were shifted from tank areas to safer places. In Kalahasti Taluk, people living on Swarnamukhi River border were shifted to schools and choultries. Chittoor is not a coastal district. If a Collector at Chittoor was able to persuade and shift harijans from the low lying tank areas and he was able to shift people from Swarnamukhi river, what happened to the other Collectors in the other districts? Is the argument that the people are reluctant to shift in a cyclone, valid? Can any body say that people were unwilling to do it? If that is so, how was the Collector of Chittoor able to do? This shows that no attempts were made in any one of these villages to shift the people.

I have already stated that on the 18th and 19th practically everybody was happy in their houses. Now it is said that on the 18th itself in one place, they said that there were wireless messages, to come to the capital. On the 18th evening at 5-30 it was admitted that there was a failure of receiving messages by wireless. If that is so, I ask, why did not they immediately requisitioned the help of the Military and Army. There is no explanation for that. All I can say Sir is that they merely slept over the matter. They did not estimate the damage. They had been anticipating that this will be a small storm. They did not take signals and warnings very seriously. that can be the excuse and that is the excuse that has been put forward in this paper.

Coming to the aftermath, what was the aftermath? 19th and 20th nothing. 24 hours after the disaster nobody knew what had happened. On 21st some news came and some areal survey is made. Even then, the entire cabinet is not taken into confidence, The Cabinet Ministers are not appraised and no specific proposals were formulated. Then, 22nd, 23rd and 24th, nothing happened, till the President's visit. It is only the President's visit that galvanised the entire structure. Now, the President has been quoted in this White paper. They took the credit for the President having lauded them. But there

other papers, Daily papers written by the disinterested journalists. I can read from them. I have got a bunch of them with me. But I think, I would be wasting the time of this Hon'ble House if I attempt to read from the Newspapers reported by disinterested journalists who have visited Vijayawada. They have stated that the President was unhappy and the President give clear instructions that things were not moving. Of course, the President might have thought it fit to discourage the administration. No Statesman would try to do that at the hour of crises. Therefore, quoting the President in this Book is unfair. That is what least I can say about that.

On the 25th and 26th news began to dawn, the reality of the disaster began to dawn on our State Government. If I have to prove the charges which I have levelled before any impartial judicial tribunal I would mark Hon'ble Sri M. V. Krishna Rao as the Material Object No.1 to prove my case. On the 26th it is he who first started the resignation. The resignation was published very widely and the Telugu papers carried this: అలస పాలన లేని తన ప్రజలయొక్క దయనీయ పరిస్థితికి విచారిస్తూ రాజీనామా చేశారు. For two days there was nobody to help. Then, sir, it is reported that he himself went for the removal of the dead body. He removed one dead body and went about weeping from village to village. Is it not a correct information? What more is necessary than expressing his helplessness to help the people and also saying that there is nobody to help him? In fact the report is here: "M.V. Krishna Rao submits his resignation", If I may say so, enquiries show that Mr. Krishna Rao was sad at the late arrival or delay on the part of revenue authorities in complying his request.

శ్రీ ఎమ్. వి. కృష్ణారావు:—అని నేను చెప్పింది కాదు. ఎవరో పేపర్ల వాళ్ళూ వేసుకున్నారు. అది నిజం కాదు.

శ్రీ ఇ. అయ్యప్ప రెడ్డి:— తన ప్రజలయొక్క అలస పాలన చూసే వాళ్ళూ లేక దుఃఖితుడై రాజీనామా చేశాడు ఒక శవాన్ని తీసుకొని రోదిస్తూ గ్రామ గ్రామానికి తిరిగాడు.

This Anjuna in the Battle field forsake all the weapons and began to weep. Was it not a sad commentary on the State Government A State Minister, a Cabinet Minister expressing his utter helplessness in the face of disaster and saying that he is helpless, weeping and going from village to village, the Government ought to have geared the administration, ought to have instilled courage to the people and ought to have attended to all those things. Instead of instilling courage when a man goes in weeping from village to village, it did not do any thing. His photo has been published very much. What is the moral that he is going to induce to the people or to those persons who are engaged in the relief work?

Then sir, followed the resignations of other Ministers, I do not want to go into that, All that is well known. It is quite clear, more abundantly clear that the state Government was callous. It did not apply extraordinary intelligent judgment to anticipate this disasters. Any person worth his salt, any person who knows about the cyclone which used to ravage our coastal districts could have and would have sent the ordinary precautions especially when information was there that tidal waves are coming and that all low lying areas should be evacuated. Therefore, there has been an utter failure on the part of the the administrative machinery and things speak for themselves.

Regarding relief work; After a long time an All-Party-committee has been constituted. Even the entire Cabinet was not taken into confidence. Very many schemes are dolled up. But my own submission is though it is painful for me, people have lost confidence in the integrity in this administration to render just and equitable relief. Even on the days when we were visiting Bavadevarapalli and other Villages in Guntur Districts, many people complained that the relief is being politicalised, and this is being made use of by the administrative machinery for furthering their political prospects. It is not being undertaken in the humanitarian manner. I am quite sure that the funds given by the Central Government in their generous quantity are going to syphoned of into different channels. It won't reach. I am expressing my difidenc about the relief actually reaching the needy and the poor and the indigent and the victims. Most of which is going to be siphoned off. For example there are Rs. 7 1/2 crores earmarked for repairing buidings and all those things.

12.10 p. m.

Sir, 30% would be provided by the Contractor and out of that 15% naturally would be rounded off for political purposes. Now, what is the relief that has been given. Practically not much. When compared to what has been done by Tamil Nadu Government, we have not done much. We are not hearing any complaint in Tamil Nadu that the relief that has been given was inadquate. Reclamation of all lands must be done by the State Government. That is what the Tamil Nadu Government is doing. It is doing that. The land reclamation is being completely done by the State Government in Tamil Nadu. What is the policy of our State Government? Is it possible for an ordinary and poor peasant to reclaim the land? It has to be done by the State Government. In regard to other relief measures, they are totally inadequate. We can categorise the victims, as Fishermen, Weavers, Artisans, Peasants, Agriculturists, etc. After categorising these persons, we must see that the persons who are interested in giving relief to these categories of persons should be made to associate in

giving the relief to them. No such thing has happened. It is a bureaucratic machinery that being entrusted completely with this relief works. The people's cooperation has not been taken. People's Committees have not been formed.

My submission is that atleast hereafter, the relief work must be taken up through an impartial agency, may be a central agency or some other agency, but not this out-moded, out-dated and dis-credited State machinery.

Thank you, Sir.

శ్రీ పి. సన్యాసిరావు:—అధ్యక్షా, గత నెల 19వ తేదిన కృష్ణా, గుంటూరు జిల్లాలో ఉప్పెన రావడం దానితో గాలివాన వల్ల వెలాది మంది ప్రాణ రక్షణ లేక చనిపోవడం జరిగింది. వాటి గురించి పేపరులో వచ్చిన వార్తలు చూసినట్లయితే భార్య గాలిలో కొట్టుకుపోతూ ఉంటే భర్త రక్షించబోయి చనిపోవడం, పిల్లలు కూడా చనిపోవడం మొదలైన ఘటనలు, ఆ రాకాసి ఉప్పెన అనేక వేల మంది ప్రాణాలను తన పొట్టన పెట్టుకుంది. ఇది ఒక్క ఆంధ్ర రాష్ట్రానికే కాదు మొత్తం దేశానికే నష్టం కలిగించినదని చెప్పకతప్పదు. ప్రతికల వార్తలే కాకుండా, విద్యార్థి సంఘాల తరపున యువజన సంఘాల తరపున వందలాది వాలంటీర్లు పనిచేసినప్పుడు అక్కడ రోడ్డు ప్రక్కన గ్రామాలలోనే ఉన్నవారికి కావలసిన ఏర్పాట్లను అధికారులు చేయడం జరిగింది తప్ప రోడ్డు దాటి కాలువలు ఉన్నచోట్ల అక్కడి గ్రామాలకు బియ్యముగాని ఇతర రకాల సరఫర గాని లేకుండా పోయిన ఘటనలు కూడా మా వాలంటీర్లు మాకు తెలియచేయడం జరిగింది. ఇప్పటికీ శావాలను తీసివేశామని ప్రతికలలో వార్తలు వస్తున్న అక్కడక్కడ శవాల ఉన్నట్లుగా చెపుతున్నారు. ఇప్పుడిప్పుడు శవాలను తీసివేయడం పూర్తి అయి ఉండవచ్చు. ప్రజల యొక్క ఇళ్లు పోయి పిల్లలు పోయి భూమి ఉప్పెన వల్ల వారిని వారి గ్రామాలకు తరలిస్తుంటే నేను ఏక్కడికి వెళ్ళాలి అక్కడ నాకు ఎవరున్నారు నా బ్రతుకు తేరువు, కోసం పనిచేసుకొనే భూమి పోయింది అని వేలాది రైతాంగము వాపోతున్న ఘటనలు అనేకము. పంట పోయింది పిల్లలు పోయారు గూడయిన లేదు ప్రజలు ఆర్థికంగా ఏమిచేయలేని స్థితిలో బ్రతుకు ఏమిటిని ఆందోళనకరంగా ఇప్పుడిప్పుడు కొందరు గ్రామాలకు వెళ్ళడము వారికి కావలసిన టెంటులు పాకలు వారు వెళ్ళడానికి కావలసిన ఏర్పాట్లు ఇప్పుడిప్పుడు చేయడం జరుగుతోంది.

ఇక విశాఖ జిల్లా గురించి మన ప్రభుత్వానికి ఏవిధమైన ఆలోచన ఉందో నాకు తెలియదు: విశాఖ జిల్లాలో 21వ తేదిన శారదా వది పొంగి చోడవరం మూడుగుల అనకాపల్లి యెలమంచలి తాలుకాలలో రమారమి 7, 8, 10, 11 అడుగుల ఎత్తున నీరు వరదగా రావడం శారదా నదికి 60 చోట్ల గండ్లు వడినట్లు కూడా వార్తలు వచ్చాయి. మేము కొంత చూడడం కూడా జరిగింది.

మరియు ఇంకా మరొక విషయం ఏమిటో తెలుసుకోవడానికి ప్రయత్నించాము.

చోడవరం తాలూకా గౌరీపట్నం వద్ద ఆ నది ఇష్టము వచ్చినట్లు రకరకాలుగా ప్రవహించడం వల్ల రమారమి 10, 12 అడుగుల ఎత్తున నీరు రావడం జరిగింది. వెంకుపాలెంలో చూసినట్లయితే 7, 8 అడుగుల ఎత్తు పైకి ఎక్కడం వల్ల ఆక్కడి ప్రజలను రక్షించుకోవడానికి ఏవిధమైన ఆస్కారములేక వారికి వారే చెరకు పళ్లెలతో ఆ ప్రమాదం నుంచి రక్షించుకోవడం జరిగింది. అంతేకాకుండా యెలమంచలి తాలూకాలో దివిలి ఏరియాలలో 7, 8, 10 అడుగుల ఎత్తున వరద రావడం వల్ల ప్రాణనష్టం 20 వరకు కూడా ఉంటుంది. మొత్తం ఈ నాలుగు తాలుకాలలో లక్ష ఎకరాలు — ఇటు వరి పంట గాని అటు చెరకు పంట గాని — మొత్తము సర్వనాశనం అవడం జరిగింది. ఇప్పుడు చూసినట్లయితే వాస్తవంగా ధాన్యము గాని చెరకు గాని తడిసిపోయినంత వరకు పనికి రాదు. చెరకు బెల్లం అడడానికి రాకుండా పోయింది. రైతాంగానికి పంట పోవడం, పశువులు పోవడం ఇంక ఈ నాలుగు తాలుకాలలో చూసినట్లయితే మొత్తం 10 వేల ఇళ్ళు నష్టపోవడం జరిగింది. ఉదాహరణకు పడ్డాది దగ్గరి రమారమి 400 హరిజనుల ఇళ్ళూ పూర్తిగా తుడిచిబెట్టుకు పోవడం జరిగింది. ఇంత భీభత్సం జరిగినా సరే ప్రభుత్వం, నేను ఈ నష్టాన్ని కృష్ణగుంటూరు జిల్లాలలో కలిగిన నష్టముతో పోటి పెడుతున్నానని మీరు అనుకోవద్దు; వరదల మూలంగా ఈ నాలుగు తాలుకాలలో రైతాంగము వ్యవసాయ కూలీలు హరిజనులు ఇతర వెనుకబడిన వర్గాలకు చెందిన ప్రజలకు ప్రభుత్వం ఇచ్చే డబ్బు ఎంతయ్యి అంటే 150 రూపాయలు. కాతిపోయిన దానికి 150 రూపాయలే మొత్తం ఇళ్ల అంతా వరదలో కొట్టుకు పోయిన 150 రూపాయలే. ఈ ప్రభుత్వం నిర్ణయం సరయిన పద్ధతిలో లేదని ప్రభుత్వం చాలా జాగ్రత్తగా ఆలోచించి తిరిగి ఇళ్ల కట్టుకొడానికి ఏర్పాట్లు చేయడం చాలా మంచిదని నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఇటువంటి వరదలు వచ్చేటప్పుడు గ్రామాలతో పల్లపు ప్రాంతాల వారిని మెరక ప్రాంతాలకు తరలించే ఏర్పాట్లు జరిగాలి. రైతాంగము తీసుకున్న బ్యాంకు అప్పులు ఇతర అప్పులు అన్నింటినీ కూడ వారికి జరిగిన నష్టం దృష్ట్యా కేస్ నిట్ చేయడం చాలా మంచిదని నేను ప్రత్యేకంగా మనవి చేస్తున్నాను. దీనివల్ల కోట్ల రూపాయలు ప్రభుత్వానికి నష్టం వస్తే ఏమీ కాదు. 10 లక్షల మంది చేపు ఉత్పత్తిని తిరిగి చేసి మనోధైర్యాన్ని సరిపాదించడానికి అవకాశం కలుగుతుంది.

ఈ శారదా నదికి రెండు మూడు సంవత్సరాలలో అప్పుడప్పుడు పొడగు తావడం జరుగుతుంది. దీని వల్ల కొన్ని గ్రామాలకు నష్టం జరుగుతుంది. అందుచేత డైవర్స్ కాలువలు కూడా వేయాలని నాలుగైదు సంవత్సరాల క్రిందట ప్లాన్ వేయడం జరిగింది. అప్లాను కాగితం మీదనే ఉండి పోయింది. వాటిని ఆలోచించి అమలులో పెట్టడానికి ఏర్పాట్లు చేయాలి. ఈ శారదా నదికి డిప్లొమెంట్ స్కీము వేశారు. అది అలాగే ఉంది. సానికాటువ అనే మరో కాలువ స్కీము కూడా వేశారు. అది సానిలాగే ఉండి పోయింది. ఈ రకంగా అడవపు సీతలీ లాగేటట్లుగా చూడవలసిన అవసరం ఉంది. అంతేకాకుండా వరదల రాకుండా నివారించటానికి శాశ్వత పరిష్కారం కూడా కలుగచేయటానికి

నిపుణులలో దేనికి కావలసిన పరిస్థితులు కల్పించడానికి ప్రయత్నాలు చేయడం మంచిదని మనవిచేస్తూ నేను మరొక విషయం ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తున్నాను. ప్రధానంగా, విశాఖజిల్లాలోని నాలుగు తాలుకాలకు ప్రభుత్వం రెమిషన్ యివ్వడం చాలా అవసరమని మనవిచేస్తున్నాను. రైతులు యివ్వవలసివున్న అప్పులను వెంటనే కాన్సిల్ చేయడం అవసరం. వారికి తిరిగి పశువులు కొనుక్కోవడానికి, తిరిగిభూమిని ఫలసాయానికి తీసుకురావడానికి ప్రభుత్వం బ్యాంకులద్వారా యితరతాళి వారికి అప్పులు యిచ్చి ఆదుకోవడం చాలా అవసరమని మనవిచేస్తున్నాను. అదేవిధంగా, వీవర్సుకు, ఇతర పనులవారికి, అవసరమైన సదుపాయాలు చేయవలసి వుంది. వారి పనిముట్లు పోయాయి; వృత్తులు కోల్పోయారు. అందువలన వారి వృత్తులను తిరిగి కొనసాగించుకోవడానికి వీలుగా తగు సదుపాయాలను చేయవలసిన అవసరమున్నది. అదేవిధంగా, మన రెవిన్యూ అధికారులు ఏమిచేస్తున్నారో కూడా యీ సందర్భంలో చెబుతాను. వరదలు వచ్చి పంటలు అయిదారు రోజులు నీటిలో మునిగి వుండిపోయాయి, మన రెవిన్యూ అధికారులు వచ్చి, నీటిలో పడివున్న వరిచేసు ఎంత, ఎంతవరకు బయటికి వస్తుందని తెలుస్తున్నారని, అంచనాలు వేస్తున్నారు. ఎంత తెలివితేటలు ప్రధానిగారు చేస్తున్నారో చూడండి. అయిదారు రోజులపాటు నీటిలోవున్న ధాన్యం ఏమి పనికి వస్తుంది? వారికి వెంటనే శిస్తు రెమిషన్ ఇవ్వడంపోయి యీ విధంగా సర్వే చేస్తున్నారంటే, వీరు రెమిషన్ ఎగగొట్టడానికే యీవిధంగా చేస్తున్నారని రైతాంగం అనుకుంటున్నది. అందువలన, యీ నాలుగు తాలుకాలలోను తప్పకుండా రెమిషన్ యివ్వాలని నేను ప్రశ్నకంగా కోరుతున్నాను.

ఇంక, మేట వేసిన భూములున్నాయి. ఎంకిపాలెం వద్ద శారదానది తిరిగి వెడుతుంది. మూడు నాలుగు అడుగుల ఎత్తున 25-30 ఎకరాలలో మేట్లవేయడం జరిగింది. ఆ రైతులకు రు. 400-500లు యిస్తే వారు అంత ఎత్తున పడిన మేటను ఏవిధంగా తీసుకోగలరు? అది చాలా అసాధ్యం. నేను ముఖ్యమంత్రి గారికి మనవిచేసే దేమంటే— విశాఖపట్నం చావల్ బేస్ వద్ద బుల్ డోజర్లు పనిచేసే మూలుగుతున్నవి, ఏడుస్తున్నవి; ఆ బుల్ డోజర్లు ము పంపించి, అక్కడ మేటను తీసివేయడానికి ప్రయత్నిస్తే బాగుంటుంది. రైతు హాయిగా తిరిగి దుమ్ముకువి పంట పండించడానికి కావలసిన ఏర్పాట్లు చేసుకోవడానికి వీలవుతుంది. ప్రభుత్వం ఆ విధంగా చేయడానికి ప్రయత్నించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. మనకు పెద్ద ఇంజిన్ల నీర్లు వున్నాయి. ఈ నదులు వంకలు తీయకుండా వుంటే మాత్రం నదులవలన ఇటువంటి ప్రమాదం ఎప్పుడు వుంటుంది. అందువలన, ఈ వంకలను తియ్యడానికి ప్రయత్నించాలని మనవిచేస్తున్నాను. దయచేసి మా జిల్లా విషయంలో కొంచెం శ్రద్ధ తీసుకోవలసిందిగా ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

పంటలు, పశువులుపోయాయి. యితరత్రా నష్టపోయిన వారికి సప్తపరిహారం అందజేస్తుండుకు. బుల్ డోజర్లు పంపించి మెట్లతీయించడం, (సీ ఆఫ్ కాస్ట్లో) మొదలయితే చేయాలి. శారదానదికి రితి గండు పడినవి. వెంటనే అక్కడ ఆ గండు పూడ్చడానికి తగు చర్యలు తీసుకోవలసిన

అవసరమున్నది. ఆ విధంగా చేయడంవలన, అక్కడ వ్యవసాయ కూలీలకు కూడా పనులు దొరకడానికి వీలుకలుగుతుంది. రైతాంగం మొత్తం ఆస్తులు నష్టపోయి వున్నారు కాబట్టి, వారు యివ్వవలసిన అప్పులను రద్దు చేసి, వారికి కొత్త అప్పులు యిప్పించడానికి కూడా చర్యలు తీసుకోవాలని నేను కోరుతున్నాను. అంతేగాక, యిటువంటి సంఘటనలు, ప్రమాదాలు భవిష్యత్తులో రాకుండా వుండేందుకు ప్రభుత్వం అవసరమైన జాగ్రత్తలన్నీ తీసుకోవడం మంచిదని చెబుతున్నాను ఇంక, ఆఫీసర్లు పని చేస్తున్న తీరు గూర్చి చెప్పాలి. అంతా ఒకేవిధంగా వున్నారని కాదు. కొంత మంది శక్తివంచన లేకుండా చేస్తున్న వారు కూడా వున్నారు, ఉదాహరణకు మా వద్ద సబ్ కలెక్టర్ వరదలు వచ్చిన వెంటనే బోటు వేసుకుని ఎంతో ధైర్యంతో వెళ్లారు; గ్రామస్థుల యిబ్బందులను గమనించారు. ఇటువంటి సీనియర్ ఎలిమెంటు కూడా వున్నాయి. సన్యాసిరావు ఏమీ చెయ్యమంటారు, బియ్యం పంపించాము, వండుకోవడానికికూడా వీలులేదని అన్నం పొట్లాలు పంపించాము అని అన్నారు. వరదలు వచ్చినా వెళ్లడానికి వీలులేని పరిస్థితివున్నా ఎంతో ధైర్యంగా వెళ్లి సహాయపడడానికి ప్రయత్నించారు. అలాగే ఎలమంచిలి తాలూకాలో -దివిలి, భట్టుపొళి, రజాలగ్రామాలువున్నాయి. అక్కడికి వరదలు వచ్చిన వారం రోజుల వరకూ ఒక్క ఆఫీసర్ కూడా వెళ్లేదు. అంతా పని చేయడం లేదని కాదు. అటువంటి వారు వున్నారు, ఇటువంటివారు వున్నారు ఆఫీసులో కూర్చుని ఉత్తర్వులు ఇవ్వడం కాకుండా, ప్రజలవద్దకు వెళ్లి మేం వున్నాం, మీకు కావలసిన ఏర్పాట్లు చేస్తాం అనే మనోధైర్యం యివ్వగలిగేవిధంగా ఆఫీసర్లు మనస్తత్వం మారేటట్లుగా చూడాలి. లేకపోతే. ప్రజలకు మనం చేయగలిగినది ఏమీ వుండదని మనవిజేస్తున్నాను. ఈ రోజున బియ్యం ధరలు ఎట్లా పెరిగిపోతున్నాయో చూడండి, ఈ ధరలను అరికట్టడానికి అసలు ప్రభుత్వం వుందా? లేదా అనే విషయంలో పైన ప్రెసిడెంటుగారు కూడా కిందా మీదా పడుతున్నారు, అందువలన, ధరలు పెరగకుండా వుండడానికి, కృష్ణా, గుంటూరు, విశాఖ మొదలయిన జిల్లాలలో ఎక్కడెక్కడయితే నీటి వనరులు వున్నాయో అక్కడ రెండవ పంటవేసుకోవడానికి కావలసిన సదుపాయాలు ప్రభుత్వం తక్షణం చేయాలని కోరుతున్నాను. ఉదారంగా ఆలోచించి, తక్కువ నష్టం, ఎక్కువ నష్టం అని చూడడంకాక, రైతులకు శిస్తు రెమిషన్ యిచ్చేటట్లు చూడాలని ప్రత్యేకంగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు (నందిగామ):— అధ్యక్షా, 19వ తారీఖున వచ్చిన తుఫాను, పెనుగాలులు, ఉప్పెన మూలంగా జరిగిన పారిణనష్టానికి, వారి ఆత్మలకు శాంతి చేకూరు గాక అని కోరుకుంటున్నాను. భార్యలను పోగొట్టుకున్న భర్తలు, పిల్లలను పోగొట్టుకున్న తలిదండ్రులు, తలిదండ్రులను పోగొట్టుకున్న పిల్లలు, సోదరులను పోగొట్టుకున్న సోదరీమణులు—ఒక వైపున వీళ్లంతా వుంటే, దుర్బదష్టవశాత్తూ ఆంధ్రదేశంలో శవరాజకీయాలు జరిగినవి, పెద్దతూ చాలామంది వున్నారు. శాసనసభకు మనం ఎన్నుకోబడ్డాం. ఈనాడు వున్న

పరిస్థితిని మనం రాజకీయాలతో ముడిపెట్టకుండా—యినాడు జాతి యావత్కూ కూడా, ప్రపంచం మొత్తం కూడా ఆంధ్రప్రదేశ్ లో తుఫానువలన పరిసర చావుల మైన పరిస్థితి గూర్చి తల్లడిల్లుతూ వుంటే, శవాన్ని పూర్వకము చే, అక్కడనే నాలుగుజెండాలు పట్టుకుని కేకలు వేసుకుని, విమర్శించుకుంటూ పూజడం మంచిది కాదు ; ఇది విజ్ఞత కాదు అని నేను చెప్పాలకు సవినయంగా మనవి చెప్పిస్తాను, వేలాది మరణించారు, లక్షలాది నిరాశ్రయులయ్యారు. ఈ ప్రదేశంలో వానపడు తున్న సందర్భంలో అన్ని రాజకీయ పక్షాలూ కలిసి కూర్చుని ఆలోచించవలసిన తరుణం అనన్న మైంది. కాని, విమర్శిస్తూ కూర్చున్నాం, ఇది విజ్ఞత అనిపించుకోదు. అందరూ కలిపి యీ కార్యక్రమాన్ని సక్రమంగా పూరి చేసి ప్రజలకు ఆదుకోవాలిగాని, విమర్శించుకోవడం, నిందించుకోవడం వలన లాభం లేని నేను మనవి చెప్పిస్తాను. 19వ తాగిఖన కృష్ణా జిల్లా దివి సీమలో వచ్చిన టైడల్ వేవ్ గురించి వాతావరణ శాఖయిచ్చిన దానిని గురించి ఆలోచన చేసినప్పుడు బందరు వద్దర ఉన్న రాడార్ చూపెట్టిన వివరాల ప్రకారం, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11. అని సూచనలు ఉన్నప్పుడు 18 వ తారీఖున 8 అనే సంకేతం గేజిట్ డేంజర్ చూపెట్టింది. 19వ తారీఖు ఉదయం 8 1/2 గంటలకు అది 5 అనే సంకేతం చూపెట్టింది. అంటే లెస్ డేంజర్ అనే సంకేతం. దీనిని బట్టి వాతావరణ శాఖ లోపభూయిష్టంగా చూపెట్టినది మనం అర్థం చేసుకోవాలి. ఇండాక ఆయ్యపురెడ్డిగారు చెప్పినారు చిత్తురు జిల్లా కలెక్టరు నిర్ణయం తీసుకొన్నారు, కృష్ణా జిల్లా కలెక్టరు తీసుకోలేదు. అక్కడ కలెక్టరు యిక్కడ కలెక్టరు ఒక ప్రభుత్వ యంత్రాంగంక్రింద పని చేస్తున్నారు అని. ఇక్కడ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ముందుగానే హెచ్చరిక చేసిందని వారు పరోక్షంగా ఒప్పుకొన్నారు. 19వ తారీఖు ఉదయం 8 1/2 గంటలకు 5 అనే సాంకేతికం మీద లెస్ డేంజర్ అని చూపెట్టినప్పటికి కృష్ణా జిల్లా కలెక్టర్ అన్ని తాలూకా ఆఫీసులకు, దివి తాలూకా గుడివాడ తాలూకా, మచిలీపట్టణంలో ఉన్న ఆర్.డి.బి. లకు తెలిఫోన్ మెసేజెస్ పంపడమే కాకుండా అక్కడ ఉన్న వ్యవసాయ శాఖాధికారులకు తెలియజేసినారు. బందరు తాలుకాలో పాలకాయల తిప్పకు పంపించిన లారీలు తిరిగి మధ్యాహ్నానానికి రాకముందే కొట్టుకు పోయిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. కోస్టల్ ఏరియాలో నివసించే నాయకులు గాని ప్రజలు నాని ఉపన్యాసాలు చేపితే అర్థం ఉన్నది కృష్ణా, గుంటూరు. తూర్పుగోదావరి, పశ్చిమ గోదావరి, వైజాగ్, శ్రీకాకుళం జిల్లాలలో సంవత్సరానికి 10 సార్లు తుఫాను వస్తుందని ప్రకటన చేయడం జరుగుతుంది. చెప్పిన సందర్భాలలో రాకుండా చెప్పకుండా ఉన్న సందర్భాలలో రావడం జరిగింది. ఈ సందర్భాలలో ఒక సామెత గుర్తుకు వస్తున్నది. తోడేలు వస్తుందని పిలిస్తే భయపడి ఒకటి రెండు సార్లు గొత్తల కాపర్లు వెడితే రాకుండా, చివరిసారి నిజంగా వచ్చిపిలిచినా వెళ్ళకుండా అశ్రద్ధ చేస్తే తోడేలు గొత్తల మందలను తిన్న విధంగా మొన్నటి టైడల్ వేవ్ వచ్చినది. వాతావరణ శాఖ సరిగా గమనించ లేకుండా పొయిందనేది మనం

గుర్తించాలి. ఈ వాస్తవాలను మరచిపోయి రాజకీయాల వైపు చెప్పుతున్నాము. తమిళవాడు గవర్నమెంటును పొగడుతున్నాము. కేరళ ప్రభుత్వాన్ని పొగడుతున్నాము. ఆంధ్ర ప్రభుత్వాన్ని తిడుతున్నాము. కారణం అక్కడ ఎన్నికలు లేవు. ఇంక ఆరు సంవత్సరాల తరువాత క్రొత్త పేజీ వేసుకోవచ్చు. ఇక్కడ జరగబోయే మార్పి ఎన్నికలలో పోలిటికల్ లైజ్ చేయడం కోసం చెబుతున్నాను తప్పితే మరేమీ కాదు. తమిళ నాడులో టైడల్ వేవ్ వున్నదా అని అడుగుతున్నాను. కేరళలో టైడల్ వేవ్ వున్నదా అని అడుగుతున్నాను. ఆంధ్ర దేశంలో టైడల్ వేవ్ వచ్చిన తరువాత మొట్టమొదటగా దేశాధినేతగా వచ్చిన జైవరెడ్డిగారు యిక్కడ ఉన్న ప్రభుత్వాన్ని ప్రశంసించిన తీరును మనం మరిచిపోవడం అవివేకం అని చెబుతున్నాను. 19వ తారీఖున ముఖ్యమంత్రి గారు ఢిల్లీలో ఉన్నారని చెబుతున్నారు. 20వ తారీఖు ఉదయం పి. డబ్ల్యు. డి. మత్రి చనుమోలు వెంకటాచార్యుగారు హనుమయ్య గారితో మాట్లాడి కృష్ణా జిలాకు వచ్చినదం, దారిలో నందిగామలో వున్న మావో, బెజవాడలో ఉన్న లెజిస్లేట్స్ తో చర్చ జరపడం. 20 తారీఖు సాయంత్రానికి బెజవాడ వెళ్ళడం జరిగిందని నేను స్పష్టముగా చెబుతున్నాను వారు చేశారు వీరు చేయలేదు అనే విషయం కాదు. 10 వేల శవాల ఉంటే అక్కడ జండా పాతుకొనికూర్చుని చేయలేదు యిదిచేయలేదు అనేది తప్పితే ఏమీ చేశారు అని అడుగుతున్నారు వాతావరణ పరిశోధన లోపం వున్నది. ప్రకృతి విలయ తాండవం జరిగింది. అనుకొన్న దానికన్న ఎక్కువగా 120 కి. మీల వేగంతో ప్రయాణం చేసినప్పుడు ఉపించ లేని పరిస్థితి వచ్చింది, దానికవిచారించాలి. ఆందోళన వ్యక్త పరచాలి. భార్యలనుపోగొట్టుకొన్న కర్తలు, తల్లి తండ్రులనుపోగొట్టుకొన్న బిడ్డలు, 5, 6 సంవత్సరాలవరకు పంటలు పండకుండా పోయిన భూములు ఈ విధమైన పరిస్థితిలో ఏమి చేద్దాము అనేది ఆలోచించవలసిన విషయం. ఇది ఒక్క రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికే వట్టలేదు. దేశం యావత్తు ఆందోళన పడవలసిన తరుణంలో తుచ్చమైన రాజకీయాల జోలికి పోవద్దు అని వినయంగా మనవిచేస్తున్నాను. ఇది జాతీయ విషయం అని వేలాది ప్రాణాలు పోయినాయని చెబుతూ కన్నీరు కారుస్తూ మనంచేసినది ఏమిటి అని అడుగుతున్నాను. కేంద్ర ప్రభుత్వంవారి యొక్క బృందం వచ్చే చేసినప్పుడు రు. 800 కోట్లు నష్టం అని రు. 70 కోట్లు మాత్రమే రిలీజ్ చేయడం, ఆ 70 కోట్లు రూపాయలు కూడ రాబోయే మనరాష్ట్రం యొక్క ప్రణాళిక క్రిందనే చిత్రించడం, దీనిని గురించి ఏమి సమాధానం చెబుతారు అని అడుగుతున్నాను. బంగా దేశ్ లో వచ్చిన విపత్తు తరువాత మళ్ళీ ఆంధ్ర దేశంలో వచ్చింది. దానిని గురించి పరామర్శించి యితర విషయాలు ప్రక్కకు నెట్టి వందలాది కోట్ల రూపాయలు ఆంధ్ర దేశానికి పంపించి మానవతా దృష్టితో మల మల మాడిపోతున్న మానవాళిని కాపాడాలనే ఆలోచన కేంద్ర ప్రభుత్వానికి వున్నదా అని అడుగుతున్నాను. ఇక్కడ ఉపన్యాసాలు చప్పుడు కాకుండా కేంద్ర ప్రభుత్వానికి మంతులుగాని పాణ్డీకి సంబంధించిన వారు గాని ఎందుకు కేంద్ర ప్రభుత్వం మీద ఒత్తిడి తీసుకురాలేదు అని జనతాపార్టీ సభ్యులను యాటిగా ప్రశ్నిస్తున్నాను. ఈ నాడు కావలసింది విమర్శలు కాదు.

ఈనాడు ఆంధ్రదేశంలో పెను తుఫాను, ఉప్పెన వల్ల వచ్చిన నష్టాన్ని పూడ్చడానికి మనమందరం ఏకకంఠంతో పని చేద్దాము. ఆంధ్రులంతా ఏకం అని అనిపించుకుందాము. ఆంధ్రప్రభుత్వాన్ని తేలికగా మాట్లాడుకొన్నంతమాత్రాన చచ్చి వాడి భార్య రాదు. చచ్చిన వాడి తల్లి రాదు. కొడుకు రాదు. మిగిలినవారు ఈనాడు రాజకీయ రాబందులు పీల్చుకుంటున్నారు, బాధపెడుతున్నారు అని అనుకోకుండా వారికి తగిన ఉల్లాసం, ఆత్మధైర్యం కలిగించే పరిస్థితులను కలుగజేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. రాజకీయాలతో ముడిపెట్టకుండా జరిగిన నష్టాన్ని సక్రమంగా అంచనా వేయాలి. కృష్ణా, గుంటూరు, విశాఖపట్టణం, తూర్పు గోదావరి, పశ్చిమగోదావరి ఈ 5 జిల్లాలలో తీవ్రమైన నష్టం జరిగింది కొన్ని తాలూకాలలో రెమిషన్ ఇచ్చారు. కొన్ని తాలూకాలలో యివ్వలేదు. వంద సంవత్సరాల క్రితంవరకు యిటువంటి గాలి చూడలేదు అని చెపుతున్నారు. గుంటూరు జిల్లాలో పత్తిపాడు, నరసరావుపేట తాలూకాలలో వాణిజ్య పంటలు ప్రత్తి, పోగాకు మినప వేయడం జరుగుతుంది. ఎకరాకు రెండు వేల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టినప్పటికీ ఈ నాడు ఒక్క రూపాయి ఆదా కూడ వచ్చే పరిస్థితి లేదు. రైతాంగం వారి భార్యల మెడలలోని బంగారం తాకట్టు పెట్టి ఖర్చు పెట్టడం జరిగింది. వున్నాం పైరు దెబ్బతిన్నది. చేతికి వచ్చే పంట దెబ్బతిన్నది. ఇక ముందు కార్యక్రమాలు ఏమాత్రం కూడ చేయలేనటువంటి దయనీయమైన పరిస్థితి వున్నది. వారిని మనం ఆదుకుందాము. కృష్ణా గుంటూరు జిల్లాలలో మెట్టతాలూకాలకు రెమిషన్ ప్రకటించినా సహకారసంఘాలలో తీసుకొన్న ఋణాలను వాయిదా వేయించడమే కాకుండా వాటి ద్వారా మళ్ళీ ఋణాలను యిప్పించే ఏర్పాటు చేయాలి. సబ్సిడీ వగైరాలు యిచ్చే ఏర్పాటు చేయాలి. ప్రపంచ వ్యాప్తంగా సానుభూతి సంపాదించుకోవడమే కాకుండా కేంద్రప్రభుత్వం పై ఒత్తిడి తీసుకువచ్చి కోటాను కొట్ల రూపాయలు తీసుకువచ్చి 19వ తారీఖుకు ముందు ఉన్న పరిస్థితి ఆంధ్రదేశంలో కలుగజేయడానికి మనమందరము చేయి చేయకలిపి పని చేసుకుందాము. అందుకు రాజకీయాలు విడనాడవలసిందిగా మనవి చేస్తున్నాను. రాష్ట్రప్రభుత్వం నేటివరకు చేసిన నిర్మాణాత్మక మైన కృషిని సమర్థిస్తూ, అభినందిస్తూ కృష్ణా జిల్లాలో మెట్టప్రాంతాలు అయిన జగ్గయ్యపేట నందిగామ తిరువూరు తాలూకాలలో రైతాంగానికి, గుంటూరు జిల్లాలో వాణిజ్య పంటలు పోగాకు, మిర్చి, ప్రత్తి వేస్తున్న రైతాంగానికి రెమిషన్ యివ్వడమే కాకుండా యిచ్చే రుణాల మంజూరులో జాప్యం జరగకుండా ఈ నాడు మనిషి నేను బ్రతికి వున్నా ఫరవాలేదు, నాకు ఈ ప్రభుత్వ వ్యవస్థలో న్యాయం జరిగింది అనే ఆత్మ విశ్వాసం కలుగ జేసే విధంగా కృషి చేయాలని ముఖ్యమంత్రి గారికి మనవి చేస్తూ, రాజకీయాలను విడనాడి సమస్యల పరిష్కారం కోసం కృషి చేయాలని పెద్దలందరికీ మనవి చేస్తూ శెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ కె. రంగదాసు (కొల్లాపూరు):—అధ్యక్షా, మిత్రులు రాజకీయాలు విడనాడా అని చెబుతూనే తోటి రాజకీయ వేత్తలను విమర్శిస్తూ మాట్లాడడం చాల విచిత్రమైన విషయం. తనభావాలు తాను చెప్పకోవచ్చును కాని ఇతరులభావాలకు 12.40p.m.

ముడిపెట్టి రాజకీయాలు నుంచి దూరం చేయాలని కోరడంలో ఎంత నిజం ఉందో ఒక పర్యాయం ఆలోచించాలి. సహజమే ప్రభుత్వంలో కాంగ్రెసు పార్టీ ఉన్నప్పుడు కాంగ్రెసు లెజిస్లేటరుగా ఉన్నవ్యక్తి ఆ పార్టీని ఆ పార్టీ ప్రభుత్వమును శాఖించడం అలవాటు. ఆరకంగా జరిగినప్పుడు మేము ఆశ్చర్యపడవలసిన విషయం కాని ఆందోళన చెందవలసిన అగత్యం కాని ఏ మాత్రం లేదు. తుఫాను బాధకు లోనైన వారి విషయంలో వారికెంత సానుభూతి ఉందో అంత మాత్రపు సానుభూతి ఎదుటి వారికి లేదనుకోవడంబొరపాటు. చచ్చిన జీవాల మీద కాని, శవాలు మీద కాని బాధకు లోనైన ప్రజల మీద కాని రాజకీయాలు రుద్ది రాజకీయ ఎత్తులు వేసి ఎన్నికలలో ఫలితాలు చూరగొనాలని నాగేశ్వరరావుగారి ఉద్దేశం ఏమైనప్పటికి ఆటువంటి ఆశ జనతా పార్టీకి ఏ మాత్రం లేదని హెచ్చరిస్తున్నాను. అటువంటిది ఏదైనా ఉంటే ఈ రోజు పత్రికలు చూస్తే అర్థం అవుతుంది. తన రాజకీయాల కొరకు తన స్వార్థం కొరకు చిచ్చు పెట్టి 92 సంవత్సరాల చరిత్ర కలిగిన కాంగ్రెసు పార్టీని చీలతీస్తూన్నారంటే దీనిని ఒక గుణపాఠంగా తీసుకోవాలని హెచ్చరిస్తున్నాను. ఈ రోజున తుఫాను గురించి ఆబాధితులను గురించి మాట్లాడుకుంటున్నామే కాని వేరే రాజకీయ లేమీ మా సభ్యులు కాని నాయకులు కాని మాట్లాడడం లేదు. ఇతే రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తన అసమర్థతను కప్పిపుచ్చుకోడానికి ఏదైనా స్టేటుమెంటు చేస్తే వాటినే నిజమని నమ్మాలా? రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేస్తున్న అక్కసుచర్యలు గురించి విమర్శించకుండా ఉండాలా? రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అసమర్థతను గురించి చర్చించే అవకాశం ఈ సభకు కాని బయటవారికి కాని లేదా? కృష్ణారావుగారి రాజీనామా ఈ రోజువరకు ఎందుకు అంగీకరించలేదు? కృష్ణారావుగారు ఉపసంహరించుకోలేదు ఏమి కారణం? నిన్నటి పత్రికలలో స్పష్టమైన స్టేటుమెంటు ఇచ్చిన ఖాట్టం శ్రీరామమూర్తి గారు తన హృదయావేదనను రేడియో ద్వారా ప్రజలకు వినిపించారు కదా. పత్రికలలో ప్రకటనను చేసారు కదా. అదే ప్రకటనను ఈ సభలో చేయాలని వారిని రిక్వెస్ట్ చేస్తున్నాను. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఎటువంటి పక్షపాత వైఖరి అవలంబించిందో, అధికారులు ఎన్ని విషయాలు దాచి పెట్టినప్పటికీ, వారిపై ఎటువంటి చర్య ఏవిధంగా తీసుకోకుండా ఊరుకున్నారో అర్థం అవుతుంది కేబినెటులోని మంత్రులే ప్రభుత్వంలోని లోపాలను చెబుతుంటే వాటిని కాదనడం సాహసం. తుఫాను హెచ్చరికలను ప్రభుత్వానికి అందడం 17 నుంచి మొదలైనది. 18 న తీవ్ర రూపం దాలుస్తున్నట్లు కూడా వచ్చింది. ఉప్పెన మూడుమీటర్ల కంటే హెచ్చుగా ఉంటుందని హెచ్చరికలు పంపారు. 112 సంవత్సరాల క్రితం ఇప్పటికంటే జనసంఖ్య తక్కువగా ఉన్నప్పుడే మచిలీపట్నంలో 30 వేల మంది చనిపోయారన్న సంగతి ప్రభుత్వానికి తెలిసినదే. 18 వ తారీకున ఇటువంటి హెచ్చరిక వచ్చేటప్పటికి అక్కడి జిల్లా కలెక్టరు ఏ మాత్రం శ్రద్ధ తీసుకోలేదు. ముఖ్యమంత్రి ఇచ్చిన ప్రకటనలో ఎక్కడో రెండు లారీలు పంపి వల్ల ప్రాంతాలలోని వారిని బయటకు తెస్తామంటే తుఫానులు మామూలుగా వచ్చేవే, మేము ఏమీ లెక్క చేయం అని ప్రజలు అన్నారట. సంజయ గాంధీ గారు వచ్చినప్పుడు ఏ ప్రాంతానికి

వెళ్ళినప్పటికీ వేలాది బ్రతుకులు, వందల కొలది బస్సులు సంపాదన ప్రభుత్వం బలంతో ప్రజలను సేకరించ గలిగిన ఈ ప్రభుత్వం ప్రాచీన పోయే పరిస్థితి వస్తే కలెక్టర్లు కాని డిప్యూటీ కలెక్టర్లు కాని తహసీల్దారులు కాని వేల కొలది వెహికల్స్ ఉన్న కృష్ణా, గుంటూరు జిల్లాలలో నాలుగు గంటలలో ఆ ప్రజలను సురక్షిత స్థానాలకు చేర్చలేకపోయారంటే ఏమి అనుకోవాలి? అటువంటి చర్య తీసుకుంటే ఇన్ని వేల ప్రాచీన పోయేవి కాదు కదా. ఇది తెలిసి కూడ ముఖ్యమంత్రి గారు సక్రమమైన చర్యలు తీసుకున్నారని భావిస్తే ఏ మాత్రం ఇతివృత్తం ఉంది? అలోచించాలి. 18 వ తేదీ నాడు మిలటరీ వారు అవసరం ఉంటే తాము ఆదుకోడానికి సిద్ధంగా తెలియచేసినట్లు స్టేటుమెంట్ లోనే ఉంది. అధికారులకు అవసరమని ఎందుకు తోచలేదు? ఇటువంటి ప్రమాదకరమైన పరిస్థితి నమ్మకదని వాతావరణ సూచిక చెప్పినప్పటికీ వీరికి తోచకపోవడానికి కారణం ఏమిటి? మీ పిల్లలు కాని బంధువులు కాని అక్కడ ఎవ్వరూ లేనందువల్ల మీకు తోచలేదా. మీ బంధువులకు ఆ భాధ కలిగితే అట్లా చేసేవారా అని అడుగుతున్నాను. మిలటరీ తనంత తానుగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కోరితే వచ్చి సహాయం చేస్తామంటే సహాయం తీసుకోకపోవడానికి ఏమి హేతువో ముఖ్యమంత్రి గారు తమ సమాధానంలో చెప్పాలి. కృష్ణారావు గారు తమ ఆవేదన మన ముందు వినిపించారు. ఆ ఆవేదనతో బాటు బాధకు గురైన ప్రజలందరిని తనవారిగా గుర్తించారా అని ఈ సందర్భంలో ప్రశ్నిస్తున్నాను. అక్కడ కూడ రాజకీయాలు తెచ్చిపెట్టింది మీ మంత్రులు కారా అని ప్రశ్నిస్తున్నాను. తిండి గుడ్డ లేక గృహ వృత్తి కోల్పోయి ప్రజలు బాధపడే పరిస్థితులలో వారికి పిడికెదుకూడు వేసే పరిస్థితులలో వంట చేసిన తరువాత కృష్ణారావు గారి మనుష్యులు ఒక ప్రక్కకు రండి అని పిలిచిన సాక్ష్యాధారాలు ఉన్నాయని చెబుతున్నాను. ఇదే మైనా కృష్ణారావు గారి సొంత సొత్తా? ప్రభుత్వం డబ్బు రాష్ట్ర ప్రజలది కాదా ఇతర సంస్థలు చేసేటప్పుడు అందరికీ చేయరా? రాజకీయాలను దృష్టిలో వేసే పెట్టుకొని మృష్ణానందం నిచాతీనీవమయిన రాజకీయాలు అవలంబిస్తున్నా మీరు ఎదుటివారు రాజకీయాలను ఉపయోగించుకుంటున్నారటా? భావదేవరపల్లిలో అందరికీ సహాయంచేస్తున్నారు మంచి దేవక్కన ఉండే చినపల్లిలో హరిజనుల ఏమి సహాయ చేస్తున్నారని అడుగుతున్నాను. ఏ మాత్రం సహాయం చేయడం లేదు. భావదేవరపల్లిలో ఇస్తున్న సహకారం విచారించిన తరువాత పదవవంతు కూడా వారికి అందడంలేదని ఎవరు వెళ్లి విచారించినా తెలుస్తుంది. ఈ ప్రాంతంలోని పరిస్థితులు దాగుడు మూతలు ఆడడం వల్ల పరిష్కారం కావు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి ఎంత బాధ్యత ఉందో కేంద్రానికి కూడా అంతే బాధ్యత ఉంది. ఐతే కేంద్ర ప్రభుత్వము తన బాధ్యతనుంచి తప్పించుకునే ప్రయత్నం చేయడం లేదు. కోరిన ప్రకారం డబ్బు ఇస్తున్నది. కేంద్ర ప్రభుత్వం ఈ విషయంలో సరైన చర్య సకాలంలో తీసుకుని ఆదుకోడానికి వాగ్దానం చేసినది ముఖ్యమంత్రిగారు అంటున్నప్పటికీ కేంద్ర ప్రభుత్వం ఏమీ సహాయం చర్యలు తీసుకోవడం లేదని గౌరవ సభ్యుడు అనడం ఎంతో విచిత్రమైన విషయం. 8 రోజుల వరకు సహాయకార్యక్రమాలు ప్రారంభమే కాలేదని

ప్రతికలలో ప్రకటనలు వచ్చాయి. కృష్ణారావు గారు కూడా ప్రకటన చేసారు. రోజులైనప్పటికీ అధికారులు ఇంకా కదలడం లేదని ప్రకటనలు ప్రతికలలో వచ్చాయి. ఈ రోజున కృష్ణారావుగారు వేటు మార్చి ఉంటే చెప్పే లిగేది లేదు.

12-50 p.m.

రాష్ట్ర ప్రభుత్వము కాని, కేంద్ర ప్రభుత్వము కాని సాధ్యమైనంత తొందరగా బాధితులకు సరియైన సహకారము యివ్వాలని, యిచ్చిత్రాలని కోరుతున్నాను. ప్రభుత్వము తీసుకునే న్యాయమైన చర్యలకు జనతాపార్టీ తనమద్దతును యిస్తుంది. 300 కోట్ల రూపాయలు సహాయము కావాలని జనతా పార్టీ కార్యవర్గము తీర్మానము చేసి, స్వయముగా జనతా పార్టీ నాయకులు ప్రధాన మంత్రికి నివేదించిన సంగతి గౌరవ సభ్యులు మరచిపోయి వుండవచ్చు. వారు ఎంత బాధ్యతతో చేస్తారో అంత బాధ్యతతోను జనతా పార్టీ కూడా సహకారము యివ్వడానికి సిద్ధముగా వున్నామనే హామీ ఇస్తున్నాను. ఆ ప్రాంతములో ప్రాణాలను కోల్పోయిన వారి విషయములో చేయగలిగింది ఏమీ లేదు. మిగిలిన వారికయినా సహాయము జరగాలి. రైతులకు చేయవలసిన సహాయము అనేక విధాలుగా వుంది. రైతులకు లక్షల రూపాయల నష్టమును అనుభవించారు. గుంటూరు జిల్లాలో పొగాకు బ్యారెన్ను పడిపోయాయి. ఎంతో పొగాకు పంట నష్టపడినారు. ఆ ప్రాంతములో నష్టపరిహారమును యిస్తూ ఏ వాణిజ్య పంట అయినా సరే విచక్షణ లేకుండా కొంత నష్టపరిహారము ఇవ్వాలి. సౌరాష్ట్రలో ఇటు వంటి పరిస్థితులు ఏర్పడినపుడు జనరల్ ఇన్సూరెన్స్ పద్ధతి మార్పించి డబ్బు యిప్పించిన పరిస్థితులు వున్నాయి. వాటన్నిటిని దృష్టిలో పెట్టుకుని మాడిపోయిన ప్రజలకు సాధ్యమైనంత తొందరలో జీవనాధారము కల్పించ వలసిందిగా కోరుతూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీమతి జి. కమలా దేవి (పానుర్రు):—అధ్యక్షా, నవంబరు 19న వచ్చిన తుఫానువల్ల మన రాష్ట్రములో తీరని ప్రాణ నష్టము జరిగిన దానికి సేమ ఎంతో విచారిస్తున్నాను. ఆ తుఫానులో ప్రాణాలు కోల్పోయిన వారి ఆత్మకు శాంతి కల్గాలని భగవంతుని ప్రార్థిస్తూ, వారి బంధుమిత్రులకు నా సానుభూతిని తెలియ చేయచున్నాను. ఎన్ని ప్రీమెంటివ్ మెజర్స్ తీసుకున్నప్పటికీ టైడల్ వేవ్ ల కనీ విని యెరుగనివిధంగా కోస్తాజిల్లాలు దెబ్బ తిన్నాయి. అపారమైన ప్రాణ నష్టము జరిగినా ఏరకమైన అంటువ్యాధులు సోకలేదు. ఆకలి చావులు లేవు అంటే ప్రభుత్వము చేసిన సహాయ కార్యక్రమాలు కారణమని చెప్పకతప్పదు. ప్రభుత్వము సహాయ కార్యక్రమాలు చేయడములో ఏమీ లోటు చేయలేదు. మంచి నీటి సౌకర్యము గొట్టపు బావులు త్రవ్వించారు. వైద్యసదుపాయాలు, కమ్యూనికేషన్ సౌకర్యాలు కలుగజేస్తున్నారు. నెల రోజుల లోపల దివి సీమనుంచి ఇతర ప్రాంతాలలో కమ్యూనికేషన్ కార్యాలు ఏర్పడినందుకు ఎంతో సంతోషించవలసిన విషయము. దివి సీమలోని మారుమూల ప్రాంతాలలో కూడ సేమ 2,3 సార్లు పర్యటించాను. ఎన్ని సహాయ కార్యక్రమాలు

చేసిన ప్రజలకు సరిగా అందలేదని చెప్పడం పరిపాటి అయింది. అందుకున్న వస్తువులను అమ్ముకుంటూ దుర్వినియోగము చేయడం జరుగుతుంది. సహాయ కార్యక్రమాలు అందుతాయని ఏ పనిసాటలు చేయకుండా కూర్చోటారు. మున్ సైక్లోన్ రిలిఫ్ వర్క్స్ ప్రాగంధించి పనులు చేస్తూవుంటే ఒక ప్రక్క వారి మద్దాన తీర్చినవారవుతారు. పునరావాస కార్యక్రమాలలో వుండుటవల్ల వారి మనోవేదన దూరము చేయడానికి అవకాశము కలుగుతుంది. తూర్పు బెంగాలు గోదావరిజిల్లాలలో పంటలునాశనమైనవి. ఇతరజిల్లాలలో రైతులను ఆనకొన్నట్లు యిక్కడ కూడ రైతులను ఆదుకోవాలి. తూర్పుగోదావరి జిల్లాలోకూడా గత 2, 3 సం.లనుంచి పంటలు పోయి రైతులు నానాయిబ్బందలు పడుతున్నారు. గత సం. ధవళేశ్వరంవద్ద అనకట్ట దెబ్బతినడమువల్ల పంటలు పండలేదు. అంతకుముందు తుఫానువల్ల ఈ సం. రం. తుఫానువల్ల పంటలు దెబ్బతిన్నాయి. వేసిన ఆఫ్ నేచరువల్ల పంటలు దెబ్బతింటున్నాయి. ఈ సంవత్సరము నుంచి పంట పండినది అని రైతులు ధైర్యముగావుండే సమయములో తుఫానువచ్చి నష్టమును కలుగజేసింది పంట యింట్లో వచ్చేవరకు రైతుకు ధైర్యము వుండడములేదు. క్రాప్ ఇన్ సూరెన్స్ ని సవేశపెడితే శాగుంటుంది. తూర్పు గోదావరి జిల్లాలోకూడ వర్షాలకు ఇళ్లు నాని పడిపోయాయి సహాయకార్యక్రమాలను కలెక్టరు చేయడములో ముందుకు వస్తున్నారు తీరప్రాంతములో వున్న కాకినాడకు రరచుగా తుఫాను హెచ్చరికలు వస్తూవుంటాయి. ఇతర తీరప్రాంతాలలో ఏర్పాటుచేస్తున్నట్లు కాకి నాడప్రాంతములోని గ్రామాలలోకూడ కమ్యూనిటీ హాల్స్ ని కట్టాలని మనవిచేస్తున్నాను. 18 అడుగులకంటే ఎత్తుగా టైడల్ వేస్ట్ ని తట్టుకొనేవిధంగా బ్యాంక్ కట్టాలి. తూర్పుగోదావరి జిల్లాలో పంట చేలలో 15 రోజులవరకు నీరు తీయలేదు. డ్రెయిన్స్ కి ప్రక్కనవున్న భూములను ఊడ్చుటవల్ల డ్రెయిన్స్ న్నమైపోయినవి. దానిమూలముగా భూములలోని నీరు తీయలేదు. తుఫానుకు గురిఅయినవారిలో ఎక్కువభాగము బలహీనవర్గాలకు చెందినవారు. చిన్నరైతులు వాటికి జాలయము చేయబడిన బ్యాంక్స్ నుంచి తక్కువ వడ్డీ రేటుకు అప్పులు యిప్పించాలి. సబ్సి డైన్స్ అలవెన్స్ యివ్వాలని మనవిచేస్తున్నాను. తుఫాను దెబ్బతిన్న ప్రాంతము లోని పిల్లలకు విద్యామంత్రిగారు కొన్ని రాయితీలు యిస్తున్నందుకు సంతోష ముగా వుంది. ఖాగర్కుల శాస్త్రవేత్తల సలహా సహకారాలతో చవుడు భూములు వెంటనే సాగులోకి వచ్చే కార్యక్రమాలను చేయించవలసినదిగా మనవి చేస్తూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ కొండాలక్ష్మణ్ బాపూజి:— అధ్యక్షా, ప్రజా పనులు ప్రభుత్వం కాని వ్వండి. ప్రజాసంస్థలు కానివ్వండి. ఎవరు చేసినా బాధ్యత ఎక్కువగా నాయకత్వం మీద ఆధారపడివుంటుంది అనుభవం వల్ల తెలుస్తున్నది. క్రింద లెవెల్ లో కదలిక వై లెవల్ నుండి వచ్చే ఆదేశాలపై ఆధారపడివుంటుంది. తుఫాను గురించి ముఖ్యమంత్రిగారు ఒక నివేదిక అందజేశారు. బాధ్యత కేవలం సిబ్బందిదే అనే వైఖరిలో ఎవరైనా వుంటే అది పొరపాటు. సిబ్బందివై కాకుండా ప్రభుత్వం

1-00 p.m.

యంత్రాంగమునకు మార్గదర్శకంగా వుండే మంత్రులపై వుంటుంది. ఈ నివేదికలో మంత్రులు ఎక్కడైనా బాధ్యత వహించారా అనేది చూస్తే అది కన్పించవలసివుంది. ముఖ్యమంత్రి గారు ప్రధాన మంత్రిగారికి లేఖ పంపడం తప్పితే సైక్లోన్ రాకపూర్వం కాని, వచ్చిన తరువాత కాని మంత్రులు ఏమి చేశారనేదాని గురించి ఈ నివేదికలో ఒక చూట కూడా చెప్పబడలేదు. ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రధానమంత్రిగారికి వ్రాసిన లేఖలో హెలికాప్టర్ లో వెళ్లి చూచినట్లు చెప్పారు. తరువాత షేజీలో చీఫ్ సెక్రటరీగారు 20 వ తేదీ హెలికాప్టర్ అడిగితే లభించలేదని, వెవర్ బాగా లేదని చెబుతూ రెండవ రోజు ముఖ్యమంత్రిగారు హెలికాప్టర్ లో వెళ్లినట్లు చెప్పారు. 15, 16 వ తేదీల నుండే సైక్లోన్ గురించి వార్నింగ్స్ ఇవ్వబడుతున్నా 18 వ తేదీ ఖచ్చితంగా టైడల్ వేవ్ గురించి వార్నింగ్ పత్రికలలోను వచ్చింది రేడియోలో విన్నాము. కాని 21వ తేదీవరకూ ముఖ్యమంత్రిగారి పాత్ర ఏమిటో ఈ నివేదికలో ఎక్కడా పేర్కొనబడలేదు. ఏ మంత్రి కూడా ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ ఇన్ స్పెక్టివ్ ఇవ్వటానికి ఎలాంటి చర్యలు తీసుకున్నారో ఈ నివేదికలో చెప్పబడలేదు. ఏదైనా పాత్ర వహిస్తే కదా చెప్పటానికి?— అందువల్ల అది ఎడ్మిటెడ్ నెగ్లిజెన్స్ అని స్పష్టం అవుతున్నది. మంత్రుల నుండి ముఖ్యమంత్రి నుండి ఎలాంటి ఆదేశాలు లేనప్పటికీ సెక్రటరీగారు వారికి వచ్చిన ఇన్ స్పెక్షన్ అందరికీ పంపటానికి పూనుకున్నారు. కాని దానిగురించి ముఖ్యమంత్రిగారు ఎక్కడా రిఫర్ చేయలేదు. ఇందు వల్ల సైక్లోన్ విషయంలో మంత్రులు, ముఖ్యమంత్రి ఎంత అశ్రద్ధ వహించారో, ఎంత నిరీక్షణగా వ్యవహరించారో అరం అవుతుంది. వారి పాత్ర ఏమైన వుంటే, వారేదైనా ఆదేశాలు ఇచ్చి వుంటే చెప్పివుండే వారే. ఆ ప్రాంతంలో సేను రెండు రోజులు పర్యటించాను. నా భార్యకూడా వాలంటరీగా మెడికల్ అసిస్టెంట్ గా సేవ చేయటానికి వెళ్లారు. రేపల్లె ప్రాంతానికి వారం తరువాత వెళ్లారు. అక్కడ అప్పటికీ అసిస్టెన్స్, కార్యక్రమాలు ప్రారంభం కాలేదని తెలుసుకొని ఆశ్చర్యపోయాము. టైడల్ వేవ్ వస్తుందన్న సంగతి మాకెవరూ తెల్పలేదని ఆక్కడి గామిస్థులు చెప్పారు. టైడల్ వేవ్ వస్తుందని చెప్పి వుంటే, వారిని తరలించే ప్రయత్నం చేస్తే కొన్ని వేల ప్రాణాలు కాపాడగలిగేవారం. ఈ నివేదికను చూస్తే చీఫ్ సెక్రటరీ, కలెక్టరు, తహసీల్దారులు పోస్ట్ మ్యాన్ పని చేసినట్లుగా కనిపిస్తున్నది కాని అంతకంటే ఎక్కువ బాధ్యతతో ప్రవర్తించినట్లు లేదు. గుంటూరు జిల్లాలోని ఆఫీసర్స్ కొంత శ్రద్ధ తీసుకున్నారేమో కాని కృష్ణా జిల్లాకు సంబంధించిన తనరకూ ఈ నివేదికలో క్లుప్తంగా చెప్పబడినది. దీనిని బట్టి చూస్తే కృష్ణా జిల్లాలోని అధికారులు ఎంత బాధ్యతారహితంగా ప్రవర్తించారో అర్థమవుతుంది. కాని అటువంటి సీనియర్ ఆఫీసర్స్ పై చర్య తీసుకోకపోవడం ఆశ్చర్యంగా వుంది. 20వ తేదీ ప్రమాదం జరిగిన తరువాత కలెక్టరు, ఎస్. పి. వెళ్లటానికి ప్రయత్నించారు. కనుక వారు ముందుగా ఎలాంటి శ్రద్ధ తీసుకొన్నట్లు ఈ రిపోర్టులో కనబడటం లేదు. ముఖ్యమంత్రిగారు

ధిల్లీలో వుంటే వారికి ఈ సీరియస్ నెస్ గురించి చెప్పివుండకపోతే, అలా చెప్పని ఆఫీసర్స్ వై వారు చర్య తీసుకోవలసివుంటుంది. ముఖ్యమంత్రిగారికి ఆ విషయం తెలియచేసి వుంటే ఆ విషయం రిపోర్టులో ఎందుకు చెప్పబడలేదో తెలియదు. ఇంతటి ఊన సరిస్థితి వుంది అని చీఫ్ సెక్రటరీగారు తెలిగ్రాం కాని, తెలిఫోన్ ద్వారా కాని ధిల్లీలో వున్న ముఖ్యమంత్రిగారికి తెలిపారా? తెలిపితే వారు అధికారులకు ఏమి ఆదేశాలు ఇచ్చినవి ఈ నివేదికలో చెప్పకపోవడం ఆశ్చర్యకరం వుంది. ఏమైనా లీగల్ గా కాకపోయినా నైతికంగా ఇన్ని వేల ప్రాదాలు పోవడానికి పూర్తి బాధ్యత మంత్రివర్గమీద వుందని నేను భావిస్తున్నాను. వేటి 77లో మిలిటరీ ఆఫీసర్స్ పంపిన మెజిస్ట్రేట్ లో ప్రభుత్వం పంపిన సందేశం నెం. 4851-77 గురించి ప్రస్తావించడం జరిగింది. కాని ఈ నివేదికలో 4851-77 సందేశాన్ని ఎందుకు పొందుపరచలేదో తెలియదు. ఎలక్ట్రిసిటీ విషయములో - నెంబరు డి మెడికల్ అసిస్టెన్సు విషయములో సహాయం కోరినారు. వారు సమాధానము చెప్పారు. స్టేటులో చాలా సిబ్బంది, వుంది, ఆ సిబ్బందిని కదిలించి వుంటే రిలీఫ్ వర్కుకు సరిపోతుంది, మేము సహాయం చేయవలసిన అవసరము లేదు అని. Exactly what we have seen in the field- మేము వారం రోజులు పోయిన తరువాత గుంటూరు హెడ్ క్వార్టర్స్ లో తెలుసుకున్న దేమంటే, సంజీవయ్య నగరము, జలగం వెంగళరావు నగరం, నెహ్రూ నగరం ప్రాంతలలో ఒకసారి మాత్రం జియ్యం రెండు శేర్లు యిచ్చారు, తరువాత ధాన్యం సప్లయ చేసిన సంగతి లేదు. ఎక్కడిది అక్కడ పడి వుంది. అడిగేవాడు లేదు; అని చెప్పడం జరిగింది. అంతేగాదు, వి. ఐ. పీస్ వుండే గెస్ట్ హౌస్ ప్రక్కన కాలవ పోతుంది. ఆ స్థలములో 40 మంది చనిపోయారు. అక్కడ కనుక్కుంటే ఎటువంటి సహాయం అంద లేదు. వేరే చోటకు వెళ్లి రెండు పూటలభోజనం చేసి వచ్చామని చెప్పారు. ఆ గెస్ట్ హౌస్ లో ఈశ్వరిబాయిగారు వుంటే ఆమెకు తెలియజేశాను. గెస్ట్ హౌస్ దగ్గరలో వున్నటువంటి వారికి సహాయం అందలేదు అనే విషయం తెలుసుకొని ఆశ్చర్యం కలిగింది. చనిపోయినవారికి డబ్బు అందలేదని తెలుసుకొని ఆశ్చర్యం కలిగింది. ఎఫెక్ట్ అయిన ఏరియాలను వదలిపెట్టి ఆ జిల్లాలలోని మిగతా ఏరియాల నుండి మిగతా జిల్లాల నుండి సిబ్బందిని కదిలించి పని కొరకు వార్ ఫుటింగ్ బేసిన్ కార్మి క్రమానికి పూనుకున్నట్లు ఎక్కడా లేదు. ఆ విధంగా వుంటే యీ రిపోర్టులో పేర్కొనేవారు. ఎన్ని జిల్లాలనుండి ఎంత మంది ఆఫీసర్లను కార్మికర్తలను కదిలించి ఏ ఏ వనుగుకు యింకార్చి చేసి పని భారము అప్పగించారో అది పేర్కొనే వారు. మేము వెళ్ళాము. అటువంటి వ్యవస్థ లేదు. ఇంతవరకు చేశారో లేదో తెలియదు. డిపార్టుమెంటల్ గా రెడ్ చేప్ పద్ధతిలో పోవడానికి పూనుకొని వుంటారు గాని బాధ్యతతో పని చేయడానికి పూనుకున్నట్లు కన్పించడం లేదు. కాబట్టే ఒక నాన్ అఫిషియల్ రెజిస్ట్రాషను కండమ్మేషనుకు సంబంధించి ప్రవేశపెట్టే పరిస్థితి వున్నప్పుడు నా అమెండుమెంటును పంపించాను. అది చదివి

1-10 p m

వినిపిస్తాను. సైక్లోను హిట్ కాకముందు సహాయం తీసుకోకుండా నెగ్లిజెన్స్ తో వున్నందుకు ముఖ్యమంత్రిని కండెం చేసే పద్ధతిలో తీర్మానం వుంటే యిదిఎడిషను చేయమని కోరాను. నెంబరు వన్. and further condemns the Chief Minister's.

(1) Arrogance in avoiding to seek immediately the help of government of India's Defence Department;

(2) Failure in immediately mobilising the personnel of the different departments in the districts of the State and of the quasi-Government establishments;

(3) Criminal negligence in mobilising the voluntary services of the public organisations;

(4) Incapacity to take immediate steps in coordinating the public voluntary help coming by way of money, material and services;

(5) Groupish and otherwise narrow attitude in taking other political leaders and even his own cabinet colleagues and partymen into confidence about the relief works. అధ్యక్షా, మొదటి అయిన భాగం వివరించనవసరం లేదు. వారు డిఫెన్సు సర్వీసెస్ ను యూజ్ చేయలేదని వారి రిపోర్టు ద్వారానే తెలుస్తున్నది. సైక్లోను హిట్ తరువాత బాబు ఆగజ్టివన్ రామ్ గారు, డిఫెన్సు మినిస్టరు, విజిటు చేసిన తరువాత చెప్పారు. అసలు ముఖ్యమంత్రి డిఫెన్సు సర్వీసెస్ ను యుటిలైజ్ చేసే ప్రయత్నం చేయలేదు. చొక్కారావు, మినిస్టరు ఫర్ అగ్రికల్చర్ కోరిన దానిపైన మేము అసిస్టెన్సు అందించామనే రకంగా వారు చెప్పారు. దానివల్ల కొంత కదిలి వచ్చినట్లు కన్పిస్తున్నది గాని అంతకుపూర్వం సహాయం పొంద లేదు. Mobilisation of personnel of different Government Departments and of quasi-Government departments-Report is silent on this.

Therefore I have to believe that actually the Government failed to mobilise the personnel of different departments from different districts and of quasi-Government organisations to put them on a war footing and meet the situation caused due to the cyclone. అదే విధంగా వాలంటరీ ఆర్గనైజేషన్లు సహాయం తీసుకోవడములో చాలా నెగ్లిజెన్సు జరిగింది. మేము అఫిషియల్స్ ను అడిగాము. జనతా పార్టీ కార్యకర్తల సహకారము తీసుకోడానికి ఆఫీసర్లు నిరాకరించారు. అది కూడా మా దృష్టికి వచ్చింది. వాలంటరీ ఆర్గనైజేషన్లు ఎందుకు లేవంటే ఎవరు రావడం లేదు, వస్తే వద్ద అనడం లేదు అని ఆఫీసర్లు చెప్పారు. నేను, ప్రభాకర రెడ్డి, మాజీ మంత్రి, తిమ్మా రెడ్డి. మాజీ మంత్రి, మేము వెళ్లినప్పుడు చెప్పడం జరిగింది. Even voluntary services they did not want to utilise-అందులోను గ్రూపింగ్ యాటిట్యూడ్ వచ్చింది. ఆఫీసర్లకు భయం. వారి సహకారం తీసుకుంటే ముఖ్యమంత్రిగారు, మంత్రులు సమంతారోననే

వాతావరణం వుంది. దానిని దూరం చేసే కారం ఎవరి మీద వుంది? ఎవరికి తోస్తే వారు వెళ్లారు. ఉన్న చోటనే వాలంటీర్లు ఎక్కువగా వున్నారు. అక్కడనే పని చేయడం జరుగుతుంది, అసలు సహాయం అందని చోటకు వెళ్లినవారు. లేదు. విజయవాడలో పెద కోఆర్డినేషను ఆఫీసు పెట్టి All voluntary organisations' should first report there and they should get guidance where they should go and extend their services- అనే పద్ధతిగా వుంటే ఎంతో చక్కగా పని జరిగేది. ఆ విధంగా యంతవరకు కూడ లేదని నా అభిప్రాయం. పోలిటికల్ ఆర్గనైజేషన్లు, ఫిఫరెంటు ఆర్గనైజేషన్లు ముందుకు వస్తే వారి సహకారం తీసుకోలేదు. స్వయంగా కోర లేదు. ప్రభుత్వానికి ఎంత సిగ్గు చేటు. అందరి సహకారం తీసుకోడానికి గవర్నరుగారు యినిషియేటివ్ తీసుకోవలసిన గతి పట్టింది; యీ రాష్ట్రములో - Governor is not supposed to give a lead in these matters.

It was the Chief Minister who should have come forward and immediately called a meeting of the different political leaders and different philanthropic organisations and evolved a formula as to how best assistance can be rendered. He utterly failed. అంతేగాదు, వారు స్వయంగా వారి మంత్రులకు ఏమి పని భారము అప్పగించారో రిపోర్టులో లేదు. చేబోగిలు హనుమయ్యగారు వారి ప్రాంతానికి వెళ్లారు, కృష్ణారావు గారు తమ ప్రాంతానికి వెళ్లారు, మిగతా మంత్రులు పర్యటన చేసి రావడమా? వారిని కూడ పంపించి అక్కడ వుండే సిబ్బందిని వుపయోగించుకొని ఒక్కొక్కరిని ఒక పరియాకు యించార్జి చేసి వుంటే బాగుండేది. All aspects of a particular affected village should be attended to by them and through them. అనే పద్ధతిగా యంతవరకు లేదని నా అభిప్రాయం. ఆ విధంగా పోలిటికల్ మరియు వాలంటీరి ఆర్గనైజేషన్స్ సహాయం తీసుకోకుండా కేవలం సంకుచిత దృష్టితో వ్యవహరించారు. మమ్ములను అంటున్నారు-పోలిటికల్ దృష్టి గ్రూపిజం దృష్టి మాకు వచ్చిందని? ఎవరికి వచ్చింది? గవర్నరు గారు పిలిస్తే అందరు రాలేదా? వారు పిలిస్తే కూడా వచ్చేవారు గదా? కాని మొత్తం క్రెడిటు అంతా స్వయంగా తీసుకోవాలని సెల్ఫిష్ మెటివ్ తో బిహేవ్ చేశారు, ఇంకొకటేమిటంటే దీనికంత డౌన్ చేశారు. ఎందుకు చేశారో అర్థం కాలేదు. భాట్లం శ్రీరామమూర్తిగారు వున్నా: వున్నా: యీ విషయం అన్నారు. ఎంతో నష్టం కలిగింది. ఎన్నో కష్టాలు కలిగాయి, యీ కష్టాలు, నష్టం దేశ ప్రజలందరికీ తెలియకుండా ఆఫీసర్లు ఎండుకు స్లేడౌను చేయాలి? ఇది ఆఫీసర్లు చేసింది గాదని మనవి చేస్తున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారి యాటిట్యూడ్ అటువంటిది. ఇంతకు ముందు సైక్లోను ఎఫెక్ట్ అయినప్పుడు పెన్సన్లో రిపోర్టు కాకుండా యిచ్చిన వార్తలను విత్ డ్రా చేయించడానికి యిన్స్ట్రక్షన్స్ యిచ్చిన సంగతి వుంది. పారిజనులపైన జరిగిన అత్యాచారాలను కూడ అదే మోస్తరుగా ప్రచారములోకి రాకూడదని ఆపివేయడం జరిగింది. అది సరైన వైఖరి కాదు. పబ్లిక్ మేటర్ వున్నప్పుడు దానిని హాపవ్ చేయడం, గాని లేక తగ్గించి మాపెట్టడం గాని సరైనది కాదని మనవి చేస్తున్నాను.

1-20 p m వారు కొందరు చిన్న ఆఫీసర్లను సస్పెండు చేశారు - ఫండ్సును మిస్ యూజ్ చేస్తున్నారని. కాని ఊమించాలి అధ్యక్షా. ఈ చిన్న లెవెల్ లో కొందరిని సస్పెండు చేయడం అనేది ఇంపాబ్టు వడేది కాదు. వైనుంచి క్రింది లెవెల్ వరకు ఎక్కడెక్కడా మిస్ యూజ్ జరుగుతున్నదనే విషయంలో చెద్ద ఎత్తున గమనించ వలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. కోట్ల, లక్షల డాలర్లు సహాయం అనేక రకాలుగా అనేక ప్రాంతాలనుంచి వస్తున్నప్పుడు దానిని చెక్ చేయడం చాలా బాధ్యతతో కూడిన పని. అది కాకుండా కష్టాల్లో ఒక సంతోషమైన అవకాశం కలిగింది వారికి-తన గ్రూప్ ఇంటర్ స్టు కొరకు ఎన్ని కలను దృష్టిలో పెట్టుకొని దానిని నేను వాడుకుంటాను - ఆస్తులు కాని పాస్టులు కాని అధికారం కాని అనే వద్దతిగా ముఖ్యమంత్రి లేక వారి సహచరులు కొందరు అభిప్రాయపడినట్లు ఉంటే అది మాత్రం దేశం సహించదని నేను చెబుతున్నాను. ఇవన్నీ చూసిన తరువాత అత్యుద్ధితో ఆలోచిస్తే ముఖ్యమంత్రిగారు స్వయంగా రాజీనామా వెడితే నేడు ప్రజలు మెచ్చుకునేవారని నేను అభిప్రాయ పడుతున్నాను. కాని మన రాజకీయ జీవితంలో మోరల్ స్టాండర్సు సమయంలో అట్లాగ ఆశించడం కూడా సరేనది కాదేమో. అయినా దేశం దీనిని భరించదు. ఇప్పుడు కూడా ఫంక్షనింగులో చాలా మిస్ యూజ్ జరుగుతున్నది దుర్వినిమోగం జరుగుతున్నది. పార్టీ జేసివీద జరుగుతున్నదనే విషయంలో సందేహం లేదు. ప్రైజరీ బెంచీలలోనివారు వ్యక్తిగతంగా మాతో మాట్లాడినప్పుడు నిజంగా అటు వంటివి జరుగుతున్నాయని చెబుతూ ఉంటారు. వారికి మోరల్ కరేజీ లేదని నేను చెప్పవలసి ఉంటుంది. ఈ పరిస్థితి ఇంప్రూవ్ కాకపోతే, ఇలాగే ఉంటే భారత ప్రభుత్వం ఈ ప్రభుత్వాన్ని డిస్ మిస్ చేయాలని ఈ వేదిక మీద నుండి కోరుతున్నాను.

ANNOUNCEMENT

Mr. Speaker :—I am to announce that I received a communication from the S. P., Railway Police, Secunderabad that the Superintendent, Indian Railway Police, Nizamabad has arrested unde Sec. 353 I. P. C., Sri Gomago, M. L. A. Koilkuntla on 5-12-77 at 19-30 hours and released him on personal bond immediately. The M. L. A. was not detained in custody.

DISCUSSION ON CYCLONE (contd.)

శ్రీ సి. పాచ్. కాళయ్య:— అధ్యక్షా, యీనాడు మన రాష్ట్రంలో వచ్చిన ఈ ఉప్పెన, తుఫానువల్ల వేలాదిమంది ప్రాణాలు కోల్పోవడం, లక్షలాదిమంది నిరాశ్రయములు కావడం, వారికి తిరిగి పునరావాసం కల్పించడం కోసం రాష్ట్ర కేంద్ర ప్రభుత్వం, స్వచ్ఛంద సేవాసంస్థలు చేస్తున్నటువంటి కృషి మన ముందు ఉంది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఛెయిల్ అయింది, కాదని తరచుభరన కూడా మనం వింటూనే ఉన్నాము. ముఖ్యమంత్రి నరైన చర్యలు తీసుకోలేదు, సక్రమంగా

వ్యవహారించలేదనే విమర్శలు కూడా మనం వింటున్నాము. అనేక సందర్భాలలో ముఖ్యమంత్రిగారు చెబుతున్నట్లు నా శక్తికొలది నేను చేసాను అనే మాట వచ్చేతే ఉందో నిజంగానే వారికి ఉన్న శక్తికొలది వారు చేయగలిగారు. కాబట్టి ఈ సందర్భంలో జరిగినటువంటి కృషిని వారికి కిక్కిరిస్తూ కొంతగా పరిగణించుకోవచ్చు అని నా అభిప్రాయం. వారు ఢిల్లీలో ఉన్నా మొత్తం మీద ఈ ఉప్పెనయొక్క తీవ్రతను గురించి వారికి ఇమేజినేషన్ రాకపోవడం వల్ల నైతే నేమీ, వివరాలు తెలియకపోవడంవల్ల నైతేనేమీ లేక దాని తరువాత తీసుకోవలసిన చర్యల గురించి వెంటనే తోచకపోవడంవల్ల నైతేనేమీ తగుచర్యలు తీసుకోలేక పోయారు. ఎందుకంటే ఒక విషయం వారి దృష్టికి వస్తే, తోస్తే నిమిషాలలో అమలుచేసే శక్తిసామర్థ్యాలు ఉన్నాయనే విషయంలో భిన్నాభిప్రాయం ఉండవలసిన అవసరం లేదని నా అనుభవంలో నాకు తెలుసు. వారు కొన్ని విషయాలలో చేయలేకపోతే మనం ఛెయిల్యూర్ గా భావించవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. మొత్తంమీద నిష్పక్షపాతంగా సమీక్ష చేస్తే ఈ సమయంలో రెయిజు కాలేకపోవడం, రాష్ట్ర ప్రభుత్వ చేయలేక పోవడం జరిగింది ప్రభుత్వయంత్రాంగం ఎంత మందకొడిగా ఉంటుందో, దాని సామర్థ్యత ఏమిటో మనకు తెలుసు. యంత్రాంగంలో ఉన్న భాగాలకు, ఉద్యోగిస్తులకు టీడర్ పిప్ క్వాలిటీస్ అంతగా ఉంటాయని ఊహించడం కూడా న్యాయం కాదు. పబ్లిక్ రైఫ్ లో మనకు ఉన్నటువంటి క్వాలిటీస్ ప్రభుత్వ యంత్రాంగానికి ఉండవు. జరుగుతున్న విమర్శలు చూస్తే మొత్తం మీద ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ పరిస్థితులను సరిగా ఇమేజిన్ చేయ లేకపోవడం జరిగిందని తెలుస్తున్నది. అవసరమైతే కేంద్ర ప్రభుత్వ సహాయాన్ని తీసుకోవాలి. లేకపోతే వెంటనే ఒక అభిలషణ కమిటీని ఏర్పాటుచేసి తగు కార్యక్రమాల గురించి ఆలోచించాలి. ఇప్పుడు అనుభవం లేనటువంటి, సీనియర్ ఆఫీసులు కానటువంటివారు కృష్ణా, గుంటూరు కలెక్టర్లుగా పని చేస్తున్నారు. వారి కంటే అనేకమంది సీనియర్ ఆఫీసర్స్ ప్రభుత్వ యంత్రాంగంలో ఉన్నారు. అటువంటి వారిని వెంటనే అక్కడ వేసి ఉంచే ఇంతకంటే బాగా ఈ కార్యక్రమాలు అమలు చేయడానికి ఆవకాశం ఏర్పడి ఉండేదని నా అభిప్రాయం. మొత్తంమీద ఈ ఉప్పెన మన ముఖ్యమంత్రిగారి సామర్థ్యాన్ని, శక్తిని మన ఆంధ్ర ప్రదేశ్ అర్థం చేసుకునే అవకాశం కలుగజేసిందని నేను అభిప్రాయం వదుతున్నాను. మన ముఖ్యమంత్రిగారు ఒకతెలుగు జాతినాయకుడుగా కంటే ఒక అడ్మినిస్ట్రేటర్ గా, ఒకముఖ్యమైన బ్యూరోక్రేటిక్ గా. చీఫ్ సెక్యూరిటీ కంటే వైస్చాన్సలర్ గా ఉండేటటువంటి పెద్ద చీఫ్ సెక్యూరిటీగా పనిచేస్తూ వచ్చారు. కాని తెలుగు జాతి నాయకుడిగా వారు ఈ అడ్మినిస్ట్రేషనను, జాతిని నడిపించలేకపోయారనేటటువంటిది అనేక సందర్భాలలో ఫీల్ అయ్యాము. కాని ఇప్పుడు పెద్ద ఎత్తున బహుగాహన చేసుకొనడానికి, తెలుగు జాతి అర్థం చేసుకొనడానికి పరిస్థితులు ఉన్నాయి. ఇక సహాయ కార్యక్రమాలలో కొంత ఆలస్యం జరిగినా ఇప్పుడు ప్రభుత్వ యంత్రాంగం పెద్దఎత్తున చేస్తున్నది. తరువాత ప్రభుత్వం కూడా

ఇప్పుడు జరిగినటువంటి వణికినన్ని ఎక్కువగా గుర్తించింది. సమాజంలోని పునుష్యులలో మానవతా విలువలు, దయార్థ హృదయం పెద్ద ఎత్తుగా అర్థం చేసుకొనడానికి అవకాశం దొరికింది. పెద్ద ఎత్తున సహాయసహకారాలు లభిస్తున్నాయి. వీటిని మనం సమన్వయపరచడం ద్వారా ఉపయోగించుకొనడం అవసరం. ఇప్పటికీ కూడా ఈ కోఆర్డినేషను బాగా జరగడం లేదనే అభిప్రాయం ప్రజలలో ఉందని నేను మనవిచేస్తున్నాను. ఇప్పటికే నా మనం అన్ని స్వచ్ఛంద సంస్థలను, రాజకీయ పార్టీలను, అనుభవజ్ఞులైన ప్రభుత్వ అధికారులను—అందరినీ సమన్వయ పరచి ఈ కార్యక్రమాలు చురుకుగా జరపడానికి ప్రయత్నం చేయవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. ముఖ్యంగా ఇటీవల ముఖ్యమంత్రిగారు చేస్తున్నటువంటి ప్రసంగాలు చూస్తూ ఉంటే మేము బాధపడడం కాదు, కొంత రాజకీయ పరిజ్ఞానం ఉన్న ప్రతి వ్యక్తి బాధపడుతున్నాడు. కృష్ణా జిల్లాలో ఒక సభలో ఆయన మాట్లాడుతూ శవాలమీద పేలాలు పరుకొనడానికి జనతా పార్టీవారు ప్రయత్నం చేస్తున్నారు అనేటటువంటి మాట ఏదైతే ఉందో దానిని గురించి అనేకమంది కాంగ్రెస్ వాదులు కూడా బాధపడడం నేను గమనించాను. నాతో ఇష్టాగోష్టిగా మాట్లాడుతూ జనతా పార్టీ మిత్రులు, ఇతర కాంగ్రెస్ మిత్రులు ఏమిటి మీ ముఖ్యమంత్రి ఇలా అని. నాతో మాట్లాడేవారు మీ ముఖ్యమంత్రి అంటారు. మా ముఖ్యమంత్రి అని అంగీకరించడానికి నేను గర్వపడుతున్నాను. కాని అవిధంగా చెప్పినప్పుడు నేను బాధతో ఆవేదనతో చెప్పవలసివచ్చింది. ఖమ్మం జిల్లావాసిగా ఆవేదనతో చెప్పవలసివచ్చింది. ఆ ప్రకటన ఆ ప్రసంగం ఆ

1-30 p m మాట వారియొక్క నిజస్వరూపాన్ని, వారియొక్క మానసిక స్థాయిని రుజువు చేస్తున్నదనే మాట నేను నా మిత్రులకు ఎంతో బాధతో చెప్పవలసివచ్చింది. కాబట్టి ఈస్థాయికి ఈనాడు ఆంధ్రప్రదేశ్ లో రాజకీయ రంగంలో ఉన్న మనం దిగజారే దుస్థితికి రావడం తెలుగుజాతికి అవమానంగా ఉందని నేను భావిస్తున్నాను. రాజకీయాలలో ఒకరిని ఒకరు సాధించుకోవడం అనేక సంవత్సరాలుగా చూస్తున్నాము. కానీ దానికి ఒక స్థాయి, ఒక మేర అనేది ఉండడం అవసరం. దీలో ది తెలు అనే పద్ధతిగా వ్యవహరించడం అనేది న్యాయమైనది కాదు. సరైన ఫలితాలు కూడా ఇవ్వలేదు. ఈ స్టేటుమెంటులో ఉన్న వ్యవహారం చూస్తే ఒక రిపోర్టుగా ఉంది తప్ప ముఖ్యమంత్రిగారు సక్రమంగా జరిగినటువంటి విషయాలను అన్నిటిని వివరించడం, జరిగినటువంటి కృషిని వివరించడానికి సరైన ప్రయత్నం జరగలేదు. ఇక్కడ స్వచ్ఛంద సంస్థలు, ముఖ్యంగా రామకృష్ణ మిషన్ వారు చేస్తున్న కృషిని గురించి కృష్ణారావుగారు చెప్పారు. ఒకనాడు ఏకైక నాయకురాలుగా ఉన్న శ్రీమతి ఇందిరా గాంధీగారి నిర్ణయప్రకారమే, అత్యధిక మెజారిటీ వద్దని చెప్పినా కూడా ఈనాటి ముఖ్యమంత్రిని నిర్ణయం చేయడం జరిగింది. తెలుగుజాతికి లీడర్ గా చేయడం జరిగింది. ఆ ఇందిరాగాంధీగారు జవనిగడ్డ వచ్చినప్పుడు ఆర్. ఎస్. ఎస్. వారు చేస్తున్న కృషిని ప్రశంశించడం జరిగింది. ఈ విషయాన్ని మనం గమనించవలసియుంది. యూత్ కాంగ్రెస్ ఎక్కడా కనపడదే అన్న మాట కూడా మనం విన్నాము. నేను కాంగ్రెసును

విమర్శించడానికి చెబుతున్న మాట కాదు. కనుక మనం వాస్తవాలను నివేదికలో వివరించినట్లయితే ఇది చరిత్రలో ఉండే విషయం, ఇది కేవలం పోయే విషయం కాదు, రేపు చరిత్రలో మన స్థానం గురించి, మన వైఖరి గురించి. మన స్థాయి గురించి అనేక విషయాలు ఉంటాయి కాబట్టి మనం చరిత్రను దృష్టిలో పెట్టుకొని ఆలోచించడం ఇప్పటినుంచి అయినా ప్రారంభించడం అవసరం. రేపు చరిత్ర ఏమి చెబుతుంది, బాధతో జాతి ఏమి ఏమి చెబుతుంది. రేపు యువకులు ఏమి అనుకుంటారు, ఏమి ఆలోచిస్తారు అనే విషయం ముఖ్యంగా స్టేట్సుమన్ గా ఉన్నవారు, జాతికి నాయకత్వం వహించాలి అనే అభిలాష ఉన్నవారు అనేక కారణాలవల్ల అవకాశం దొరికినటువంటి నాయకులు చాలా దూరదృష్టితో జాతిని, చరిత్రను దృష్టిలో పెట్టుకొని వ్యవహరించడం వారి ప్రసంగాలు, వారి స్టేటుమెంట్లు అలా ఉండడం అవసరం. కేంద్రప్రభుత్వం మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కోరిన వెంటనే 75 కోట్ల రూపాయలదాకా ఎడావనుగా ఇచ్చింది. ఎడావనుగానే ఇవ్వడం అనేది అనేక సంవత్సరాలుగా జరుగుతోంది. ఈ సహాయాన్ని ఉపయోగించుకోడానికి ఇప్పుడు రాష్ట్రప్రభుత్వం చురుకుగానే వ్యవహరిస్తోంది. ఖమ్మం జిల్లాలో కొంత నష్టం జరిగిందని మొదట్లో రిపోర్టు తెప్పించుకోడం జరిగింది. కానీ రిలీఫ్ మెజిస్ట్రేట్ ఖమ్మం జిల్లాలో బాగా జరగడంలేదు. మనకు ఢిల్లీలో సంజయ్ గాంధీ పోలీసు ఖమ్మంలో ఇంకొక సంజయ్ గాంధీ ఉన్నారే. ఆ బాధ ఇంక మాకు విరగడం కాలేదు. అక్కడ కలెక్టరు, తాసిల్దారు కేవలం సంజయ్ గాంధీ యొక్క పాలేర్లుగా వ్యవహరిస్తున్నారే తప్ప వారు ప్రభుత్వ అధికారులుగా వ్యవహరించడంలేదు. ఎప్పుడు వారి మానసిక స్థాయి చేరుకుంటారో అర్థంకాని ఆయోమయ స్థితిలో ఉంది. ముఖ్యమంత్రిగారి నియోజకవర్గం అయిన సత్తుపల్లి తాలూకా తాసిల్దారు కేవలం ఒక పొలిటికల్ ఏజెంట్ గా వ్యవహరిస్తున్నాడు తప్ప నష్టపడిన వారికి పార్టీ కేంద్రం లేకుండా హ్యూమనిటేరియన్ గ్రాండ్సు మీద ఈ రిలీఫ్ ప్రొవైడ్ చేయడం జరగలేదు. పేపర్ లో మీరు చూశారు. ఈ మాట చెప్పడం నాకు బాధే, కానీ ఈ సభలో చెప్పకపోతే పొలిటికల్ వర్కర్ గా నా బాధ్యత నిర్వహించిన వాణ్ణి కాకుండా పోతాను అనే బాధతో చెప్పవలసి వస్తున్నది. ముఖ్యమంత్రిగారి స్వగ్రామం అయిన బియ్యనగూడెంలో అక్కడ వారికి కావలసినవారు, వారి కుమారుడు చేస్తున్న వ్యవహారాలు దయచేసి వారు పరిశీలించడం అవసరం. ముఖ్యమంత్రిగారికి అవన్నీ తెలుసునని నేను ఆరోపించడం లేదు. ఎందుకంటే ఆ స్థాయిలో ఆ గ్రామంలో ఉరిగింది వారికి తెలియడం సాధ్యం కాదు. ఆ గ్రామంలో ఉన్న గ్రామాధికారులు డెవ్ లూటీ తాసిల్దారు వెళ్తే ఇవి జనతా పార్టీ వాళ్ళ ఇళ్లు నేను అక్కడికి రాను అని చెప్పడం జరిగింది. సత్తుపల్లి తాలూకాలో ఏనుసూరు గ్రామంలో నష్టపడిన 50 మంది ఇళ్లు తీసుకువెళ్లి చూపిస్తే వారికి ఇంతవరకూ రిలీఫ్ దొరకలేదు. కొల్లూరు గ్రామంలో ముఖ్యమంత్రిగారి నియోజకవర్గంలోనే వారి పొలిటికల్ వర్కర్లు వెంటలేండి కొన్ని ఇళ్లు చూపించి కొన్ని ఇళ్లు చూపించకపోతే నేను స్వయంగా వెళ్లి

తాపత్రారును ఘెరావ్ చేసి తీసుకు వెళ్లి ఇట్లు చూపించి డిస్ట్రిబ్యూట్ చేయించ వలసిన పరిస్థితి వచ్చింది.

1-40 p m

Mr. Speaker:—The House now stands adjourned till 9 P. M. to-day.

The House then adjourned till 4 P. M. on 26th December, 1977.)

(The House reassembled at 4-00 p. m.)

(Mr. Speaker in the Chair)

DISCUSSION ON CYCLONE (Contd.)

Consideration on Statement by the Chief Minister on Cyclone and Tidal wave.

శ్రీ సి. హెచ్. కాశయ్య:—అధ్యక్షా, ఈ నాడు ఉప్పెన, తుఫాను దెబ్బతిన్న ప్రాంతాలలో జరుగుతున్నటువంటి కార్యక్రమాలను మరింత వేగంగా, మరింత చురుకుగా, మరింత సమర్థవంతముగా సమన్వయపరచి జరుపవలసిన అవసరం ఉన్నదనేటటువంటిది మనం అందరి నోటా వింటున్నాము, వత్తికల ద్వారా చూస్తున్నాము. గవర్నరుగారు ఒక కమిటీని నియమించడం కూడా జరిగింది. ఈ కమిటీ నియామకం జరగడంతో ఈ కమిటీ ద్వారా సమన్వయం జాగా జరిగి కార్యక్రమాలు వేగంగా జరుగుతాయన్న ఉత్సాహము ముందు కనబడింది కాని నియామకం జరిగి కొన్ని వారాలయినా ఇంతవరకు దీని యొక్క ఫలితాలు ఆరించినట్లుగా కనిపించడం లేదు. ఈనాడు మనకు పెద్ద ఎత్తున అనేక ప్రాంతాల నుంచి అనేక సంస్థల నుంచి, అనేక దేశాల నుంచి వస్తున్న సహాయాన్ని మనము జాగ్రత్తగా ఉపయోగించుకొని దెబ్బతిన్న పేద వర్గాల వారికి సహాయపడటం చాలా అవసరం. కొన్ని తాలూకాలకు కొంత రెమిషను ఇవ్వడం జరిగింది. ఈ సందర్భంగా నేను రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి, ముఖ్యమంత్రి గారికి సవినయంగా మనవి చేస్తున్నది ఏమంటే ఈ బలహీన వర్గాలకు, సన్నకారు రైతులకు సంబంధించి ప్రభుత్వానికి గాని కోపరేటివ్ సంఘాలకు గాని ఉన్న రుణాలను వాయిదా వేయడం కాకుండా వాటిని మాఫీ చేయవలసిన అవసరం ఉన్నది. ఇంక సన్నకారు రైతులు కాకుండా మిగతా వర్గాలకు సంబంధించిన వారు చెల్లించవలసిన బ్యాంకు రుణాలు, ప్రభుత్వ శాఖల రుణాలను కనీసం అయిదు సంవత్సరాలు వాయిదా వేయాలని కోరుతున్నాను. ఇదే విధంగా, ముఖ్యంగా, చేనేత కార్మికులకు, ఇతర వృత్తులు నిర్వహించే వారికి, ఈ ప్రాంతములో పెద్ద సంఖ్యలో ఉన్న బెత్తలకు, నష్టపోయిన చాకళ్లు, కుమ్మరి, కమ్మరి వృత్తులు చేసుకుంటున్న వారికి మనము ప్రత్యేకంగా రిలీఫ్ మెజర్సు కలుగచేయాలి. వాలంటరీ సంస్థలకు మనము సరయిన గాగ్గిమాలు ఇచ్చి అక్కడి వారికి పూర్తి సహాయాన్ని రాష్ట్ర ప్రభుత్వ అధికారులు అందజేసి మంచి ఫలితాలు పొందడానికి, మొత్తము మీర ఈ తుఫాను దెబ్బకు గురయిన ప్రాంతాల స్వయంసహాయ సంఘాలను సమూలంగా మార్చడానికి, వాటిని మంచి ప్రాంతాలుగా మార్చడానికి కృషిచేయడానికి ఎన్నో అవకాశాలు ఈనాడు ఉన్నాయి. ఈ

అవకాశాలు ఉపయోగించుకోవడానికి మనము ప్రయత్నించడం చాలా అవసరం. మిత్రులు వసంత నాగేశ్వరరావుగారి ప్రసంగము విన్న తరువాత మరి ఈ రాజకీయాల యొక్క జోక్యము, ఈ రాజకీయ ప్రభావాలు కొంతరికి తెలిసి- నాయకులకు తెలిసినా తెలియకపోయినా క్రింది స్థాయిలో, ఏదో ఒక స్థాయిలో ఈ రాజకీయ ప్రభావాలు మనకు కనిపిస్తూ ఉన్నాయి. ఇవి లేకుండా చేయడానికి ఒక మార్గము ఆలోచించ వలసిన అవసరం ఉంది. రాష్ట్రప్రభుత్వం సకరిమ చర్యలు తీసుకోడానికి విఫలం అయినప్పటికీ కేంద్రప్రభుత్వం సక్రమ చర్యలు తీసుకోడానికి విఫలం అయింది అన్న విమర్శ కేంద్రప్రభుత్వంపై లేకపోలేదు. కాని ఏమయినప్పటికీ ఇప్పటికయినా రాష్ట్రప్రభుత్వం చొరవ తీసుకొని ఈ కార్యక్రమాలు చేయవలసిన అవసరం ఉంది. ఇప్పుడు వస్తున్న వార్తలు, రూమర్సు చూస్తే ఈ నెలాఖరులోనే శాసన సభను రద్దు చేసే ఆలోచన రాష్ట్రప్రభుత్వంలో జరుగుతూ ఉందనేది ఉంది. నాన్ అఫిషియల్ బాడీస్ లేకుండా ఈ ప్రజా కార్యక్రమాలు అమలుచేయడం కష్టం అవుతుంది కాబట్టి వీటిని సమగ్రంగా ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉంది. ఇప్పటివరకు రాష్ట్రప్రభుత్వ అధికారులు, ఇతర వాలంటీరీ సంస్థలు-ముఖ్యంగా ఆర్.ఎస్.ఎస్. రామకృష్ణా మిషన్, విద్యార్థులు — రాత్రింబవళ్లు చేస్తున్న కృషిని నేను ఆభినందిస్తున్నాను. దీని సమన్వయపరచి ముఖ్యంగా రాష్ట్రనాయకత్వం వహిస్తున్న పెద్దలు ఉదారంగా ఆలోచించి ఉదారతతోటి, రాజకీయాలలో ఎవరి వ్యక్తిత్వాలు వారికి ఉంటాయి దీనిని ఎవరూ దెబ్బకొట్టలేదు, వీటిని సమన్వయ పరచి ఈ సమస్యకు ఒక శాశ్వతమైన పరిష్కారము చేసి తెలుగు జాతియొక్క కీర్తిప్రతిష్టలు మనమందరము పంచుకోవలసిన అవసరం ఉందని మనవిచేస్తూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ కె. సోమేశ్వరరావు (నిడుమోలు):—అధ్యక్షా, గత నెల 19వ తారీ ఖున వచ్చిన వెను తుఫాను వల్ల అనేకమంది ప్రజలు నష్టపోవడం, పశువులు నష్టపోవడం అపారమైన పంట పొలాలు నష్టపోవడం సంభవించింది. కాని 19వ తారీఖున తుఫాను రావడం 20వ తారీఖు నుంచి ఎవరూ రాలేదు, చాలా ఆలస్యంగా వచ్చి చూశారు అని చెప్పుకొనే మాటలు మాత్రం నిజము కాదని నేను మనవి చేస్తున్నాను. 20వ తేదీ ఉదయం నేను లంకవల్లి అనే గ్రామములో ఉన్నాను. ఆ ప్రాంత గ్రామాలకు లైడల్ వేప్ వచ్చింది. నేను అక్కడ నుంచి ఒంటిగంటకు చల్లపల్లి పోలీసు స్టేషనుకు వచ్చేటప్పటికి వునరావాసశాఖ మంత్రి గారయిన యమ్. వి. కృష్ణారావుగారు ఒక వైర్ లెస్ మెసేజి ముఖ్యమంత్రిగారికి పంపించడం జరిగింది. ఆ ప్రాంతము అంతా చెట్లతోటి, ఎలక్ట్రిక్ పోల్స్ తోటి వానా భీభత్సంగా ఉండి కమ్యూనికేషన్సులేనందు వల్ల రెండవరోజుదాకా రావడం కొలచెము ఆలస్యం జరిగినా వారం రోజుల వరకు ఎవరిని చూడలేదు అన్న మాట మాత్రము నిజము కాదు. ఎందుకంటే కమ్యూనికేషన్సు లేకపోయినా ప్రజలను చాలామందిని నాగాయలంక, అవినిగడ్డ, కోడూరు ప్రాంతాలకు చాలా

మందిని తరలించారు. అక్కడ ఉన్న కాంగ్రెసు కార్యకర్తలు చాలామంది చొరవ తీసుకొని ఈ ముడు గ్రామాలకు తరలించడం జరిగింది. అననిగడ్డ గాంధీ క్షేత్రములో ఉన్న పెద్దులో నీరికి పునరావాసం కల్పించారు. ఈ కార్యక్రమాలు జరుగుతున్నప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగారు రావడం, ఆ ప్రాంతములో విమానములో పర్యటన చేశారు. మరల మూడవ రోజున హెలికాప్టర్ లో వచ్చి ఎఫెక్టు అయిన కొన్ని గ్రామాలను అక్కడ జరుగుతున్న కార్యక్రమాలను ఆయన, రెవెన్యూ మంత్రిగారు స్వయముగా చూశారు. కార్యక్రమాలు జరగడంలో ఏమీ లోపము లేదు అని నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఈ సైక్లోన్ ను ఇంకొక రకంగా అర్థము చేసుకొని తీసుకోవాలని అనేకమంది పెద్దలు ఆ రూపకంగా తీసుకున్నారు కాని అక్కడ మాత్రము కార్యక్రమాలు జరగడంలో జాప్యము ఏమాత్రము జరుగ లేదని నేను ముఖ్యంగా మనవి చేస్తున్నాను. ఎందుకోసమంటే నా నియోజక వర్గములో 7, 8 గ్రామాలకు టైడల్ వేవ్ వచ్చింది. అందులో 3 హేమ్ లెట్ గ్రామాలు వాషపుట్ అయినాయి. అక్కడ కూడా సహాయకార్యక్రమాలు జరుగుతూ ఉన్నాయి. అనేక మందికి కలరా రాకుండా వెంటనే చర్యలు తీసుకోవడం, చెరువులలోని నీరు బైటికి పంపించి కాలువలు ద్వారా మంచినీటికి సరఫరా చేసి మంచినీటి వసతి కల్పించడం జరిగింది. స్వయంగా మేమందరం ఆ గ్రామాలలో తిరిగాము. రాడార్ యంత్రాలు సైక్లోన్ గురించి చెప్పినా అలక్ష్యం చేశారన్న మాట చెబుతున్నారు. సర్వసామాన్యంగా ఆ తీర ప్రాంతాలలో ఉన్న ప్రజలు ఎనౌన్స్ మెంట్స్ చేసినప్పటికీ కూడా తరతరాలుగా అక్కడే ఉండడం వల్ల వారికి ఈ ఆలోచన రాకపోవడం వైగా బయటకు వెంటనే రావడానికి కూడా వీలులేని మారుమూల ప్రాంతాలు అవి, కొంతవరకు మాత్రమే మెటల్ రోడ్డు ఉన్నాయి. మిగతా ప్రాంతాలకు వాహనాలు వెళ్లడానికి కూడా మార్గములు లేవు. వారు రావడం కూడా ఎక్కువగా జరగదు. చాలా మందిని కలుసుకుంటే ఆ తరువాత ఈ మాటే చెప్పేవారమన్నారు. ఆ టైడల్ వేవ్ వచ్చిన ప్రాంతాలు చాలా మారుమూల ప్రాంతాలు. దీని కోసం మనము ఈ వేళ ఏమి చేయాలి? వారికి శాశ్వత ప్రాతిపదికపై పరిష్కార మార్గాలను ఆలోచించి చేయాలి. అక్కడ రాష్ట్రప్రభుత్వమే కాకుండా అనేక సంస్థలు, అనేక సంఘాలు ఇతర వ్యాపార సంస్థలు, అనేకమంది విద్యార్థులు కూడా సహాయకార్యక్రమాలు బాగా చేస్తున్నారు. ఆ సహాయమే కాకుండా రాష్ట్రప్రభుత్వము ప్రస్తుతం తాత్కాలికంగా వేస్తున్న కుటీరాలు చాలావరకు పూర్తి అయ్యాయి. అయితే అక్కడ రెండు రకాలుగా ఎఫెక్టు అయినవారు ఉన్నారు. టైడల్ వేవ్ వల్ల ఇళ్లు కొట్టుకు పోవడం, గాలివాన వల్ల ఇల్లు కూలిపోయిన వారు ఉన్నారు. అటువంటి వారికి 150 రూపాయలు చొప్పున ఇవ్వడం జరిగింది. మేము రివెన్యూ మీనిస్టరు గారితో చెప్పి వారికి రెండు రోజులకు బియ్యము ఇప్పించడం కూడా జరిగింది. అక్కడకువచ్చిన పెద్దలు లోకల్ గా ఉన్న వారితోను, మాతోను కార్యక్రమాలు జరుగుతున్నాయని చెప్పిన సంఘటనలు ఉన్నాయి. కాని దీనిని కొద్ది

రోజులు పోయిన తరువాత ఇంకొక రూపములో చూడడానికి అనేకమంది పెద్దలు కూడా వచ్చారు. సంజీవరెడ్డిగారు వచ్చినప్పుడు రాష్ట్ర ప్రభుత్వము చేస్తున్న కార్యక్రమాలు చాలా సంతృప్తికరంగా ఉన్నాయని చెప్పారు. వారు వచ్చినప్పుడు మేము వారిని ఫాలో అయ్యాము. దానిని అట్లాకాకుండా ప్రభుత్వం అలక్ష్యము చేసింది. ప్రభుత్వం ఏ కార్యక్రమాలు చేపట్టలేదు అని ఎవరి మీదో పెట్టి మనము తప్పకోవాలనే దృక్పథముతో బాధ్యతాయుతం కాని మాటలు మాట్లాడడం విచారకరం. నిత్యకృత్యంగా మేము అక్కడ తిరిగి కార్యక్రమాలు చూస్తున్నాము. అట్లాగే యమ్. వి. కృష్ణారావుగారు రాత్రింబవళ్లు కష్టపడుతూ అక్కడ ఉన్న అనేకమంది నిరక్షరాస్యులైన ప్రజలను, పిల్లలను పోగుచేసి వారికి ఉండడానికి ఆశ్రయం కల్పించి ఎంతో సహాయం చేయడం అక్కడ జరుగుతూ ఉంది. ఇంత మంచి కార్యక్రమం చేసినప్పుడు కూడా, దానిని ఇంకొక రకంగా చిత్రించడం పార్టీ అభిప్రాయ భేదాలు వుంటు 4 10 p.m. వుండవచ్చు. అది వేరేవిషయం. యీవిధంగా చిత్రించడం మాత్రం వాతావరణాన్ని కలుషితం చేయడంతప్ప మరొకటి కాదని మనవి జేస్తున్నాను. అట్లాగే, ఎఫెక్ట్ అయిన ప్రాంతాలలో రైతాంగం అనేక సంటలు నష్టపోవడం జరిగింది. పాడీయేకాదు, షుగర్ కేన్ క్రాఫ్ కూడా చాలా వివరితంగా నష్టపోయారు, ఇటువంటి వారందరూ సహకార బ్యాంకుల నుంచి తీసుకున్న రుణాలను దీర్ఘ కాలిక రుణాలుగా మార్చాలి, అట్లాగే షుగర్ కేన్ కు సంబంధించి తీసుకున్న రుణాలను కూడా దీర్ఘ కాలిక రుణాలుగా మార్చడానికి ప్రయత్నించాలి, ఆ ప్రాంతమంతా కూడా ఉప్పు నీటిలో మునిగిపోయింది కాబట్టి, అక్కడ ఆ భూములలో సాయిల్ సెస్టింగ్ చేయించి, అక్కడ సెకండ్ క్రాప్ వేసుకోవడానికి ఏమిచేస్తే వీలౌతుందో అందుకు అవసరమైన చర్యలన్నీ తీసుకోవాలి, అక్కడ రైతాంగానికి అవసరమైన ఎరువులు, విత్తనాలు, సబ్సిడీతో సహాయంచేయాలి, అక్కడ భూమి పూరిగా ఉప్పునీటిలో మునిగి పోవడమే గాక, రైతాంగం ఎద్దులను, నాగళ్లను, మొదలయినవన్నీ పోగొట్టు కున్నారు. వారికి అవసరమైన సహాయమంతా చేసి, తిరిగి సాగు చేసుకోవడానికి కావలసినదంతా చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను, అలాగే లంకపల్లి గ్రామాలు ఏ పరిస్థితిలో వున్నాయో మంత్రిగారికి తెలుసు, అక్కడవున్న హోమెటు హరిజనవాడలు చాలా వివరితంగా ఏఫెక్ట్ అయినాయి. అక్కడ వారందరికీ ఇళ్లవసతి కల్పించాలి, జీవనాభారం కల్పించాలి, వారు తిరిగి జీవనంపాగించేందుకు అవసరమైన అన్ని చర్యలూ వెంటనే తీసుకోవలసి వుంది. షుగర్ కేన్ క్రాప్ పోగొట్టుకున్న రైతాంగం తీసుకున్న రుణాలను దీర్ఘ కాలిక రుణాలుగా మార్చాలి, ప్రభుత్వం వారు పీరికి చేసే సహాయంలో పర్చేజ్ టాక్సు రు. 10 తప్పించి, రైతాంగానికి యిసించాలని మనవిజేసు న్నాను. ఈ విషయంలో అక్కడ వున్న రైతాంగ

దృష్టిలోకి తీసుకుని, వీరికి వున్న యీ సమస్యలన్నీ పరిష్కరించి, ప్రభుత్వం నుంచి వారికి అవసరమైన పూరి సహాయ సహకారాలు అందజేయవలసిందిగా సేను మరొకసారి ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

అట్లాగే కృష్ణాఫ్టడీ బాంక్ పాడైపోయింది. దానిని సరిజేయకపోవే రాబోయే రోజులలో అక్కడ గ్రామాలలో రైతులు ఏమి చేసుకోవడానికి వీలు వుండదు. వాళ్లు అక్కడ వుండడానికి వీలువుండదు. అందువలన, ఒక ప్రత్యేక నిధిని ఏర్పాటు చేసి యీ కృష్ణా ఫ్టడీ బాంకును సరిజేయించాలని మనవిజేస్తున్నాను. అట్లాగే ఇప్పుడు అక్కడ మంచినీటి వసతి లేదు. అక్కడ వున్నవి త్రాగడానికి వీలుగా లేవు. ఒక కాల్యను వదిలి, చెరువులోని నీటిని వాడుకోవడానికి వీలుగా పంప్ సెట్సుయిప్పించే కార్యక్రమం తీసుకోవాలి, ఇటువంటి విపత్కర పరిస్థితో అందరూ కలిసి కార్యక్రమాన్ని అమలుజరపడం అవసరం, నాయకులపై నిందారోపణలతో మాట్లాడడం కంటే, సమిష్టి భాధ్యతతో, అక్కడి సేవాసంస్థలకు తోడ్పడుతూ, యీ కార్యక్రమాన్ని ఎఫెక్టివ్ గా అమలుజరపడానికి ప్రయత్నించడం మంచిది. ఆ విధమైన భృత్యధంతో ముందుకు వెళ్లడం మంచిది. ఈ సమయంలో సప్లయింగ్ రైతాంగాన్ని, యితర ప్రజాసీకాన్నంతా ఆదుకుని, వారికి అవసరమైన సహాయాన్నంతా అందజేయాలని కోరుతూ సెలవుతీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ కుడుపూడి ప్రభాకరరావు:— అధ్యక్షా, ఈ తుఫాను గురించి మన రాష్ట్రం మొత్తంమీద అందరం ఒక మనసుతో, ఒకే లక్ష్యంతో కృషి చేయడానికి బదులు లేనిపోని విమర్శలకు ప్రాధాన్యతనిస్తూ పోవడంవలన అక్కడ అష్టకష్టాలూ వడుతూ, నిద్రాహారాలుమాని ఎంతో నిజాయితీతో పని చేసి వారికి కూడా ఒక విధమైన వాతావరణం కలిగిందనేది మొన్న స్వయంగా కృష్ణాజిల్లా, దివి సీమ అంతా తిరిగి వచ్చిన తరువాత మాకు కలిగిన ఆభిప్రాయం, విమర్శ కోసమే చేస్తాము అని అంటే వారికి సేను చెప్పేదేమీ లేదుగాని, చేసే విమర్శ నిర్మాణాత్మకమైనదిగా, చేసే కార్యానికి ఎంతో తోడ్పడేదిగా వుంటే ఫర్వాలేదు. ఆ విధంగా కాకుండా - యీ రాష్ట్రప్రభుత్వం అసలు ఏమీ చేయలేదు, అంతా నిద్రపోతున్నారు, అఫీసర్లు అంతా నిద్రపోతున్నారు అని అంటే మాత్రం - అది ఎంతవరకు నిజమోచెప్పాలంటే, ప్రాక్టికల్ గా, ఇంపార్షియల్ జాట్ లుక్ తో, పాలిటికల్ బాయాస్ లేకుండా ఆ ఏరియాకు వెళ్లి వచ్చిన వారికి బోధపడు తుంది. అసలు, యాక్చువల్ గా, యీ సైక్లోన్ యొక్క ఎఫెక్ట్, ఇంపాక్ట్ యింత వుంటుందని ఎవరూ కూడా వూహించలేదు. కారణమేమంటే - యీ జనరేషన్ యొక్క లివింగ్ మెమోలో యిటువంటి అనుభవం ఎప్పుడూ కలగ లేదు, ఎప్పుడో వందేళ్ల కుముందు యింత పెద్దఎత్తున వచ్చిందని అంటున్నారు. సేను కూడ కోస్తా ప్రాంతం నుంచి వచ్చిన వాడిని, సముద్రానికి పది మైళ్ల దూరంలో వున్నాము; కోనసీమ ప్రాంతం నుంచి వచ్చిన వాడిని, ప్రతి సంవత్సరం సైక్లోన్ వార్నింగ్ ఎప్పుడు వచ్చినా ప్రాచీనాలు చేతో నట్టుకుని

వుంటాము. మా ప్రాంతంలో ముఖ్యమైనవి కొబ్బరితోటలు, ఏమాత్రం పెనుగాలులు వచ్చినా కొబ్బరితోటలు చెరిగినడం జరుగుతూ వుంటుంది. తూఫాను అంటేనే ప్రాచాలు గుప్పిట్లో పెట్టుకునే వరిస్థితి వుంటావుంటుంది అక్కడ. మినిట్ టై మినిట్ పెదర్ ఛార్ కాస్ట్ గురించి చేసే వివర్యులలో ఎంత న్యాయం వుంది? ఇందులో రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి ఎంతవరకు బాధ్యత వుంది? అనేది విజ్ఞులు వాస్తవాన్ని దృష్టిలోకి తీసుకుని చెప్పవలసి వుంటుంది. అప్పటివెదర్ ఛార్ కాస్ట్ చూస్తే 18వ తేది సాయంత్రం మోస్ట్ సినియర్ సెక్టోన్ రాజోతున్నదన్నారు. అప్పటి ఇండికేషన్ అది అయితే, 19వ తేది ఉదయం యిచ్చిన ఇండికేషన్ ప్రకారం ఆ సివియారిటీ తగ్గినట్టుగా వున్నది. మెటిరియాలజికల్ వారి ప్రెడిక్షన్స్ ఆ విధంగా వున్నాయి. అవి తమరు వివరంగా చూస్తే తెలుస్తుంది. మన సైంటిఫిక్ లెక్కలజి, కలెక్టర్ గా ప్రెడిక్ట్ చేసేడంత డెవలప్ కాలేదని దానిని చూస్తే అనిపిస్తుంది. మెటిరియాలజికల్ వాచిచ్చిన రిపోర్టులోనే 996 మిలీబార్స్ ప్రెషర్ అని చెప్పినదానికి, ఇంత ఎక్స్ ప్లీమ్ గా డేమేజ్ వారి ఛార్ కాస్ట్ కు విరుద్ధంగా జరిగింది. దీనిలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం యొక్క బాధ్యత ఎంతో తమరే అలోచించవచ్చు, అంతేగాక, ఆ తరువాత రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఏమీ చేయలేదనే వివర్యులో కూడ ఎంత నిజం వుందో బయాస్ లేకుండా చూస్తే తెలుస్తుంది. రాష్ట్ర పతి సంజీవరెడ్డి గారు వచ్చినప్పుడు వారు కూడా చెప్పడం జరిగింది.

'It was not true to say that the State Govt. was not taking effective measures for rescue and relief operations in the affected areas. It was doing its utmost and what was required was time.'

అని వారు చెప్పడం జరిగింది, మధుడండావతే గారు వచ్చారు. వారు కూడా యిటువంటి సమయంలో వివర్యులు చేయడం కాకుండా, అక్కడ కార్యక్రమం మంచిగా, పటిష్టవంతంగా జరిగేట్టు చూడవలసివుంది అని, పొలిటికల్ వాతావరణాన్ని తీసుకురావడం మంచిది కాదని చెప్పడం జరిగింది. ప్రొద్దున్న బాపూజీగారు మాట్లాడుతూ యీ చీఫ్ మినిస్టర్ ఎవరిని కాంటాక్ట్ చేశారు; యీ చీఫ్ సెక్రటరీ ఎవరిని కాంటాక్ట్ చేశారు? అనేవిధంగా మాట్లాడారు. ఈ రిపోర్టులోని డిటెయిల్స్ లోకి యిప్పుడు నేను వెళ్లడం లేదు, చీఫ్ సెక్రటరీ చీఫ్ ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసర్, చీఫ్ మినిస్టర్ గారు ఇన్ స్పెక్టివ్స్ యిచ్చిన తరువాత త్రూజాట్ వారు అమలు జరుపడానికి జిల్లా కలెక్టర్లుకు, తదితర ముఖ్యమైన ఆఫీసర్లు అందరికీ తెలియజేయడం జరుగుతుంది.

'They are eyes and ears of the Government. Whatever instructions go from the Chief Secretary are bound to implement them: జిల్లా ఆఫీసులకు వెళ్ళినటువంటి యిన్ స్పెక్టివ్స్, 20వ తారీఖు న యిచ్చిన వాటిలో కలెక్టర్లుకు ప్రీహెండ్ యిచ్చి మిఇష్టం వచ్చినట్టు, ఎంత అవసరం ఉంటే అంత ఖర్చు

పెట్టండి అన్నారు. నో రిస్టిక్షన్స్, నో రూల్స్. 69వ పేజీలో It would not be possible to grant relaxations and sanctions in each case. You are therefore advised to do whatever you consider necessary to meet the immediate situation. It is desirable that you answer for yourself as to why you had to do such a thing. You are given a free hand in this regard. Government will fully approve of what you do in good faith. అని రిలీఫ్ మెజర్స్ కు ఎంత కావాలంటే అంత ఖర్చు పెట్టండి అని ఫ్రీ హాండ్ యిచ్చినప్పటికీ వారు ప్రయత్నం చేసినాకూడా చేయడానికి బీలు లేని పరిస్థితి వచ్చినది, కృష్ణా జిల్లాలో శవాలను తొలగించడానికి కూలీలను రమ్మంటే ఏ ఒక్కరు రాలేదని తెల్సినది. బందరు ఆర్.డి.బి. వచ్చి 500 రూపాయలు ఇస్తాము శవాన్ని తగల బెట్టడానికి రమ్మంటే కలగజేసుకోని పరిస్థితులు ఉన్నాయి. ఉపన్యాసాలు చేప్పడం కాదు. కార్య రూపంలో చేయవలసి వున్నది. 6 రోజులయినా, 7 రోజులయినా శవాలను సీయాలంటే ఆ పరిసర ప్రాంతాలలోని ప్రజలు రాలేదు. వైనుంచి వచ్చిన కూలీవారు చేయలేదు. అది అందరు చేయలేరు. గుండెనిబ్బరం ఉన్నవారే చేయగలుగుతారు. శవాలను తగలబెట్టే విషయంలో సింగి రేణి కాలరీల నుంచి యింకా ఇతర బృందాలను పంపించడం జరిగింది. రాజమండ్రి సెంట్రల్ జైలు నుంచి ఖైదీలు, ఇంకా ఇతర స్వచ్ఛంద సంస్థలు ఈ కార్యక్రమాలు చేపట్టడం జరిగింది. మేము చూసిన ప్రాంతాలలో, బందరుకు మూడు కిలోమీటర్ల దూరంలో ఉన్న శామాయపేట పూర్తిగా డిప్రెస్ తప్ప ఏమీ కనబడడము లేదు. ఇంకా క్రింద శవాలు వున్నాయి. తీయలేదు. అక్కడున్న వారు కృషి చేయడం లేదు. వైవారు వచ్చి తీయాలంటే జరగడంలేదు. 10, 15 రూపాయలు యిస్తాము రమ్మంటే ఏ ఒక్కరు వచ్చే పరిస్థితి కనబడడంలేదు. కేవలం ప్రభుత్వానిదే భాధ్యత అంటే పొరబాటు. ప్రభుత్వంతో బాటు స్వచ్ఛంద సంస్థలకు భాధ్యత ఉంటుంది. సైక్లోను వార్నింగ్స్ సరిగా ప్రజలకు అందాయా అంటున్నారు. ఒక తీర ప్రాంతం నుంచి వచ్చిన వ్యక్తిగా చెబుతున్నాను. సైక్లోన్ వస్తుంది. తుఫాన్ వస్తుంది జైటుకు పొండి అంటే ఎవరూ పోరు. కోససిమ ప్రాంతంలో ప్రతి సంవత్సరం గోదావరి వరద నీరు వస్తుంది. గుమ్మంలోకి నీరు వచ్చి, ఆర్.డి.బి. వచ్చి వరద వస్తుంది, వెళ్ళిపొండి అంటే మాకేమీ ఫరవాలేదు, మెట్టప్రాంతాలకు సర్దుకుంటాము అని అంటారు. టైడల్ వేవ్ వస్తుందని చెప్పారా అన్నారు. గంట గంటకు రేడియో స్టేషన్ నుంచి లేటువ్ వెడర్ బుటెటన్ ప్రసారం చేస్తూ ఇన్ని కిలోమీటర్స్ వేవ్ లెస్ట్ వస్తోందని చెప్పడం జరిగింది. వారందరిచేత ఎందుకు వెకేట్ చేయించలేదని అడుగుతున్నారు. నెల్లూరు జిల్లా నుంచి శ్రీకాకుళం జిల్లా వరకు కొన్ని వందల కిలోమీటర్స్ ఉండే కోస్టల్ లైను లో వందల వేలాది గ్రామాలలో ప్రజలు మొఖిలెజ్ చేయాలంటే ఎన్ని లక్షల మంది చేత వెకేట్ చేయించగలరు. అఫీషియల్స్ వచ్చి లేవమని చెప్పారా అంటే చెప్పారన్నారు. ఎందుకు వెళ్ళలేదు అంటే ఇలాంటి వార్నింగ్స్ వింటూనే ఉన్నాము. ఇంకా దేశం మీదకు పోతోంది, మామీద రాలేదు, అందుచేత భాళి చేయలేదన్నారు. సముద్రంలో దివిసీమ ప్రాంతంలో నేను స్వయంగా

అక్కడ వారిని క్రాస్ ఎగ్జామిన్ చేశాను. ఇంత నీరు వస్తున్నదంటే ఎందుకు వెళ్ళలేదంటే సాయంకాలము మోకాలి లోతు నీరు వచ్చినది. అటకల వైన కూర్చున్నాము. 5 గంటలకు యింకానీరువస్తే ఇంటి వైకప్పు మీద కూర్చున్నాము. 7 గంటలకు ఇళ్ళ వైకప్పు వరకు వచ్చి ఎగిరి పోవడం మూలంగా కొట్టుకు పోయినాయి. చెట్లు వగైరా అడ్డము నచ్చి తిరగబడి మునిగిపోవడం జరిగిందని చెప్పారు. వార్నింగ్స్ యిచ్చినప్పటికీ కూడా ఏ స్వల్ప ప్రావర్తీని వదులుకొని పోవడానికి ప్రజలు ఇష్టపడరు. బందరులో మూడు లారీలు మూడు విలేజ్స్ కు పంపిస్తే మూడు విలేజ్స్ వారు రిటరన్ చేశారు. అమలాపురంలో ఓడ రేవు ప్రాంతానికి 19వ తారీఖున బస్సులు, లారీలు, డిప్పులు పంపిస్తే అక్కర లేదు. మేము అలవాటు పడ్డాము అని చెప్పడం జరిగింది ప్రతి గ్రామానికి అఫిషియల్స్ వెళ్ళి వాతావరణ వివరాలు చెప్పాలంటే కష్టం. రోడ్స్ చాలా బాడ్ కండిషనులో ఉన్నాయి. స్వర్ణగండి గ్రామానికి 8 కిలోమీటర్లు మట్టి రోడ్డుమీద వెళ్ళాము. మట్టి స్కాప్ చేస్తూ జీప్ వెళ్ళగలిగింది మంచి పర్షాలు పడే రోజులలో ధైర్యం చేసి వెళ్ళాలి తప్ప మామూలుగా వెళ్ళే పరిస్థితి లేదు. బాడ్ రోడ్ కండిషన్స్ ప్రతి గ్రామానికి అఫిషియల్స్ ను పంపించారా అంటే అది హ్యూమన్లీ యింపా జిబుల్. సప్లయ్స్ విషయంలో చాల చోట్ల సప్లయ్స్ అందలేదు అన్నారు. అది దృష్టిలో పెట్టుకొని వారిని ఎగ్జామిన్ చేశాము. హ్యూమన్లీ సైకాలజీ, సెల్ఫిష్ నెస్ ఉంటుంది. నిజంగా అందినటు వంటి వారు కూడా అందలేదని చెబుతున్నారు. దీనికి తోడుగా ప్రెట్టి పోలిటీషియన్స్ అక్కడక్కడ విజిటర్స్ దగ్గరకు వెళ్ళి సప్లయ్ చేయలేదు. గుడ్డలు సప్లయ్ చేయలేదు, యిచ్చినాకూడా లేదని చెబుతున్నారు. అక్కడ ఉండే వాళ్ళను క్రిటికల్ గా ఎగ్జామిన్ చేస్తే కార్డ్ మీద రేషన్ యిచ్చినట్లుగా, బట్టలు యిచ్చినట్లుగా, కిరోసిన్ యిచ్చినట్లుగా ఎంట్రీస్ కనబడుతున్నాయి సెల్ఫిష్ నెస్ మానవ నైజం. ఎవరైనా యిస్తున్నా కూడా యివ్వలేదని చెబుతూ ఉంటారు ఏ వైన స్వచ్ఛంద సంస్థలు వచ్చి యిస్తున్నట్లయితే యివ్వలేదని మరల తీసుకోడానికి ప్రయత్నాలు చేస్తున్నారు. అది జరగకుండా బాధ్యత తీసుకోవలసిన అవసరం ప్రభుత్వానికి వున్నదని మనవిచేస్తున్నాను. రంగనాయక పేట గ్రామంలో సుమారు 200 మంది చనిపోవడం జరిగింది. డిప్రెస్ అయిపోవడం జరిగింది. శవాలను ఇండ్ల క్రింద కప్పిపెట్టారు. అక్కడి ప్రజలు ఇక్కడ ఉండలేము యింకెక్కడైన యిట్లు కట్టుకుంటాము అంటే బందరు అవుట్ స్కర్ప్స్ లో కాలని ఏర్పాటు చేశారు. శారదానగర్ కాలని కడతాము అన్నారు. వారు చెబుతున్నది ఏమంటే పశ్చిమ వారు మూడు సెంట్రాళూమి యిస్తాము అంటున్నారు. దూడను కట్టుకోవాలన్నా బండి పెట్టుకోవాలన్నా ఆ భూమి సరిపోదు కనుక 5 సెంట్రాళూమి యివ్వమని కోరుతున్నారు. అగ్రికల్చర్ లేబరర్స్ మా అగ్రికల్చర్ యింప్లి మెంట్స్ కొట్టుకుపోయినాయి, తల ఒక పాఠ గునపం యిచ్చే ఏర్పాటు చేయవలసిందిగా కోరడం జరిగింది. ఆదే విధంగా మిగతా గ్రామాలు చూచాము. సర్నగండ్ల గ్రామంలో 1880 మంది ప్రజలుంటే 814 మంది చనిపోయారు.

4-30 p.m.

చాలా పాథటిక్ విషయం, ఒకే కుటుంబంలో అరుగురు సభ్యులు చనిపోయారు. ఐదు సంవత్సరాల పిల్ల వాణ్ని తుఫాను పెనుగాలితో భుజం మీద పెట్టుకుని రెండు మైళ్ల దూరం ఈదిన తరువాత పిల్ల వాడు పీకిచి కౌగలించుకునే ఉన్నాడు కాని చచ్చిపోయాడని కూడా తండ్రికి తెలియదు. ఈ విధమైన పాథటిక్ ఇన్ ఫ్లెన్స్ ఎన్నో చూచావటం. వారందరు చేపలు పట్టే వృత్తిపై జీవించేవారు. వారికి ప్రత్యేకమైన కాంప్ ఎరేంజీ చేశాం. ఐనప్పటికీ ఇప్పుడు రేషన్లు ఇవ్వడం తగ్గించినట్లు ఉంది. ప్రభుత్వం మాత్రం ఎన్నిరోజులు పోషించగలదు? వారు కోరింది ఏమిటంటే—చేపలు పట్టడానికి కావసిన బోట్లు, నెట్లు సర్ఫరాల చేయించాలని కోరారు. వారి రిహబిలిటేషన్ కోసం ఇది అవసరం, వారికి కావలసిన బియ్యం వగైరా రేషన్లు సప్లయ చేయించాలనికోరారు. బోట్లు తయారు కావడనికి టైం పడుతుంది కనుక కొంత నూలైన ఇస్తే నెట్లు అటుకుని చేపలు పట్టుకునే అవకాశం ఉంటుంది. అటువంటి ఏర్పాటుచేయాలని వారు కోరారు. ఆ గ్రామం నుంచి 7-8 కిలో మీటర్లు ప్రయాణం చేస్తే తప్ప మైయిన్ రోడ్డు టచ్ కాదు. ఈ సందర్భంలో గుర్తించవలసింది ఏమిటంటే—ప్రతి ఒక చిన్న గ్రామం మైన్ రోడ్డును టచ్ చేస్తు నెట్ వర్క్ ఆఫ్ రోడ్స్ డెవలప్ చేసే ఇకముందు ఇటువంటి ప్రమాదాలు సంభవించినప్పుడు చాలా ఉపయోగకరంగా ఉంటుంది. ఈ సందర్భంలో నేను గ్రహించిన విషయాలు ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. మొట్టమొదట రిలిఫ్ కార్యక్రమాలు సక్రమంగా ఆపరేట్ కావడానికి మున్ముందు ఎటువంటి విమర్శలు రాకుండా ఉండడానికి ఎక్కడైనా ఏదైనా పొరపాటు జరిగితే చెక్ చేసే అవకాశం ఉండాలి. సొసైటీలో ఎప్పుడూ బ్లాక్ పిప్ ఉంటారు. పోలీసులో ఉంటారు, ఆధికారులలో ఉంటారు, అందరిలోనూ ఉంటారు. దొంగలంటూ వేరే ఎక్కడనుంచి రానక్కరలేదు, అక్కడ ఉండే వారే చనిపోయిన వారి చేతులు కోసి గాజులు తీసుకున్న సంఘటనలున్నాయి. కుప్ప తగులబడుతుంటే పేలాలు వేయించుకునే వారుంటారు. సమాజంలో ఇటువంటి ఆపద సంభవించినప్పుడు ఈ విధంగా చేసేవారుంటారు. ఉద్యోగులలో పొరపాట్లు చేసే వారు ఉంటారు. సహజం. ఐతే బ్లాంకెట్ గా ఒకే విమర్శ మొత్తం ప్రభుత్వంపై చేయడం, ప్రభుత్వం అంతా కరప్ట్ అనడం పొరపాటు దానివల్ల ప్రయోజనం కూడా లేదు. మధ్యనే ఐనతా పార్టీ పార్లమెంటు సభ్యులు ఆ ప్రాతం తిరిగి ఒక బ్లాంకెట్ స్టేటుమెంటు చేశారు, ఈ ప్రభుత్వం ద్వారా జరిగే సహాయకార్యక్రమాలు అంతా కరప్ట్, మోసం అన్నారు. సుఖ్య మంత్రి గారి దృష్టికి తెచ్చినప్పుడు ఏదైనా స్పెసిఫిక్ ఇన్ ఫ్లెన్స్ వాద్యునికి తెస్తే తక్షణం చర్య తీసుకుంటాను అన్నారు. కొద్ది రోజులలోనే కొంతమంది ఆఫీసర్లను సస్పెండ్ చేయడం జరిగింది. స్పెసిఫిక్ ఇన్ ఫ్లెన్స్ ఉంటే ప్రభుత్వ దృష్టికి తేవాలి తప్ప జనరలైజ్ చేయడం పొరపాటు. ఇక ముందు ఇటువంటి విమర్శలు రాకుండా గ్రామ లెవెలు నుంచి ఆల్ పార్టీ కమిటీలను వేసివారి సమక్షంలో సహాయ. కార్యక్రమాలు జరిగే ఏర్పాట్లు చేస్తే

విమర్శలు తగ్గుతాయని అనుకుంటున్నాను. అక్కడ ఉండే రైతులకు ప్రజలకు ప్రభుత్వం ఏ విధమైన సహాయ కార్యక్రమాలు అందజేస్తున్నది తెలుసుకునే అవకాశం లేదు. కనుక పబ్లిసిటీ వింగ్ నుంచి తగినంత పబ్లిసిటీ ఏర్పాటు చేస్తే బాగుంటుందని భావిస్తున్నాను. అనేక మైన ఫిలాంట్రఫిక్ సంస్థల వారు వాన్స్ లో లారీలలో ఎస్సీ తెస్తున్నారు. వారు రోడ్డు సైడ్ న ఎవరు నివసిస్తే వారికి డిస్ట్రిబ్యూట్ చేసి వెళ్ళిపోతున్నారు. లోపల ఉండే వారికి మరింత అవసరం ఉన్న వారికి అందకుండా పోతున్నది. అందువల్ల వల్లరబుల్ పాయంట్స్ లో ఛెక్ పోస్టులు ఏర్పాటు చేసి ఏ ఏ గ్రామాలలో అవసరాలు ఏ విధంగా ఉన్నది వాలంటరీ సంస్థల వారికి తెలియజేస్తే డబుల్ ఎంప్లీ కాకుండా సహాయం ఉపయోగపడుతుంది. వారికి ఇష్టం వచ్చిన చోటనే డిస్ట్రిబ్యూట్ చేయవచ్చు. వారికి ఈ సమాచారం అందజేసే ఏర్పాటు ఉంటే బాగుంటుందని భావిస్తున్నాను. రిహాబిలిటేషన్ ఆర్గనైజేషన్ వారు ఇండ్లు కట్టించే ఏర్పాట్లు చేస్తాం అంటున్నారు. వీటిని అన్నింటిని సింక్రెజ్డ్ చేసి ఒక క్వో ఆర్డినేట్ బాడీకి అప్పగిస్తే ప్రాపర్ గ్రూపింగ్ జరిగి రిహాబిలిటేషన్ కు బాగుంటుందని నేను భావిస్తున్నాను. పశువులు నష్టపోయిన సందర్భాలలో ఎడ్లు పోయిన వారికి ఎడ్లు, ఆవులు పోయిన వారికి ఆవులు, గేదెలు పోయిన వారికి గేదెలు సహాయం చేయవలసిన అవసరం ఉంది. లోకల్ మార్కెట్లలోనే ప్రొక్యూర్ చేసే రేట్లు పెరుగవచ్చును కనుక పంజాబు, హర్యానాల నుంచి తెప్పించినట్లయితే చిప్ రేటుకు దొరికే అవకాశం ఉంది. లోకల్ గా ప్రొక్యూర్ చేస్తే ఉపొగ్రులనుంచి కూడా పొరపాట్లు జరిగే అవకాశం ఉంది. కనుక ఇతర రాష్ట్రాలనుంచి తెప్పించాలని కోరుతున్నాను. రిక్లమేషన్ ఆఫ్ లాండ్ విషయం ఉంది. సెలెన్ వాటర్ ఫిలమెంట్ వల్ల చాలా నష్టం వస్తుందని అనుకున్నప్పటికీ అనుకున్నంత హావక్ కాలేదేమో అనిపిస్తున్నది. ఏది ఏమైనప్పటికీ తక్షణం సాఫ్ట్ వాటర్ తో వాష్ చేసి అవసరమైతే బుల్ డోజర్ల తో సెలెన్ ఫిలమెంటును తొలగించి రైతులు బాధ పడకుండా అవసరమైతే జిప్సం కూడా చేర్చి—ఆ కాస్ట్ ప్రభుత్వమే భరించి—భూములు రిక్లయిం చేయించే ఏర్పాటు చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. క్రాప్ ఇన్ షూరెన్స్ పెట్టడం అనేది ప్రభుత్వానికి ఇనివిటబుల్ ఐవ పరిస్థితి వచ్చింది. భారత ప్రభుత్వంతో కన్సల్ట్ చేసి ఎక్స్ పెరిమెంటల్ జేసిన్ మీద సై నా మన రాష్ట్రంలో క్రాప్ ఇన్ షూరెన్స్, కాటిల్ ఇన్ షూరెన్స్ ఏర్పాటు చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. కృష్ణా, గుంటూరు జిల్లాలలో మాత్రమే కాకుండా తూర్పు గోదావరి జిల్లాలో కూడా అరటి తోటల రైతులు చిన్న రైతులు వివరీతమైన సహానికి గురి ఐనారు. ఒకటి రెండు ఎకరాలున్న రైతులున్నారు. గెల వేసిన తోట కంప్లీట్ గా గ్రౌండ్ ఐపోయింది, అటువంటి వారికి సబ్సిడీ ఇవ్వడం న్యాయమని మనవిచేస్తున్నాను. సైడిల్ బ్యాంక్స్ దివి సీమలూ నిర్మించాలని అనుకున్నారు. తూర్పు గోదావరి జిల్లాలో కూడా సైడిల్ బ్యాంక్ అవసరం ఉంది. దివి సీమలో క్రాప్ చేసింది

కాని ఒక స్టేజీలో కాకినాడ వద్ద క్రాస్ చేసే ప్రమాదం ఉందని బులిటిన్స్ వచ్చాయి. ఇకముందు ఇటువంటి ప్రమాదాలు ఎదుర్కోడానికై కోస్తా వెంబడి అంతా టైడల్ బాంక్ నిర్మించే ఏర్పాటు చేయించాలని కోరుతున్నాను. అధిక వర్షం వల్ల ఎక్కువగా వంట పాడైపోవడానికి వీలుంది. డ్రైనేజీ వర్క్స్ మనం శ్రేకవ్ చేసినప్పటికీ ఇంకా శ్రేకవ్ చేయవలసినవి చాలా ఉన్నాయి. వాటర్ ఎక్కువగా ఛోక్ అప్ జపోడంవల బోట్ ఫో లేకుంటూ ఇనండేషన్ వల క్రాస్ డామేజీ కావడం జరిగింది. ఇది జరుగుకుండా ఉండాలంటే డ్రైనేజీ బాగు చేయించడానికి డిడ్స్ క్లియరెన్స్ కు టాప్ ప్రయారటీ ఇచ్చి కేవు వర్కింగ్ సీజన్ లో ఎక్కువ మొత్తాలు కేటాయించాలని మనవిచేస్తున్నాను. సైకోస్ మిటిగేషన్ కమిటీ వారు 1971 లో ఇచ్చిన రిపోర్టులో బందరు వద్ద రాడారు డిటెక్షన్ కేంద్రం ఏర్పాటు చేయాలని చెప్పారు. దానిని ఎవరు కట్టాలి, కేంద్రానూ, రాష్ట్రానూ అనే మీమాంసలో పడి అది వెనుకబడి ఉండ వచ్చును. ఈ కెలామిటీ దృష్ట్యా తక్షణం రాడారు డిటెక్షన్ సెంటరు ఏర్పాటు చేయాలని నేను కోరుతున్నాను.

4-40.p.m

ఇటువంటి నేచురల్ కెలామిటీస్ వచ్చినప్పుడు ఇదివరకు కేంద్ర ప్రభుత్వం గ్రాంట్స్ ఇచ్చేవారు. ఆ పద్ధతిని తీసివేసి స్టాన్ అడ్వాన్స్ క్రింద యిస్తామనడం వల్ల ఏవిధంగాను గ్రాంటు యిచ్చే అవకాశం పోయింది. 6 వ ఫెనాన్స్ కమిషన్ రిపోర్టును సబ్మిట్ చేసేనాటికే ఇటువంటి కెలామిటీస్ వస్తాయని వారు ఊహించి వుండకపోవచ్చును. ఒక సెంచరీ క్రితము ఇప్పుడు వచ్చిన అనుభవాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని 6 వ ఫెనాన్స్ కమిషన్ యిచ్చిన ఇన్ స్ట్రక్షన్స్ ని బై పాస్ చేసి రాష్ట్రానికి సహాయముక్రింద యిస్తే బాగుంటుంది. అన్ని పార్టీలవారు రాష్ట్ర ప్రభుత్వము వెనుక వుంటారు. తగిన కృషి చేసి కేంద్రమునుంచి తగు సహాయము పొందడానికి కృషి చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. ఇక రెమిషన్ విషయం. అది ఎప్పుడో బ్రిటిష్ వారి హయాములో ఏర్పాటు చేసినది. రూపాయకు పావలాకంటే తక్కువ వంట పస్తేనే పూర్తి రెమిషన్, అంతకంటే ఎక్కువ 6 అణాలవంట వండితే 50 పెర్సెంటు రెమిషన్ అంటున్నారు. వున్న కాలములో వేసే ఇన్ ఫుట్స్ వేరు. అప్పుడు ఎకరానికి ఏ 200 రూపాయలో పెట్టుబడిక్రింద సరిపోయేది. ఇప్పుడు 1000 రూపాయల పెడితేగాని వంట వండే పరిస్థితి లేదు. 6 బస్తాలు వండితే తప్ప రైతుకుతాను ఖర్చు పెట్టిన పెట్టుబడి రాదు. అటువంటప్పుడు 300 కె. జి. లు వండితే రెమిషన్ రాదు అంటే రైతు ఏమి అవుతాడో అలోచించండి. దీనిని సవరించవలసిన అవసరం వుంది. లేకపోతే రైతుకు తీరని లోటు చేసినవారమవుతామని చెబుతూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ సాగి సూర్యనారాయణరాజు:—అధ్యక్షా, ఉప్పెన వచ్చి ఇంత ప్రమాదము జరుగుతుందని నేను ఎన్నడూ అనుకొనలేదు. మహాఘోరము జరిగింది. ఆ రెండుజిల్లాలో ఎంతఘోరము జరిగినదో ఇప్పటికీ చెప్పరుచూస్తూ వుంటే కళ్ల వెంబడి నీరు వస్తున్నది. ఆ రెండుజిల్లాలో ప్రాణనష్టము ఎక్కువగా జరుగుటవల్ల ఎక్కువగా

బాధపడుతున్నాము. నేను 19 వ తేదీన బయలుదేరి 21 నాటికి నన్నీపట్నం చేరుకున్నాను. ఎట్లా చేరుకొన్నానో దేవుడికే తెలియాలి. రోడ్లపైన పడివున్న ఎలక్ట్రిక్ పోల్స్, చెట్లు చూస్తూవుంటే ఎంత క్షిప్రమైన గాలివాన వచ్చినదో ఆశ్చర్యము వేసినది. చిన్న కారులో రావడమునల్ల బారిపోడుగునా వున్న చెట్లను తొలగించుకుంటూ ఎట్లాగో చేరాము. నేను 21, 22 తేదీలలో మా 5, 6 తాలూకాలు తిరిగాను. 4 తాలూకాలు ఆనుకొన్నారు. కాని 5, 6 తాలూకాలు అని మనవిచేస్తున్నాను. మాడుగుల, అనకాపల్లి, ఎలమంచిలి, నర్సీపట్నం, చోడవరం తాలూకాలలో పంట పూర్తిగా నష్టపడింది. పంట క్రింద భూములలో బాగా పండినది అని సంతృప్తితో వున్నాము కాని వరద రావడముతో శుక్రముగా తుడిచిపెట్టుకుని పోయింది. ఆ ప్రాంతములో జననష్టము లేదు కాని పంటలు నాశనమైపోయాయి. మాడుగుల, వడ్డాది, చోడవరం ప్రాంతాలను చూస్తే కళ్లపెట్ట కళ్లు వస్తాయి. నర్సీపట్నం తాలూకాగురించి ఎవ్వరూ అనుకొనడం లేదు. అసలు విశాఖపట్టణం జిల్లాకు పీఠీ నష్టము లేదని అనుకోవద్దు. కొన్ని గ్రామాలలో 10 యిళ్లు పోతే 100 ఇళ్లు పోయాయని, కొన్ని చోట్ల 100 పోతే 10 మాత్రమే వ్రాశారు అంటున్నారు. ఇంటికి 150 రూపాయలు యిస్తున్నారు. దానిలో కొంత వసూలుచేసుకుంటున్నారని అంటున్నారు. నేను చూడలేదు కాని విన్నాను. నర్సీపట్నంలో నాకు 10 ఎకరాలు వుంది. ఈ సం. కనువు లేదు అనుకొన్నాను. కాని 19; 20 తారీఖులలో వచ్చిన వరదే కాకుండా 25 వ తేదీన కుంభవృష్టి కురిసినది. సీరు చేలలో 15 రోజులు నిలవ వుండడము వల్ల గింజ మొక్కలువచ్చేసి గడ్డి నల్ల బడిపోయింది. గడ్డి పశువులు తినడానికి కూడా పనికి రాకుండా పోయింది. అగడ్డి వేస్తే పశువులకు బబ్బులు వస్తాయి కూడా. ఆ 5 తాలూకాలలో మెరక గ్రామాలకు అంత నష్టం లేదు. పట్టి గ్రామాలు దెబ్బ తిన్నాయి. తునిదగ్గరనుంచి వున్న పరియా తాండవ రిజర్వాయరు క్రింద చిన్న వరద వచ్చినప్పటికీ పంట నాశనమైపోయేది. ఇప్పుడు రిజర్వాయరు కట్టడము వల్ల కొద్ది నష్టముతో సరిపోతున్నది. అక్కడ ఉన్న సత్యవరం అనే గ్రామము నుంచి 25, 50 మంది 10, 15 సం.ల క్రితము గుంటూరు జిల్లాకు వెళ్లిపోయి అక్కడ తమలపాకులు అవి పండించుకుంటూ వుంటున్నారు. ఇప్పుడు గుంటూరు జిల్లా దెబ్బతినడము వల్ల మరిల సత్యవరం వచ్చారు. వారికి తినడానికి తిండి లేదు. వుండడానికి వసతి లేదు. సత్యవరంలో ఇదివరకు వున్న ఆస్తులు పోయాయి. గుంటూరులోని ఆస్తులు దెబ్బతిన్నాయి. సుంకపూరు మల్లవరం బాడవ అని వుంది. చెరుకుతోట కోసినది కోసినట్టుగా కొట్టుకు పోయింది. మా పరియాలో చెరుకు ఫ్యాక్టరీ ఇప్పుడు ఆడుతున్నారు. రెండు మాసాలుగా పడిపోయిన చెరుకులో ఎంత దిగుబడి వస్తుందో ఆలోచించండి. అటు ఫ్యాక్టరీ, ఇటు రైతుకు నష్టమే. అందువల్ల విశాఖపట్నం జిల్లాకు నష్టము రాలేదనుకొనడము పొరబాటు అని మనవిచేస్తున్నాను. మంత్రుల స్టేటుమెంట్స్ పేపర్సులో పడతాయి కాని మా స్టేటుమెంట్స్ పడవు. ఎందుకు వేయలేదని మేము

అడిగితే మేము పంపాము కాని వారు పేపర్లలో వేయలేదని మా ప్రాంతపు పత్రికా విలేఖరులు చెబుతారు.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు:—అయితే రాజుగారు మంత్రి పదవికి ఎందుకు రాజీనామా యిచ్చినట్లు?

శ్రీ సాగి సూర్యనారాయణరాజు:—దేశానికి వచ్చిన నష్టమును దృష్టిలో పెట్టుకొని నా పదవికి త్యాగము చేశాను. నేను నా మంత్రిపదవికి రాజీనామా చేశాను. కాని రావుగారు మంత్రి అవగలరా రాజీనామా చేయడానికయినా. లేవు వచ్చే ఎన్నికలలో వారికే తెలుస్తుంది. విశాఖపట్నం జిల్లాలోని 6 తాలూకాలలో డెబ్బ తిన్న గ్రామాలలో రెమిషన్ యివ్వడమే కాకుండా పూర్తిగా రైతులకు సహాయము చేయవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వము పైన వుందని మనవి చేస్తుంటామని తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ యమ్. నాగిరెడ్డి:—అధ్యక్షా, ఇలాంటి పెనుతుఫాను దాదాపు 100 సం.ల క్రితము వచ్చినదని, ప్రతికలద్వారాను, ఉన్న రికార్డుస్నిబట్టి వింటున్నాము. ఇక్కడున్నవారెవరూ ఇటువంటి పెనుతుఫాను చూసివుండలేదు. ఈ తుఫాను వచ్చినసందర్భములో ప్రభుత్వము ఏమేరకు తన కర్తవ్యమును నిర్వహించినది, ఏమేరకు నిర్వహించలేదు అనే తర్జనభర్జనలు, కేంద్ర ప్రభుత్వముపైన రాష్ట్ర ప్రభుత్వము, కాంగ్రెస్ పార్టీ పైన జనతా పార్టీ, విమర్శలు చేసుకొనడము వింటున్నాము. ఇప్పటికీ వింటున్నాము. వాటి వాదనివాదాల్లోకి పోయేదానికి బదులు పెను తుఫాను వచ్చిన తరువాత ఈనాడు రాష్ట్ర ప్రభుత్వము కాని, కేంద్ర ప్రభుత్వము, కాని అనార్థల యెడల, ప్రజల యెడల, రైతుల యెడల, వ్యవసాయ కార్మికుల యెడల, పారిశ్రామిక కార్మికులయెడల ఎలాంటి వైఖరిని తీసుకుంటున్నారు. ఏమేరకు సహాయపడుతున్నది, అనేది పరిశీలించవలసిన అవసరము వుంది. ఈ చర్చలను దృష్టిలో పెట్టుకుని ఇకముందైనా ప్రభుత్వము ఉదార వైఖరిని ప్రదర్శించి అన్ని వర్గాలను ఆదుకోవలసిన అవసరం వుందని మనవిచేస్తున్నాను.

4-10 p. m.

నిజమే, అనేకవేలమంది చనిపోయారు. మనం వారికి సానుభూతి చూపించాము. ఏదో మాదిరి నష్ట పడిన వారిని మనం ఆదుకోవాలి. ఆలస్యం అయినా వారిని ఆదుకోవాలి కదా. ఇంట్లు కట్టుకోటానికి 600, 700, 800 రూపాయిలు అయినా 100, 150 రూపాయలైనా ఇవ్వటానికి ప్రభుత్వం ముందుకు వచ్చింది. ఒక మేరకు సహాయం వారికి అందిందనే చెప్పాలి. వాస్తవాన్ని వాస్తవం అని చెప్పాలి. కాని ఇంకా కొంతమందికి అందవలసివుంది. కాని ఇంతటితో ఆపవలసినదని కలెక్టరు ఉత్తర్వులు ఇచ్చారు. చేనేత పారిశ్రామికులకు, కమ్మరులకు వ్రడంగులకు ఇంకా సహాయం అందవలసివుంది. ఇతర బలహీన వర్గాల వారికి సహాయం అందడంలో ఆలస్యం జరుగుతున్నది. సహాయం చేయడం కొంతమేరకు సఫలీకృతం అయినా ఇంకా కొంత మేరకు అందవలసివున్నది. కనుక ఇంతటితో ఆపకుండా ఇంకా విరివిగా నిధులు అందించవలసివుంది. అందుకు

డబ్బును కేటాయించవలసివుంది. అయితే ఈ సందర్భంలో ఒక విషయం ప్రత్యేకంగా ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకురావలసివుంది. ఈనాడు ప్రభుత్వం రైతాంగం విషయంలో తీసుకోవలసిన చర్యల గురించి మనవిచేయదలచుకున్నాను. పంటలు దెబ్బతిన్న రైతాంగాన్ని ఆదుకొని వారికి ఉదారంగా సబ్సిడీ ఇవ్వవలసిన అవసరం వుంది. మన రాష్ట్రానికి కాకుండా మొత్తం దేశానికే అన్నపూర్ణ అని పేరు పొందిన మన రాష్ట్రంలోని రైతాంగం విపరీతమైన నష్టానికి గురైనప్పుడు ఆ విషయంలో ముఖ్యమంత్రిగారు కాని, రెవెన్యూ మంత్రిగారు కాని తీసుకొనే చర్యలు నామమాత్రంగా వుంటున్నాయి కాని లెక్కలోకి వచ్చేవిగా లేవు. కలెక్టరు, డిస్ట్రిక్ట్ ఎగ్రికల్చర్ ఆఫీసర్ ఇచ్చిన లెక్కలనే నేను మీ దృష్టికి తీసుకుస్తాను. ఒక్క గుంటూరు జిల్లాలో 192 లక్షల విలువ గల 22 వేల పశువులు చనిపోయాయి. 40 లక్షల విలువ గల మేకలు, గొర్రెలు 80 వేలు చనిపోయాయి. 250 లక్షల విలువచేసే 25 వేల ఇండ్లు, 750 లక్షల విలువచేసే 31 లక్షల 6 వేల ఇండ్లు పోయాయి. ఇక పంటల విషయం చూస్తే ఒక్క గుంటూరు జిల్లాలో 5 లక్షల 95 వేల ఎకరాలలో 50 కోట్ల 42 లక్షల విలువచేసే వరి దెబ్బ తిన్నది. మగర్ కేస్ 12 వేల 400 ఎకరాల పంట పోయి 6 కోట్ల 20 లక్షలు నష్టం వచ్చింది. లజా 90 వేల ఎకరాలలో పత్తి పోయి 27 కోట్ల 58 లక్షలు నష్టం వచ్చింది. ఇలాగే అరటి ఇతర పంటల వల్ల 208 లక్షల నష్టం వచ్చింది. కూరగాయల వల్ల 7 లక్షల 20 వేలు నష్టం వచ్చింది. ఈవిధంగా ప్రభుత్వ అధికారులు ఇచ్చిన లెక్కల ప్రకారం చూస్తే ఒక్క గుంటూరు జిల్లాలో 105 కోట్ల 72 లక్షల విలువగల పంటలు దెబ్బతిన్నాయి. అఖిల పక్షరైతుల సభకు రెవెన్యూ మంత్రిగారు, చనుమోలు వెంకట్రావు గారు, చేబ్రోలు హనుమయ్యగారు, చల్లా సుబ్బారాయుడుగారు అందరూ హాజరైనారు. కాంగ్రెసు, కమ్యూనిస్టు, జనతా కు చెందిన రైతులు చాదాపు 6,7 వేల మంది సమావేశమైనారు. అక్కడ వచ్చిన లెక్కల ప్రకారం దాదాపు 200 కోట్ల రూపాయల విలువగల పంట నష్టం జరిగింది. ఆ లెక్కలో పశు నష్టం కలుపలేదు. ఒకవేళ 200 కోట్ల అంచనా ఎక్కవ అని అనుకున్నా 150 కోట్లకు ఒప్పుకోకతప్పదు. ఇతర దేశాలకు పొగాకును ఎగుమతి చేసే గుంటూరు జిల్లాలో మిర్చి, పొగాకు విపరీతంగా నష్టపడింది. పోయిన సంవత్సరం వరదల వల్ల, అంతకుముందు సంవత్సరం తెగుళ్ల వల్ల, ఈ సంవత్సరం తుఫాను వల్ల, ఇలా వరుసగా మూడు సంవత్సరాల నుండి దెబ్బ తింటున్న రైతాంగాన్ని ఎలా ఆదుకోవాలని ఆలోచించకుండా రెవెన్యూ మంత్రిగారు ఏమీ పట్టనట్లు వూరుకొంటున్నారు. అక్కడకు వచ్చి పొన్నూరు, బాపట్ల, రేపల్లె, తెనాలి, గుంటూరు మంగళగిరి తాలూకాలకు, పత్తెనపల్లిలో రెండు ఫిర్యాదులకు, నర్సరావుపేటలో కొంత ప్రాంతానికి రెమిషన్ ఇస్తాము కాని పలనాడు వినుకొండకు ఇవ్వము అని వారు చెప్పారు. కలెక్టరు ఇచ్చిన లెక్కల ప్రకారమే పలనాడులో 45 వేల ఎకరాల ప్యాడిలో 12 వేల ఎకరాలు పోయిందని, 24 వేల 500 ఎకరాల పత్తిలో 19 వేల ఎకరాల పంట పోయిందని, 29 వేల 732 ఎకరాల మిర్చిలో

29 వేల 732 ఎకరాలూ పోయిందని తేలింది. అటువంటప్పుడు వినుకొండ, పలనాడులకు ఇవ్వము అని రెవెన్యూమంత్రిగారు చెప్పడం ఏమిటని అడుగుతున్నాను. అక్కడి రైతాంగం అంతా తహసిల్దారు దగ్గరకు వెళ్లి అడిగితే కుమ్మలేటివ్ ఎఫెక్ట్ చూస్తామని చెప్పారు. అంటే ఇప్పుడు పోయినా రేపు దాక్వా పంట రావచ్చు కదా, అప్పుడు కూడా పోయి మొత్తం పంటలో పావలా లోపు పంట పోతే అప్పుడు ఇస్తామని చెబుతున్నారు. అంటే వారి అభిప్రాయం దాక్వా పంట కూడా పోయి రైతాంగం అంతా స్త్రానానికి పోవాలనేమో అర్థం కావడం లేదు. డెల్టాలోవరి వేయటానికి 500 రూపాయలు అయితే పంటకు 3 వేలు వస్తుంది. వాణిజ్య పంటకు ఎకరానికి 3,4 వేలు పెట్టుబడి పెట్టాలి, రానిని బట్టి వాణిజ్య పంట పోయిందంటే ఎంత నష్టం వస్తుందో అలోచించండి. ఒక రైతుకు 20 ఎకరాల మిర్చి పోయిందంటే 20,30 వేల రూపాయలు పెట్టుబడి పోయి ఒక పైన రాకపోతే ఆరైతు ఎప్పటికీ కోలుకుంటాడో ఆలోచించాలి. అటువంటి వారిని గురించి వట్టించుకోకుండా మిలటరీని అడిగారా, వారు వచ్చారా అనే విషయాలపై తర్జనభర్జనలు జరపడం సమంజసంగా లేదు. ప్రతి రైతూ పంట కోల్పోయి నాశనమయ్యాడు. మొన్నటి క్యాబినెట్ మీటింగులో గుంటూరు జిల్లాలో రైతులకు కోటి రూపాయలు అప్పులు ఇవ్వాలని నిర్ణయించుకున్నారట 200 కోట్లు పంట నష్టం వస్తే ఒక కోటి రూపాయలు అప్పు యిస్తామంటే ఎట్లా? మొట్టమొదట మార్జినల్ ఫార్మర్స్ కు. స్మార్ట్ ఫార్మర్స్ కు 33 శాతం 25 శాతం సబ్సిడీ యిస్తామని ఆశ చూపి, అప్పుడు అది తరువాత చూద్దాము ముందు అప్పుకు సంతకము పెట్టుమంటున్నారు. కోటి రూపాయల అప్పుతో ఏ మేరకు ఆడుకుంటారు? కోటిరూపాయలు ఎంత మంది రైతులకు యిస్తారు? పది తాలూకాలలో వరి ధాన్యం రీలక్షల ఎకరాలలో పోతే మిర్చి వత్తి పదిలక్షల ఎకరాలలో పోతే కోటి రూపాయల అప్పు - బిడం - అంటే ఎట్లా? ఐ యం ఎస్ లోన్ను యిస్తామని బ్యాంకులకు చెబుతుంటున్నారు. బ్యాంకులను అడిగితే వారు చెప్పించేమంటే యిదివరకే కొన్ని గ్రామాలను ఎడాప్ట్ చేసుకున్నాము, వాటికి అప్పులు యిచ్చాము అవి తీర్చలేదు కాబట్టి యిప్పుడు కొత్తగా అప్పులు యివ్వడానికి లేదని. నేషనల్ లెజ్జు బ్యాంకులు, ప్రెవేటు బ్యాంకులు, ప్రభుత్వం మూడు వున్నవి. బ్యాంకులు, యిదివరకు యిచ్చిన అప్పులే తీర్చలేదు అంటున్నవి ప్రభుత్వం ఏమి చేయదలచుకున్నది? ఎక్కడి నుండి తెచ్చి యిస్తారు? ఇక్కడ ఏమి చెబుతున్నారు, పాత అప్పులను దీర్చుకాళికంగా వాయిదా వేస్తున్నామని. అక్కడ వారు కొత్త అప్పులు యివ్వమని చెబుతున్నారు. అప్పులు దొరకడం లేదు. కాంగ్రెస్ సభ్యులను అడుగదలచుకున్నాను. వరుసగా మూడు ఏండ్లు పంటలు పోయిన తరువాత రైతుకు నష్ట పరిహారం సబ్సిడీ యిచ్చాలనే ఆలోచన యీ ప్రభుత్వానికి ఎందుకు రావడంలేదు? దుబక ఫ్యాక్టరీలో పనిచేసేవారికి రెబ్బతగిలితే నష్టపరిహారం యిస్తాం, ఉద్యోగస్తు చనిపోతే పది వేల రూపాయల

నష్ట పరిహారం యిస్తున్నాం. రైతు 360 కోట్లు పని చేసిన తర్వాత పంట పోతే ఎకరానికి నాలుగైదు వందలు యిస్తామని ఎందుకు యీ ప్రభుత్వం ముందుకు రావడం లేదు. క్రాప్ యిన్సూరెన్సు చేయడానికి ఎందుకు ముందుకు రావడం లేదు. కేటిల్ యిన్సూరెన్సు లేదు. మూడు ఏండ్లుగా పంట పోయి రైతు నష్ట పడతాడు దివాళా తీశాడు. నష్టపరిహారం సంగతి అట్టచివ్లో ఒక రూపములో సబ్సిడీ అయినా యివ్వడానికి ఆలోచిస్తున్నారా అంటే ఆలోచించే సమస్యే లేకపోవడం చాలా విచారకరమైనటువంటి విషయము. ఐ. ఏం. ఎస్. లోన్ను కోటిరూపాయలు సరిపోవు. యింకా పెంచవలసిన అవసరముంది. అధికారంలో వున్న కాంగ్రెస్ పార్టీవారితో సహా అన్ని పార్టీలవారు పాల్గొన్న అఖిలపక్ష రైతు పదస్సు గుంటూరులో తీసుకున్న తీర్మానాలను ఆలోచించి సమస్యలను పరిష్కరించడానికి వూనుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను. పల్నాడు సత్తినపల్లి వినుకొండ నర్సరావుపేట తాలుకాలలో యిండ్ర నష్టం అయింది. ఎక్కడో కొద్దిగా పరిపంట వుంటే వుండవచ్చు మిగతా పంటలు అన్నీ డెబ్బ తిని పోయాయి, కాబట్టి మొత్తం జిల్లాలకు రిమిషను వర్తింప చేయాలి. రిమిషను యిచ్చేదానిలో కూడా ప్రభుత్వ కుట్ర వుంది. పోయిన సంవత్సరము చూశాము. జనాన్ని సంతృప్తి పరచడానికి యిక్కడ రిమిషను యిచ్చామంటారు. రెవిన్యూ మినిష్టరు నర్సారెడ్డిగారు ప్రకటించారని సంతోషిస్తాము. అవతల తెలుసుకుంటే కరణాలు మున్నబులకు తాళిదులు యిస్తారు ఆ మున్నబు కరణాలకు కలక్టరు ఆర్థ పంటా వేయమంటాడు వాళ్లు వేస్తారు. ఇక రిమిషను యిచ్చే పని వుండదు. ఆపదలో వున్నప్పుడు మాత్రం ఎప్పటికప్పుడు రిమిషను యిస్తున్నామని ప్రకటన చేయడం ఆచరణలో సున్న చుట్టడం జరుగుతుంది. ఇది ఎట్లా వుందంటే పంచ పాండవులు అంటే మంచము క్లోల లాగా మూడు అని రెండు చూపించి ఒకటి వ్రాయబోయి సున్న చుట్టడట. అందువల్ల రిమిషను అంటే నిల్ ఆయ్యే పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. అందుకని మీరు యివ్వదలచుకుంటే యివ్వండి. మీరు హెలికాప్టర్లు నుండి చూశారు. పంటలు పోయాయని పూర్తి రిమిషను ప్రకటిస్తే తప్ప లాభం లేదు. పంటలు అంచనా వేయాలంటే రైతుకు ద్రోహం చేయడం తప్ప మరొకటి కాదు, రెండవది శిస్తు రిమిషను అంటారు. దాని వెంట, తోక వుంది. నెస్సు రూపాయకు 37 పైసలు అంటారు. వాటరు రేటు అంత కంటే ఎక్కువ వసూలు అంటారు. డ్రెనేజ్ అంతకంటే ఎక్కువ అంటారు. డ్రేనేజ్ బెటర్ మెంటు సంవత్సరము పొడగించడానికి అవకాశం వుంది. ఈ సంవత్సరానికి రద్దు చేసి పొడిగించండి. కాని నెస్సులు అనే పేరుతో వాటరు రేటు పేరుతో వసూలు చేయవద్దు. వాటరు రేటు ఓల్డ్ డెల్టాలో కృష్ణా డెల్టా కలిసి వుంది. కొత్త ప్రాజెక్టులు...నాగార్జునసాగరు పోచంపాడు వాటరు రేటు కు అసలు శిస్తుకు తేడా వుంది, అందుకని శిస్తు రద్దు చేశామని నీటి తీరువా 30 రూపాయలు కట్టాలంటే రైతులు కట్టే పరిస్థితిలో లేరు, అందుకని నెస్సులు తీరువాలు అన్ని రద్దు చేశామని స్పష్టమైన ప్రకటన చేయాలి, డ్రేనేజ్,

జెటర్ మెంటు సెస్సు యింకొక సంవత్సరానికి వాయిదా వేస్తున్నట్లు ప్రకటన చేయాలి, బ్యాంకు అప్పులు అన్ని దీర్ఘకాలిక వాయిదాల క్రింద మార్పు చేస్తామని మంత్రిగారు చెప్పారు. ఆ విధంగా క్రిందికి వుత్తర్వులు యిచ్చినట్లుగా లేవు, క్రిందికి వుత్తర్వులు యివ్వాలి, క్రాప్ యిన్సూరెన్సు యింతవరకు ప్రవేశపెట్టకపోవడం ప్రభుత్వం యొక్క మొదటి పొరపాటు, అందుకని రైతుకు సబ్సిడీ యివ్వాలి. అఖల పక్ష నిర్ణయాలను పాటించాలి. పత్తి, మిర్చికి ఎకరానికి 500 రూపాయల సబ్సిడీ 1500 రూపాయల దీర్ఘకాలిక అప్పు, మాగాణి వరికి ఎకరానికి 300 రూపాయల సబ్సిడీ, 500 రూపాయల అప్పు. పొగాకు 500 సబ్సిడీ, పేదలకు కూలీలకు వేయి సబ్సిడీ, అప్పు క్రింద మూడు వేలు, చెరకు, పసుపు వాటికి 500 సబ్సిడీ వేయి అప్పు, అరటి తమలపాకులకు వేయి సబ్సిడీ, రెండు వేలు అప్పు, నిమ్మ, నారింజ, జామ, సపోట, వాటికి రెండువేల సబ్సిడీ, రెండు వేల అప్పు ఉల్లి మొదలైనవాటికి ఎకరానికి 500 సబ్సిడీ వేయి అప్పు, యీ రకంగా ఖైదులు నష్టపోయినవారికి యివ్వాలని మనవి చేస్తున్నాను. డబ్బు ఎక్కడి నుండి వస్తుందనేది ప్రతిపాది వళ్ళ వస్తుంది. మా ప్రక్కన వున్న ప్రతిపక్ష నాయకులు విజ్ఞప్తి చేసినట్లు యీ రాష్ట్ర ప్రభుత్వమే చేయ గలిగింది కాదు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వము చేయడంలో యింకా ఎక్కువ కేటాయించి చేయించడానికి అందరము ఆందోళన చేస్తాము. కాని మొత్తం అదాయము కేవలము చేతిలో పెట్టుకొని ఆ ఆదాయమునుండి రాష్ట్రములో వచ్చిన టువంటి పెను తుఫాను ఆదుకోవడానికి 72 కోట్లు, అవి కూడా ప్లాను డబ్బులో నుండి యిచ్చారంటే ఉదారంగా యిచ్చారని రంగదాసుగారు చెబుతూ వుంటే చాలా విచారము వేస్తుంది. 72 కోట్లు ఏడావ్స్ గా యిస్తే వచ్చే సంవత్సరము రోడ్లు వేసే పని లేదు, చంపాడు పని లేదు, శ్రీశైలం పని లేదు, మైనరు యిరిగేషను పనులు లేవు. అండకని ప్లానులో నుండి కాదు, మనము వత్తిడి చేయవలసింది నాన్ ప్లాను నుండి డబ్బు యివ్వాలని అడగాలి. నాన్ ప్లానులో కావలసిన డబ్బుకు యికముందు ప్రమాదాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని కేంద్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు రంగములోకి రావాలి. కెలామిటీస్ ఫండు ఒకటి ఏర్పాటు చేయాలి. నైటు, 6 పర్సంటు మొదలు 10 పర్సంటు, సెంటరు 5 పర్సంటు మొదలు 10 పర్సంటు డబ్బు రిజర్వు చేస్తే తుఫానులు వచ్చినప్పుడు, వరదలు వాగులు వచ్చినప్పుడు, కెలామిటీస్ వచ్చినప్పుడు ఖర్చు పెట్టుకోడానికి వీలుంటుంది. లేకపోతే ఏదో తుఫాను వచ్చినప్పుడు 4 రోజులు అనుకోడం తప్ప మరేమీ వుండదు. ఇది ఆలోచించవలసిన విషయం. కేంద్రములో వార్ డేంజరు ఫండు ఒకటి వున్నట్లు తెలుస్తున్నది. చై నాతో యుద్ధము వచ్చినప్పుడు ఆ ఫండును పెట్టారు. దాని క్రింద మూడువేలకోట్ల వరకు డబ్బు వుంది. యుద్ధము కంటే ప్రమాద మైనట్లువంటిది యివాళ వచ్చింది, మనవారు రెండవ ప్రపంచ యుద్ధము వచ్చినప్పుడు కూడ యింత మంది చనిపోలేదు, చై నాతో యుద్ధము వచ్చినప్పుడు కూడ యింతమంది చనిపోలేదు.

నప్పుడు ఇంత ప్రమాదం వచ్చినప్పుడు దానిని అవసరమైతే సహజంగా అయినా చార్జ్ డేంజర్ ఫండునుంచి 2000, 3000 కోట్లు ఉంచి దానిలో నుంచి 200, 400 కోట్లు ఈవేళ ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని కూలీలను, రైతులను, బాధితులను ఆదుకోవడానికి ఒత్తిడి చేయవలసివచ్చిన అవకాశం ఉంది. అందుచేత రిజర్వు ఫండు చేయాలి. క్రాప్ ఇన్ సూర్య రెన్యూవెల్మెంట్, కాటింగ్ ఇన్ సూర్య రెన్యూవెల్మెంట్ చార్జ్ లో కేంద్రంలో రెవిన్యూ క్లియర్ చేయటంవంటి దానిలో 5, 10 శాతం రిజర్వు ఫండుగా పెట్టి ఇటువంటి కేటామిటీను అదుకోవడానికి సిద్ధంగా ఉండాలి. కేంద్ర ప్రభుత్వం ప్లాను ఎలోకేషనులో నుంచి ఇస్తున్నాము అనకుండా—ఇప్పటికైనా మార్కుకొని ఎంత ఇచ్చినా అది అవుట్ సైడ్ ఆఫ్ డి ప్లాన్ ఇచ్చిననాడే ఈ కార్యక్రమం జయప్రదం అవుతుంది. అందుచేత కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇది చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. కోటి రూపాయలు ఇచ్చి పత్రికలతో బ్రంహ్మాండంగా ఇచ్చామని చెబుతున్నారు. ఇప్పుడే నాకు సత్యం వచ్చింది, బాపట్ల నుంచి రిపోర్టులు వచ్చాయి. మొట్టమొదట డబ్బు ఇస్తున్నాము, అప్పీకేషనులు పెట్టండి అన్నారు. 19వ తేదీన డిమాన్ స్ట్రోలర్లు అందరినీ పంపించారు. అప్పీకేషన్లు తయారుచేసారు. భూములనుబట్టి 1500 రూ.ల వరకు ఇవ్వవచ్చు అన్నారు రెండు రోజులు ఇచ్చిన తరువాత కలెక్టర్లు పిలిచి ఇంత డబ్బు లేదు, అప్పులు ఇచ్చేది లేదు, స్లిప్పు ఇవ్వవద్దు అన్నారు. ఒక్కొక్క రైతుకు 200, 300 రూ.ల కన్నా ఎక్కువ ఇవ్వవద్దు అని చెప్పినట్లు తెలిసింది. ఇచ్చిన స్లిప్ లకు కూడా ఎరువులు ఇవ్వలేదు. ఈ విషయం ఫోను చేసి కనుక్కోండి. ఫిరంగిపురం, సత్యంపల్లి ఫిర్కాలలో ఇచ్చిన స్లిప్ లకు ఇవ్వము అన్నారు. బాపట్లలో అన్నారు. రైతులు గవర్నమెంటు ఒప్పులు ఇస్తుంది అనుకున్నారు. సి హెచ్. వెకట్రావుగారు, చేబోలి మునుమయ్యగారు, రెవిన్యూ మంత్రి నరసారెడ్డిగారు ప్రభుత్వం ఎంతైనా చేస్తుందని ప్రకటనలు చేసారు.

శ్రీ సి హెచ్. వెకట్రావు :—కలెక్టరు అన్నమాట వాస్తవం. ఐ. ఎమ్. ఎస్. లోనులో ఎంతైనా ఇస్తున్నారు. ఒక్కొక్క తాలూకాలో కోటి రూపాయలు డిమాండు వస్తున్నది, ఇస్తున్నారు.

శ్రీ వి. శ్రీ కృష్ణ :—ఐ. ఎమ్. ఎస్ లోను ఇమ్మని చెప్పి స్లిప్పు ఇచ్చిన తరువాత పడన్ గా ఇవ్వని అన్నారు.

శ్రీ సి హెచ్. వెకట్రావు :—బాపట్ల తాలూకాకు కోటి రూపాయలు డిమాండు వచ్చింది. అలాగే ఒక్కొక్క తాలూకాకు పాబ్లిక్ డిమాండు వచ్చింది. డిమాండు ఉంటుందో, ఉండదోననే అనుమానం వచ్చి అపమవి అన్నారు నేను మాట్లాడాను. Instructions have been given to the Collector to proceed as usual.

శ్రీ ఎమ్. నాగిరెడ్డి :—ఆ మాట నిలకెట్టుకుంటే చాలా మంచిది. 30వ తేదీ వరకు అసెంబ్లీ ఉంది, అంతవరకు ఓపిక పట్టండి అంటే ఏమీలేదు. ఇక అసెంబ్లీ లేదు, మేము అడిగేదే లేదు. బాపట్ల నుంచి సత్యంపల్లి నుంచి వచ్చినట్లువంటి

రియల్ ఫ్యాక్ట్స్ ఇవి. పల్నాడు, విడుకొండలలో అరలు డబ్బు ఇవ్వడం లేదు. పంటలు పోయాయి. అగ్రికల్చర్ మినిష్టరుగారికి చూపించాము. కాబట్టి వీటిని సవరించవలసిన అవసరం ఉంది. నేను రైతులలో ఉన్న ఆందోళన విషయం ఒకటి ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకొనిరాదలచాను. ఈనాడు రైతాంగం అంతా పెన్షి ఆందోళనలో వున్నాడు. ప్రభుత్వం మీద చాలా విరక్తిచెంది యున్నాము. ఎందుకు రేయింజవళ్ళు కష్టపడి పండించాలి, దీనివలన వస్తున్నటువంటి లా. మేమిటి? ప్రతి సంవత్సరం ఎందుకు అప్పులపాలు కావాలి, వడ్డీ వ్యాపారస్తుల, కల్లీ వ్యాపారస్తుల చుట్టూ ఎందుకు తిరగాలి? 2, 3 ఎకరాలు పండించుకొని తింటే చాలదా అనే ఒక నురదృష్టకరమైన ఆలోచనకు రైతాంగాన్ని ఈ ప్రభుత్వం నెట్టివేస్తున్నది. నిజంగా అదే పరిస్థితి వస్తే దేశంలో అన్నపూర్ణగా పేరుపొందిన ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో పంటలు తగ్గిపోయి, ఇతర పరిశ్రమలు తగ్గిపోయి ప్రొడక్షన్ దెబ్బతింటుంది ఇది దేశానికి పెద్ద దెబ్బ. ధరలు పెరుగుదలకు అవకాశం ఉంటుంది. కోటీశ్వరులు బ్లాక్ మార్కెట్ లో సంపాదించుకోడానికి అనుకూలంగా ఉంటుంది. రాష్ట్రంలో, దేశంలో ప్రొడక్షన్ దెబ్బతింటుంది. ఈ పరిస్థితులు మంత్రులకూ తెలుసు. తెలిసినా తెలియనట్లు నటిస్తారు. నిద్రపోయేవాడిని లేపవచ్చును, మేష్కోని ఉన్న వాడిని లేపవచ్చును. కాని నిద్రపోయినట్లు నటించేవాడిని లేపడం చాలా కష్టమైన విషయం. అది బ్రహ్మకు కూడా చేతకాదు. అందుచేత ఈ రైతుల పరిస్థితులను గమనించి అధికోత్పత్తులను ప్రోత్సహించేందుకు ప్రభుత్వం పూనుకోవాలి.

శ్రీ జె. వెంకటరావు:—ఇప్పుడు శ్రీ నాగిరెడ్డిగారు రైతుల సమస్యలను బాగా చెబుతున్నారు.

శ్రీ ఎమ్. నాగిరెడ్డి:—నేను ఎప్పుడూ చెబుతాను. అందువల్ల రైతులకు సబ్సిడీ ఇచ్చి అప్పులు విరివిగా అందేట్లు, అధికోత్పత్తికి తోడ్పడేట్లు తగు చర్యలు వార్ ఫుటింగ్ షేస్ లో చేయాలని కోరుతున్నాను. ఆ రూపంలో చేస్తే కాని లాభం లేదు. ఆ విధంగా పరిష్కరించడానికి ప్రభుత్వం తగు జాగురూకతతో ముందుకు రావాలని కోరుతూ కెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ చుక్కా పీటర్ పాల్:—అధ్యక్షా, గత మాసం 19వ తేదీన ఆంధ్ర ప్రదేశ్ తీర ప్రాంతానికి సంభవించినటువంటి వివక్ష చాలా ఘోరమైన వివక్ష. మానవ మేధాశక్తికి, మానవ శక్తికి మించినది. ప్రకృతి శక్తి అని ఒక శతాబ్దం తర్వాత మానవులందరికీ తెలిసేట్లు భగవంతుడు చేశాడని అనుకొంటున్నాను. మనం ఎన్ని అయినా చెప్పకోవచ్చు, ఎన్ని అయినా అనుకోవచ్చు. జరిగినటువంటి ఆ వివక్షను గురించి మనం ఒకసారి ఆలోచించాలి. మనలో ఉన్నటువంటి భేదాభిప్రాయాలను మరచిపోయి బాధలకు గురైన వారికి ఏవిధమైన సహాయం అందజేయాలని ఆలోచించాలి. సంభవించిన తుఫానుకు ఆంధ్ర ప్రభుత్వం నిజంగా సహాయక చర్యలలో ఎంతో ముందంజ వేసినదని నేను చెప్పకతప్పదు. నిర్ణయాలు తీసుకొనడంలో చాలా గట్టి నిర్ణయాలు తీసుకొన్నారు. ప్రజలకు ఎంత త్వరగా సహాయం అందజేయాలనే విషయంలో ప్రభుత్వం తీసుకొన్నటువంటి 2, 3, నిర్ణ

యాలు ఉదాహరణకు చెబుతాను. మా జిల్లాలో 20వ తేదీనే హెల్మెట్ పార్కు మెంటువారు మంచినీటి బావులలో మందులు కలపడం విషయంలో ముందంజ వేశారు. వేక్సినేషన్స్ చేయడంలో కాని, ఇతర విషయాలలో కాని చాలా ముందంజ వేశారు. ఒక్క కలరా కేసు కూడా రాకుండా చూసారు. అది రాష్ట్ర ప్రభుత్వం యొక్క క్రెడిట్. చనిపోయినవారు ఎట్లాగా చనిపోయారు. బ్రతికి ఉన్నవారికి సహాయం అందించవలసిన భార్యత ప్రభుత్వం చేసిన ప్రజా ప్రతినిధులుగా మనం తీసుకోవలసిన నిర్ణయాలపైన ఉన్నాయి కనుక ఇటువంటి నిర్ణయాలు తీసుకొంటున్నందుకు నేను అభినందిస్తున్నాను. తక్షణ సహాయం వారికి చేయాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయం చేసినప్పుడు కొంతమంది అధికారుల యొక్క ఆలోచనా పరం పరలవల్ల కొన్ని కొన్ని పొరపాట్లు జరగడం సంభవించింది. ప్రజలకు త్వరగా సహాయము అందించాలనే ఆలోచనతో ప్రభుత్వం ఈ నిర్ణయాలు తీసుకొన్నది. అయితే ప్రభుత్వ ఉత్తర్వులను—ఈ తుఫానువల్ల దెబ్బతిన్నటువంటి వారందరికి ఇంటికి 150 రు.లు ఇవ్వాలని అన్నప్పుడు ఆ అధికారులు తమ అధికారాలను వెంటనే ఉపయోగించలేకపోయారు. ఎక్కువగా గుడిసెవాసులు దెబ్బతిన్నారు, అధికారులకు కావల్సినన్ని అధికారాలు ఇచ్చి, ప్రభుత్వ ఖజానాలనుంచి డబ్బుద్రా చేసి వారికి సహాయం చేయమని ప్రభుత్వం ఆదేశాలు ఇస్తే దానిని సరిగా అమలు చేయలేకపోయారు. ఈమధ్య నేను ఆ ప్రాంతంలో తిరిగినప్పుడు ఈ విషయాలు నాకు తెలిసవి. రూల్సు గురించి ఆలోచించకుండా వారికి తక్షణ సహాయం అందజేయాలని ముఖ్యమంత్రి గారు, మంత్రులు చెబుతున్నప్పుడు క్రింద ఉన్నటువంటివారు అమలు చేయడానికి ఏమి ఇబ్బంది వచ్చింది? అసలు ఆ 150 రు.లు పే చేసేటప్పుడే ఎన్యూమరేషను చేస్తే బాగుండేది. ఇటువంటి పరిస్థితి ఏర్పడినప్పుడు ఒక వారం లోపల అలెండ్ అయితే ప్రజలలో అంతృప్తి కలిగేది కాదు. ఒక డిపార్టుమెంటువారువచ్చి ఎన్యూమరేటు చేయడం తరువాత గ్రామాధికారులు ఎన్యూమరేటు చేయడం ఇలాగ కాలయాపన జరగడం మంచిదికాదు. నిజంగా పేద ప్రజానీకం ఇంటిపైన కప్పు లేకుండా ఉన్నారు. ప్రక్కనున్నవారు సానుభూతితో తాటాకులు ఇవ్వకుండా పోతారా, గంజి అయినా పోయకుండా ఉంటారా. వారు చేయగలిగిన సహాయం చేస్తున్నారు. కాని ప్రజా ప్రభుత్వంగా తీసుకున్నటువంటి నిర్ణయాలను అమలు చేయడంలో అధికారులు నిర్లక్ష్యం చేస్తున్నారు. వారు వారి డిస్క్రిషనరీని పోగొట్టుకొంటున్నారు. అందుచేత ఆ నిర్ణయాలను సక్రమంగా అమలు జరిపేట్లు చూడవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. మా జిల్లాలో ఈనాడు పేద ప్రజలలో అసంతృప్తి బయలుదేరింది. దెబ్బతిన్న ఏరియల్లో 10, 15 గ్రామాలలో తక్షణ సహాయం ఇప్పటికీ అందజేయలేదు. మొట్టమొదటవారం రోజులలో వారికి సహాయం అందజేస్తాము అన్నారు. ఏవద్దకులలో జరుగుతున్నది? ఎట్లా చేశారు? ఏవద్దతితో జరుగుతోంది. దీనికి ఏమన్నా ఏవద్దతి ఉందా? అది జరగలేదు. ఈ విధంగా ఈ సహాయ కార్యక్రమాలు చేయాలన్న తలంపు ప్రభుత్వానికి ఉన్నప్పటికీ ఇది ఏమన్నా కక్షతో లేకపోతే ప్రభుత్వాన్ని తప్పదోస

వట్టించాలన్న ఉద్దేశ్యంతో అధికారులు ఇటువంటి చర్యలు చేస్తున్నారు. దీనిని ప్రభుత్వం గమనించి సరిదిద్దుకోవాలని నేను మనవిచేస్తున్నాను. ముఖ్యంగా ఆన్నవరం, అనే గ్రామంలో ఒక హరిజన స్త్రీ చనిపోతే 19 వ తారీకున దానిని గ్రామాధికారులు రిపోర్టు ఇచ్చిన తాసిల్దారు వచ్చి చూసినా కూడా ఇంత వరకూ కంపెన్ సిస్ ఇవ్వలేదు. శకుంతల అనే ఆమె చనిపోయి నెలపైన అయిపోయింది. మనం తక్షణం ఇస్తాము అన్నాము. అట్లాగే కేటిల్ పోయిన దానికి మనం ఇచ్చే పరిస్థితిలో ఇంతవరకూ ఏమీ కనిపించ లేదు. రైతులకు ఐ. ఎమ్. ఎస్. లోన్స్ లో ఎరువులు ఇస్తున్నారు గానీ రైతుకు పనికి వచ్చే ఎరువు దొరుకుతుందో లేదో చెప్పలేము. రైతు మాకు ఎరువు కాదు దున్నుకోడానికి గానీ వేరే పంట వేసుకోడానికి గానీ ఇతర ఖర్చులకు కావలసింది డబ్బు గానీ పంట వేసిన తరువాత వేసుకునేది ఈ ఎరువు అంటున్నాడు, ఐ. ఎమ్. ఎస్. లోన్స్ కూడా ఎరువులు రూపంలో ఇచ్చేకన్నా రైతుకు సబ్సిడీతో బాటు నగదు రూపంలో ఇస్తే బాగుంటుంది. ఎందుకయ్యా ఎరువులు ఇస్తున్నారు ఇప్పుడు ఎక్కడ వేసుకోవాలి అని చాలామంది రైతులు ఎక్స్ పెన్స్ చేస్తున్నారు. ప్రతిపాడు నియోజకవర్గంనుండి గుంటూరు నుండి పరుచూరు రోడ్డు దాకా కూడా ఒక ప్రతి మాత్రమే పండించే రైతులు ఉన్నారు. రెండో పంట కూడా వేసుకోడానికి వీలులేని పరిస్థితులు ఉన్నాయి. మీరు ఇచ్చే లోన్స్ ఎవరికి ఇస్తారు? ఎందుకు ఇస్తారు? వేము ఏమి చేసుకోవాలి అని అంటున్న రైతులు అనేకమంది ఉన్నారు. వారు మెమో రాండం కూడా సమర్పించడం జరిగింది. కనుక వేరే పంట వేసుకోడానికి వీలు లేనటువంటి వారికి మనం వచ్చే కాలంలో ఇచ్చేటటువంటి రాయితీలు కానివ్వండి, ఇవన్నీ చేస్తామా అంటే అది అనుమానస్పదమే. కనుక వీటి విషయం గురించి మనం ఏమీ ఆలోచించాలి. కొంత మంది మంత్రులు ప్రాంతాన్ని సందర్శించడానికి వచ్చినప్పుడు ఈ సమస్య మాకు తట్టలేదు. ఇది ప్యాలెయియర్ గా ఉంది. ఈ ప్రాంతానికి తర్వాత మేము ముఖ్యమంత్రిగారితో చర్చిస్తాము అని చెప్పారు. అది ఎంతవరకు అనులులోనికి వస్తుందో అనుమానస్పదం. ప్రాణ నష్టం జననష్టం మీద కాన్ సెన్ ట్రేట్ చేస్తున్నారే గానీ సానుభూతితో ప్రపంచ వ్యాప్తంగా అనేకమంది సహాయం పంపిస్తున్నారు. ఇది సక్రమమైన పంపిణీ జరగాలంటే స్థానికంగా ఉన్నటువంటి సర్ పంచ్ లను కానివ్వండి, పంచాయితీ రాజ్ లో ఉన్న వారిని కానివ్వండి కలుపుకుని చేయాలి. వాళ్ల మీద ఎందుకు అనుమానం రావాలో నాకు అర్థం కారు. మనం ఏవిధంగా అయితే ప్రజల చేత ఎన్నుకోబడిన పంచాయితీరాజ్ వ్యవస్థలో ఉన్న సర్ పంచ్ లు కానివ్వండి, సమితిలో ఉన్న ఇతరులు కానివ్వండి కొంతమంది ఆఫీసర్లు వారిని దగ్గరకు రానివ్వడం అని ఇంతై రక్ష్మగా చెబుతున్నారు అంటే ఇంతకంటే భయపడవలసింది మరొకటి లేదు. క్వార్టర్ల వాళ్లని అన్నారు రేపు శాసనసభ్యుల్ని కూడా అంటారు. ఇది మనకు సోరవానికి సంబంధించిన విషయం కాదా అని మనవిచేస్తున్నాను. అటువంటివి తరగకుండా చూసుకోవలసిన బాధ్యత మన మీద ఉంది. అక్కడ ఉన్న డిప్యూటీ మున్సిపల్ ఛీఫ్లు 15 రోజుల వరకూ కూడ రానటువంటి వారుకొరెంపూడి, బాబ

పాలెం, బురదకుంటపాలెం లాంటి ఊళ్లలో ఎటువంటి సహాయం కూడా అందలేదు: అని రిపోర్టు చేస్తున్నారు. వీటిగురించి రెవెన్యూ ఇన్స్పెక్టర్లు పోతే కొంత దూరమే పోతారు. బియ్యం పంపినే లారీలు కొంత దూరమే పోతున్నాయి. వీటికి సహాయం చేసే పరిస్థితిలో ప్రభుత్వం లేకుండా పోతున్నది. కనుక మనం ప్రభుత్వ అధికారులను మందలించి ఐనులు వేగంగా చేయించాలి. నెల రోజులు అయినా కూడా ఊళ్లలో అంద వలసిన కంపెన్సేషన్ అందలేదు. కొన్ని కొన్ని తాలుకాలలో బోర్డు గ్రామాలు ఉన్నాయి. ఒక తాలుకాను రెమిషన్ క్రింద డిక్లెర్ చేస్తున్నారు. అదే గ్రామంలో ఉత్తర బజారు రెమిషను క్రింద వస్తున్నది. దక్షిణ బజారు రెమిషన్ క్రింద డిక్లెర్ కావడం లేదు. అది ఇంకా విచారకరమైన విషయం. ఆ రిపోర్టు ఇచ్చే అధికారులు కాస్త ఇటువంటివి ఆలోచించాలి. పడిపోయిన ఇంటివాడికి అన్ని రకాల సహాయం చేస్తున్నాము. అవతల ప్రక్కన ఉన్నవారికి చేయలేక పోతున్నాము. కనుక ఆ తాలుకా అధికారులలో లేక జిల్లా అధికారులలో ఇది గమనించి ఇటువంటివి జనుగకుండా చూడకపోతే ఇక్కడ ఉన్న పెద్దలకు తెలుసు పరిస్థితి ఎలా ఉంటుంది? మొత్తం మీద గుంటూరు జిల్లాలో కార్యక్రమాలను సమీక్షించినట్లయితే ఏదో రకంగా పనుకుని రిపోర్టు ఇచ్చారు. ఎందుకంటే ఆ రోజువరకు ఆ ప్రాంతానికి పోయిన వారు లేరు. నర్సారావుపేట తాలుకాకు వచ్చినటువంటి అనధికారులు లేరు. అధికారులు లేరు. అక్కడ ఉన్నటువంటి నష్టాలను ఎలా అంచనా వేశారు అని అడుగుతున్నాను. వాళ్లు ఇచ్చిన మ్యాపు ప్రకారం చూస్తే నర్సారావుపేట తాలుకాలో రొంపిచర్ల అయిదు ఊళ్లు తప్ప నర్సారావుపేట తాలూకాలో అంతా గూడా ఈ తుఫాను దెబ్బ తిన్నదని నోటిఫై అయివుంది. కాని రెమిషన్లో ఎందుకు ఇన్క్వాడ్ చేయలేదు? ప్రాణాలు పోవడమే క్రయిటిరీయా అనుకుంటే 2/4 డెక్లు అక్కడ కూడా కనబడుతూనే ఉన్నాయి. మేము కూడా తుఫానులో పబ్లిక్ అండర్ టేకింగ్స్ కమిటీలో వైజాగ్ వెళ్లి వస్తూ తుఫాను అయిపోయిన తరువాత 2, 3 రోజులకు రావడం జరిగింది. అప్పుడు వచ్చినప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగారితో, రెవేన్యూ మంత్రిగారితో నర్సారావుపేట ప్రాంతానికి కొంతమందిని పంపించండి లేదా మాతో రమ్మనుడి, ఇంకా కొన్ని ఊళ్లలో హైస్కూళ్లలో పెట్టి వారం పది రోజులదాకా ఆ ఊరిలో వాళ్లు బిచ్చమెత్తి పోషించిన సందర్భాలు చాలా ఉన్నాయి అని చెప్పాము. దీనియొడల ఎంతుకు వివక్షత చూపిస్తున్నారో అర్థం కావడం లేదు. అధికారులలో ఉన్న ఈ పక్షపాత వైఖరిని మనం గట్టించాలి: ఎందుకంటే సిరియస్ ఎవెక్టు అయిందని చెప్పడం తప్ప బ్రతికివున్న వాళ్ల అందరు మేము బ్రతికి ఉండడం ఎందుకు ఇట్లు లేకుండా అంటున్నాడు. కనుక దీనిని రెక్టిఫై చేయమని మననిచేస్తున్నాను. కేంద్ర సహాయంగురించి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ముందంజ పోసి ఖజానానుంచి కావలసిన డబ్బు అంతా గూడా ఇవ్వడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నది. ఆ డబ్బు అంతా కూడా ప్రజలకు అంటేలు చేయాలని కోరుతున్నాను. కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి 72 కోట్ల రూ.లు కూడా మన డబ్బు మనకే ఇవ్వడం జరిగింది గాని ఒక్క మైసూరు కూడా అదనంగా డిమాండ్ ఇచ్చే పరిస్థితి కనిపించడం

లేదు. ప్రజలలో నైరాశ్యం పెరిగిపోతోంది దీనినిగురించి వత్తిడి తీసుకురావాలి విద్యార్థులలో కూడా అలజడి బయలుదేరినది ఒక ప్రాంతంలో చేస్తున్న శిస్తు రెమిషన్ విషయంలో అన్ని రాయతీలు వస్తున్నాయి పంటలు అన్ని సమూలంగా నాశనం అయ్యాయి ఒక్క జిల్లాలోనే 200 కొట్ల వరకూ నష్టం కనపడుతూ ఉంటే ఒక సమితికి రిలక్షలు రిలక్షలు ఇస్తాము అన్నారు. మొట్ట మొదట 15 వందల లోన్ దానిలో నబ్బడి 5 వందలు ఉంటుంది అన్నవారు. ఈనాడు 3 వందల రూ. లు కన్నా ఎక్కువ ఇవ్వము అక్కడ ఉన్న అప్లి కేషన్స్ బట్టి అని వరసారావుపేట నాదెండ్ల సమితిలో అంటున్నారు. అటువంటి విషయాలు గమనించాలని ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను ఈ పరిస్థితిలో దేవుడు తెచ్చిన ఆవదను తట్టుకొని గట్టిగా నిలబడి ప్రజలకు ప్రభుత్వం అండదండ ఉందని మనం రుజువు చేసుకుంటున్నాము: ఇంకా ఎక్కువగా రుజువుచేసుకోవాలని చెప్పి విజ్ఞప్తి చేస్తూ, సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ జి. కోటయ్య— అధ్యక్షా, నవంబరు 19వ తారీకున కోస్తాలో వచ్చిన తుఫానువల్ల నానా భీభత్సం జరిగింది. ఈ భీభత్సం, వర్షించడానికి పీలులేదు ఎటువైపు చూసినా యానకమైన దృశ్యాలే. ఏ నోట విన్నా కరుణానుయ గాధలు. ఎవరి వైపు చూసినా కన్నీటి ధారలు. ఇది ఆ నాటి పరిస్థితి. ఇప్పుడు నెమ్మదిగా క్రమక్రమేణా పోజీవితం ఏక్టివ్ అవుతున్నది. వారు పునరావాస కార్యక్రమాలలో ఉన్నారు. కాక ఆనాడు సంభవించిన గాలివానగురించి ఆలోచించినట్లయితే ఆంధ్రదేశ చరిత్రలో 112 సంవత్సరాల తరువాత మళ్ళీ ఈ నాడు బ్రహ్మాండమైన గాలివాన ఉప్పెన వచ్చి వేలకొలది జనాన్ని ముంచివేసింది గ్రామ గ్రామాలను ముంచివేసింది. పంటలను నశ్వనాశనం చేసింది. పశువుల ప్రాణాలు పోరించివేసింది. ఈ నష్టాలుఅంచనా వేయడంలో ప్రభుత్వం సరైన లెక్కలు చూపలేకపోతున్నదని నేను ఊహిస్తున్నాను. ఎందువల్లనంటే చనిపోయిన వారు ఇంకా కొంతమంది బయటికి రాలేదు ఆ ఉప్పెన వచ్చినప్పుడు ఇసుక అంతా వచ్చి మేటవేసి ఆ మేటలో ఉండిపోయాయి. ఇంకాకొన్ని శవాలు. ఆసలు జననష్టం ఎంత కలిగింది అనేది సరైన అంచనా ఇంతవరకూ లేదు వందలకొద్ది గ్రామాలు నీటిలోముణిగిపోయాయి కొట్లాలాది రూపాయల నష్టంవచ్చింది ఈ దివి సిమ తరువాత ఎక్కువగా దెబ్బతిన్నది ప్రకాశం జిల్లాలో చీరాల ప్రాంతం ప్రకాశం జిల్లా మొత్తంమీద ఇప్పుడు పంటలకు 39 కొట్ల రూ.లు నష్టం వచ్చింది అని చెబుతున్నారు. ఆ ప్రాంతములో దాదాపు 15 వేల మగ్గాలు ఉన్నాయి. వాటిలో 9 వేల మగ్గాలు మాత్రమే దెబ్బతిన్నట్లు అంచనా వేసారు. అంచనా వేయడానికి వచ్చిన అధికారులకు మగ్గము అంటే ఏమిటో, మరాసు అంటే ఏమిటో, రాట్నము అంటే ఏమిటో తెలియదు. ఏ వస్తువు పోతే మగ్గం పనిచేయదో కూడా తెలియదు. వారిస్థము వచ్చినట్లు వారు ప్రాసక్తున్నారు. ఇది అన్యాయమని మేము చెప్పడం జరిగింది. తరువాత రి ఎన్యూమరేషన్ కు పంపించారు. రైతుల తర్వాత చావు దెబ్బ తగిలినది చేనేత పారిశ్రామికులకు వారి తర్వాత ఫిషర్ మెన్ కు. ఈ మధ్య

ప్రభుత్వం ఒక ప్రకటన చేసింది. చేనేత పారిశ్రామికలకు 250 రు.లు చొప్పున ఇస్తానని, అందులో 150 రు.లు మగ్గము కొరకు, 100 రు.లు నూలు కొరకు అని కాని అది చాలదు. ఒక మగ్గము తయారు చేయడానికి 250 రూపాయలు అవుతుంది. మగ్గముమీద ఉన్నటువంటి నూలు ఖరీదు కూడా ఎక్కువ. నా ప్రాంతములో మగ్గము మీద వేసేవాటిని ఆఫీసారులు ఎగుమతి చేస్తారు. ఇందులో అనేక రకాల డిజైనులు ఉంటాయి. ఒక పోగుకు 3 పోగుల ఎంకూ ఉంటుంది. మగ్గము ఖరీదుకంటే నూలు విలువ 4, 5 రెట్లు ఉంటుంది. ఈ విషయం ప్రభుత్వం ఆలోచించాలి. 8 గజాలు వున్న ముక్క 75, 80 రూపాయల ఖరీదు చేస్తుంది. ఇటువంటి కొన్ని వేల మగ్గాలు పని చేస్తున్నవి. సరయిన ఆంచనాలు చేస్తే ఈ నష్టము కొన్ని కోట్ల రూపాయలు ఉంటుంది. మగ్గాల మీద నష్టము 95 లక్షల అని మాత్రమే వేశారు. కాని అది తప్ప ఆంచనా అని నా అభిప్రాయము. చేనేత పారిశ్రామికలకు మగ్గమే కాకుండా మరాసు ఉంటుంది. అది తయారు చేయడానికి 750 రు.లు అట్లా కొన్ని వేలమరాసులు దెబ్బతిన్నాయి. ఈ ఆంచనా వేసిన వారికి ఏ వస్తువు దేనికి పనికి వస్తుందో అనేటటువంటి ఆలోచన లేదు. రాట్నం విలువ 50 రు.లు చేస్తుంది. వాటి ఆంచనా లేదు. ఈ డబ్బులు చుట్టేటటువంటి వాటికి ఎలక్ట్రిక్ మిషన్ ఉంటుంది. దానివిలువ 2500 రు.లు ఈ ఆంచనాలు అన్ని అవసరముగా ఉన్నవి. సవరణముగా లేవు. ఆంచనాలు కర్రబ్బుగా వేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఇక సహాయ కార్యక్రమాలు నా ప్రాంతమైన చీరాలలో బాగా జరిగాయి. తుఫాను వచ్చిన వెంటనే జిల్లాలో ఉన్నటువంటి అధికారులు మొత్తమందరూ ఆ ప్రాంతానికి వచ్చారు. నష్టపడిన వారికి బియ్యము బట్టలు, తాటాకులు, బొంగులు రొట్టెలు మొదలైనవి అన్నీ సక్రమంగా సకాలములో అందేలా పంచారు. అందుకు నేను వారిని అభినందిస్తున్నాను. ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం చేసిన కృషికి నేను అభినందించక తప్పదు. నష్టపోయిన రైతాంగము అనేక రకాలైన పంటలు పండించే వారు ఉన్నారు. ధాన్యము పండించే వారు ప్రత్తి పండించే వారు, పొగాకు పండించే వారు, మిర్చి పండించే వారు ఉన్నారు. ఆయా పంటలను బట్టి వారికి పెట్టుబడి నష్టము జరిగింది. పెట్టుబడి నష్టము కాదు. కూమి మరల వారి స్వాస్థ్యములోకి రావాలంటే ఇంకొక 5, 6 నెలల పైనే పడుతుంది. దీనికి గాను ఏ రైతు ఏ ఏ పంట పండిస్తున్నాడో ఆ పంట స్వరూపాన్ని బట్టి మద్యపును బట్టి కొంత సొమ్ము ధాన్యము పండించే వారికి, ప్రత్తి పండించే వారికి, పొగాకు పండించే వారికి, మిర్చి పండించే వారికి సబ్సిడీగా ఇవ్వాలని వారికి దీర్ఘకాలిక రుణాలు కూడా 4 శాతం వడ్డీపై సొంక్షను చేయమని నేను ప్రభుత్వానికి కోరుచున్నాను. చేనేత పారిశ్రామికలకు 250 రూపాయలు సబ్సిడీగా 500 రూపాయలు దీర్ఘకాలిక రుణము 4 శాతం వడ్డీ మీద ఇప్పించమని నేను ప్రభుత్వానికి విన్నవిస్తున్నాను. ఇలాగే నష్టపోయిన ఫిషర్ మేన్ ఉన్నారు. వారి రెప్పలు చాలా పోయాయి. గాలివాన వచ్చినప్పుడు వారి జీవితాలు చాలా భయంకరంగా ఉంటాయి. వారికి హానుసింగు కోలనీలు చాలా అవసరం. వారికి నష్ట ద్రవీర ప్రాంతాలలో హానుసింగు కోలనీలను కల్పించవలసిందిగా నేను ప్రభు

త్యాన్ని కోరుతున్నాను. ఇటువంటి తుఫానులు వచ్చినప్పుడు ప్రాంతాలను రక్షించుకొనడానికి గాను ఒక 20 అడుగుల ఎత్తున అసెంబ్లీ హాలులో సగము ఉండేలా ఒక సెల్లరు నిర్మించాలి. దానినల్ల వారు ప్రెకి ఎక్కి ప్రాంతాలను రక్షించుకోవడానికి అవకాశం ఉంటుంది. ఇది తప్పక చేయాలని నేను ప్రభుత్వానికి మనవి చేస్తున్నాను. సహాయ కార్యక్రమాలు నడుస్తున్నాయి. ఇంకా చేయవలసిన పని ఎంతో ఉన్నదని నేను మనవి చేస్తున్నాను. సన్నకారు రైతులు కొంతమంది ఉన్నారు. మా ప్రాంతములో కుండపోత అని వారు ఆ ఇసుక ప్రాంతములో దోరువులు శ్రవ్య బుంగలలో నీరు తెచ్చి కూరగాయలు పండిస్తూ ఉంటారు. ఈ గాలి వాన వల్ల వారి భూమి అంతా మేటవేసి పోయింది. వారు దానిని బాగుచేసుకోవాలి. అందుకని అటువంటి సన్నకారు రైతులకు కనీసం ఒక 25 కేజీల అమోనియా బస్తా, భూమి బాగుచేసుకోడానికి 100 రూపాయలు సబ్సిడీగా ఇప్పించాలి. కూరగాయల విత్తనాలు అగ్రికల్చర్ డిపార్టుమెంటు వారి చేత ఫ్రీగా ఇప్పించే పర్పాటు చేయాలి. రెండవ పంట వేసే రైతులకు గింజలు ఇప్పించాలని కోరుతున్నారు. వేరుసెనగ, సెనర, మినుము మొదలగునవి ఇప్పించాలి. అంతే కాకుండా వారికి కావలసిన అధిక సహాయము చేయాలని కూడా కోరుచున్నాను.

ఈ గాలివాన అవకాశంగా ఊసుకొని పల్లకులు ఆహారపదార్థాలను విపరీతమైన ధరలకు విక్రయిస్తున్నారు. వేమ గాలివాన ముందు ఉన్న రేట్లను, గాలివాన వచ్చిన తరువాత నవంబరు అఖరు వారంలో ఉన్న రేట్లను విన్నవిస్తున్నాను.

	గాలివాన ముందు ఉన్న రేటు	గాలివాన తరువాత (నవంబరు అఖరు వారములో ఉన్న రేటు)
1. కందిపప్పు ఒక కే.జి.	రు. 4-15	రు. 4-60
2. బియ్యము 74 కే.జిల బస్తా	140-00	170-00
3. సెనగనూనె ఒక కే.జి.	7-50	8-10
4. మినపప్పు ఒక కే.జి.	2-55	3-20

ప్రభుత్వం ఆహారపదార్థాలను సేకరించిచౌక దుకాణాల ద్వారా సరసమైన ధరలకు ప్రజలకు అందేలా చూడాలి. ప్రభుత్వము ఇస్తున్న 10 బొంగులు, 20 తాటాకులు ఇళ్ల కట్టుకోడానికి సరిపోవు. ఒక్కొక్క బొంగు కి రు లు అవుతుంది. గవర్న మెంటు ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటు నుంచి బొంగులు తెప్పించి ఇళ్లు దెబ్బతిన్న ప్రజలకు చౌకగా అందించేలా చూడాలి. అంతేకాకుండా కలపను అడితీలలో విపరీతమైన రేట్లకు అమ్ముతున్నారు. ఒక రూలము గాని వాసము గాని 80, 70 రు. లకు అమ్ముతున్నారు. ప్రభుత్వము వారు ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటు నుంచి కలప తెప్పించి వారికి చౌకరేట్లకు అందేలా చూడాలి. తుఫాను ప్రాంతాలలో చచ్చిపోయిన పశువులు పోగా బ్రతికిన పశువులకు గ్రాసము లేదు. అందువల్ల

ఫాడర్ బాంకు ఏర్పాటు చేయాలని నేను ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ఇతర ప్రదేశాలనుంచి గడ్డి తెప్పించి పశువులకు మేత అందేలా చూడాలి. గవర్నమెంటు పోరంజోకులలో ఉన్న తాటిచెట్ల ఆకులు కొట్టుకొనే దానికి పర్మిషను ఇప్పించమని గీనివల్ల ఇళ్లు పెట్టి తిన్నవారు ఇళ్లు కట్టుకొనే అవకాశం కలుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. పెంకుటిళ్లు వైరా పాడయిన సన్నకారు ప్రజలు ఉన్నారు. వారికి సిమెంటు కంట్రోలు ధరకు ఇప్పించేలా చూడాలి, అలాగే జింకు, అస్పెస్టాస్ పీట్లు దొరకేలా చూడాలి. ఎన్ని టన్నుల సిమెంటు వస్తున్నా తెలవాల్సేసికి ధూమంతర్ అనిపాకు లేకుండా చేస్తున్నారు. జిల్లా కలక్టరులు సిమెంటు, జింకు, అస్పెస్టాస్ పీట్లు చౌక దుకాణాల ద్వారా ప్రజలకు అందించాలని నేను మనవి చేస్తున్నాను. సహాయకార్యక్రమాలు నా ప్రాంతములో చురుకుగా సాగుతున్నందుకు నేను ప్రభుత్వమును అభినందిస్తున్నాను. ఈ సహాయ కార్యక్రమాలు ఇంకా చురుకుగా చేయాలని నేను కోరుతున్నాను. నేను చేసిన సూచనలన్నిటినీ తప్పక అమలుపరచవలసిందిగా కోరుతున్నాను. దివిసీమలో వచ్చిన తుఫాను గురించి నేను ఒక గేయము వ్రాశాను. అది ఇప్పుడు చదివి వినిపిస్తాను.

మఱువ లేము మఱువలేము
మఱువ లేము మనమెపుడు
పందొమ్మిది నవంబరు
మనమనస్సుల ముద్ర వేసె
ఆంధ్ర తీర ప్రాంతమునకు
అపకారము జరిగె నాడు
పచ్చపచ్చని చేలు పండి వోరిగిన వేళ
బంగాళు పంట మన చేతికందే వేళ
గగనమంతా ఎఱ్ఱ కావురులు క్రమ్మి
గాలి దేవుడు నాడు రిప్పురిప్పున వీచె
వాన దేవుడు ఏకధాటిగా వర్షించె
గాలియూ-వానయూ ఏకమై ఆనాడు
హూరునుంటూ గాలి-భోరుమంటూ వాన
పెదపెర్ల చెటను పెకలించె గాలి
ప్రవేళ తో లేచి అవి నేలపైబడెను
విద్యుత్ స్థంభాలు వోంగి ధరపై బడెను
ఘోరిగుడిశెలు ఎన్నో ఎగిరిపోయినవి
కళపెళా క్షాగినది కడలి ఆనాడు
ఉవ్వెత్తుగా లేచి పడెను కెరటాలు
చేవల వేటకు వెళ్లి న జాలర్ల
తెప్పలల్లలాడి కడలిలో మునిగెను
అ నిర్భాగ్యజీవులు నీటిలో కలిసిరి

కెరటాలు లేచినవి - గగనానికంటినవి
తాటి చెట్లెత్తున కడలి పొంగినది
చెలియలికట్టనే దాటి వచ్చినది
దివిసీమనంతటిని ముంచివేసినది
పంట భూములనన్ని నీట ముంచినది
గ్రామాలు గ్రామాలు ముంచివేసినది
చిన్న చేతులు ఎత్తి కాపాడమని చెప్పి
అమ్మా నాన్నా యని అల్లాడె పిల్లలు
బాబూ - బాబూ యంటు పడ్డిరి తలిదండ్రులు
భార్య నాదుకొనగ భర్త చెయిజాచె
భర్త చెయి కొరకు భార్య చెయిజాచె
ఇంతలో కెరటమ్ము ఇరువురను ముంచేసె
అన్న అన్నాయన ఎలుగెత్తె చెల్లెలు
అక్క అక్కాయని అటచె తమ్ముడు నాడు
అవతలో వున్నది ఆ ప్రాణులంగరు
ఒకరి నాదుకొనగ ఒకరు యత్నించినా
మాయదారి కడలి ముంచేసె అందరిని

ఎవ్వ రేమయ్యెనో ఎటుబోయెనోయని
చూచుకొనుటకు గూడ నొచుకొన లేదు
కడలి జలములు వచ్చి ముంచి వేసినవి
పిల్లలూ - పెద్దలూ అందరి శవాలు
వందలూ - వేలుగా చెప్పనలవి కాదు
కడలి జలాలలో తెప్పలై తేలినవి
పశువుల మాట యిక చెప్పనక్కరలేదు
లెక్కలేనన్ని అవి ప్రాణాలు విడచినవి
ఎంత భీభత్సమ్ము ఎంత భయంకరము

దివిసీమ యీనాడు స్త్రాశానమయ్యె
కుక్కలూ - నక్కలూ - రాబండు పకులూ
రాజ్యమేలుచునుండె దివిసీమ యీనాడు
వద్దు - ఓ పరమేశ ; వద్దు మాకెప్పుడు
అటువంటి ఘోరకలి వద్దు మాకెప్పుడు
శాంతితో మమ్ములను జీవించనిమ్ము
ఎల్ల వేల మమ్ము కాపాడు దేవా ;
నీ పాదముల బట్టి నే ప్రార్థించెదను స్వామి,

కె. హింద్

శ్రీ జె. దామోదరరావు:— అధ్యక్షా, ఈ గాలివాన, యీ తుఫాను, ఉప్పెన సంభవించి మన ఆంధ్రప్రదేశ్ లో మహా భీభత్సాన్ని సృష్టించింది. వేలాది ప్రాణాలను బలిగొనడం, లక్షలాదిమందిని నిరాశ్రయం చేసింది, చాలా ఘోరాన్ని సృష్టించింది. ఈ తరుణంలో వారిని ఆదుకోవాలనే వుద్దేశంతో యధాశక్తి నేను 10 వేలవరకు ఐదుచేసి పంపించడం జరిగింది. అక్కడ ఏమీ జరుగుతున్నదో చూడడానికి నేను డిశంబరు 6న వెళ్ళాను, పోయి చూస్తే, అక్కడి పరిస్థితి ఎట్లా వుందంటే — సర్వస్వం పోగొట్టుకున్న రైతులు, ఇతరులు, ఇళ్లు వాకిళ్లు అన్నీ పోగొట్టుకున్నవాళ్లు, బోసిపోయిన చేలు, బ్యాంకులలో వారి ఖాతాకు అప్పులు మిగిలివున్నవి. ప్రభుత్వం వారికి అవసరమైన సహాయంతో అందజేయవలసివున్నదనే భావన అనాడే వచ్చింది. మీద్యారా ప్రభుత్వానికి నేను మనవి చేసేదేమంటే — వ్యవసాయదారులు తాము బ్రతుకుతూ దేశాన్ని బ్రతికించారనే వుద్దేశంతో తమకున్న సర్వస్వాన్నంతా భూమిపై పెట్టారు. వారి ఇళ్లు వాకిళ్లు సర్వస్వం యీనాడు తుఫానుకు బలైపోయింది. వారికి ఇప్పుడు మిగిలింది బ్యాంకులలో అప్పులు తప్ప మరేమీ లేదు. వాటిని వెయివ్ చేశామని ప్రభుత్వం గనుక ప్రకటిస్తే వారి మనసు కాస్త కుదుటపడుతుంది. ఆ చల్లని మాట చెప్పవలసిందిగా నేను కోరుతున్నాను. వారికిప్పుడు ఏమీ లేదు. తినడానికి తిండి, వుండడానికి ఇల్లు ఏమీ లేవు. వెంటనే వారికి అవసరమైన సహాయాన్నింతా ప్రభుత్వం చేయాలి. అలాగే వారికి పశువులను కూడా యివ్వటానికి మనం బాధ్యత తీసుకోవాలి, ఎందుకంటే రైతు దేశానికి సేవ చేయాలనే వుద్దేశం గలవాడేతప్ప దురద్దేశం వున్నవాడు కాదు. అతను బాధ పడడం దేశానికి క్షేమం కాదు. అయితే యిది డబ్బుతో కూడిన సమస్య డబ్బును ఏవిధంగా సమకూర్చుకోవాలనేది ప్రభుత్వ దృష్టిలో సమగ్రంగా రావచ్చు, దీనికి మనం ఢిల్లీ ప్రభుత్వాన్ని అడగాలి. ఈ సందర్భంలో ఒక విషయం జ్ఞాపకం వస్తున్నది. ఇది స్వయంకృతాపరాధం వంటిది. తాము చేసినది తమ మెడకి చుట్టుకున్నటువంటిది. మన బ్రహ్మానంద రెడ్డిగారు సిక్స్త్ ఫైనాన్స్ కమిషన్ కు వున్నప్పుడు యిటువంటి పరిస్థితి తమ రాష్ట్రానికే వస్తుందని సూహించలేదు. ప్రకృతి వైపరీత్యాలు సంభవించినప్పుడు స్లావ్ లనుంచి అడ్వాన్సుగా యివ్వాలనే నిర్ణయం తీసుకున్నారు, ఇది మన రాష్ట్రానికి సంభవించినదనేకాదు, ఏ రాష్ట్రంలో సంభవించినదనేదేకాదు. ఏ రాష్ట్రంలో సంభవించినా, దీనిని వ్యతిరేకించవలసిన అవసరమున్నది. ఇది ఎవరో ఒకరు కోరడంకాదు, ఇంకా చెప్పవలసివుంది; ఇప్పుడిది సామూహికంగా అలా కోరితే తప్ప సాధ్యమయ్యేది కాదు. ఇప్పుడు బ్రహ్మానంద రెడ్డిగారు దీనిని మార్చమని కోరవలసి వుంది. స్వరాష్ట్రంలోనే సంభవించి, తను చేసింది మార్చమని తామే కోరవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. అక్కడ ఇప్పుడు అనేక ధర్మ సంస్థలు పని చేస్తున్నవి. ఎవరికి తోచిన సహాయం వారు చేస్తున్నారు. ఈ సందర్భంలో ముఖ్యమంత్రిగారికి నేను ఒక విషయం మనవి జేయదలచుకున్నాను. యీ పరిస్థితిలో యీ విషయంపై ఎవరయినా

తీవ్రంగా చెబితే అది కేవలం విమర్శ అనుకోవడం భావ్యం కాదు. వారు చెప్పినది దృష్టిలోకి తీసుకుని పరిస్థితి చక్కబరచడానికి ప్రయత్నించాలి. వారా దిగంగా విమర్శలను తీసుకుంటారని నేనాశిస్తున్నాను.

అధ్యక్షా, అక్కడ ప్రభుత్వోద్యోగులు పని చేస్తున్న తీరు గురించి మచ్చుకు ఒక విషయం చెబుతాను. అక్కడ కోకా కోలా కంపెనీ వారు 50 వేల వాటర్ బాటీల్స్ యిచ్చారు. ఎందుకంటే—అక్కడ స్వచ్ఛంద సేవకులు, వాలంటరీగా పని చేస్తున్నవారు, నీళ్లు పట్టుకోవడానికి ఆ బాటీల్స్ వారు యిచ్చారు. ప్రభుత్వోద్యోగులు, యీ ఎల్. డి. సిలు, యు. డి. సిలు, ప్యూమ్స్ విచ్చలవిడిగా వాటిని పట్టుకుపోవడం జరిగింది. దేనికోసం వాటిని వారు యిచ్చారో దానికొరకు వాటిని వుపయోగించలేదని మనవి చేస్తున్నాను. ఇది ఒకటి మచ్చుకు చాలు; మీ యంత్రాంగం అక్కడ ఎట్లా పనిచేస్తున్నదో చెప్పడానికి. హాంసల దీవికి పదవ తేదీ నాడు వెళ్ళాను. అక్కడ కూడ గుడిసెలు పోయి, పొలాలు పోయి, శవాలు, పశువుల కశేబరాలతో విపరీతమైన దుర్గంధంతో నిండి వుంది ఆ ప్రదేశమంతా. పందిళ్ళు లాంటివి వేసుకుని వుంటున్నారు, ఒక్కొక్క జిల్లాకు ఒక నాలుగు గ్రామాలు చొప్పున అప్పగించినా పని జరిగేది. 20 రోజులకుపైగా అక్కడ శవాలు, పశువుల కశేబరాలు వుండిపోయాయి, ప్రశుత్వ యంత్రాంగం యీ విధంగా వుంది. చేయవలసిన పద్ధతిలో యీ యంత్రాంగం కదలలేదు. పశునష్టం వివరీతంగా జరిగింది. అంతా నష్టమై పోయింది, మిగిలినవారు ఏవిధంగా బ్రతికారు? అందువలన, వారికి ఆయా నష్టాలను దృష్టిలో పెట్టుకుని తగిన నష్టపరిహారం యివ్వవలసివుంది. భారతదేశంలోని ఒక ప్రాంతంలో యింత తీవ్రమైన పరిస్థితి సంభవినై మనం ఆదుకోలేకపోయినామంటే మనం ఎక్కడ వున్నామో, మన యంత్రాంగం ఏ స్థితిలో వుందో అర్థమవుతున్నది. షార్లీ అదుకోవడం ప్రభుత్వం తక్షణకర్తవ్యంగా భావించాలి. అక్కడున్న టునంటి విషయాలు మీ దృష్టికి తెస్తాను, హాంసల దీవి అనే గ్రామంలో షార్లు గుడిసెలు కట్టుకొని క్లీన్ చేసుకోవాలి అంటే—అక్కడికి ఉల్లి పాలెం మూడు మైళ్ళి ఉంటుంది. అక్కడ కరణం దగ్గరకు పోయి రేషన్ తెచ్చుకోడానికి ఒక పూట సరిపోతుంది. రెండో పూట గుడిసె కట్టుకోవాలి. అర కిలో బియ్యం యిస్తారు. దానికోసం రోజూ వెళ్ళి తెచ్చుకోవాలి. ఒక పూట రేషన్ తెచ్చుకోడానికి సరిపోతే ఒక పూట మాత్రమే పని చేసుకోవాలి. అటువంటప్పుడు వాడు ఎలా గుడిసె కట్టుకోగలుతాడు. నాలుగైదు రోజుల గ్రాసం ఒకసారి యిస్తే పని చేసుకోడానికి వీలు ఉంటుంది. ఇలాంటి అవకతవకలు సరిచేస్తే మంచిగా ఉంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. అక్కడ పాలకాయలతిప్ప అనే గ్రామం వున్నది. అక్కడ 800 మంది జనాభా ఉండే వారు. ఇప్పుడు అక్కడ గ్రామం అనేది ఎక్కడా కనిపించదు. ఒకే ఒక పాఠశాల మాత్రం మిగిలి వున్నది. 40,50 మంది పాఠశాల మీద ఉండి బ్రతికారు. వేరే గ్రామాలకు పోయినవారు 50 మంది బ్రతికారు. మిగతా ఆరేడు వందలమంది ఆహుతి అయిపోయారు. అటువంటి

గ్రామాల పరిస్థితి ఏమి ఆలోచిస్తున్నారు? అటువంటివి చాల గ్రామాలు ఉన్నాయి. ఆ గ్రామాలలో వారు మేము ఉండలేము. మా నిర్వహణ పోయింది. మా వాళ్లు అంతా పోయారు. అవన్నీ చూసుకుంటూ మేము అక్కడ ఉండలేము అంటున్నారు. అటువంటి వారికి పునరావాసం ఏర్పాటు చేయాలి. అటువంటి వారికి శాశ్వతంగా యిండ్లు కట్టించి యిచ్చే ఏర్పాటు చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను.

రోడ్ల పరిస్థితి చూస్తే చాల అధ్వాన్నంగా వున్నది. ఇప్పుడు ఉప్పెన వచ్చినందువల్ల ఒక తీరుగా వున్నది. ఉప్పెనకు మొదలు కూడ రోడ్లు వసతి లేని గ్రామాలు వున్నాయి. అక్కడ రోడ్లు వసతి కలుగ జేయాలి. అందరికంటె బెత్తవారి పరిస్థితి దయనీయంగా వున్నది. వారికి రెక్కలు కాళ్ళు మిగిలినాయి వారికి ఉండే సొత్తునాటు పడవలు, వల. ఇప్పుడు పడవ లేదు. వల లేదు. స్వయంంగా నాటు పడవలు యిస్తున్నామని వ్రాశారు. అవి స్వయంంగా యిచ్చి ఉండడానికి బాగా ఏర్పాటు చేసి గృహ వసతి ఏర్పాటు చేసి ఒడుకోవాలి. కమ్మరి, వడ్రంగి, వస్త్రశాలి మొదలైన చేతివృత్తుల వారి పనులు మూలవడిపోయినాయి. వృత్తి పని చేయడం లేదు. వృత్తి పని చేసే సామూను స్వాధీనంలో లేదు. అవన్నీ రిజేన్ చేయాలి. ట్రైడల్ వేప్ వచ్చి కొన్ని గ్రామాలు ముంచినది. తుఫాను నాలుగు జిల్లాలను ముంచినది. కేవలం శిస్తు మాఫీ చేస్తాము అనేది బాగా లేదు. శిస్తు సమస్య కాదు వేలకొలది రూపాయల విలువలగల పంట పోతే వందల రూపాయల శిస్తు రెమిషన్ యిస్తున్నామంటున్నారు. నెస్సులు తప్పనిసరిగా వసూలు చేస్తాము అంటున్నారు. ఇది సరైన పద్ధతా విచారించండి. అడిగే వారు లేరు. వారికి యూనియన్ లేదు. యూనిటీ లేదు. వారి యొక్క బలహీనతను ఆసరాగా తీసుకొని ఎక్స్ప్లాయిట్ చేయడం మంచిది కాదు. వారి ఊమమే దేశ ఊమం. వారి నష్టమే దేశము యొక్క నష్టం. వారి నష్టాన్ని ఫర్తి చేసి యితోధికంగా రైతులను తీర్చి దిద్దాలి. అరటి తోటలు, చెరకు తోటలు, చింత చెట్లు అన్నీ పోయినాయి. ఇవి చింత కాయలు వచ్చే రోజులు. ఒక చింతకాయా మిగలకుండా పోయింది. ఆ గాలి ఆ పరిస్థితులు ఎంత భయానకంగా ఉన్నాయో ఊహించండి. ఆ పార్టీ ఈపార్టీ అని అనకుండా నిర్మలమైన హృదయంతో, మానవతా దృష్టితో సహాయం చేయాలని మనవి చేస్తూ శాలపు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ వి. వి. రమణ:—అధ్యక్షా, ఈ సంవత్సరం ట్రైడల్ వేప్, సైక్లోన్, వరదలు ఈ మూడు రకాలైన నష్టాలకు గురి అయింది ఆంధ్రప్రదేశ్. ఈ విషయానికి సంబంధించినంతవరకు అనేకమైన వాదోపవాదాలు జరుగుతున్నాయి. దానిలోకి నేను పోవడం లేదు. పునరావాస కార్యక్రమాలకు సంబంధించినంత వరకు ఇక్కడున్నటువంటి అధికారులు అనధికారులు చేస్తున్న దానిని గురించి రెండు రకాలుగా అనేకమంది చెప్పడం జరిగింది. రెండు స్టేట్ మెంట్స్ ఉన్నాయి. కేంద్రం నుంచి అధికారులు రావడం జరిగింది. మన స్టేట్ లో ఉండే అధికారులు.

వారు కలిసి సంప్రతించి తుణ్ణంగా పరిశీలన చేసిన తరువాత, యూనియన్ అగ్రి కల్చర్ సెక్రటరీ జి. వి. కె. రావుగారు స్పష్టంగానే తెలియజేశారు.

“It is fairly satisfied that the State administrative machinery would be able to handle it well.” కాబట్టి మనకు తెలిసినంతవరకు ఈ కార్యక్రమాలు చేయడంలో అశ్రద్ధ జరగడంలేదు. ఒక విషయం మాత్రం ఆలోచించాలి. ఒక ప్రమాదకరమైన పరిస్థితిని ఈనాడు జూజీయంగా ఎదుర్కొంటున్నాము. ఇది మనమే కాదు. ప్రపంచంలో ఉండే యితర దేశాలలో కూడా ఇలాంటి అవాంతరాలు రావడం జరుగుతుంది. ఆ చరిత్రను గుణపానాలుగా తీసుకున్నట్లయితే మనం ఏమి ఏమి చేయాలనేది ఆలోచించాలి. రష్యాదేశంలో తాష్కెంట్ లో భూకంపం వచ్చినది. అక్కడ ఉండే వెరియస్ రాష్ట్రాల వారు మొత్తం తాష్కెంట్ ను పునరావాసం చేయడం జరిగింది. టాష్కెంట్ వెళ్ళడానికి నాకు అవకాశం కలిగింది. ఇక్కడ భూకంపం వచ్చినది అక్కడ అడిగితే వారు రెండు ఇళ్ళు చూపించారు. ఎవరైనా అడిగితే చరిత్రతాకంగా చూపెట్టడం కొరకు ఆ యిళ్ళు అట్టిపెట్టారు. అది తప్ప యిప్పుడు మనం చూస్తే ఏమీ కనిపించదు. మొత్తం దేశ ప్రజలలో వచ్చిన ఫీలింగ్ తో ఆ రకమైన చర్య తీసుకోవడంవల్ల కొద్ది రోజులలో పునర్ నిర్మాణం చేయగలిగారు. బహుశ, సామ్య వాద దేశం అవడం వల్ల చేయగలిగారేమో ననుకుంటాను. మనం కూడా ఆ విధానాలు అంగీకరించినా ఆచరణలోకి వచ్చేటప్పటికి లేకుండా పోతున్నది. వీటిని దృష్టిలో పెట్టుకున్నప్పుడు మనం ఏరకమైన చర్య తీసుకోవాలో ఆలోచించాలి. తుఫానులను టైడల్ వేవ్స్ ను సైంటిఫిక్ గా కంట్రోలు చేయడం సాధ్యమే అనే విషయమై రిసెర్చ్ చేయవలసి వుంది. ఈ విషయమై అనేక వ్యాసాలు పత్రికలలో రావడం జరిగింది. సాధ్యం కాదని వ్రాసినవి వున్నాయి. తుఫాను తిరిగే మధ్యకు వెళ్ళి ఒక బాంబ్ వేస్తే తగుతుందని అది సాధ్యం కాదని చెప్పిన శాస్త్రజ్ఞులున్నారు. సోషలిస్టు దేశాలలో ఈ విషయంపై ఎక్స్ పెరిమెంట్స్ జరుగుతున్నాయి. 200 మీటర్ లో టైడల్ వేవ్ కాని తుఫాను కాని వుందంటే నీరు పలానికి వెళ్ళినట్లు గాలి కూడా వాక్యూంలోనికి వెడుతుంది కనుక ఇంకా కొంత దూరం పోయి వాక్యూం క్రియేట్ చేస్తే తుఫాను మళ్ళించ వచ్చుననే పద్ధతిలో సోషలిస్టు దేశాలలో ప్రయోగాలు జరుగుతున్నాయి. ఈ రోజున నైన్స్ వున్న పరిస్థితిలో అసాధ్యం అనిపించవచ్చును కాని ఇకముందు సాధ్యం కావచ్చు చంద్ర లోకంలో మానవుడు కాలు పెడతాడని ఎవరూ అనుకోలేదు, రేపు అక్కడ వంటలు కూడా పండిస్తారేమో. అట్లాగే యీ విషయంలో రిసెర్చి జరగాలి. పునరావాసానికి సంబంధించి అనేక కార్యక్రమాలు జరుగుతున్నాయి. మన ప్రక్క తమిళనాడులో కూడా జరిగాయి. వాటితో కంపారిజన్ కూడా వచ్చింది అక్కడ రు. 100 వడిపోయిన ఇంటికి యిస్తే మనం రు. 150 లు యిచ్చాం. నేను విశాఖవట్నం జిల్లాలో చూచాను. ఇదివరలో కంప్లీట్ కొలాప్స్ కాకుండా సగమే ఇచ్చేవారు. ఈ సారి ప్రభుత్వం తిబరల్ గా మొత్తం అందరికీ రు. 150 లు యిచ్చారు. ఇది వరలో ఇల్లు కలివాడికే యిచ్చే వారు. ఈ సారి అద్దెకున్న వానికి కూడా

75 రూ.లు చొప్పున ఇచ్చారు, తరువాత సామాన్యులకు కూడా యివ్వడం జరిగింది నేను మా జిల్లాలో మూడు తుఫానులు చూచాను. యిదివరలో డామేజి జరిగిన రెండు మూడు నెలలకుగాని యిచ్చేవారు కాదు. ఈ సారి వరద రిసీడ్ కాగానే పేమెంట్స్ జరిగాయి. ఇంకా కొన్ని గ్రామాలు మిగిలినప్పటికీ తొందరగా జరుగుతున్నాయి. దివి సీమలో టైడల్ వేవ్ వల్ల కొన్ని గ్రామాలు నాశనం బనాయి. అంతేకాక 150 కి మీ వేగంతో తుఫాను రావడం వల్ల ఆ వేంట్లో గాలి వేడికి కొబ్బరి చెట్లు, తాడి చెట్లు నాశనమైపోయాయి. అక్కడకు పోయి చూస్తే పూరు కాలిపోతే ప్రక్క వుండే చోట అగ్గి ముట్టినట్లున్నాయి. చల్లపల్లి నుంచి చూస్తే వరుగుగా తాడిచెట్లు, కొబ్బరిచెట్లు ఈవిధంగా పోయాయి. తాడి చెట్లు విషయం ఎట్లా వున్నా కొబ్బరి చెట్లు నాశనమైతే మరల రాదు. మరల రావడానికి 8-9 సంవత్సరాలు పడుతుంది. ఎంతగా వెట్టుబడి వెట్టి చేసినా బదారు సంవత్సరాలు పడుతుంది. ఈ విషయమై రిపోర్టులో చెప్పబడలేదు. ఈ తాకిడికి ఆ చెట్లు మరల చిగురుస్తాయనే నమ్మకం లేదు. యిటువంటి వారి విషయం కూడా ఆలోచించ వలసిన అవసరం వుంది. పునరావాసానికి సంబంధించి అనేక వార్తలు వస్తున్నాయి. అనేక చర్యలు తీసుకుంటున్నట్లు తెలుస్తున్నది. కొందరు కొన్ని గ్రామాలు ఎడాప్ట్ చేసుకుంటాం అంటున్నారు. ఇవి కాకుండా. ఒకే గామంలో పల్లపు పొంతం, మెట్ట పొంతం ఉంటుంది. పల్లపు పొంతం వారిని మెట్ట పొంతానికి పిష్ట చేసే అవకాశం ఉంటే ప్రియత్నం చేయవలసిన అవసరం ఉంది. రకరకల అభిప్రాయాలు వస్తూన్నాయి? ఐదు వేల రూపాయిల తో ముందుముందు వచ్చే ప్రమాదాన్ని ఎదుర్కొనే విధంగా ఇండ్లు నిర్మించ వచ్చునని మన ఇంజనీర్లు కార్యక్రమం వేస్తూన్నట్లు పేపర్లలో వస్తూన్నది. పేపర్లలో డిజైన్ కూడా వచ్చింది. ఈ వేళ్ళొనిన్నో ఒక బ్రిటిషు ఎక్స్ పర్ట్ అదివరైనదికాదని అభిప్రాయం వచ్చింది ఇది ఇంజనీరింగ్ సైడ్ లో పరిశీలించ వలసిన విషయం. ఇసుక మెటలకు : బ్లీడి ఇస్తాం అన్నారు. ఇసుక మెటలు పండినంత మేరకు కాకపోయినా కొన్ని చోట్ల చెరు వులుగా ఏర్పడ్డాయి: అటువంటివి తక్కువ కావడం వల్ల రిపోర్టులో రాలేదు ఆన కావల్సి తాలూకాలో తుమ్మపాలెం గామంలో రెండు ఎకరాల భూమి ఐపో యింది: మేము చూచాము. వారికి కూడ సబ్సిడీ ఇచ్చి పంట భూమిగా మార్చే ప్రయత్నం చేయవలసి ఉంది. పరిశ్రమలు చాలా నష్టపోయినట్లు పేపర్లలో చూచాం. వాటిని వేంటనే పునరుద్ధరించకపోతే ఉత్పత్తి దెబ్బ తినడమే కాకుండా నిరుద్యోగం సమస్య కూడా ఎదురు అవుతుంది. అందువల్ల వాటిని తొందరగా పునరుద్ధరించవలసి ఉంది. విద్యుచ్ఛక్తి విషయమై జరుగుతూనే ఉంది. వేగంగానే వెస్తున్నారు. రోడ్ల విషయంలో చాలా తక్కువ ఎలక్షవన్స్ వస్తున్నాయి. వాటిలో ఎక్కువగా చెరుకు వచ్చే పాంతాలకు ప్రయారిటీ ఇచ్చినట్లు లేదు. ఏ ఏ గామాలనుంచి ఎక్కువగా చెరుకు ఫాక్టరీకి వస్తుందో అక్కడి రోడ్లకు ప్రయారిటీ ఇవ్వకపోతే రేపు చక్కర ఫాక్టరీలు దెబ్బ తింటాయి. విశాఖపట్నం జిల్లాకు సంబంధించినంతవరకు టైడల్ వేవ్, తుఫాను బాధ ఎక్కువగా లేకపో యినా, శారదా వరహ నదులకు పొంగు రావడం వల్ల నష్టం జరిగింది, నాకు

తెలిసినది నాలుగవ వరద, దీనిని కంట్రోలు చేయాలంటే పెద్ద కష్టమైన పని కాదు. చాలా తక్కువ ఖర్చుతో ఇదివరకే చేసిన స్కీములున్నాయి. ఉప్పరిగడ్డ డ్రైనేజీ స్కీము సానికాల స్కీము శారదా వరాహ స్పైండనింగ్ ఉన్నాయి, ఉప్పరిగడ్డ స్కీముకు ఒక డివిజనుకు వేస్తే ఎగ్జిక్యూషన్ కు వచ్చే సరికి ఉప్పు చేసే వారు దావా వెయడం పై ఇవ్వడం జరిగింది. ఆ వరద నుంచి ఈ వరద వచ్చే వరకు దావా నడుస్తూనే ఉంది: మొత్తం స్కీము అగిపోయింది. సానికాల స్కీము కు ఒక సబ్ డివిజన్ వేసారు ఇన్స్ట్రక్టివ్ జరుగుతోంది: సంశోధించవలసిన విషయం.

ఈ జిల్లాకు సంబంధించిన అంచనాల విషయములో రకరకాల ఆభిప్రాయాలు వచ్చినవి. పేవర్సులో అంతా చూసే వుంటారు. గవర్నమెంటు యిచ్చిన రిపోర్టు చూస్తే 20 కోట్ల వరకు వుంది. నేను చాలా గ్రామాలు తిరిగాను. మాజిల్లా మంత్రి శ్రీ శ్రీరామమూరి గారు ఎఫెక్ట్ అయిన గ్రామాలన్ని తిరిగారు. అధికారులనుంచి కాకుండా సర్పంచ్ లనుంచి రిపోర్టులు తీసుకొని పిటీపన్స్ తీసుకుని విషయము వుంది. కాని తక్కువ అంచనా వేశారు. కాని ఎక్కువ నష్టము జరిగింది. కావలసినంత మెటిరియల్ వుందని అన్నప్పుడు ప్రభుత్వం తెప్పించుకుని పరిశీలన చేయవలసిన అవసరం వుంటుంది. కొన్ని వదిలి పెట్టిన వినరాలు నాకు తెలిసినవి వున్నాయి. అనకాపల్లి దగ్గర శారదా నది ఎలమంచలి వరహా నది వల్ల దెబ్బతిన్నవి రెండు మాత్రమే తీసుకొని, వాటి క్రింద వచ్చిన నష్టమును చెబుతున్నారు. వెదుళ్లగడ్డ చెరువు వల్ల కొన్ని గ్రామాలు దెబ్బతిన్నాయి అవన్నీ శారదా నది క్రింద దెబ్బ తిన్నట్లే లెక్కలు చెబుతున్నారు. ఈ అంచనాలు వేయడము తప్పా, రైట్ అనేది చెప్పలేను కాని కొన్ని లాప్సెస్ జరిగాయి. శారదానది క్రింద 45 గ్రామాలు మునిగిపోయాయి. గ్రామాలు ఎఫెక్ట్ కాక పొలాలు ఎఫెక్ట్ అయినా లెక్కలోకి రాలేదు. బజవరం గ్రామములో మెట్ట వుంది. పల్లవు భూములు ఎఫెక్ట్ అయినాయి. కాని కన్నిడరేషన్ లోకి రాలేదు. చెరుకు ఫ్యాక్టరీలు, గ్యామీణ విద్యుదీకరణ కోఆపరేటివ్ సొసైటీలు దృష్టిలో పెట్టుకున్నప్పుడు వేసిన అంచనా కంటే ఎక్కువ నష్టమే వుంటుంది. వాటన్నింటినీ లెక్కలోకి తీసుకొనవలసిన అవసరము వుంది. నేను చెప్పిన స్కీములు కనుక చేస్తే మరల ప్రమాద పరిస్థితి ఏర్పడవు. ఇవేమీ పెద్ద స్కీములు కావు, ఒకటి 40 లక్షలు, ఇంకొకటి 8 లక్షలు. ఈట్లా అన్ని స్కీములు చూసినా కోటి రూపాయలకు మించవు. శాశ్వతముగా వరద నివారణ జరుగుతుంది. విశాఖపట్నం జిల్లా ప్రభుత్వ దృష్టిలో పడలేదనే విమర్శ వచ్చినప్పుడు ముఖ్యమంత్రి గారు స్పష్టము చేయడం జరిగింది. విశాఖపట్నం జిల్లా విషయంలో తక్కువ అంచనా వేయలేదు. తగిన ఆర్థిక సహాయము ప్రభుత్వము చేస్తుందని వెంగళరావు గారు స్పష్టము చేశారు. అది 5 వ తేది ఆంధ్రప్రదేశ్ లో కూడా పడింది. మంత్రిగారు యిచ్చిన స్టేటుమెంటును తీసుకుని ప్రభుత్వము మీద ఏదో విరుచుకుపడాలని ప్రయత్నము చేస్తున్నారు. విమర్శలు వస్తున్నాయి.